

Regeringens proposition

2007/08:57

Tillåtna tillgångar i värdepappersfonder, m.m.

Prop.
2007/08:57

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 14 februari 2008

Fredrik Reinfeldt

Anders Borg
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås de lagändringar som behövs för att genomföra kommissionens direktiv 2007/16/EG av den 19 mars 2007 om genomförande av rådets direktiv 85/611/EEG om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), när det gäller förtydligandet av vissa definitioner (härefter direktivet om tillåtna tillgångar). Direktivet om tillåtna tillgångar innehåller detaljerade regler om de tillgångar som medlen i en värdepappersfond får placeras i enligt rådets direktiv 85/611/EEG, det s.k. UCITS-direktivet. I sistnämnda direktiv finns grundläggande regler för värdepappersfonder, dvs. sådana fonder som fritt kan marknadsföras inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

I propositionen görs bedömningen att direktivet om tillåtna tillgångar i huvudsak bör genomföras genom myndighetsföreskrifter. I enlighet med den bedömningen föreslås att det i lagen (2004:46) om investeringsfonder införs bemyndiganden för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om de tillgångar som medlen i en värdepappersfond får placeras i. Vidare föreslås några ändringar i lagen om investeringsfonder som syftar till att anpassa bestämmelserna i lagen till ordalydelsen i UCITS-direktivet och direktivet om tillåtna tillgångar, såsom att begreppet fondpapper ersätts av begreppet överlåtbara värdepapper.

I propositionen föreslås också ändringar av de bestämmelser i lagen om investeringsfonder som gäller Finansinspektionens tillsyn av och möjligheter till ingripanden mot fondbolag. Förslagen innebär att

bestämmelserna utformas på motsvarande sätt som i annan lagstiftning på det finansiella området. Prop. 2007/08:57

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 23 juli 2008.

1	Förslag till riksdagsbeslut	6
2	Lagtext	7
2.1	Förslag till lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624)	7
2.2	Förslag till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554)	8
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1999:158) om investerarskydd.....	10
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag	11
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder).....	12
2.6	Förslag till lag om ändring i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter.....	14
2.7	Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om investeringsfonder	15
2.8	Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden	33
3	Ärendet och dess beredning	37
4	Bakgrund och utgångspunkter.....	38
4.1	UCITS-direktivet.....	38
4.1.1	Harmoniserad reglering av fondföretag.....	38
4.1.2	Placeringsregler	38
4.2	Svensk reglering av fonder.....	39
4.3	Direktivet om marknader för finansiella instrument (MiFID)	39
4.4	Direktivet om tillåtna tillgångar	40
4.4.1	Bakgrund och utgångspunkter	41
4.4.2	Definitioner som förtydligas.....	41
5	Genomförande av direktivet om tillåtna tillgångar m.m.	45
5.1	Allmänna utgångspunkter för genomförandet	45
5.2	Överlåtbara värdepapper	46
5.3	Penningmarknadsinstrument	52
5.4	Finansiella derivatinstrument	55
5.5	Överlåtbara värdepapper och penningmarknads- instrument som innefattar derivat	60
5.6	Teknik och instrument i syfte att åstadkomma en effektiv förvaltning.....	61
5.7	Indexfonder	63
6	Tillsyn, kontroll- och ingripandemöjligheter	64
6.1	Inledning.....	64
6.2	Tillsyn.....	64
6.3	Finansinspektionens kontroll- och ingripande- möjligheter enligt gällande rätt.....	68
6.3.1	Kontrollmöjligheter	68
6.3.2	Ingripandemöjligheter	69

6.4	Behovet av ändrade regler.....	70
6.4.1	Kontrollmöjligheter.....	71
6.4.2	Ingripanden	74
6.4.2.1	Grundläggande bestämmelser om ingripande	74
6.4.2.2	Ingripanden i särskilda fall.....	76
6.4.2.3	Straffavgift	80
6.4.2.4	Förseningsavgift.....	82
7	Ekonomiska konsekvenser.....	83
7.1	Konsekvenser för fondverksamhet.....	83
7.2	Konsekvenser för Finansinspektionen	83
7.3	Konsekvenser för domstolarna.....	83
7.4	Konsekvenser för småföretagen.....	84
8	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	85
8.1	Ikraftträdande	85
8.2	Övergångsbestämmelser	85
9	Författningskommentar.....	87
9.1	Förslag till lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624).....	87
9.2	Förslag till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554).....	87
9.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1999:158) om investerarskydd	87
9.4	Förslag till lag om ändring i lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag.....	88
9.5	Förslag till lag om ändring i lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder)	88
9.6	Förslag till lag om ändring i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter	88
9.7	Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om investeringsfonder.....	89
9.8	Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.....	103
Bilaga 1	Kommissionens direktiv 2007/16/EG av den 19 mars 2007 om genomförande av rådets direktiv 85/611/EEG om sam- ordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fond- företag), när det gäller förtydligandet av vissa definitioner ...	105
Bilaga 2	Sammanfattning av promemorians innehåll.....	115
Bilaga 3	Promemorians lagförslag.....	116
Bilaga 4	Remissinstanser som har haft möjlighet att yttra sig eller yttrat sig över departementspromemorian Tillåtna till- gångar i värdepappersfonder m.m. (Ds 2007:23)	136
Bilaga 5	Lagrådsremissens lagförslag	137
Bilaga 6	Lagrådets yttrande	165
Utdrag ur	protokoll vid regeringssammanträde den 14 februari 2008..	167
Rättsdatablad	168

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624),
2. lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554),
3. lag om ändring i lagen (1999:158) om investerarskydd,
4. lag om ändring i lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag,
5. lag om ändring i lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder),
6. lag om ändring i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter,
7. lag om ändring i lagen (2004:46) om investeringsfonder,
8. lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

2.1 Förslag till lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624)

Härigenom föreskrivs att 11 b § kupongskattelagen (1970:624)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 b §²

Vid utdelning på andel i en investeringsfond *skall* fondbolaget ansvara för de uppgifter som den centrala värdepappersförvararen har enligt 7 §, 8 § första och andra styckena, 9–11, 20 och 22 §§.

Uppgift enligt 7 § första stycket *skall* lämnas på det sätt som föreskrivs i 7 § andra stycket i samband med registreringen av andelsinnehavet samt i övrigt när fondbolaget eller förvaltaren begär det, av den som registreringen avser enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder. Om utdelning på andel i en investeringsfond inte betalats ut på grund av att andelsägaren inte registrerats, *skall* skatt inte innehållas före utbetalning av utdelningen.

Vad som sägs om fondbolaget i denna paragraf gäller även värdepappersbolag och svenska kreditinstitut som har tillstånd för fondverksamhet enligt 1 kap. 5 § lagen om investeringsfonder.

Av 1 kap. 1 § 15 lagen om investeringsfonder framgår att ett förvaringsinstitut sköter in- och utbetalningar avseende en investeringsfond.

Vid utdelning på andel i en investeringsfond *ska* fondbolaget ansvara för de uppgifter som den centrala värdepappersförvararen har enligt 7 §, 8 § första och andra styckena, 9–11, 20 och 22 §§.

Uppgift enligt 7 § första stycket *ska* lämnas på det sätt som föreskrivs i 7 § andra stycket i samband med registreringen av andelsinnehavet samt i övrigt när fondbolaget eller förvaltaren begär det, av den som registreringen avser enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder. Om utdelning på andel i en investeringsfond inte betalats ut på grund av att andelsägaren inte registrerats, *ska* skatt inte innehållas före utbetalning av utdelningen.

Det som sägs om fondbolaget i denna paragraf gäller även värdepappersbolag och svenska kreditinstitut som har tillstånd för fondverksamhet enligt 1 kap. 5 § lagen om investeringsfonder.

Av 1 kap. 1 § *första stycket 14* lagen om investeringsfonder framgår att ett förvaringsinstitut sköter in- och utbetalningar avseende en investeringsfond.

Denna lag träder i kraft den 23 juli 2008.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:996.

² Senaste lydelse 2005:1141.

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 1 och 2 §§ årsredovisningslagen (1995:1554) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2007/08:45 Föreslagen lydelse

9 kap.

1 §

Ett företag som enligt 1 kap. 1 § andra stycket lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller 1 kap. 1 § andra stycket lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag är skyldigt att upprätta koncernredovisning, ska minst en gång under ett räkenskapsår som omfattar mer än tio månader lämna en särskild redovisning (delårsrapport).

Delårsrapporten ska upprättas för en period mellan räkenskapsårets början och delårsperiodens utgång. Minst en delårsrapport ska, om inte något annat följer av 16 kap. 6 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret. I 16 kap. lagen om värdepappersmarknaden finns ytterligare bestämmelser om vilka företag som ska lämna delårsrapport.

Delårsrapporten ska upprättas i vanlig läsbar form eller i elektronisk form. Den ska avfattas på svenska.

Delårsrapporten ska upprättas för en period mellan räkenskapsårets början och delårsperiodens utgång. Minst en delårsrapport ska, om inte något annat följer av 16 kap. 5 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret. I 16 kap. lagen om värdepappersmarknaden finns ytterligare bestämmelser om vilka företag som ska lämna delårsrapport.

2 §

Delårsrapporten ska hållas tillgänglig hos företaget för var och en som vill ta del av den. En kopia ska genast sändas till en sådan aktieägare, bolagsman eller medlem som begär det och uppger sin postadress. En delårsrapport som avses i 1 § andra stycket andra meningen och en delårsrapport som avses i 16 kap. 6 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden ska senast två månader efter rapportperiodens utgång lämnas till registreringsmyndigheten i enlighet med bestämmelserna i 8 kap. 3, 3 a och 3 c §§. Det som sägs i 8 kap. 3 b § gäller också vid

Delårsrapporten ska hållas tillgänglig hos företaget för var och en som vill ta del av den. En kopia ska genast sändas till en sådan aktieägare, bolagsman eller medlem som begär det och uppger sin postadress. En delårsrapport som avses i 1 § andra stycket andra meningen och en delårsrapport som avses i 16 kap. 5 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden ska senast två månader efter rapportperiodens utgång lämnas till registreringsmyndigheten i enlighet med bestämmelserna i 8 kap. 3, 3 a och 3 c §§. Det som sägs i 8 kap. 3 b § gäller också vid

sådan ingivning.

sådan ingivning.

Prop. 2007/08:57

Om delårsrapporten inte lämnas till registreringsmyndigheten i rätt tid, tillämpas 8 kap. 13 §.

Ytterligare bestämmelser om offentliggörande av delårsrapporter finns i 17 kap. lagen om värdepappersmarknaden, för sådana företag som är skyldiga att upprätta delårsrapport enligt den lagen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2008.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:158) om investerarskydd

Prop. 2007/08:57

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1999:158) om investerarskydd ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

I denna lag betyder

1. värdepappersinstitut: detsamma som anges i 1 kap. 5 § 27 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

2. fondbolag: ett sådant bolag som anges i 1 kap. 1 § 7 lagen (2004:46) om investeringsfonder,

3. förvaltningsbolag: ett sådant utländskt företag som anges i 1 kap. 1 § 13 lagen om investeringsfonder, som driver verksamhet från filial i Sverige med stöd av 1 kap. 6 § samma lag,

4. investerare: den som anlitat ett värdepappersinstitut, ett fondbolag eller ett förvaltningsbolag för utförande av en investeringstjänst eller den för vars räkning tjänsten utförs,

5. investeringstjänst: en sådan tjänst som avses i 2 kap. 1 § och 2 § första stycket 1 lagen om värdepappersmarknaden, 7 kap. 1 § andra stycket 9 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse samt 1 kap. 4 § såvitt avser diskretionär portföljförvaltning, 3 kap. 1 § och 7 kap. 1 § första stycket 1 och 2 lagen om investeringsfonder,

6. finansiella instrument: detsamma som anges i 1 kap. 4 § första stycket 1 lagen om värdepappersmarknaden, och

7. garantimyndigheten: den myndighet som handlägger frågor om investerarskyddet.

Denna lag träder i kraft den 23 juli 2008.

¹ Senaste lydelse 2007:1434.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag

Prop. 2007/08:57

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

I denna lag avses med

1. *försäkringsbolag*: försäkringsaktiebolag och ömsesidigt försäkringsbolag som omfattas av försäkringsrörelselagen (1982:713),

2. *understödsförening*: förening som avses i 1 kap. 1 § lagen (1972:262) om understödsföreningar,

3. *kreditinstitut*: bankaktiebolag, sparbank och medlemsbank samt kreditmarknadsföretag enligt 1 kap. 5 § 11 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och institut för elektroniska pengar enligt 1 kap. 2 § lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar,

4. *finansiellt företag*: de företag som anges i 1–3 samt

a) värdepappersbolag enligt 1 kap. 5 § 26 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

b) fondbolag enligt 1 kap. 1 § 7 lagen (2004:46) om investeringsfonder, *b) fondbolag enligt 1 kap. 1 § första stycket 7 lagen (2004:46) om investeringsfonder,*

c) börs enligt 1 kap. 5 § 3 lagen om värdepappersmarknaden,

d) svensk clearingorganisation enligt 1 kap. 5 § 5 lagen om värdepappersmarknaden och

e) central värdepappersförvarare enligt 1 kap. 3 § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument,

5. *finansiell företagsgrupp*: grupp av företag som avses i 9 kap. 1 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar eller annan grupp av företag på vilka, enligt föreskrift meddelad med stöd av 13 kap. 1 § 33 samma lag, bestämmelserna om finansiell företagsgrupp *skall* tillämpas, och

5. *finansiell företagsgrupp*: grupp av företag som avses i 9 kap. 1 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar eller annan grupp av företag på vilka, enligt föreskrift meddelad med stöd av 13 kap. 1 § 33 samma lag, bestämmelserna om finansiell företagsgrupp *ska* tillämpas, och

6. *koncern*: detsamma som i 1 kap. 11 och 12 §§ aktiebolagslagen (2005:551), varvid det som sägs om moderbolag tillämpas även på andra juridiska personer än aktiebolag.

Denna lag träder i kraft den 23 juli 2008.

¹ Senaste lydelse 2007:554.

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 7 och 8 §§ lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

7 §¹

Följande bestämmelser i lagen (2004:46) om investeringsfonder *skall* gälla för förvaltningen av Premiesparfonden och Premievals-fonden:

– 2 kap. 18 § om förbud för vissa personer med insynsställning att handla med en investeringsfond,

– 2 kap. 21 § första stycket om skadestånd,

– 4 kap. 2 § om företrädare för andelsägarna i en investeringsfond m.m.,

– 4 kap. 8 och 9 §§ om upprättande och godkännande av fondbestämmelser,

– 4 kap. 13 § första stycket om inlösen av fondandelar,

– 4 kap. 15–23 §§ om information om en investeringsfond,

– 5 kap. 1, 3–19 och 21–25 §§ om placering av medel i en värdepappersfond m.m., samt

– 10 kap. 17 § om skyldighet för revisor att anmäla vissa förhållanden till Finansinspektionen.

Vid tillämpningen av de bestämmelser som anges i första stycket *skall* Premiesparfonden och Premievals-fonden anses som värdepappersfonder och Premiepensionsmyndigheten som fondandelsägare. *Vad* som sägs om fondbolag *skall* avse Sjunde AP-fonden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får, utom såvitt avser 2 kap. 18 § om förbud för vissa personer med insynsställning att handla med en investeringsfond och 2 kap. 21 § första stycket om skadestånd, *föreskriva* avvikelser *och medge undantag i det enskilda fallet* från de bestämmelser som anges i

Följande bestämmelser i lagen (2004:46) om investeringsfonder *ska* gälla för förvaltningen av Premiesparfonden och Premievals-fonden:

– 2 kap. 18 § om förbud för vissa personer med insynsställning att handla med en investeringsfond,

– 2 kap. 21 § första stycket om skadestånd,

– 4 kap. 2 § om företrädare för andelsägarna i en investeringsfond m.m.,

– 4 kap. 8 och 9 §§ om upprättande och godkännande av fondbestämmelser,

– 4 kap. 13 § första stycket om inlösen av fondandelar,

– 4 kap. 15–23 §§ om information om en investeringsfond,

– 5 kap. 1, 3–19 och 21–25 §§ om placering av medel i en värdepappersfond m.m., samt

– 10 kap. 8 § om skyldighet för revisor att anmäla vissa förhållanden till Finansinspektionen.

Vid tillämpningen av de bestämmelser som anges i första stycket *ska* Premiesparfonden och Premievals-fonden anses som värdepappersfonder och Premiepensionsmyndigheten som fondandelsägare. *Det* som sägs om fondbolag *ska* avse Sjunde AP-fonden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får, utom såvitt avser 2 kap. 18 § om förbud för vissa personer med insynsställning att handla med en investeringsfond och 2 kap. 21 § första stycket om skadestånd, *meddela föreskrifter om avvikelser från de bestämmelser som anges i första stycket och i ett enskilt fall*

¹ Senaste lydelse 2004:68.

första stycket.

besluta om undantag från dessa bestämmelser.

Prop. 2007/08:57

8 §²

Sjunde AP-fonden *skall* stå under tillsyn av Finansinspektionen. För tillsynen gäller bestämmelserna i 10 kap. 1 och 14–16 §§ samt 12 kap. 1 § lagen (2004:46) om investeringsfonder.

Vid tillämpningen av de bestämmelser som anges i första stycket *skall vad* som sägs om fondbolag avse Sjunde AP-fonden.

Sjunde AP-fonden *ska* stå under tillsyn av Finansinspektionen. För tillsynen gäller bestämmelserna i 10 kap. 1 § *första och andra styckena*, 2, 4, 7, 10 och 11 §§ samt 14 kap. 1 § lagen (2004:46) om investeringsfonder.

Vid tillämpningen av de bestämmelser som anges i första stycket *ska det* som sägs om fondbolag avse Sjunde AP-fonden.

Denna lag träder i kraft den 23 juli 2008.

² Senaste lydelse 2004:68.

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter

Prop. 2007/08:57

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 3 § lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

3 §¹

Kontrolluppgift om avyttring genom inlösen *skall* lämnas av

1. sådana fondbolag som avses i 1 kap. 1 § 7 lagen (2004:46) om investeringsfonder eller, om förvaltningen av fonden har övergått till ett förvaringsinstitut, av detta,

2. värdepappersbolag och kreditinstitut som förvaltar specialfonder enligt 1 kap. 5 § lagen om investeringsfonder,

3. förvaltningsbolag som driver verksamhet här i landet enligt 1 kap. 6 eller 8 § lagen om investeringsfonder, och

4. fondföretag som driver verksamhet här i landet enligt 1 kap. 7 eller 9 § lagen om investeringsfonder.

Om ett fondföretag har slutit avtal med ett värdepappersinstitut om att ombesörja försäljning och inlösen av andelar *skall* kontrolluppgiften i stället lämnas av värdepappersinstitutet.

Om en andel är förvaltarregistrerad *skall* i stället förvaltarens lämna kontrolluppgiften.

Kontrolluppgift om avyttring genom inlösen *ska* lämnas av

1. sådana fondbolag som avses i 1 kap. 1 § *första stycket* 7 lagen (2004:46) om investeringsfonder eller, om förvaltningen av fonden har övergått till ett förvaringsinstitut, av detta,

Om ett fondföretag har slutit avtal med ett värdepappersinstitut om att ombesörja försäljning och inlösen av andelar *ska* kontrolluppgiften i stället lämnas av värdepappersinstitutet.

Om en andel är förvaltarregistrerad *ska* i stället förvaltaren lämna kontrolluppgiften.

Denna lag träder i kraft den 23 juli 2008.

¹ Senaste lydelse 2004:72.

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2004:46) om investeringsfonder

dels att nuvarande 10 kap. ska upphöra att gälla,

dels att nuvarande 11 och 12 kap. ska betecknas 13 och 14 kap.,

dels att 1 kap. 1 och 5 §§, 4 kap. 16 §, 5 kap. 1, 3, 5, 6, 9, 12, 13 och 23 §§, nya 13 kap. och nya 14 kap. 1 § samt rubriken närmast före 5 kap. 3 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas tre nya kapitel, 10–12 kap., av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §

I denna lag förstås med

1. behörig myndighet: utländsk myndighet som har behörighet att utöva tillsyn över fondföretag eller förvaltningsbolag,

2. derivatinstrument: optioner, terminer och swappar samt andra likartade finansiella instrument,

3. EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

4. egna medel: detsamma som i artikel 1a.15 i rådets direktiv 85/611/EEG av den 20 december 1985 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag)², senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/108/EG³,

5. filial: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett fondbolags, ett förvaltningsbolags eller ett fondföretags etablering av flera driftställen *skall* anses som en enda filial,

6. finansiellt instrument: *fondpapper*, fondandelar, penning-

4. egna medel: detsamma som i artikel 1a.15 i rådets direktiv 85/611/EEG av den 20 december 1985 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag)⁴, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/1/EG⁵,

5. filial: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett fondbolags, ett förvaltningsbolags eller ett fondföretags etablering av flera driftställen *ska* anses som en enda filial,

6. finansiellt instrument: *överlåtbara värdepapper*, fondandelar,

¹ Jfr Kommissionens direktiv 2007/16/EG av den 19 mars 2007 om genomförande av rådets direktiv 85/611/EEG om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), när det gäller förtydligandet av vissa definitioner (EUT L 79, 20.3.2007, s. 11, Celex 32007L0016).

² EGT L 375, 31.12.1985, s. 3 (Celex 31985L0611).

³ EGT L 41, 13.2.2002, s. 35 (Celex 32001L0108).

⁴ EGT L 375, 31.12.1985, s. 3 (Celex 31985L0611).

⁵ EUT L 79, 24.3.2005, s. 9 (Celex 32005L0001).

marknadsinstrument, derivatinstrument samt annan rättighet eller förpliktelse avsedd för handel på värdepappersmarknaden,

7. fondbolag: ett svenskt aktiebolag som har fått tillstånd enligt 4 § att driva fondverksamhet,

8. fondföretag: ett utländskt företag

a) som i sitt hemland har tillstånd för verksamhet där det enda syftet är att göra kollektiva investeringar i sådana tillgångar som anges i 5 kap. 1 § andra stycket eller 6 kap. 2 § andra stycket, med kapital från allmänheten eller från en särskilt angiven och avgränsad krets investerare,

b) som tillämpar principen om riskspridning, och

c) vars andelar på begäran av innehavarna återköps eller inlöses med medel ur företagets tillgångar,

9. fondföretags hemland:

a) om fondföretaget är bildat på kontraktsrättslig grund, det land där förvaltningsbolaget har sitt säte,

b) om fondföretaget är bildat på associationsrättslig grund, det land där bolaget har sitt säte,

10. *fondpapper: aktier och obligationer samt sådana andra delägarätter eller fordringsrätter som är utgivna för allmän omsättning, med undantag av penningmarknadsinstrument, samt depåbevis,*

11. fondverksamhet: förvaltning av en investeringsfond, försäljning och inlösen av andelar i fonden samt därmed sammanhängande administrativa åtgärder,

12. företagsgrupp: grupp för sammanställd redovisning enligt rådets sjunde direktiv 83/349/EEG av den 13 juni 1983 grundat på artikel 54.3 g i fördraget om sammanställd redovisning⁶, senast ändrat genom *Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/65/EG*⁷, eller grupp som enligt erkända internationella redovisningsregler *skall* lämna motsvarande redovisning,

13. förvaltningsbolag: ett utländskt företag som i sitt hemland har tillstånd att förvalta fond-

penningmarknadsinstrument, derivatinstrument samt annan rättighet eller förpliktelse avsedd för handel på värdepappersmarknaden,

10. fondverksamhet: förvaltning av en investeringsfond, försäljning och inlösen av andelar i fonden samt därmed sammanhängande administrativa åtgärder,

11. företagsgrupp: grupp för sammanställd redovisning enligt rådets sjunde direktiv 83/349/EEG av den 13 juni 1983 grundat på artikel 54.3 g i fördraget om sammanställd redovisning⁸, senast ändrat genom rådets direktiv *2006/99/EG*⁹, eller grupp som enligt erkända internationella redovisningsregler *ska* lämna motsvarande redovisning,

12. förvaltningsbolag: ett utländskt företag som i sitt hemland har tillstånd att förvalta fond-

⁶ EGT L 193, 18.7.1983, s. 1 (Celex 31983L0349).

⁷ EGT L 283, 27.10.2001, s. 28 (Celex 32001L0065).

⁸ EGT L 193, 18.7.1983, s. 1 (Celex 31983L0349).

⁹ EUT L 363, 20.12.2006, s. 137 (Celex 32006L0099).

företag,

14. förvaltningsbolags hemland: det land där bolaget har sitt säte,

15. förvaringsinstitut: en bank eller ett annat kreditinstitut som förvarar tillgångarna i en investeringsfond och som sköter in- och utbetalningar avseende fonden,

16. investeringsfond: värdepappersfond eller specialfond,

17. kvalificerat innehav: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet representerar 10 procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

18. penningmarknadsinstrument: statsskuldväxlar, bankcertifikat samt sådana andra finansiella instrument *med en löptid på högst tolv månader* som normalt omsätts på penningmarknaden, är likvida och har ett värde som vid varje tidpunkt exakt kan fastställas,

19. specialfond: en fond vars andelar kan lösas in på begäran av andelsägare och som består av finansiella tillgångar, om den bildats genom kapitaltillskott från allmänheten eller från en särskilt angiven och avgränsad krets investerare och ägs av dem som skjutit till kapital samt förvaltas enligt bestämmelserna i 6 kap.,

20. startkapital: detsamma som i artikel 1a.14 i rådets direktiv 85/611/EEG, *och*

21. värdepappersfond: en fond vars andelar kan lösas in på begäran av andelsägare och som består av finansiella tillgångar, om den bildats genom kapitaltillskott från allmänheten och ägs av dem som skjutit till kapital samt förvaltas enligt bestämmelserna i 5 kap.

företag,

13. förvaltningsbolags hemland: det land där bolaget har sitt säte,

14. förvaringsinstitut: en bank eller ett annat kreditinstitut som förvarar tillgångarna i en investeringsfond och som sköter in- och utbetalningar avseende fonden,

15. investeringsfond: värdepappersfond eller specialfond,

16. kvalificerat innehav: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet representerar 10 procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

17. penningmarknadsinstrument: statsskuldväxlar, bankcertifikat samt sådana andra finansiella instrument som normalt omsätts på penningmarknaden, är likvida och har ett värde som vid varje tidpunkt exakt kan fastställas,

18. specialfond: en fond vars andelar kan lösas in på begäran av andelsägare och som består av finansiella tillgångar, om den bildats genom kapitaltillskott från allmänheten eller från en särskilt angiven och avgränsad krets investerare och ägs av dem som skjutit till kapital samt förvaltas enligt bestämmelserna i 6 kap.,

19. startkapital: detsamma som i artikel 1a.14 i rådets direktiv 85/611/EEG,

20. värdepappersfond: en fond vars andelar kan lösas in på begäran av andelsägare och som består av finansiella tillgångar, om den bildats genom kapitaltillskott från allmänheten och ägs av dem som skjutit till kapital samt förvaltas enligt bestämmelserna i 5 kap., *och*

21. överlåtbart värdepapper:

a) aktier och andra värdepapper som motsvarar aktier samt depå-

bevis för aktier,

b) obligationer och andra skuldförbindelser, med undantag av penningmarknadsinstrument, samt depåbevis för skuldförbindelser, och

c) värdepapper av annat slag som ger rätt att förvärva sådana överlåtbara värdepapper som anges i a och b genom teckning eller utbyte.

Överlåtbart värdepapper omfattar inte tekniker och instrument som avses i 5 kap. 1 § tredje stycket.

5 §¹⁰

Tillstånd för fondverksamhet som avser specialfonder får ges av Finansinspektionen även till värdepappersbolag och svenska kreditinstitut som har tillstånd för portföljförvaltning avseende finansiella instrument enligt 2 kap. 1 § 4 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

För sådan fondverksamhet som avses i första stycket skall bestämmelserna i

– 2 kap. 1 § 2, 5 och 6, 2 § tredje stycket, 7 § första stycket, 9 §, 17–20 §§ och 21 § första stycket,

– 3 kap.,

– 4 kap.,

– 6 kap.,

– 8 kap.,

– 9 kap., samt

– 10 kap. 1 § första stycket, 14 §, 19 §, 20 § första–tredje styckena och 21 § tillämpas.

För sådan fondverksamhet som avses i första stycket ska följande bestämmelser tillämpas:

– 9 kap.,

– 9 kap.,

– 10 kap. 1 § första och andra styckena samt 2 §, och

– 12 kap. 1–4 samt 7–14 §§.

Ett värdepappersbolag eller ett svenskt kreditinstitut får inleda sin fondverksamhet så snart tillstånd enligt första stycket har getts.

4 kap.

16 §

I informationsbroschyren och faktabladet för en investeringsfond skall det dessutom anges

I informationsbroschyren och faktabladet för en investeringsfond ska det dessutom anges

1. i vilka tillgångsslag fondmedlen får placeras, och

2. om fondmedlen får placeras i derivatinstrument och, i så fall, i vilket syfte och hur det möjliga resultatet av användningen av derivatinstrument kan påverka fondens riskprofil.

¹⁰ Senaste lydelse 2007:562.

I informationsbroschyren och faktabladet samt i allt övrigt reklammaterial avseende fonden *skall* följande uppgifter anges på en framträdande plats:

1. fondens placeringsinriktning, för det fall medel i fonden placeras i andra tillgångar än *fondpapper* och penningmarknadsinstrument eller om fonden är en indexfond enligt 5 kap. 7 §,

2. om fondens värde kan variera kraftigt på grund av fondens sammansättning och de förvaltningsmetoder fondbolaget använder sig av, och

3. om fonden har tillstånd enligt 5 kap. 8 §, de emittenter eller garantier som gett ut eller garanterat sådana skuldförbindelser som fondmedlen till mer än 35 procent av fondens värde placerats i eller avses att placeras i.

Om fonden är en specialfond, *skall* detta framgå av informationsbroschyren, faktabladet och allt övrigt reklammaterial avseende fonden.

I informationsbroschyren och faktabladet samt i allt övrigt reklammaterial avseende fonden *ska* följande uppgifter anges på en framträdande plats:

1. fondens placeringsinriktning, för det fall medel i fonden placeras i andra tillgångar än *överlåtbara värdepapper* och penningmarknadsinstrument eller om fonden är en indexfond enligt 5 kap. 7 §,

2. om fondens värde kan variera kraftigt på grund av fondens sammansättning och de förvaltningsmetoder fondbolaget använder sig av, och

3. om fonden har tillstånd enligt 5 kap. 8 §, de emittenter eller garantier som gett ut eller garanterat sådana skuldförbindelser som fondmedlen till mer än 35 procent av fondens värde placerats i eller avses att placeras i.

Om fonden är en specialfond, *ska* detta framgå av informationsbroschyren, faktabladet och allt övrigt reklammaterial avseende fonden.

5 kap.

1 §

Varje värdepappersfond *skall* ha en lämplig fördelning av placeringar med hänsyn till den riskspridning som är förenad med fondens placeringsinriktning enligt fondbestämmelserna.

Medel i en värdepappersfond får, med de begränsningar som följer av detta kapitel, placeras i *fondpapper*, penningmarknadsinstrument, derivatinstrument och fondandelar samt på konto i kreditinstitut. I fonden får också ingå likvida medel som behövs för förvaltningen av fonden.

Ett fondbolag får använda sig av *derivatinstrument* i syfte att effektivisera förvaltningen av tillgångarna i en värdepappersfond. *Fondbolaget skall därvid tillämpa* de bestämmelser i detta kapitel som gäller för derivatinstrument.

Varje värdepappersfond *ska* ha en lämplig fördelning av placeringar med hänsyn till den riskspridning som är förenad med fondens placeringsinriktning enligt fondbestämmelserna.

Medel i en värdepappersfond får, med de begränsningar som följer av detta kapitel, placeras i *likvida finansiella tillgångar som utgörs av överlåtbara värdepapper*, penningmarknadsinstrument, derivatinstrument och fondandelar samt på konto i kreditinstitut. I fonden får *det* också ingå likvida medel som behövs för förvaltningen av fonden.

Ett fondbolag får använda sig av *tekniker och instrument som hänför sig till överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument* i syfte att effektivisera förvaltningen av tillgångarna i en värdepappersfond. *Om fondbolaget använder sig av derivatinstrument för att effektivisera förvaltningen, ska de bestäm-*

Fondpapper och penningmarknadsinstrument

Överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument

3 §¹¹

Medel i en värdepappersfond får placeras i penningmarknadsinstrument som är, eller i *fondpapper* som är eller inom ett år från emissionen avses bli,

1. upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför EES, eller

2. föremål för regelbunden handel vid någon annan marknad som är reglerad och öppen för allmänheten.

En förutsättning för placeringar enligt första stycket är att marknaden finns angiven i fondbestämmelserna eller är godkänd av Finansinspektionen för sådana placeringar.

5 §¹²

I en värdepappersfond får det ingå andra *fondpapper* och penningmarknadsinstrument än de som anges i 3 och 4 §§, dock högst till 10 procent av fondens värde.

Om upptagande till handel eller regelbunden handel enligt 3 § inte har skett inom ett år från emissionen och de förvärvade instrumenten inte ryms inom gränsen enligt första stycket, *skall* de avyttras så snart det lämpligen kan ske. Skälig hänsyn *skall* då tas till fondandelsägarnas intressen.

Om det i en fond ingår *fondpapper* som ännu inte är, men som inom ett år från emissionen avses bli, upptagna till handel eller föremål för regelbunden handel enligt 3 § eller sådana andra *fondpapper* och penningmarknadsinstrument som avses i första stycket, *skall* fondbolaget informera Finansinspektionen om detta,

Medel i en värdepappersfond får placeras i penningmarknadsinstrument som är, eller i *överlåtbara värdepapper* som är eller inom ett år från emissionen avses bli,

I en värdepappersfond får det ingå andra *överlåtbara värdepapper* och penningmarknadsinstrument än de som anges i 3 och 4 §§, dock högst till 10 procent av fondens värde.

Om upptagande till handel eller regelbunden handel enligt 3 § inte har skett inom ett år från emissionen och de förvärvade *värdepapperen eller* instrumenten inte ryms inom gränsen enligt första stycket, *ska* de avyttras så snart det lämpligen kan ske. Skälig hänsyn *ska* då tas till fondandelsägarnas intressen.

Om det i en fond ingår *överlåtbara värdepapper* som ännu inte är, men som inom ett år från emissionen avses bli, upptagna till handel eller föremål för regelbunden handel enligt 3 § eller sådana andra *överlåtbara värdepapper* och penningmarknadsinstrument som avses i första stycket, *ska* fondbolaget informera

¹¹ Senaste lydelse 2007:562.

¹² Senaste lydelse 2007:562.

om värdet av dessa *fondpapper* och penningmarknadsinstrument överstiger 10 procent av fondens värde.

Finansinspektionen om detta, om värdet av dessa *överlåtbara värdepapper* och penningmarknadsinstrument överstiger 10 procent av fondens värde.

6 §¹³

I en värdepappersfond får, om inte annat följer av andra stycket eller 19–22 §§, *fondpapper* och penningmarknadsinstrument från en och samma emittent inte uppgå till mer än 5 procent av fondens värde.

Fondpapper och penningmarknadsinstrument från en och samma emittent får uppgå till

1. högst 35 procent av fondens värde om de är utgivna eller garanterade av en stat, av en kommun eller en statlig eller kommunal myndighet i ett land inom EES eller av en mellanstatlig organisation i vilken en eller flera stater inom EES är medlemmar,

2. högst 25 procent av fondens värde om de består av skuldförbindelser utgivna enligt lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer eller av motsvarande utländska skuldförbindelser, under förutsättning att det sammanlagda värdet av fondens innehav av sådana skuldförbindelser är högst 80 procent av fondens värde, och

3. högst 10 procent av fondens värde i andra fall än som sägs under 1 eller 2, under förutsättning att det sammanlagda värdet av sådana tillgångar som har högre värde än som sägs i första stycket är högst 40 procent av fondens värde.

I en värdepappersfond får det inte ingå *fondpapper* och penningmarknadsinstrument som getts ut av emittenter i en och samma företagsgrupp till sammanlagt mer än 20 procent av fondens värde.

I en värdepappersfond får, om inte annat följer av andra stycket eller 19–22 §§, *överlåtbara värdepapper* och penningmarknadsinstrument från en och samma emittent inte uppgå till mer än 5 procent av fondens värde.

Överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument från en och samma emittent får *dock* uppgå till

1. högst 35 procent av fondens värde om de är utgivna eller garanterade av en stat, av en kommun eller en statlig eller kommunal myndighet i ett land inom EES eller av en mellanstatlig organisation i vilken en eller flera stater inom EES är medlemmar,

2. högst 25 procent av fondens värde om de består av skuldförbindelser utgivna enligt lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer eller av motsvarande utländska skuldförbindelser, under förutsättning att det sammanlagda värdet av fondens innehav av sådana skuldförbindelser är högst 80 procent av fondens värde, och

3. högst 10 procent av fondens värde i andra fall än som sägs under 1 eller 2, under förutsättning att det sammanlagda värdet av sådana tillgångar som har högre värde än som sägs i första stycket är högst 40 procent av fondens värde.

I en värdepappersfond får det inte ingå *överlåtbara värdepapper* och penningmarknadsinstrument som getts ut av emittenter i en och samma företagsgrupp till sammanlagt mer än 20 procent av fondens värde.

9 §

Oavsett *vad* som sägs i 6 § får sådana *fondpapper* eller penningmarknadsinstrument som är förenade med rätt till nyteckning förvärfvas till en värdepappersfond om förvärvet grundas på tidigare innehav.

Oavsett *det* som sägs i 6 § får sådana *överlåtbara värdepapper* eller penningmarknadsinstrument som är förenade med rätt till nyteckning förvärfvas till en värdepappersfond om förvärvet grundas på tidigare innehav.

¹³ Senaste lydelse 2004:73.

12 §

Medel i en värdepappersfond får placeras i derivatinstrument, om dessa omsätts på en reglerad marknad enligt 3 § och

1. underliggande tillgångar utgörs av eller hänför sig till
 - *fondpapper*, – någon av de tillgångar som
 - *penningmarknadsinstrument*, *medel i en värdepappersfond får*
 - placeras i enligt 1 § andra stycket*
 - första meningen,*
- finansiella index,
- räntesatser,
- växelkurser, eller
- utländska valutor, och

2. sådana underliggande tillgångar enligt fondbestämmelserna får ingå i fonden.

Medel får också placeras i derivatinstrument enligt första stycket som handlas direkt mellan parterna, om

1. motparten omfattas av tillsyn och tillhör de kategorier av företag som godkänts som motparter av Finansinspektionen, och
2. derivatinstrumenten är föremål för en daglig, tillförlitlig och kontrollerbar värdering och de vid varje tidpunkt på fondbolagets begäran kan säljas, lösas in eller avslutas genom en utjämnande transaktion till ett rimligt värde.

13 §

De gränser som anges i 6 § tillämpas, med de ytterligare begränsningar som kan följa av 21 och 22 §§, på motsvarande sätt i fråga om exponeringar mot emittent som gett ut de *fondpapper* eller *penningmarknadsinstrument* som utgör underliggande tillgång i derivatinstrument. *Vad nu sagts* gäller inte i fråga om indexbaserade derivatinstrument som *ingår i en indexfond enligt 7 §*.

En värdepappersfonds sammanlagda exponeringar som hänför sig till derivatinstrument får inte överskrida fondens värde.

Exponeringarna *skall* beräknas med hänsyn till värdet av underliggande tillgångar, motpartsriskerna, kommande marknadsrörelser, derivatinstrumentens återstående löptid och den tid som finns tillgänglig för att lösa in instrumenten.

Om ett *fondpapper* eller ett *penningmarknadsinstrument* innefattar ett derivatinstrument, *skall* även detta beaktas vid beräkning av exponeringar enligt första och

De gränser som anges i 6 § tillämpas, med de ytterligare begränsningar som kan följa av 21 och 22 §§, på motsvarande sätt i fråga om exponeringar mot emittent som gett ut de *överlåtbara värdepapper* eller *penningmarknadsinstrument* som utgör underliggande tillgång i derivatinstrument. *Det* gäller *dock* inte i fråga om indexbaserade derivatinstrument.

Exponeringarna *ska* beräknas med hänsyn till värdet av underliggande tillgångar, motpartsriskerna, kommande marknadsrörelser, derivatinstrumentens återstående löptid och den tid som finns tillgänglig för att lösa in instrumenten.

Om ett *överlåtbart värdepapper* eller ett *penningmarknadsinstrument* innefattar ett derivatinstrument, *ska* även detta beaktas vid beräkning av exponeringar enligt

23 §

Fondbolaget får inte i fondverksamheten

1. ta upp eller bevilja penninglån,
2. gå i borgen, eller
3. sälja *fondpapper*, penningmarknadsinstrument, derivatinstrument eller fondandelar som inte ingår i fonden.
3. sälja *överlåtbara värdepapper*, penningmarknadsinstrument, derivatinstrument eller fondandelar som inte ingår i fonden.

Fondbolaget får trots första stycket ta kortfristiga lån till ett belopp motsvarande högst 10 procent av fondens värde.

*Föreslagen lydelse***10 kap. Tillsyn****Tillsynen och dess omfattning**

1 § Finansinspektionen har tillsyn över fondbolag, förvaltningsbolag som avses i 1 kap. 6 och 8 §§, fondföretag som avses i 1 kap. 7 och 9 §§ samt förvaringsinstitut.

För fondbolag och svenska förvaringsinstitut omfattar tillsynen att verksamheten drivs enligt denna lag, andra författningar som reglerar företagets verksamhet, fondbestämmelserna, företagets bolagsordning, stadgar eller reglemente och interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar företagets verksamhet.

För förvaltningsbolag och fondföretag samt förvaringsinstitut som driver verksamhet från filial i Sverige omfattar tillsynen att företaget följer de lagar och andra författningar som gäller för företagets verksamhet i Sverige.

2 § Fondbolag, förvaltningsbolag och fondföretag som avses i 1 § första stycket samt förvaringsinstitut ska lämna Finansinspektionen upplysningar om sin verksamhet och därmed sammanhängande omständigheter enligt föreskrifter som meddelats med stöd av denna lag.

Företagen ska, utöver det som anges i första stycket, lämna Finansinspektionen de upplysningar som inspektionen begär.

3 § För övervakningen av att bestämmelserna i denna lag och föreskrifter meddelade med stöd av lagen följs, får Finansinspektionen begära att

1. en fysisk eller juridisk person tillhandahåller uppgifter, handlingar eller annat, och
2. den som förväntas kunna lämna upplysningar i saken kommer till förhör på tid och plats som inspektionen bestämmer.

Första stycket gäller inte i den utsträckning uppgiftslämnandet skulle strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater.

Finansinspektionen får förelägga den som inte följer en begäran enligt första stycket att fullgöra sin skyldighet.

Platsundersökning

4 § Finansinspektionen får när det är nödvändigt genomföra en undersökning hos

1. ett fondbolag,
2. ett förvaltningsbolag eller fondföretag som driver verksamhet från filial i Sverige, samt
3. ett förvaringsinstitut.

Finansinspektionen får även genomföra en undersökning hos ett företag som har fått i uppdrag av ett fondbolag att utföra visst arbete eller vissa funktioner, om det behövs för tillsynen av fondbolaget.

Samarbete med behöriga myndigheter

5 § Efter anmälan till Finansinspektionen får en behörig myndighet i ett annat land inom EES genomföra en undersökning hos filialen till ett sådant förvaltningsbolag som avses i 1 kap. 6 §.

6 § Finansinspektionen ska till en behörig myndighet i ett annat land inom EES lämna de uppgifter som den myndigheten behöver för sin tillsyn över ett förvaltningsbolag och ett fondföretag som driver verksamhet enligt 1 kap. 6 eller 7 §.

Revision

7 § Finansinspektionen har rätt att förordna en eller flera revisorer att tillsammans med övriga revisorer delta i revisionen av ett fondbolag. Inspektionen får när som helst återkalla ett sådant förordnande och utse en ny revisor.

Revisorn har rätt att få skäligt arvode av bolaget för sitt arbete. Storleken på arvodet beslutas av Finansinspektionen.

8 § En revisor ska omedelbart rapportera till Finansinspektionen om han eller hon när ett uppdrag i ett fondbolag fullgörs får kännedom om förhållanden som

1. kan utgöra en väsentlig överträdelse av någon författning som reglerar bolagets verksamhet,
2. kan påverka bolagets fortsatta drift negativt, eller
3. kan leda till att revisorn avstyrker att balansräkningen eller resultaträkningen fastställs eller till anmärkning enligt 9 kap. 33 eller 34 § aktiebolagslagen (2005:551).

Revisorn har en motsvarande rapporteringsskyldighet om han eller hon får kännedom om förhållanden som avses i första stycket när ett uppdrag som revisorn har i fondbolagets moderföretag eller dotterföretag eller ett företag som har en likartad förbindelse med fondbolaget fullgörs.

9 § Skyldigheten enligt 8 § att rapportera till Finansinspektionen gäller i fondbolag också för särskilda granskare som avses i 10 kap. 21 § aktiebolagslagen (2005:551).

10 § Finansinspektionen får sammanställa styrelsen i ett fondbolag. Inspektionen får även begära att styrelsen kallar till extra stämma. Om styrelsen inte rättar sig efter en sådan begäran, får inspektionen utfärda kallelsen.

Finansinspektionen får närvara vid en stämma och vid ett sådant styrelsesammanträde som inspektionen har sammanställt samt delta i överläggningarna.

Avgifter till Finansinspektionen

11 § Fondbolag samt förvaltningsbolag och fondföretag som anges i 1 § första stycket ska med årliga avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet.

11 kap. Särskilt om prövningen av ägares lämplighet

1 § Om ett direkt eller indirekt förvärv av aktier i ett fondbolag skulle medföra att förvärvarens sammanlagda innehav utgör ett kvalificerat innehav, krävs tillstånd av Finansinspektionen för förvärvet. Detsamma gäller ett förvärv som innebär att ett kvalificerat innehav ökas

1. så att det uppgår till eller överstiger 20, 33 eller 50 procent av aktiekapitalet eller röstetalet för samtliga aktier, eller

2. så att fondbolaget blir dotterbolag.

Tillstånd enligt första stycket ska inhämtas före förvärvet. Om förvärvet har gjorts genom bodelning, arv, testamente eller bolagsskifte eller på något annat liknande sätt, krävs i stället tillstånd för att förvärvaren ska få behålla aktierna. Förvärvaren ska då ansöka om tillstånd inom sex månader efter förvärvet.

2 § Frågan om tillstånd får avgöras först efter samråd med behörig myndighet i ett annat land inom EES, om ett förvärv enligt 1 § första stycket skulle innebära att ett fondbolag blir dotterbolag eller kommer under kontroll av

1. ett i det landet auktoriserat förvaltningsbolag, kreditinstitut, företag för elektroniska pengar eller försäkringsföretag,

2. ett moderföretag till ett sådant företag som avses i 1, eller

3. en fysisk eller juridisk person som kontrollerar ett sådant företag som avses i 1.

3 § Tillstånd ska ges till förvärv som avses i 1 §, om det finns skäl att anta att förvärvaren

1. inte kommer att motverka att verksamheten drivs på ett sätt som är förenligt med denna lag och andra författningar som reglerar bolagets verksamhet, och

2. även i övrigt är lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett fondbolag.

Tillstånd får inte ges, om förvärvaren i väsentlig mån har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet.

Om förvärvet skulle leda till nära förbindelser mellan fondbolaget och någon annan, ska tillstånd ges bara om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av bolaget.

Finansinspektionen får besluta en viss tid inom vilken ett förvärv ska genomföras.

Finansinspektionen ska meddela beslut i ett ärende enligt denna paragraf inom tre månader från det att ansökan om tillstånd gjordes.

4 § Den som avser att avyttra ett kvalificerat innehav eller en så stor del av ett kvalificerat innehav att innehavet därigenom kommer att understiga någon av de i 1 § första stycket angivna gränserna, ska underrätta Finansinspektionen om detta.

5 § När ett fondbolag får kännedom om ett förvärv eller en avyttring av aktier i bolaget som kräver tillstånd enligt 1 § eller underrättelse enligt 4 §, ska bolaget snarast anmäla förvärvet eller avyttringen till Finansinspektionen.

När ett fondbolag i andra fall får kännedom om att det har nära förbindelser med någon annan, ska bolaget snarast anmäla det till Finansinspektionen.

Ett fondbolag ska årligen till Finansinspektionen anmäla namnen på de aktieägare som har ett kvalificerat innehav av aktier i bolaget samt storleken på innehaven.

6 § Om en juridisk person har ett kvalificerat innehav i ett fondbolag, ska den juridiska personen snarast anmäla ändringar av vilka som ingår i dess ledning till Finansinspektionen.

7 § Finansinspektionen får besluta att ägaren till ett kvalificerat innehav av aktier vid stämman inte får företräda fler aktier än som motsvarar ett innehav som inte är kvalificerat

1. om ägaren motverkar eller kan antas komma att motverka att fondbolagets verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med denna lag eller andra författningar som reglerar bolagets verksamhet, eller

2. om ägaren i väsentlig utsträckning har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet.

Om den som har ett kvalificerat innehav av aktier inte har ansökt om tillstånd till ett förvärv som avses i 1 §, får Finansinspektionen besluta att innehavaren vid stämman inte får företräda aktierna till den del de omfattas av ett krav på tillstånd.

Om någon i strid med ett beslut av Finansinspektionen har ett kvalificerat innehav av aktier, får innehavaren inte företräda aktierna vid stämman till den del innehavet står i strid med beslutet.

8 § Finansinspektionen får förelägga en ägare som avses i 7 § första stycket att avyttra så stor del av aktierna att innehavet därefter inte är kvalificerat. En ägare som avses i 7 § andra eller tredje stycket får

föreläggas att avyttra så stor del av aktierna att innehavet inte står i strid med inspektionens beslut.

Prop. 2007/08:57

9 § Aktier som omfattas av ett förbud enligt 7 § eller föreläggande enligt 8 § ska inte räknas med när det krävs samtycke av ägare till en viss del av aktierna i fondbolaget för att ett beslut ska bli giltigt eller en befogenhet ska få utövas. Detta gäller dock inte om en förvaltare har förordnats enligt 10 §.

10 § Om det finns särskilda skäl, får Finansinspektionen ansöka om att tingsrätten förordnar en lämplig person att som förvaltare företräda sådana aktier som enligt 7 § inte får företrädas av ägaren. En sådan ansökan prövas av tingsrätten i den ort där ägaren har sin hemvist. Om ägaren inte har hemvist i Sverige prövas ansökan av Stockholms tingsrätt.

En förvaltare har rätt till skälig ersättning för arbete och utlägg. Ersättningen ska betalas av ägaren till aktierna och ska på begäran förskottas av fondbolaget. Om den betalningsskyldige inte godtar förvaltarens anspråk, fastställs ersättningen av tingsrätten.

11 § Om ett fondbolag har nära förbindelser med någon annan och detta hindrar en effektiv tillsyn av fondbolaget, får Finansinspektionen förelägga innehavare av aktier som medför att förbindelserna är nära att avyttra så stor del av aktierna att så inte längre är fallet.

Finansinspektionen får även besluta att den eller de som omfattas av ett föreläggande enligt första stycket inte får företräda aktierna vid stämman. I så fall ska bestämmelserna i 10 § tillämpas.

12 kap. Ingripanden

Ingripande mot fondbolag

1 § Om ett fondbolag har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar bolagets verksamhet, fondbestämmelserna, bolagsordningen eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar bolagets verksamhet, ska Finansinspektionen ingripa.

Finansinspektionen ska då förelägga bolaget att inom viss tid begränsa verksamheten i något avseende, minska riskerna i den eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen, ett förbud att verkställa beslut eller en anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig, ska fondbolagets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

2 § Finansinspektionen får avstå från ingripande enligt 1 § om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om fondbolaget gör rättelse eller om något annat organ har vidtagit åtgärder mot fondbolaget som bedöms tillräckliga.

3 § Om någon som ingår i ett fondbolags styrelse eller är verkställande direktör inte uppfyller de krav som anges i 2 kap. 1 § 4, ska Finansinspektionen återkalla bolagets tillstånd. Detta får dock ske bara om inspektionen först har beslutat att påtala för fondbolaget att personen inte uppfyller kraven och han eller hon ändå finns kvar i styrelsen eller som verkställande direktör efter det att en av inspektionen bestämd tid på högst tre månader har gått ut.

I stället för att återkalla tillståndet, får Finansinspektionen besluta att en styrelseledamot eller verkställande direktör inte längre får vara det. Inspektionen får då förordna en ersättare. Ersättarens uppdrag gäller till dess bolaget har utsett en ny styrelseledamot eller verkställande direktör.

Det som sägs i första och andra styckena om verkställande direktör ska tillämpas även på en ersättare för verkställande direktör.

4 § Finansinspektionen ska återkalla ett fondbolags tillstånd om bolaget

1. har fått tillståndet genom att lämna falska uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt,

2. inte inom ett år från det att tillstånd beviljades har börjat driva sådan verksamhet som tillståndet avser,

3. har förklarat sig avstå från tillståndet, eller

4. under en sammanhängande tid av sex månader inte har drivit sådan verksamhet som tillståndet avser.

I de fall som avses i första stycket 1, 2 och 4 får i stället varning meddelas om det är tillräckligt.

5 § Finansinspektionen ska omedelbart underrätta behöriga myndigheter i de andra länder inom EES där ett fondbolag utbjuder andelar i en värdepappersfond som bolaget förvaltar, när

1. någon åtgärd enligt 1, 3 eller 4 § har vidtagits mot bolaget, och

2. uppskov med inlösen av fondandelar enligt 4 kap. 13 § första stycket har anmälts till inspektionen.

6 § Om en behörig myndighet har underrättat Finansinspektionen om att ett fondbolag överträtt föreskrifter som gäller i det landet för bolaget, får inspektionen vidta de åtgärder som anges i 1–4 §§ mot bolaget, om det föreligger någon omständighet som avses där. Inspektionen ska underrätta den behöriga myndigheten om vilka åtgärder som vidtas.

Straffavgift

7 § Om ett fondbolag har fått anmärkning eller varning enligt 1 § eller varning enligt 4 § andra stycket, får Finansinspektionen besluta att fondbolaget ska betala en straffavgift. Detta gäller dock inte om varningen bara omfattar fall som avses i 4 § första stycket 2 eller 4.

Avgiften tillfaller staten.

8 § Straffavgiften ska uppgå till lägst 5 000 kronor och högst 50 miljoner kronor.

Avgiften får inte överstiga tio procent av fondbolagets omsättning under närmast föregående räkenskapsår. Om överträdelsen har skett

under bolagets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas.

Prop. 2007/08:57

9 § När straffavgiftens storlek beslutas, ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig den överträdelse är som har föranlett anmärkningen eller varningen och hur länge överträdelsen har pågått.

Förseningsavgift

10 § Om ett fondbolag inte i tid lämnar de upplysningar som det är skyldigt att göra enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 13 kap. 1 § 10, får Finansinspektionen besluta att bolaget ska betala en förseningsavgift på högst 100 000 kronor.

Avgiften tillfaller staten.

Verkställighet av beslut om straffavgift och förseningsavgift

11 § En straffavgift eller förseningsavgift ska betalas till Finansinspektionen inom trettio dagar från det att avgiftsbeslutet har vunnit laga kraft eller den längre tid som anges i beslutet.

12 § Finansinspektionens beslut om straffavgift eller förseningsavgift får verkställas enligt utsökningsbalkens bestämmelser, om avgiften inte har betalats inom den tid som anges i 11 §.

13 § Om straffavgiften eller förseningsavgiften inte betalas inom den tid som anges i 11 §, ska Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning av statliga fordringar finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

14 § En straffavgift eller förseningsavgift som har beslutats faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet vann laga kraft.

Ingripande mot förvaltningsbolag och fondföretag

15 § Om ett förvaltningsbolag som driver verksamhet i Sverige efter anmälan enligt 1 kap. 6 § åsidosätter sina skyldigheter enligt denna lag eller andra författningar som reglerar bolagets verksamhet i Sverige, får Finansinspektionen förelägga bolaget att göra rättelse.

Om förvaltningsbolaget inte följer föreläggandet, ska Finansinspektionen underrätta behörig myndighet i bolagets hemland.

Om rättelse inte sker, får Finansinspektionen förbjuda förvaltningsbolaget att påbörja nya transaktioner i Sverige. Innan ett förbud meddelas ska inspektionen underrätta behörig myndighet i bolagets hemland. I brådskande fall får inspektionen meddela ett förbud utan föregående underrättelse till hemlandsmyndigheten. Denna och Europeiska gemenskapernas kommission ska då underrättas så snart som möjligt.

Om Finansinspektionen har meddelat ett förbud enligt tredje stycket utan föregående underrättelse till hemlandsmyndigheten och kommis-

sionen därefter har beslutat att förbudet ska undanröjas, ska inspektionen göra det.

Prop. 2007/08:57

16 § Om ett förvaltningsbolag som driver verksamhet i Sverige efter anmälan enligt 1 kap. 6 § har fått sitt verksamhetstillstånd återkallat i hemlandet, ska Finansinspektionen genast förbjuda bolaget att påbörja nya transaktioner i Sverige.

17 § Om ett fondföretag som driver verksamhet i Sverige efter anmälan enligt 1 kap. 7 § åsidosätter sina skyldigheter enligt denna lag eller andra författningar som reglerar företagets verksamhet i Sverige, får Finansinspektionen förelägga företaget att göra rättelse. Om rättelse inte sker, får inspektionen förbjuda företaget att påbörja nya transaktioner i Sverige.

Finansinspektionen ska underrätta behörig myndighet i företagets hemland om åtgärder som vidtagits med stöd av denna paragraf.

18 § Om ett förvaltningsbolag eller ett fondföretag som driver verksamhet i Sverige med stöd av tillstånd enligt 1 kap. 8 eller 9 § åsidosätter sina skyldigheter enligt denna lag eller andra författningar som reglerar bolagets eller företagets verksamhet i Sverige, gäller 1 och 2 §§.

Finansinspektionen ska underrätta behörig myndighet i bolagets eller företagets hemland om de åtgärder som enligt 1 § har vidtagits med stöd av denna paragraf.

Ingripande mot den som saknar tillstånd m.m.

19 § Om någon driver sådan verksamhet som omfattas av denna lag utan att vara berättigad till det, ska Finansinspektionen förelägga den som driver verksamheten att upphöra med den.

Om det är osäkert om lagen är tillämplig på en viss verksamhet, får inspektionen förelägga den som driver verksamheten att lämna de upplysningar om verksamheten som inspektionen behöver för att bedöma om så är fallet.

Ett föreläggande enligt denna paragraf som avser ett utländskt företag får riktas mot såväl företaget som den som i Sverige är verksam för företagets räkning.

Vite

20 § Ett föreläggande eller förbud enligt denna lag får förenas med vite.

13 kap.1 §¹⁴

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilka poster som får räknas in i startkapitalet enligt 2 kap. 4 §,
2. vilka poster som får räknas in i egna medel enligt 2 kap. 8, 9 och 11 §§,
3. vilka sundhetskrav som *skall* uppfyllas av ett fondbolag enligt 2 kap. 17 §,
3. vilka sundhetskrav som *ska* uppfyllas av ett fondbolag enligt 2 kap. 17 §,
4. kriterier för de finansiella tillgångar som medel i en värdepappersfond får placeras i enligt 5 kap. 1 § andra stycket första meningen,
4. vilka *derivatinstrument* ett fondbolag får använda enligt 5 kap. 1 § tredje stycket samt villkor och gränser för sådan användning,
5. vilka *tekniker och instrument* ett fondbolag får använda enligt 5 kap. 1 § tredje stycket samt villkor och gränser för sådan användning,
6. kriterier för *indexfonder* enligt 5 kap. 7 §,
5. hur beräkning och redovisning av en specialfonds risknivå *skall* utföras enligt 6 kap. 3 §,
7. hur beräkning och redovisning av en specialfonds risknivå *ska* utföras enligt 6 kap. 3 §,
6. vilka åtgärder som ett fondbolag *skall* vidta om det tar emot medel med redovisningsskyldighet enligt 7 kap. 1 §,
8. vilka åtgärder som ett fondbolag *ska* vidta om det tar emot medel med redovisningsskyldighet enligt 7 kap. 1 §,
7. vilka åtgärder som ett fondbolag *skall* vidta för att uppfylla de krav som följer av bestämmelserna i 7 kap. 3 §,
9. vilka åtgärder som ett fondbolag *ska* vidta för att uppfylla de krav som följer av bestämmelserna i 7 kap. 3 §,
8. vilka upplysningar som fondbolag, förvaltningsbolag, fondföretag samt förvaringsinstitut *skall* lämna till Finansinspektionen för dess tillsynsverksamhet, samt
10. vilka upplysningar som fondbolag, förvaltningsbolag, fondföretag samt förvaringsinstitut *ska* lämna till Finansinspektionen enligt 10 kap. 2 § första stycket och när upplysningarna *ska* lämnas, och
9. sådana avgifter för tillsyn som avses i 10 kap. 1 § *andra stycket*.
11. sådana avgifter för tillsyn som avses i 10 kap. 11 §.

¹⁴ Senaste lydelse av tidigare 11 kap. 1 § 2007:562.

14 kap.1 §¹⁵

Finansinspektionens beslut enligt 10 kap. 15 § och 28 § andra stycket får inte överklagas.

Finansinspektionens beslut enligt 10 kap. 10 § och 12 kap. 19 § andra stycket får inte överklagas.

Andra beslut av Finansinspektionen enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Detta gäller dock inte beslut i ärenden som avses i 20 § första stycket 5 förvaltningslagen (1986:223).

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Finansinspektionen får bestämma att ett beslut om förbud, föreläggande eller återkallelse *skall* gälla omedelbart.

Finansinspektionen får bestämma att ett beslut om förbud, föreläggande eller återkallelse *ska* gälla omedelbart.

1. Denna lag träder i kraft den 23 juli 2008.

2. En fråga om ingripande enligt 12 kap. bedöms enligt äldre bestämmelser, om någon omständighet som föranleder frågan om ingripande hänför sig till tiden före ikraftträdandet av denna lag. Detta gäller dock inte om en tillämpning av de nya bestämmelserna skulle leda till ett mindre strängt ingripande.

¹⁵ Senaste lydelse av tidigare 12 kap. 1 § 2006:542.

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 5 §, 8 kap. 19 och 25 §§, 25 kap. 22 § samt 26 kap. 3 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

5 §

Tillstånd enligt 1 § behövs inte för

1. Sveriges riksbank, Riksgäldskontoret och Kammarkollegiet,
2. anknutna ombud för de verksamheter som anges i 1 kap. 5 § 1,
3. börs som driver verksamhet med stöd av sitt tillstånd,
4. försäkringsföretag med koncession enligt försäkringsrörelselagen (1982:713),

5. företag inom en koncern som tillhandahåller investeringstjänster uteslutande till andra företag i koncernen,

6. fysiska och juridiska personer som tillhandahåller investeringstjänster, om tjänsten tillhandahålls tillfälligt i samband med annan yrkesmässig verksamhet som regleras av

a) bestämmelser i lag eller annan författning, eller

b) etiska regler som avser yrkesverksamheten i fråga och som inte utesluter att tjänsten tillhandahålls,

7. fysiska och juridiska personer som inte tillhandahåller investeringstjänster eller utför investeringverksamhet utom handel för egen räkning, såvida de inte

a) är marknadsgaranter, eller

b) handlar för egen räkning utanför en reglerad marknad eller en handelsplattform på ett organiserat, frekvent och systematiskt sätt genom att tillhandahålla ett system som är tillgängligt för någon utomstående i syfte att handla med denne,

8. företag som tillhandahåller investeringstjänster som uteslutande består i förvaltning av ett program som syftar till delägarskap för de anställda i företaget,

9. företag som tillhandahåller både

a) investeringstjänster som uteslutande består i förvaltning av program som syftar till delägarskap för de anställda i företaget, och

b) andra investeringstjänster än sådana som anges i a uteslutande till andra företag i koncernen,

10. fondbolag, förvaltningsbolag och fondföretag som får driva verksamhet enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder,

11. företag som handlar med finansiella instrument för egen räkning eller tillhandahåller investeringstjänster i fråga om derivatinstrument med råvaror som underliggande tillgång eller sådana derivatkontrakt som avses i 1 kap. 4 § första stycket 5 c till

11. företag som handlar med finansiella instrument för egen räkning eller tillhandahåller investeringstjänster i fråga om derivatinstrument med råvaror som underliggande tillgång eller sådana derivatkontrakt som avses i 1 kap. 4 § första stycket 5 g till

kunderna i sin huvudsakliga verksamhet, om kunderna i sin huvudsakliga verksamhet, om

a) detta utgör en kompletterande verksamhet eller, om företaget ingår i en koncern, detta utgör en kompletterande verksamhet sett till koncernen i dess helhet, och

b) den huvudsakliga verksamheten inte utgörs av tillhandahållande av investeringstjänster eller sådana tjänster som avses i 7 kap. 1 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

12. fysiska och juridiska personer som tillhandahåller investeringsrådgivning till kund inom ramen för annan yrkesmässig verksamhet än sådan som omfattas av bestämmelserna i denna lag, om det inte lämnas någon specifik ersättning för rådgivningen,

13. företag vars huvudsakliga verksamhet utgörs av handel för egen räkning med råvaror eller derivatinstrument med råvaror som underliggande tillgång, om företaget inte ingår i en koncern vars huvudsakliga verksamhet utgörs av tillhandahållande av investeringstjänster eller sådana tjänster som avses i 7 kap. 1 § lagen om bank- och finansieringsrörelse,

14. företag som tillhandahåller investeringstjänster eller utför investeringsverksamhet

a) som uteslutande består i handel för egen räkning på marknader för finansiella terminer, optioner eller andra derivatinstrument och på avistamarknader bara i syfte att skydda derivatpositioner, eller

b) som dels handlar på uppdrag av andra medlemmar på marknaderna som anges i a eller ställer priser för dem, dels garanteras av clearingdeltagare på dessa marknader, om ansvaret för att avtal som ingås av företagen fullgörs bärs av clearingdeltagarna, och

15. verksamhet enligt 1 § 1 och 5 som drivs av den som är registrerad för förmedling av alla slag av försäkringar eller bara livförsäkringar enligt 2 kap. 3 § lagen (2005:405) om försäkringsförmedling, om

a) verksamheten bara är en sidoverksamhet till försäkringsförmedlingen och bara avser mottagande och vidarebefordran av order avseende andelar i investeringsfonder eller sådana fondföretag som avses i 1 kap. 7 och 9 §§ lagen om investeringsfonder samt investeringsrådgivning till kund avseende sådana andelar,

b) kunders order vidarebefordras bara direkt till fondbolag, förvaltningsbolag samt fondföretag som avses i a, och

c) försäkringsförmedlaren i denna verksamhet inte tar emot kunders medel eller fondandelar.

Tillstånd krävs inte heller för sådan förvaltning av finansiella instrument som är reglerad i någon annan lag.

8 kap.

19 §

Ett värdepappersinstitut får behandla en enhet som ingår i någon av följande grupper som en jämbördig motpart:

1. värdepappersbolag och utländska värdepappersföretag,
2. kreditinstitut,
3. försäkringsföretag,
4. värdepappersfonder som avses i 1 kap. 1 § 21 lagen om investeringsfonder som avses i 1 kap. 1 § första stycket 20

(2004:46) om investeringsfonder och fondföretag som avses i 1 kap. 7 § första stycket 1 samma lag samt fondbolag eller förvaltningsbolag som förvaltar dem,

5. pensionsfonder och förvaltningsbolag som förvaltar dem,

6. andra finansiella företag än sådana som avses i 1–5 som har tillstånd att driva verksamhet enligt lagstiftningen i det land där de hör hemma eller som regleras i lagstiftning i det landet,

7. företag som är undantagna från tillståndsplikt enligt 2 kap. 5 § första stycket 13 och 14,

8. nationella regeringar och därmed sammanhängande organ, inklusive offentliga organ som har hand om statsskuld, centralbanker och överstatliga organisationer, samt

9. andra företag än sådana som avses i 1–8, om de *skall* betraktas som professionella kunder enligt 16 § första stycket 1–3.

9. andra företag än sådana som avses i 1–8, om de *ska* betraktas som professionella kunder enligt 16 § första stycket 1–3.

Ett värdepappersinstitut får behandla ett företag som inte ingår i någon av grupperna i första stycket som en jämbördig motpart, om företaget

1. begär att bli behandlat som en jämbördig motpart, och

2. får behandlas som en professionell kund enligt 17 § första stycket.

Ett värdepappersinstitut får behandla ett företag som en jämbördig motpart enligt andra stycket bara om företaget får behandlas som en professionell kund enligt 17 § för sådana tjänster och transaktioner.

25 §

Ett värdepappersinstitut får tillhandahålla investeringstjänsterna mottagande och vidarebefordran av order i fråga om ett eller flera finansiella instrument och utförande av order avseende finansiella instrument på kunders uppdrag utan att uppfylla kraven i 24 §, om

1. tjänsten avser

a) aktier som tagits upp till handel på en reglerad marknad eller på en motsvarande marknad utanför EES,

b) penningmarknadsinstrument,

c) obligationer eller andra former av skuldförbindelser utan derivatinslag,

d) andelar i en värdepappersfond som avses i 1 kap. 1 § 21 lagen (2004:46) om investeringsfonder eller i ett fondföretag som avses i 1 kap. 7 § första stycket 1 samma lag, eller

d) andelar i en värdepappersfond som avses i 1 kap. 1 § *första stycket 20* lagen (2004:46) om investeringsfonder eller i ett fondföretag som avses i 1 kap. 7 § första stycket 1 samma lag, eller

e) andra okomplicerade finansiella instrument,

2. tjänsten tillhandahålls på kundens initiativ, samt

3. kunden klart och tydligt har informerats om att institutet inte kommer att bedöma om instrumentet eller tjänsten passar kunden.

Information enligt första stycket 3 får lämnas i standardiserad form.

25 kap.

22 §

Om den regelbundna finansiella informationen som anges i 16 kap. 4–7 §§ inte har upprättats i enlighet med de bestämmelser som gäller för emittenten, *skall* Finansinspektionen meddela emittenten av de överlåtbara värdepapperen en erinran.

En erinran *skall* inte beslutas om en överträdelse är ringa eller ursäktlig eller om en börs eller en annan reglerad marknad vidtar tillräckliga åtgärder mot emittenten.

Om den regelbundna finansiella informationen som anges i 16 kap. 4–7 §§ inte har upprättats i enlighet med de bestämmelser som gäller för emittenten, *ska* Finansinspektionen meddela emittenten av de överlåtbara värdepapperen en erinran.

En erinran *ska* inte beslutas om en överträdelse är ringa eller ursäktlig eller om en börs eller en reglerad marknad *i ett annat land inom EES* vidtar tillräckliga åtgärder mot emittenten.

26 kap.

3 §

Bolagsverkets beslut att skriva av eller vägra registrering av en *ansökan* avseende ett anknutet ombud eller beslut att avregistrera ett anknutet ombud enligt 6 kap. 8 eller 9 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från dagen för beslutet.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Bolagsverkets beslut att skriva av eller vägra registrering av en *anmälan* avseende ett anknutet ombud eller beslut att avregistrera ett anknutet ombud enligt 6 kap. 8 eller 9 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från dagen för beslutet.

Denna lag träder i kraft den 23 juli 2008.

Europeiska kommissionen har antagit direktivet 2007/16/EG av den 19 mars 2007 om genomförande av rådets direktiv 85/611/EEG om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), när det gäller förtydligandet av vissa definitioner (i fortsättningen benämnt direktivet om tillåtna tillgångar), se *bilaga 1*. Direktivet har antagits i enlighet med ett i rådets direktiv 85/611/EEG (det s.k. UCITS-direktivet) föreskrivet kommittéförfarande. Kommissionens antagande av direktivet föregicks, i enlighet med detta förfarande, av behandling i den europeiska värdepapperskommittén.

I juli 2007 remitterade Finansdepartementet en promemoria – utarbetad av departementet tillsammans med Finansinspektionen – med förslag till hur direktivet om tillåtna tillgångar bör genomföras i svensk rätt, Tillåtna tillgångar i värdepappersfonder m.m. (Ds 2007:23). I promemorian behandlas också några andra frågor som rör de tillgångar som medel i en värdepappersfond får placeras i. Vidare görs i promemorian en översyn av de bestämmelser i lagen (2004:46) om investeringsfonder som reglerar Finansinspektionens tillsyn och ingripandemöjligheter. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 2*. Promemorian lagförslag finns i *bilaga 3*. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 4*. En remissammanställning finns tillgänglig i Finansdepartementet (dnr Fi2007/5150).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 17 januari 2008 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 5*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 6*.

Regeringen har i propositionen följt Lagrådets förslag. Lagrådets synpunkter och förslag behandlas i författningskommentaren.

Efter lagrådsföredragningen har dessutom justeringar gjorts i 9 kap. 1 och 2 §§ årsredovisningslagen (1995:1554). Dessa justeringar är av enklare beskaffenhet och regeringen bedömer att Lagrådets hörande över dem inte är nödvändig. Därutöver har några redaktionella ändringar gjorts i förhållande till lagrådsremissen.

4.1 UCITS-direktivet

4.1.1 Harmoniserad reglering av fondföretag

Genom det s.k. UCITS-direktivet¹ från 1985 (där ”UCITS” står för *Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities*) skapades en harmoniserad EG-rättslig reglering av fondföretag som riktar sig till allmänheten och kännetecknas av ett högt konsumentskydd. I UCITS-direktivet anges grundläggande regler för fondföretagen och de fondföretag som uppfyller kraven i direktivet får fritt marknadsföra och sälja andelar i alla medlemsstater. I direktivet ställs bl.a. krav på att fondföretagen tillämpar principen om riskspridning och att andelsägarna ska ha rätt att när som helst få sina andelar inlösta. Vidare finns regler om auktorisation av fondförvaltaren och dess organisation, information till andelsägarna samt fondföretagens placeringar.

4.1.2 Placeringsregler

Reglerna som behandlar placering av fondmedel i olika tillgångar är en central del av UCITS-direktivets skydd för investerarna. I syfte att uppnå en godtagbar riskspridning regleras såväl vilken typ av tillgångar som medel i fonden får placeras i som hur mycket av fondförmögenheten som får placeras i ett och samma värdepapper.

När det gäller vilken typ av tillgångar fondmedlen får placeras i angav direktivet ursprungligen att det i huvudsak skulle röra sig om vad som betecknades som ”överlåtbara värdepapper”. Någon specifik definition av begreppet fanns inte i direktivet. Placeringsmöjligheterna utvidgades år 2002 genom en ändring av direktivet². I skäl 2 i ändringsdirektivet angavs att fondföretagens investeringsmöjligheter med hänsyn till utvecklingen på marknaden borde utökas till att omfatta andra, tillräckligt likvida, finansiella instrument än överlåtbara värdepapper. Genom ändringarna medgavs placeringar i vissa penningmarknadsinstrument, derivatinstrument och andelar i andra fonder, samt även placeringar på konto hos vissa kreditinstitut. Fondföretagen fick också möjlighet att avvika från de allmänna riskspridningsreglerna för att kunna följa ett visst index.

¹ Rådets direktiv 85/611/EEG av den 20 december 1985 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), (EGT L 375, 31.12.1985, s. 3, Celex 31985L0611), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/1/EG (EUT L 79, 24.3.2005, s. 9, Celex 32005L0001).

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/108/EG av den 21 januari 2002 om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), vad gäller fondföretags investeringar (EGT L 41, 13.2.2002, s. 35, Celex 32001L0108).

Den svenska lagstiftningen om fonder bygger på UCITS-direktivet. Genom lagen (1990:1114) om värdepappersfonder och de ändringar som gjordes i den lagen med anledning av EES-avtalet anpassades den svenska regleringen till UCITS-direktivet. Lagen om värdepappersfonder ersattes den 1 april 2004 av lagen (2004:46) om investeringsfonder. Genom den nya lagen genomfördes de ändringar av UCITS-direktivet som beslutades av Europaparlamentet och rådet år 2002³, bl.a. avseende utökade placeringsmöjligheter. En utförligare beskrivning av detta finns i prop. 2002/03:150.

I lagen om investeringsfonder används begreppet investeringsfonder som ett samlingsnamn för värdepappersfonder och specialfonder. Värdepappersfonder är de fonder som uppfyller UCITS-direktivets krav och således får marknadsföras och säljas fritt i övriga länder inom EES. Specialfonder är fonder som på något sätt avviker från reglerna i UCITS-direktivet. Således omfattas fondverksamhet i vid bemärkelse av bestämmelserna i lagen om investeringsfonder. I många avseenden är regleringen densamma för värdepappersfonder och specialfonder.

Placeringsbestämmelser för värdepappersfonder finns i 5 kap. lagen om investeringsfonder. Dessa bestämmelser gäller enligt 6 kap. 2 § andra stycket samma lag även för specialfonder, om inte Finansinspektionen har tillåtit ett undantag. I 1 kap. 1 § lagen om investeringsfonder finns definitioner av begrepp som används i lagen, bl.a. sådana som avser olika tillgångar som fondmedel får placeras i.

4.3 Direktivet om marknader för finansiella instrument (MiFID)

MiFID⁴ antogs i april 2004. Direktivet ersatte rådets direktiv 93/22/EEG om investeringstjänster inom värdepappersområdet (i fortsättningen benämnt ISD). MiFID innehåller regler för värdepappersföretag och om tillsyn. Genom direktivet ges värdepappersföretag rätt att med stöd av sitt hemlandstillstånd driva verksamhet i andra medlemsstater, antingen genom att från sitt hemland erbjuda tjänster eller genom att driva verksamhet från filial i andra medlemsstater. I förhållande till ISD innebär MiFID en ökad harmonisering av reglerna för företagen och det senare direktivet är också betydligt mer omfattande och detaljerat. Genom MiFID harmoniseras också reglerna för reglerade marknader.

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/107/EG av den 21 januari 2002 om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) i syfte att införa regler för förvaltningsbolag och förenklade prospekt (EGT L 41, 13.2.2002, s. 20, Celex 32001L0107) samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/108/EG.

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument och om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG och 93/6/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG samt upphävande av rådets direktiv 93/22/EEG (EUT L 145, 30.4.2004, s. 1, Celex 32004L0039), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/31/EG (EUT L 114, 27.4.2006, s. 60, Celex 32006L0031).

Direktivet innehåller bl.a. regler om auktorisation och krav på viss organisation. Vidare finns regler om vilka krav som ska gälla för att ett finansiellt instrument ska få tas upp till handel på en reglerad marknad samt regler om tillträde till reglerade marknader. För en sammanfattande beskrivning av reglerna i MiFID, se SOU 2006:50 s. 85 ff.

MiFID har genomförts i svensk rätt i huvudsak genom den nya lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden (prop. 2006/07:115). Lagen trädde i kraft den 1 november 2007. I lagen om värdepappersmarknaden ansluter sig begrepp och definitioner avseende olika finansiella instrument i stor utsträckning till de som finns i MiFID. Hänvisningar till de begrepp och definitioner som används i den nya lagen har gjorts i flera lagar på värdepappersområdet, såsom i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument. Motsvarande ändringar gjordes dock inte fullt ut i fondlagstiftningen, bl.a. med hänsyn till att de begrepp som används där har sin grund i UCITS-direktivet (a. prop. s. 280 f.).

4.4 Direktivet om tillåtna tillgångar

Kommissionens direktiv 2007/16/EG om genomförande av rådets direktiv 85/611/EEG om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), när det gäller förtydligandet av vissa definitioner⁵ (i fortsättningen benämnt *direktivet om tillåtna tillgångar*), se *bilaga 1*, trädde i kraft den 23 mars 2007. Medlemsstaterna ska enligt direktivet senast den 23 mars 2008 anta och offentliggöra de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet. Bestämmelserna ska tillämpas fr.o.m. den 23 juli 2008.

Direktivet om tillåtna tillgångar innehåller förtydliganden hänförliga till de tillgångar som fondföretag får placera fondmedel i enligt UCITS-direktivet. Syftet med direktivet är att klargöra vad som avses med vissa definitioner som i UCITS-direktivet används för att beskriva sådana tillgångar och att därmed åstadkomma en enhetlig tillämpning av sistnämnda direktiv i medlemsstaterna.

Direktivet har antagits av kommissionen på nivå två enligt den s.k. Lamfalussy-modellen⁶. Lagstiftningen på fondområdet omfattas sedan år 2005 av tillämpningsområdet för denna lagstiftningsmodell. Lamfalussy-modellen syftar till att möjliggöra ett snabbare lagstiftningsförfarande och en mer flexibel lagstiftning inom EU. Modellen delar in regelgivningen och uppföljningen i fyra nivåer. På nivå två antar kommissionen genomförandeåtgärder för att fylla ut eller anpassa de allmänna principer som beslutats på nivå ett i de grundläggande rättsakterna vilka antagits i enlighet med det normala lagstiftningsförfarandet inom EG-rätten, dvs. direktiv eller förordningar antagna av rådet och Europaparlamentet.

⁵ EUT L 79, 20.3.2007, s. 11 (Celex 32007L0016).

⁶ Lamfalussy-modellen finns beskriven i prop. 2006/07:65 s. 78 f. och prop. 2006/07:115 s. 242 f.

Enligt artikel 53a i UCITS-direktivet fattas beslut om förtydligande av definitionerna för att säkerställa en enhetlig tillämpning av direktivet genom kommittéförfarande. Detta förfarande innebär att kommissionen lägger fram ett förslag till åtgärder för den europeiska värdepapperskommittén (European Securities Committee, ESC), som kommittén ska yttra sig över. Kommissionen ska, om det är förenligt med kommitténs yttrande, anta de föreslagna åtgärderna.

Sedan det framkommit ett behov av att klargöra vilka instrument som är tillåtna som placeringar för fondföretag enligt UCITS-direktivet, gav kommissionen i uppdrag till den europeiska värdepapperstillsynskommittén (Committee of European Securities Regulators, CESR) att ge tekniska råd på området. Baserat på dessa råd⁷ utarbetade kommissionen ett förslag till direktiv som lades fram för den europeiska värdepapperskommittén i januari 2007. Kommittén ställde sig positiv till kommissionens förslag.

4.4.1 Bakgrund och utgångspunkter

I skälen i direktivet om tillåtna tillgångar anges i huvudsak följande bakgrund till direktivet. Sedan UCITS-direktivet antogs har antalet olika finansiella instrument som omsätts på de finansiella marknaderna ökat avsevärt, vilket leder till osäkerhet om huruvida vissa kategorier av finansiella instrument omfattas av definitionerna. Osäkerhet om hur definitionerna ska tillämpas ger upphov till olika tolkningar av direktivet. I syfte att säkerställa en enhetlig tillämpning av direktivet, hjälpa medlemsstaterna att utveckla en gemensam uppfattning om huruvida en viss tillgångskategori får innehas av ett fondföretag samt för att säkerställa att definitionerna tolkas på ett sätt som är förenligt med de principer som ligger till grund för direktivet krävs i detta hänseende en ökad grad av säkerhet för behöriga myndigheter och marknadsaktörer.

Av skälen framgår vidare att de förtydliganden som direktivet innehåller inte i sig ger upphov till några nya skyldigheter för behöriga myndigheter eller marknadsaktörer. Avsikten med förtydligandena anges inte vara att upprätta uttömmande förteckningar över finansiella instrument och transaktioner, utan snarare att klarlägga grundläggande kriterier till hjälp för att bedöma om en viss kategori av finansiella instrument omfattas av de olika definitionerna.

4.4.2 Definitioner som förtydligas

I direktivet om tillåtna tillgångar anges kriterier för att förtydliga och uppnå en enhetlig tillämpning av följande begrepp i UCITS-direktivet:

- överlåtbara värdepapper,
- penningmarknadsinstrument,
- likvida finansiella tillgångar,

⁷ CESR's Advice to the European Commission on Clarification of Definitions concerning Eligible Assets for Investments of UCITS, January 2006, Ref: CESR/06-005.

- överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument som innefattar derivat,
- teknik och instrument i syfte att åstadkomma en effektiv förvaltning av värdepappersportföljen, samt
- fondföretag som efterbildar index.

Överlåtbara värdepapper

I UCITS-direktivet anges att med överlåtbara värdepapper avses aktier och andra värdepapper som motsvarar aktier, obligationer eller andra skuldförbindelser samt försäljningsbara värdepapper av annat slag som ger rätt att förvärva sådana överlåtbara värdepapper genom teckning eller utbyte (artikel 1.8). Teknik och instrument som används i syfte att åstadkomma en effektiv förvaltning av värdepappersportföljen, omfattas inte av begreppet. Definitionen av överlåtbara värdepapper är enligt skälen i direktivet om tillåtna tillgångar tillämplig på ett brett spektrum av finansiella produkter. I skälen anges att det bör säkerställas att definitionen är förenlig med de övriga reglerna i UCITS-direktivet.

I artikel 2 i direktivet om tillåtna tillgångar anges vilka kriterier som ska vara uppfyllda för att ett finansiellt instrument ska anses vara ett överlåtbart värdepapper. Vidare klargörs att andelar i fonder av sluten typ omfattas av definitionen under förutsättning att en sådan fond uppfyller vissa särskilt angivna kriterier. Det framgår också att om ett överlåtbart värdepapper innefattar en derivatkomponent så ska kriterierna för derivat tillämpas på den komponenten.

Penningmarknadsinstrument

I UCITS-direktivet anges att med penningmarknadsinstrument avses instrument som normalt omsätts på penningmarknaden och som är likvida och har ett värde som vid varje tidpunkt exakt kan fastställas (artikel 1.9).

I artiklarna 3 och 4 i direktivet om tillåtna tillgångar klargörs vad som avses med begreppen ”penningmarknadsinstrument”, ”instrument som normalt omsätts på penningmarknaden” och ”likvida instrument som har ett värde som vid varje tidpunkt exakt kan fastställas”.

Av UCITS-direktivets placeringsregler framgår att fondmedel under vissa förutsättningar får placeras i penningmarknadsinstrument som inte omsätts på en reglerad marknad (artikel 19.1 h). En sådan förutsättning är att själva emissionen eller emittenten av instrumentet reglerats i syfte att skydda investerare och sparmedel. Här anges också krav på emittenten av ett sådant penningmarknadsinstrument.

I artikel 5 i direktivet om tillåtna tillgångar anges hur hänvisningen till ”instrument i fråga om vilka emissionen eller emittenten reglerats i syfte att skydda investerare och sparmedel” ska förstås. Artiklarna 6 och 7 i direktivet innehåller klargöranden av hur vissa av kraven hänförliga till emittenten av instrumentet ska förstås.

I UCITS-direktivet förklaras vad som i direktivet avses med fondföretag (artikel 1.2). Ett av villkoren för att ett företag ska anses vara ett fondföretag är att det har till enda syfte att företa kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper och/eller i andra likvida finansiella tillgångar som avses i direktivets artikel 19.1. Finansiella derivatinstrument anses vara ”likvida finansiella tillgångar”, om de uppfyller de kriterier som anges i UCITS-direktivets artikel 19.1 g. Av skälen i direktivet om tillåtna tillgångar framgår att det är nödvändigt att säkerställa en enhetlig tillämpning av dessa kriterier. Vidare framgår att det bör klargöras att om kreditderivat uppfyller kriterierna så utgör de finansiella derivatinstrument enligt UCITS-direktivet. Behovet av förtydligande anges vara särskilt angeläget när det gäller derivat baserade på finansiella index.

I artikel 8 i direktivet om tillåtna tillgångar anges närmare vilka kriterier som ska vara uppfyllda för att ett derivatinstrument ska anses vara en likvid finansiell tillgång. Vidare förklaras vad som avses med uttrycken ”rimligt värde” och ”tillförlitlig och verifierbar värdering” som anges i artikel 19.1 g i UCITS-direktivet och är hänförliga till krav på OTC-derivat⁸. Det klargörs också att råvaruderivat inte är likvida finansiella tillgångar enligt sistnämnda direktiv.

I artikel 9 i direktivet om tillåtna tillgångar klargörs vad som i UCITS-direktivet avses med ett finansiellt index som kan utgöra underliggande komponent till ett derivatinstrument.

Överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument som innefattar derivat

Finansiella instrument som innefattar en derivatkomponent är enligt UCITS-direktivet att se som en underkategori till överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument (artikel 21.3 fjärde stycket).

I artikel 10 i direktivet om tillåtna tillgångar anges kriterier för när ett finansiellt derivat kan anses vara innefattat i ett annat instrument, och inte ett självständigt derivatinstrument.

Teknik och instrument i syfte att åstadkomma en effektiv förvaltning av värdepappersportföljen

Av UCITS-direktivet framgår att fondföretag, i syfte att åstadkomma en effektiv förvaltning av värdepappersportföljen, kan få använda sig av ”sådan teknik och sådana instrument som hänför sig till överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument” (artikel 21.2). Enligt skälen i direktivet om tillåtna tillgångar är det nödvändigt att ange kriterier för att identifiera de transaktioner som sådan teknik och sådana instrument skulle kunna innefatta.

⁸ OTC är en förkortning av uttrycket over-the-counter och OTC-derivat avser sådana derivatinstrument som handlas direkt mellan parterna och inte på en reglerad marknad. I praktiken genomförs dock sådana affärer oftast via en mellanhand.

I artikel 11 i direktivet om tillåtna tillgångar anges närmare vad som i UCITS-direktivet avses med begreppet ”teknik och instrument i syfte att åstadkomma en effektiv förvaltning av värdepappersportföljen”. Här klargörs bl.a. att nämnda tekniker och instrument måste vara förenliga med UCITS-direktivets regler om riskhantering och riskspridning.

Fondföretag som efterbildar index

I UCITS-direktivet finns särskilda placeringsregler för fondföretag som syftar till att efterbilda sammansättningen av ett visst index (artikel 22a). Dessa är föremål för en mer flexibel behandling i fråga om placeringsbegränsningar avseende enskilda emittenter.

I artikel 12 i direktivet om tillåtna tillgångar klargörs att med efterbildande av index förstås efterbildande av sammansättningen av indexets underliggande tillgångar, inklusive användning av exempelvis derivat. Vidare förklaras vad som i artikel 22a.1 i UCITS-direktivet avses med kriterierna att indexet har en ”tillräckligt diversifierad sammansättning”, att indexet ska ”utgöra en lämplig referens för den marknad det hänförs till” och att det ska ”offentliggöras på lämpligt vis”.

5 Genomförande av direktivet om tillåtna tillgångar m.m.

Prop. 2007/08:57

5.1 Allmänna utgångspunkter för genomförandet

Regeringens bedömning: Direktivet om tillåtna tillgångar bör i huvudsak genomföras i bestämmelser på lägre nivå än lag.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har inte något att erinra mot bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: I direktivet om tillåtna tillgångar anges kriterier för att bedöma om olika finansiella instrument är tillåtna som placeringar för fondföretag. De svenska värdepappersfonderna är sådana fondföretag som omfattas av reglerna i direktivet (se definitionen i 1 kap. 1 § 21 lagen [2004:46] om investeringsfonder). Direktivet är inte avsett att innebära någon ny reglering i den mening att det ger upphov till nya skyldigheter för marknadsaktörer eller andra berörda (se skäl 4 i direktivet). Syftet är i stället att genom förtydliganden av vissa begrepp i UCITS-direktivet säkerställa en enhetlig tillämpning av det direktivet i medlemsstaterna. Även direktivet om tillåtna tillgångar lämnar dock ett visst utrymme för tolkning. I skäl 5 i direktivet anges att det kan komma att behövas riktlinjer för hur direktivet ska tillämpas och att sådana riktlinjer kan utarbetas av den europeiska värdepapperstillsynskommittén (CESR). CESR publicerade riktlinjer i samband med att direktivet trädde i kraft¹. Härefter har CESR i juli 2007 publicerat ytterligare riktlinjer². Riktlinjerna från CESR är dock inte rättsligt bindande.

I något fall överensstämmer direktivets kriterier inte med hur de finansiella tillgångarna definieras i lagen om investeringsfonder (se definitionen av penningmarknadsinstrument i 1 kap. 1 § 18). Här behövs således en lagändring. I några andra fall bör lagens begrepp anpassas till UCITS-direktivets terminologi. Det gäller bl.a. begreppet fondpapper som används i lagen om investeringsfonder, men där motsvarande slag av finansiella instrument i UCITS-direktivet och direktivet om tillåtna tillgångar benämns överlåtbara värdepapper. I övrigt innehåller direktivet om tillåtna tillgångar inte några regler som strider mot det som anges i lagen om investeringsfonder, utan bara sådana regler som kan betraktas som kompletterande kriterier avseende värdepappersfondernas placeringar.

De kriterier som anges i direktivet om tillåtna tillgångar är i stor utsträckning av teknisk karaktär och mycket detaljerade. Direktivet har antagits av kommissionen på nivå två enligt den s.k. Lamfalussy-modellen, vilket möjliggör justeringar av kriterierna på ett relativt snabbt och enkelt sätt på EU-nivå (se avsnitt 4.4). Det har som nämnts också redan publicerats riktlinjer i två omgångar om hur direktivet ska tolkas.

¹ CESR's guidelines concerning eligible assets for investment by UCITS. Ref: CESR/07-044.

² CESR's guidelines concerning eligible assets for investment by UCITS. The classification of hedge fund indices as financial indices. Ref: CESR/07-434.

5.2 Överlåtbara värdepapper

Regeringens förslag: Begreppet fondpapper i lagen om investeringsfonder ersätts av begreppet överlåtbara värdepapper. En definition av överlåtbara värdepapper införs i lagen. Definitionen utformas så att den i princip överensstämmer med definitionen i UCITS-direktivet.

Det tydliggörs att de finansiella tillgångar som medlen i en värdepappersfond får placeras i ska vara likvida.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om kriterier för de överlåtbara värdepapper som medlen i en värdepappersfond får placeras i.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorian föreslås dock att förtydligandet att de finansiella tillgångarna ska vara likvida tas in i definitionerna av specialfond och värdepappersfond i lagen om investeringsfonder.

Remissinstanserna: De remissinstanser som uttalat sig i frågan tillstyrker förslagen. *Länsrätten i Stockholms län* pekar dock på att det faktum att den föreslagna definitionen av överlåtbara värdepapper i lagen om investeringsfonder skiljer sig från definitionen av samma begrepp i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden kan leda till en ökad begreppsförvirring och medföra tillämpningssvårigheter. *Sveriges riksbank* konstaterar att de skilda definitionerna av begreppet överlåtbara värdepapper i lagarna på värdepappersområdet har sin bakgrund i de bakomliggande direktiven, varför risken för begreppsförvirring måste vägas mot vikten av överensstämmelse med direktiven. Riksbanken delar bedömningen i promemorian att det senare väger över, men anser att det på sikt vore önskvärt med en harmonisering av begreppen på EU-nivå. *Sveriges advokatsamfund* ifrågasätter om definitionen av överlåtbara värdepapper uttryckligen bör innefatta depåbevis för aktier, eftersom sådana depåbevis torde omfattas redan av uttrycket ”andra värdepapper som motsvarar aktier”. Advokatsamfundet ifrågasätter även om UCITS-direktivet lämnar utrymme för att inkludera depåbevis för skuldförbindelser i definitionen. Advokatsamfundet anser också att det bör övervägas att beträffande specialfonder använda den vidare definitionen av överlåtbara värdepapper i lagen om värdepappersmarknaden. Advokatsamfundet, *Fondbolagens Förening*, *Svenska Fondhandlareföreningen* och *Svenska Bankföreningen* påtalar att det inte bör krävas att fondbolagen ändrar sina fondbestämmelser med anledning av de föreslagna lagändringarna, utan att de ges en möjlighet att behålla befintliga fondbestämmelser till dess bestämmelserna behöver justeras av andra skäl. I annat fall riskerar fondbolagen och Finansinspektionen att drabbas av tidskrävande och onödig administration samt höga kostnader.

Grundläggande kriterier för överlåtbara värdepapper

Definitionen av överlåtbara värdepapper i UCITS-direktivet omfattar en mängd olika instrument (artikel 1.8). Direktivet om tillåtna tillgångar klargör att definitionen måste tolkas i ljuset av övriga artiklar i UCITS-direktivet. I artikel 2.1 i direktivet om tillåtna tillgångar anges vilka kriterier som ska vara uppfyllda för att ett finansiellt instrument ska anses vara ett överlåtbart värdepapper enligt UCITS-direktivet. I artikeln anges bl.a. att överlåtbara värdepapper ska vara så likvida att de inte äventyrar fondföretagets förmåga att lösa in andelar på andelsägares begäran. Vidare framgår att värdepapperen ska vara försäljningsbara.

Att de överlåtbara värdepapperen är likvida och försäljningsbara presumeras i de fall de är upptagna till handel eller omsätts på en reglerad marknad. Presumtionen bryts dock om fondföretaget har tillgång till information som skulle leda till en annan slutsats.

Andelar i fonder av slutna typ

I direktivet klargörs hur definitionen av överlåtbara värdepapper förhåller sig till andelar i fonder av slutna typ (artikel 2.2 a och b). Andelar i slutna fonder behandlas ofta som överlåtbara värdepapper, särskilt i de fall andelarna tas upp till handel på en reglerad marknad. Av direktivet om tillåtna tillgångar framgår att andelar i slutna fonder utgör överlåtbara värdepapper i UCITS-direktivets mening under förutsättning att de uppfyller de grundläggande kriterierna i artikel 2.1 i direktivet om tillåtna tillgångar och vissa ytterligare särskilt angivna kriterier. Det krävs vidare att den slutna fonden omfattas av system för företagsstyrning. Eftersom slutna fonder ofta förvaltas av en enhet som är separat från fonden, ställs det i direktivet även upp ett krav på att den förvaltande enheten ska omfattas av nationell reglering som syftar till att skydda investerare.

Instrument som backas upp av eller är kopplade till andra tillgångar

I direktivet om tillåtna tillgångar anges hur definitionen av överlåtbara värdepapper förhåller sig till finansiella instrument som backas upp av eller är kopplade till resultatutvecklingen för andra tillgångar (artikel 2.2 c och 2.3). Denna kategori av instrument kallas ofta för strukturerade produkter och inbegriper exempelvis aktieindexobligationer. Direktivet klargör att även instrument som backas upp av eller är kopplade till tillgångar som i sig inte är tillåtna tillgångar för ett fondföretag kan omfattas av definitionen för överlåtbara värdepapper. Direktivet klargör också att om ett sådant instrument innefattar en derivatkomponent ska kraven i artikel 21 i UCITS-direktivet tillämpas på den komponenten. Kraven i artikel 21 omfattar bl.a. förvaltningsbolagets förfarande för riskhantering.

Begreppet fondpapper ersätts av överlåtbara värdepapper

I lagen om investeringsfonder används begreppet fondpapper i stället för UCITS-direktivets begrepp överlåtbara värdepapper. Fondpapper definieras i lagen som "aktier och obligationer samt sådana andra delägarätter eller fordringsrätter som är utgivna för allmän omsättning, med undantag för penningmarknadsinstrument, samt depåbevis" (1 kap. 1 § 10). Definitionen skiljer sig något från definitionen av överlåtbara värdepapper i UCITS-direktivet. Där anges att överlåtbara värdepapper är "aktier och andra värdepapper som motsvarar aktier, obligationer eller andra skuldförbindelser, samt försäljningsbara värdepapper av annat slag som ger rätt att förvärva sådana överlåtbara värdepapper genom teckning eller utbyte, med undantag för den teknik och de instrument som avses i artikel 21". Avsikten synes dock inte ha varit annan än att fondpapper i lagen om investeringsfonder ska innebära detsamma som överlåtbara värdepapper i UCITS-direktivet (jfr prop. 2002/03:150 s. 196 ff.).

Såväl strukturerade produkter som andelar i slutna fonder är att se som tillgångar som faller under begreppet fondpapper. Slutna fonder liknar i stor uträkning investeringsfonder i sin uppbyggnad, men med den avgörande skillnaden att de är stängda för in- och utträde. Detta innebär att en ägare i en sådan fond inte har rätt att få sina andelar inlösta. För andelarna etableras i stället en andrahandsmarknad. Lagen om investeringsfonder tillåter inte helt slutna fonder. Skälet för det är bl.a. att det har ansetts att det saknas behov av denna typ av fondkonstruktion, eftersom det finns andra investeringsmöjligheter som kan liknas vid investeringar i en sluten fond, t.ex. investmentföretag (prop. 2002/03:150 s. 255).

Klargörandena i direktivet om tillåtna tillgångar innebär inte någon motsättning i förhållande till definitionen av fondpapper i lagen om investeringsfonder. Inte heller finns det någon motsättning mellan direktivet och placeringsreglerna för fondpapper i lagen (5 kap.). Genomförandet av direktivet föranleder därför, och mot bakgrund av de inledande övervägandena i avsnitt 5.1, inte i sig några ändringar i lag. De klagörande kriterier för överlåtbara värdepapper som anges i direktivet bör i stället genomföras i myndighetsföreskrifter. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få meddela föreskrifter om kriterier för de överlåtbara värdepapper som medlen i en värdepappersfond får placeras i.

När det gäller begreppet fondpapper finns ändå skäl att i detta sammanhang överväga om det bör ersättas av UCITS-direktivets begrepp överlåtbara värdepapper (jfr prop. 2006/07:115 s. 280 f.). Begreppet fondpapper förekom redan i den numera upphävda lagen (1990:1114) om värdepappersfonder. Värdepappersfondsutredningen föreslog att begreppet överlåtbara värdepapper skulle användas i den av utredningen föreslagna nya lagen om investeringsfonder (se delbetänkandet *Investeringsfonder – Förslag till ny lag*, SOU 2002:56 s. 354 ff.). I propositionen föreslogs dock att begreppet fondpapper skulle behållas i den nya lagen (prop. 2002/03:150 s. 196 ff.). Ett skäl för den bedömningen var att fondpapper var det begrepp som användes i annan lagstiftning inom det

finansiella området, såsom i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument.

Definitionen av fondpapper i lagen om handel med finansiella instrument var utgångspunkten för hur definitionen utformades i lagen om investeringsfonder. Definitionen i lagen om investeringsfonder skiljer sig dock i några avseenden från den som fanns i lagen om handel med finansiella instrument. Orsaken till det är att definitionen i lagen om investeringsfonder ansluter till UCITS-direktivets specifika regler. Eftersom UCITS-direktivet innehåller särskilda placeringsregler för bl.a. penningmarknadsinstrument och fondandelar, ingår dessa instrument inte i definitionen av fondpapper i lagen om investeringsfonder. Definitionen av fondpapper i lagen om handel med finansiella instrument omfattade däremot såväl penningmarknadsinstrument som fondandelar.

I samband med genomförandet av MiFID har begreppet överlåtbara värdepapper införts i den nya lagen om värdepappersmarknaden som trädde i kraft den 1 november 2007 (prop. 2006/07:115 s. 278 ff.). Samtidigt ersatte begreppet överlåtbara värdepapper fondpapper i flera andra lagar på det finansiella området, däribland lagen om handel med finansiella instrument. Samordning med andra lagar på detta område är därför inte längre skäl för att behålla begreppet fondpapper i lagen om investeringsfonder. Den nämnda övergången till begreppet överlåtbara värdepapper talar i stället för att samma begrepp bör användas även i fondlagstiftningen. Överlåtbara värdepapper är som nämnts ovan också det begrepp som används i UCITS-direktivet och i direktivet om tillåtna tillgångar. En enhetlig terminologi i lagen om investeringsfonder och de båda direktiven skulle medföra en förenkling för dem som ska tillämpa reglerna (framför allt marknadsaktörer och myndigheter). Starka skäl talar därför för att fondpapper i lagen om investeringsfonder ersätts med överlåtbara värdepapper. Enligt vår uppfattning är det lämpligt att i det här sammanhanget göra denna anpassning.

Definitionen av överlåtbara värdepapper i lagen om värdepappersmarknaden, och i lagen om handel med finansiella instrument, överensstämmer i sak med definitionen i artikel 4.1.18 i MiFID. I lagen om värdepappersmarknaden definieras överlåtbara värdepapper som värdepapper som kan bli föremål för handel på kapitalmarknaden (1 kap. 4 § första stycket 2). Liksom i MiFID finns i lagen en exemplifiering av sådana värdepapper som omfattas. UCITS-direktivets definition av överlåtbara värdepapper överensstämmer i många delar med definitionen i MiFID, men är inte identisk med denna utan är snävare. Bland annat innefattas vissa derivatinstrument i MiFID:s definition (prop. 2006/07:115 s. 288 f.), men inte i UCITS-direktivets definition av överlåtbara värdepapper. Vidare ingår inte penningmarknadsinstrument i UCITS-direktivets definition, medan dessa kan ingå i definitionen i MiFID (a. prop. s. 283 och 287 f.). Det föreligger alltså en diskrepans mellan definitionerna av överlåtbara värdepapper i MiFID och i UCITS-direktivet. UCITS-direktivets särskilda definition av överlåtbara värdepapper har dessutom ytterligare specificerats genom direktivet om tillåtna tillgångar. Genom sistnämnda direktiv betonas vikten av att begreppet överlåtbara värdepapper när det gäller fondföretag tolkas på ett sätt som är förenligt just med UCITS-direktivets principer.

Även om det skulle vara att föredra att överlåtbara värdepapper har samma innebörd i de olika lagarna på det finansiella området, vilket också påpekats av *Sveriges riksbank* och *Länsrätten i Stockholms län*, så är det med hänsyn till det anförda nödvändigt att definitionen är specifik för lagen om investeringsfonder. Eftersom definitionen av fondpapper i lagen om handel med finansiella instrument har utmönstrats finns det inte längre några skäl att i lagen om investeringsfonder ansluta till denna. Definitionen av överlåtbara värdepapper bör i stället utformas i överensstämmelse med UCITS-direktivets definition. Därmed skapas en ökad tydlighet att det med överlåtbara värdepapper i lagen om investeringsfonder avses detsamma som i UCITS-direktivet.

Definitionen av överlåtbara värdepapper i lagen om investeringsfonder bör dock i två avseenden innehålla förtydliganden i förhållande till den definition av överlåtbara värdepapper som finns i UCITS-direktivet. Dels bör det klargöras att penningmarknadsinstrument inte utgör sådana skuldförbindelser som omfattas av definitionen, dels bör det uttryckligen framgå att depåbevis är överlåtbara värdepapper. Dessa tillägg innebär inte att definitionen på något sätt skiljer sig i sak från den i direktivet, utan är bara att se som förtydliganden. Båda dessa förtydliganden finns i den nuvarande definitionen av fondpapper i lagen om investeringsfonder och bör föras över till den nya definitionen av överlåtbara värdepapper.

Sveriges advokatsamfund har ifrågasatt om definitionen av överlåtbara värdepapper uttryckligen bör innefatta depåbevis för aktier eftersom sådana depåbevis torde omfattas av uttrycket ”andra värdepapper som motsvarar aktier” i UCITS-direktivets definition. Advokatsamfundet anser också att det kan ifrågasättas om UCITS-direktivet lämnar utrymme för att inkludera depåbevis för skuldförbindelser i definitionen.

Depåbevis för aktier, dvs. aktieägares rätt gentemot den som för hans eller hennes räkning förvarar aktiebrev i ett utländskt bolag, bör enligt vår mening betraktas som ”värdepapper som motsvarar aktier” och omfattas således av UCITS-direktivets definition av överlåtbara värdepapper, utan att det nämns särskilt. Vi anser dock att det är befogat med ett förtydligande i lagen, bl.a. mot bakgrund av att ett sådant förtydligande finns i nuvarande definition av fondpapper. Det kan också noteras att depåbevis omnämns särskilt i definitionen av överlåtbara värdepapper i MiFID, där det anges att sådana värdepapper t.ex. är ”aktier och andra värdepapper som motsvarar andelar i aktiebolag, bolag med personligt ansvar eller andra enheter samt depåbevis för aktier” (artikel 4.1.18 a). Enligt vår uppfattning bör depåbevis för skuldförbindelser inbegripas i det som i UCITS-direktivet benämns ”obligationer eller andra skuldförbindelser”. Även här kan en jämförelse göras med definitionen av överlåtbara värdepapper i MiFID, som omfattar ”obligationer eller andra skuldförbindelser, inklusive depåbevis för sådana värdepapper” (artikel 4.1.18 b). Av ordalydelsen, ”skuldförbindelser *inklusive* depåbevis”, kan förstås att depåbevisen anses ingå i begreppet skuldförbindelser. Vi anser att det på motsvarande sätt som för depåbevis för aktier är befogat med ett förtydligande i definitionen av överlåtbara värdepapper att även depåbevis för skuldförbindelser inbegripas.

Advokatsamfundet har föreslagit att det övervägs att beträffande specialfonder använda den vidare definitionen av överlåtbara värde-

papper som finns i lagen om värdepappersmarknaden i syfte att minska behovet av individuella undantag beslutade av Finansinspektionen.

Placeringsbestämmelserna i lagen om investeringsfonder gäller med något undantag för såväl värdepappersfonder (fonder som uppfyller kraven i UCITS-direktivet) som specialfonder (fonder som på något sätt avviker från direktivet). Finansinspektionen har dock möjlighet att tillåta att en specialfond avviker från dessa regler (6 kap. 2 § andra stycket lagen om investeringsfonder). Sådana undantag är vanliga för specialfonderna. Vi bedömer dock att en övergång till den definition av överlåtbara värdepapper som anges i lagen om värdepappersmarknaden inte skulle innebära någon avsevärd minskning av behovet av undantag från placeringsreglerna. Härutöver talar starka skäl för att begrepp som används i en lag ska ha samma innebörd i hela lagen. Vi anser således att det inte är lämpligt att införa olika definitioner av överlåtbara värdepapper för värdepappersfonder respektive specialfonder.

Advokatsamfundet har också påpekat att distinktionen mellan värdepappers överlåtbarhet och negotiabilitet bör beaktas i det fortsatta lagstiftningsarbetet samt att det bör klargöras under vilka omständigheter den presumtion om vissa värdepappers likviditet och försäljningsbarhet som anges i direktivet om tillåtna tillgångar inte längre ska anses gälla (se ovan). I enlighet med den bedömning som vi har gjort i avsnitt 5.1 att reglerna i direktivet om tillåtna tillgångar bör genomföras i myndighetsföreskrifter anser vi att behovet av förtydliganden som rör kriteriet försäljningsbar ("negotiable" i den engelska versionen) och presumtionen i artikel 2.1 i direktivet bör övervägas i det sammanhanget.

Advokatsamfundet, *Fondbolagens Förening*, *Svenska Fondhandlareföreningen* och *Svenska Bankföreningen* har påtalat att det inte bör krävas att fondbolagen ändrar sina fondbestämmelser med anledning av de föreslagna lagändringarna, utan att de ges en möjlighet att behålla befintliga fondbestämmelser till dess bestämmelserna behöver justeras av andra skäl.

Avsikten med begreppsändringen från fondpapper till överlåtbara värdepapper i lagen om investeringsfonder är inte att ändra på innebörden i sak. Om begreppet fondpapper används i fondbestämmelserna borde i konsekvens härmed kunna avses detsamma som överlåtbara värdepapper. Huruvida det kan vara påkallat att ändra fondbestämmelserna enbart för att byta ut "fondpapper" mot "överlåtbara värdepapper" är dock en fråga som får avgöras av Finansinspektionen, eftersom ändringar av fondbestämmelserna ska godkännas av inspektionen (4 kap. 9 § lagen om investeringsfonder).

Ett uttryckligt krav på likviditet

I promemorian föreslås att det, för att understryka vikten av att medlen i fonden placeras i tillräckligt likvida tillgångar, bör införas ett uttryckligt krav på likviditet i definitionerna av värdepappersfond och specialfond i lagen om investeringsfonder. Förtydligandet att placeringar ska ske i *likvida* finansiella tillgångar skulle enligt promemorian inte innebära någon ändring i sak i förhållande till gällande rätt. Kravet på likviditet när det gäller en värdepappersfonds placeringar framgår redan implicit av

andra bestämmelser i lagen om investeringsfonder, inte minst genom att fondandelar omedelbart ska kunna lösas in på en andelsägares begäran (4 kap. 13 §). I UCITS-direktivet anges dock att ett fondföretag får ha till enda syfte att företa kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper och/eller i andra likvida finansiella tillgångar och det finns därmed ett uttryckligt likviditetskrav i direktivet (artikel 1.2 första strecksatsen).

De krav som ställs på en värdepappersfonds placeringar framgår av 5 kap. lagen om investeringsfonder. Bestämmelserna motsvarar det som anges i UCITS-direktivet och kraven syftar bl.a. till att tillgångarna ska vara likvida. För förvaltningen av medel i en specialfond kan Finansinspektionen tillåta undantag från dessa placeringsbestämmelser. Medel i specialfonder kan således få placeras i de tillgångsslag som anges för värdepappersfonderna utan att iaktta de särskilda krav som ställs på tillgångarna. Därmed kan fondmedlen t.ex. i ökad omfattning placeras i onoterade innehav (prop. 2002/03:150 s. 239). Specialfonderna kan också bestå av andra tillgångar än de som är tillåtna för värdepappersfonderna, såsom råvaruderivat (a. prop. s. 250). Vidare får en specialfond vara delvis slutet. I förarbetena anges att fonder där medlen placeras i finansiella instrument som handlas på illikvida marknader eller i instrument där likviditeten kan vara ett problem kan tänkas fungera bättre om de är slutna. Eftersom fondsparande bör vara ett relativt tillgängligt sparande får dock inlåsning av kapital inte ske i perioder som är längre än ett år (jfr a. prop. s. 256).

Det kan mot den bakgrunden konstateras att även om det finns ett likviditetskrav för såväl värdepappersfondernas som specialfondernas placeringar, kan kravet i praktiken komma att skilja sig åt mellan de båda fondtyperna. Vilka krav på likviditet som kan ställas i det enskilda fallet är exempelvis beroende av hur ofta en fond är öppen för inlösen av fondandelar. Det är enligt vår mening därför inte lämpligt att införa det i promemorian föreslagna tillägget i definitionerna av värdepappersfond och specialfond. Det uttryckliga likviditetskrav som anges i UCITS-direktivet bör i stället, som ett förtydligande och för att understryka vikten av att fondmedlen placeras i tillräckligt likvida tillgångar, tas in i placeringsbestämmelserna för värdepappersfonder i 5 kap. lagen om investeringsfonder.

5.3 Penningmarknadsinstrument

Regeringens förslag: Löptidsbegränsningen tas bort ur definitionen av penningmarknadsinstrument i lagen om investeringsfonder.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om kriterier för de penningmarknadsinstrument som medlen i en värdepappersfond får placeras i.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De remissinstanser som uttalar sig i frågan tillstyrker förslaget. *Fondbolagens Förening*, *Svenska Fondhandlareföreningen* och *Svenska Bankföreningen* påtalar att det får förutsättas att följändringar i fondbestämmelserna inte måste göras omgående, utan

Innehållet i direktivet om tillåtna tillgångar

Grundläggande kriterier för penningmarknadsinstrument

Definitionen av penningmarknadsinstrument i UCITS-direktivet omfattar ”instrument som normalt omsätts på penningmarknaden och som är likvida och har ett värde som vid varje tidpunkt exakt kan fastställas” (artikel 1.9). I definitionen ingår både finansiella instrument som är upptagna till handel på en reglerad marknad och de som inte är det, vilket förtydligas i direktivet om tillåtna tillgångar (artikel 3.1). Det klargörs också (artikel 3.2) att instrumenten ska uppfylla något av följande kriterier:

- ha en löptid vid emissionstillfället på högst 397 dagar,
- ha en återstående löptid på högst 397 dagar,
- vara föremål för regelbundna avkastningsjusteringar som överensstämmer med förhållanden på marknaden åtminstone var 397:e dag, eller
- ha en riskprofil, inklusive kredit- och ränterisker, som motsvarar den som gäller för finansiella instrument som uppfyller något av tidigare nämnda kriterier beträffande löptid etc.

I direktivet om tillåtna tillgångar förtydligas även kriteriet att instrumenten ska vara likvida (artikel 4.1). Innebörden är att instrumentet ska kunna säljas till en begränsad kostnad inom en tillfredsställande kort tid. Vidare klargörs att kriteriet ”ett värde som vid varje tidpunkt exakt kan fastställas” är uppfyllt för instrument för vilka det finns korrekta och tillförlitliga värderingssystem (artikel 4.2). Sådana värderingssystem ska möjliggöra för fondföretaget att beräkna nettotillgångsvärdet i överensstämmelse med det värde till vilket instrumentet skulle kunna överlåtas mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs. Värderingssystemen ska baseras på antingen marknadsnoteringar eller värderingsmodeller. En sådan värderingsmodell kan t.ex. baseras på beräkning av upplupen anskaffningskostnad.

Finansiella instrument som normalt omsätts på penningmarknaden och som har tagits upp till handel eller omsätts på en reglerad marknad förutsätts enligt direktivet om tillåtna tillgångar kunna säljas till en begränsad kostnad inom en tillfredsställande kort tidsram och ha ett värde som vid varje tidpunkt exakt kan fastställas (artikel 4.3). Denna presumtion är dock inte tillämplig om fondföretaget har information som skulle leda till en annan slutsats.

Penningmarknadsinstrument som inte omsätts på en reglerad marknad

I UCITS-direktivet ställs det upp särskilda krav på penningmarknadsinstrument som inte omsätts på en reglerad marknad (artikel 19.1 h). Ett sådant krav är att ”emissionen eller emittenten av instrumenten reglerats i syfte att skydda investerare och sparmedel”. Innebörden av detta klargörs i direktivet om tillåtna tillgångar (artikel 5.1). Kravet innebär att

penningmarknadsinstrument ska uppfylla ett av kriterierna i artikel 3.2 och samtliga kriterier i artikel 4.1 och 4.2 i direktivet om tillåtna tillgångar. Instrumenten ska dessutom vara fritt överlåtbara. Vidare ska det finnas lämplig information om dem, inklusive information som möjliggör en lämplig bedömning av de kreditrisker som är förenade med investering i sådana instrument. Innebörden av ”lämplig information” förtydligas också i direktivet (artikel 5.2–5.4). Där klargörs bl.a. att vad som är lämplig information varierar beroende på vilket organ som gett ut penningmarknadsinstrumentet.

Av UCITS-direktivet framgår vilka slags emittenter som kan accepteras som utgivare av penningmarknadsinstrument som inte omsätts på en reglerad marknad (artikel 19.1 h). Bland annat omnämns en ”inrättning som omfattas av och följer sådana tillsynsregler som av de behöriga myndigheterna anses minst lika stränga som de som fastställs i gemenskapslagstiftningen”. Vilken slags inrättning som avses klargörs i direktivet om tillåtna tillgångar (artikel 6). Härmed ska förstås en emittent som har sitt säte inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller i ett OECD-land som tillhör G 10-gruppen eller som har något av de fyra högsta kreditbetygen. Dessutom inbegrips emittenter som efter en fördjupad analys visar sig omfattas av minst lika stränga tillsynsregler som föreskrivs i gemenskapslagstiftningen. Vidare omnämns i UCITS-direktivet ”en enhet som ägnar sig åt att finansiera värdepapperisering som omfattas av kreditförstärkning från en bank” (artikel 19.1 h). I direktivet om tillåtna tillgångar klargörs vad som avses med en sådan enhet (artikel 7). Det är här fråga om strukturer inrättade för värdepapperiseringsverksamhet som kan vara upprättade i bolagsform, enligt trustlagstiftningen eller i kontraktsform. Kreditförstärkningen ska bestå i bankfaciliteter som garanteras av ett finansiellt institut som är föremål för tillsyn som motsvarar den som regleras i gemenskapslagstiftningen.

Skälen för regeringens förslag: I lagen om investeringsfonder definieras penningmarknadsinstrument som ”statsskuldväxlar, bankcertifikat samt sådana andra finansiella instrument med en löptid på högst tolv månader som normalt omsätts på penningmarknaden, är likvida och har ett värde som vid varje tidpunkt exakt kan fastställas” (1 kap. 1 § 18). Denna definition skiljer sig något från den som finns i UCITS-direktivet. I UCITS-direktivet finns ingen begränsning av löptiden för penningmarknadsinstrument. De två exempel som anges i lagen, statsskuldväxlar och bankcertifikat, anges inte i definitionen i direktivet utan är hämtade ur skälen i det.

Penningmarknaden är marknaden för kortfristig upplåning där lånen normalt har en löptid på upp till ett år, att skilja från obligationsmarknaden med en mer långfristig upplåning. Det var med utgångspunkt i denna vedertagna uppdelning av kreditmarknaden som penningmarknadsinstrument definierades som instrument med en löptid på högst tolv månader i lagen om investeringsfonder (jfr prop. 2002/03:150 s. 199 och 297).

Genom direktivet om tillåtna tillgångar klargörs nu att finansiella instrument med en löptid på högst 397 dagar omfattas av UCITS-direktivets definition av penningmarknadsinstrument. I praktiken innebär det att vissa instrument som emitterats i USA och vars löptid ofta är 397 dagar ska betraktas som tillåtna penningmarknadsinstrument. Detta inne-

bär att villkoret i definitionen i lagen om investeringsfonder som anger en högsta löptid om tolv månader måste utgå. De regler om löptid som anges i direktivet om tillåtna tillgångar bör i stället för att införas i lagen tas in i myndighetsföreskrifter. Definitionen av penningmarknadsinstrument i lagen om investeringsfonder kommer därmed att ansluta till UCITS-direktivets definition. De klagörande exemplen – statsskuldväxlar och bankcertifikat – bör dock kvarstå i lagen.

Placeringsbestämmelserna i lagen om investeringsfonder som rör penningmarknadsinstrument som inte omsätts på en reglerad marknad påverkas av direktivet om tillåtna tillgångar bara på så sätt att vissa av de begrepp som används klargörs (5 kap. 4 §). Någon ändring i lagen behöver därför inte göras, utan klagörandena i direktivet bör i stället genomföras genom myndighetsföreskrifter. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få meddela föreskrifter om kriterier för de penningmarknadsinstrument som medlen i en värdepappersfond får placeras i.

Fondbolagens Förening, Svenska Fondhandlareföreningen och Svenska Bankföreningen har påtalat att det inte bör krävas att fondbolagen omgående ändrar sina fondbestämmelser med anledning av den föreslagna lagändringen, utan att det kan ske vid ett senare tillfälle när fondbestämmelserna behöver justeras av andra skäl.

Begreppet penningmarknadsinstrument kommer att stå kvar i lagen om investeringsfonder. Definitionen av begreppet ändras bara på så sätt att löptidsbegränsningen utgår. Om begreppet penningmarknadsinstrument används i fondbestämmelserna borde det förstås som penningmarknadsinstrument enligt definitionen i lagen om investeringsfonder, även enligt dess nya lydelse. I likhet med den bedömning som vi har gjort när det gäller utbytet av begreppet fondpapper mot överlåtbara värdepapper får frågan om det är påkallat att ändra fondbestämmelserna dock avgöras av Finansinspektionen, eftersom ändringar av fondbestämmelserna ska godkännas av inspektionen (4 kap. 9 § lagen om investeringsfonder).

Sveriges advokatsamfund anser att det bör klargöras under vilka omständigheter presumtionen att vissa penningmarknadsinstrument uppfyller kriterierna i direktivet om tillåtna tillgångar inte längre ska anses gälla (artikel 4.3). Behovet av förtydliganden av kriterierna i direktivet bör enligt vår uppfattning övervägas i samband med att reglerna i direktivet genomförs i myndighetsföreskrifter (jfr avsnitt 5.2 och motsvarande remissynpunkt angående vissa kriterier som rör överlåtbara värdepapper).

5.4 Finansiella derivatinstrument

Regeringens förslag: De tillåtna underliggande tillgångarna i derivatinstrument utökas så att samtliga för värdepappersfonderna tillåtna tillgångsslag kan utgöra underliggande tillgångar.

Undantaget för indexfonder från att tillämpa bestämmelserna om exponeringsbegränsningar mot enskilda emittenter i fråga om indexbaserade derivatinstrument, utvidgas till att omfatta alla värdepappersfonder.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om kriterier för de derivatinstrument som medlen i en värdepappersfond får placeras i.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De remissinstanser som uttalar sig i frågan tillstyrker förslagen.

Innehållet i direktivet om tillåtna tillgångar

Likvida finansiella tillgångar med avseende på derivatinstrument

I artikel 8.1 i direktivet om tillåtna tillgångar klargörs vilka derivatinstrument som utgör sådana ”likvida finansiella tillgångar” som ett fondföretag enligt artikel 1.2 i UCITS-direktivet tillåts investera i. Här anges att derivatens underliggande komponenter måste utgöras av eller hänföra sig till endera sådana instrument som är tillåtna tillgångar enligt artikel 19.1 i UCITS-direktivet eller finansiella index, räntesatser, valutakurser respektive valutor. Förteckningen över tillåtna underliggande komponenter i direktivet om tillåtna tillgångar är därmed densamma som den som anges i artikel 19.1 g i UCITS-direktivet, med en skillnad. Det klargörs att som tillåten underliggande komponent räknas även finansiella instrument som har en eller flera av tillgångarnas i artikel 19.1 särart. Vad som avses är oklart, men det skulle kunna omfatta t.ex. utdelning.

Vidare klargörs i direktivet om tillåtna tillgångar att kreditderivat³ utgör tillåtna tillgångar för ett fondföretag om de uppfyller kriterierna för OTC-derivat i UCITS-direktivet, möjliggör överföring av kreditrisken och uteslutande resulterar i leverans eller överföring av sådana tillgångar som omnämns i artikel 19.1 och 19.2 i UCITS-direktivet (artikel 8.2). Såsom ytterligare ett kriterium måste risken för asymmetrisk information mellan fondföretaget och motparten till kreditderivatet hanteras av fondföretagets riskhanteringssystem.

För OTC-derivat ställs särskilda krav upp i artikel 19.1 g i UCITS-direktivet, bl.a. avseende att de ska vara föremål för tillförlitlig och verifierbar värdering från dag till dag och att de vid varje tidpunkt ska kunna säljas till ett rimligt värde. I direktivet om tillåtna tillgångar klargörs vad som avses med ”rimligt värde” (artikel 8.3). Här anges att rimligt värde ska förstås som en hänvisning till det belopp till vilket en tillgång skulle kunna överlätas eller en skuld regleras mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs.

Vidare klargörs vad som avses med ”tillförlitlig och verifierbar värdering” (artikel 8.4). Det ska förstås som en hänvisning till en värdering utförd av fondföretaget, motsvarande det rimliga värdet och som inte bara bygger på marknadsnoteringar från motparten. Värderingen får grunda sig på ett tillförlitligt aktuellt marknadsvärde eller, om sådant inte finns, en prissättningsmodell som använder en lämplig erkänd metodik.

³ Derivat som baseras på kreditrisken i de underliggande komponenterna.

Verifieringen av värderingen kan ske på två olika sätt. Den kan utföras av en lämplig tredje part som är oberoende i förhållande till motparten för OTC-derivatet och som med lämplig regelbundenhet utför verifieringen på ett sådant sätt att fondföretaget har möjlighet att kontrollera den. Verifieringen kan också utföras av en enhet inom fondföretaget, om enheten har en oberoende ställning i förhållande till den avdelning som är ansvarig för förvaltningen av tillgångarna och har tillräckliga resurser för detta ändamål.

I direktivet klargörs också att fondföretag inte får placera i råvaru-derivat (artikel 8.5).

Finansiellt index som underliggande komponent

Enligt UCITS-direktivet får derivatinstrument baseras på finansiella index. I direktivet om tillåtna tillgångar klargörs vad som avses med finansiella index i detta sammanhang. Här anges att sådana index måste ha en tillräckligt diversifierad sammansättning, utgöra en lämplig referens för den marknad de hänför sig till och offentliggöras på ett lämpligt sätt (artikel 9.1). I beskrivningen av innebörden av kravet på en tillräckligt diversifierad sammansättning anges i direktivet om tillåtna tillgångar bl.a. att sammansättningen åtminstone ska motsvara det som gäller för indexfonder enligt UCITS-direktivet (artikel 9.1 a). Kravet gäller såväl för index som är sammansatta av de tillåtna tillgångarna enligt artikel 19.1 i UCITS-direktivet som för index sammansatta av andra tillgångar. Vidare klargörs i direktivet om tillåtna tillgångar att kravet på en tillräckligt diversifierad sammansättning också innebär att prisrörelser eller handel som rör en komponent inte får ha en otillbörlig inverkan på hur hela indexet utvecklas.

Om indexet inte uppfyller kraven i artikel 9.1 får derivatinstrumentet i stället betraktas som baserat på en sammansättning av tillgångarna i indexet (artikel 9.2). Detta förutsätter att tillgångarna är sådana som är tillåtna som underliggande komponenter till derivatinstrument.

Skälen för regeringens förslag

Underliggande tillgångar i derivatinstrument, m.m.

Enligt lagen om investeringsfonder kan underliggande tillgångar i ett derivatinstrument utgöras av eller hänföra sig till fondpaper, penningmarknadsinstrument, finansiella index, räntesatser, växelkurser eller utländska valutor (5 kap. 12 § första stycket 1). Denna uppräkningslista framstår som uttömmande. Enligt UCITS-direktivet kan dock samtliga tillåtna tillgångar enligt artikel 19.1 i direktivet utgöra underliggande tillgångar i derivatinstrument. De fem tillåtna tillgångsslagen är enligt den artikeln överlåtbara värdepapper, penningmarknadsinstrument, fondandelar, medel på konto och derivatinstrument. En hänvisning till tillgångarna enligt den förteckningen görs också i direktivet om tillåtna tillgångar. Bestämmelsen i lagen om investeringsfonder är således snävare än reglerna i UCITS-direktivet när det gäller vad som kan utgöra underliggande tillgång i derivatinstrument. I lagen bör det för att närmare

ansluta till UCITS-direktivet hänvisas till samtliga tillgångsslag som medel i en värdepappersfond får placeras i. Klargörandena i artikel 8 i direktivet om tillåtna tillgångar avseende derivatinstrument bör införlivas genom myndighetsföreskrifter. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få meddela föreskrifter om kriterier för de derivatinstrument som medlen i en värdepappersfond får placeras i.

Kraven på OTC-derivat som tillåten tillgång för en värdepappersfond finns i 5 kap. 12 § andra stycket lagen om investeringsfonder. Här återfinns det krav på att derivatinstrumentet ska kunna säljas till ett ”rimligt värde” som anges i UCITS-direktivet och klargörs i direktivet om tillåtna tillgångar. Det uttryck som används i de engelska språkversionerna av direktiven är ”fair value”. Detta engelska begrepp förekommer även i EG:s regelverk på redovisningsområdet och har i de svenska språkversionerna uttryckts som ”verkligt värde”, vilket är det etablerade begreppet i redovisningssammanhang. *Finansinspektionen* anser att begreppet rimligt värde i lagen om investeringsfonder bör ersättas av begreppet verkligt värde.

Vad som avses med rimligt värde i UCITS-direktivet beskrivs i direktivet om tillåtna tillgångar. Begreppet torde motsvara vad som i redovisningssammanhang benämns verkligt värde. I UCITS-direktivet används begreppet dock inte för att beskriva ett redovisningsmässigt värde, utan för att uttrycka ett krav på likviditet. I sistnämnda sammanhang framstår det inte som felaktigt eller olämpligt att använda uttrycket rimligt värde. Vidare bör det, mot bakgrund av det klargörande av begreppet rimligt värde som ges i direktivet om tillåtna tillgångar, inte finnas någon risk för att begreppet missförstås när det handlar om krav på OTC-derivat. Vi anser därför att det för närvarande inte finns tillräckliga skäl att avvika från det uttryckssätt som används i de svenska versionerna av UCITS-direktivet och direktivet om tillåtna tillgångar.

Indexbaserade derivatinstrument

I lagen om investeringsfonder och i UCITS-direktivet saknas bestämmelser om krav på de finansiella index som kan utgöra underliggande komponenter till derivatinstrument. I direktivet om tillåtna tillgångar klargörs nu vilka krav som gäller för sådana index (artikel 9). Det står bl.a. klart att ett index kan vara sammansatt av andra tillgångar än de som medel i fonden får placeras i direkt. Ett index bör således t.ex. kunna bygga på priser på råvaruderivat eller fastigheter. CESR har också publicerat riktlinjer för värdepappersfonders placeringar i derivat baserade på hedgefondsindex⁴. I förarbetena till lagen om investeringsfonder uttalades att ett finansiellt index i UCITS-direktivets mening torde vara ”ett index baserat på sådana tillgångar som medel i en värdepappersfond får placeras i” (prop. 2002/03:150 s. 208). Det framgår numera således att finansiella index i detta sammanhang även kan vara baserade på andra tillgångar. Detta medför emellertid inte något behov av ändring i lagen. Kriterierna i artikel 9 i direktivet om tillåtna tillgångar bör i stället genomföras i myndighetsföreskrifter. Sådana föreskrifter omfattas

⁴ Ref: CESR/07-434.

av det föreslagna bemyndigandet för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om kriterier för derivatinstrument.

Medlemsstaterna ges i artikel 21.3 tredje stycket i UCITS-direktivet möjlighet att tillåta att investeringar i indexbaserade derivatinstrument inte behöver rymmas inom de gränser som anges i artikel 22 i direktivet. Reglerna i artikel 22 gäller riskspridning och innehåller begränsningar för värdepappersfonders exponeringar mot en emittent eller motpart. Där anges att det i fråga om derivatinstrument ska göras en genomlysning för att beräkna exponeringen med avseende på de underliggande tillgångarna. Motsvarande bestämmelser om riskspridning finns i lagen om investeringsfonder. Av 5 kap. 13 § första stycket framgår att de gränser som anges i 6 § samt de ytterligare gränser som följer av 21 och 22 §§ ska tillämpas på motsvarande sätt i fråga om exponeringar mot emittent som gett ut de fondpapper eller penningmarknadsinstrument som utgör underliggande tillgång i derivatinstrument. I samma stycke undantas emellertid indexbaserade derivatinstrument som ingår i en indexfond från detta krav. I förarbetena konstaterades att reglerna om indexfonder innehåller särskilda krav på det efterbildade indexet, men att undantagsregeln för indexbaserade derivat i artikel 21.3 tredje stycket i UCITS-direktivet inte syntes vara kopplad till dessa regler. Det bedömdes att det inte fanns några fördelar med att ge större möjligheter till användandet av indexbaserade derivatinstrument än som skulle vara möjligt med tillämpning av reglerna för indexfonder (prop. 2002/03:150 s. 210).

Ett generellt undantag från reglerna om exponeringsbegränsningar för indexbaserade derivatinstrument skulle innebära att det inte behövdes göras någon genomlysning av derivatinstrumentet för några värdepappersfonder. Det skulle få till följd att det vid kombinerade placeringar i sådana derivat och överlåtbara värdepapper skapas en möjlighet att överskrida exponeringsgränsen som gäller för sådana kombinerade placeringar med OTC-derivat. En motsvarande exponering kan dock redan i dag bli följden av kombinerade placeringar i fondandelar och överlåtbara värdepapper, eftersom fondandelarna enligt 5 kap. 17 § lagen om investeringsfonder är undantagna från krav på genomlysning (jfr prop. 2002/03:150 s. 215). Genom direktivet om tillåtna tillgångar fastställs vidare vilka krav som ska ställas på ett index som är underliggande komponent till ett derivat. Dessa krav motsvarar i stora drag det som gäller för index som en indexfond får efterbilda. Indexet måste t.ex. ha en sammansättning som motsvarar det som gäller för indexfonderna. Möjligheten till exponering mot en enskild emittent är därmed begränsad. Med hänsyn härtill bedöms risken för att en värdepappersfonds innehav av indexbaserade derivatinstrument inte skulle uppfylla de allmänna kraven på riskspridning som liten. Det kan vidare vara en konkurrensnackdel för svenska fondbolag att inte kunna använda sig av den möjlighet till undantag som ges i UCITS-direktivet. Ett generellt undantag från exponeringsreglerna för derivatinstrument bör därför införas för de indexbaserade derivaten.

Finansinspektionen föreslår att 5 kap. 13 § lagen om investeringsfonder ändras på så sätt att begreppet indexbaserade derivatinstrument ersätts med derivatinstrument baserade på finansiella index. Begreppet

indexbaserade finansiella derivatinstrument är det som i detta sammanhang används i UCITS-direktivet (artikel 21.3). Det begrepp som används i lagen om investeringsfonder, indexbaserade derivatinstrument, torde inte kunna förstås som något annat än detsamma som avses i UCITS-direktivet. Enligt vår uppfattning har det inte framkommit tillräckliga skäl för att göra någon ändring på det sätt som Finansinspektionen föreslagit.

5.5 Överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument som innefattar derivat

Regeringens förslag: Kriterier för överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument som innefattar derivat, och som medlen i en värdepappersfond får placeras i, får meddelas i föreskrifter av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Ett sådant bemyndigande föreslås i avsnitt 5.2 och 5.3.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har inte något att erinra mot förslaget.

Innehållet i direktivet om tillåtna tillgångar: I UCITS-direktivet anges i artikel 21.3 fjärde stycket att när ett överlåtbart värdepapper eller ett penningmarknadsinstrument innefattar ett derivat måste detta beaktas när kraven i artikel 21 i direktivet ska uppfyllas. Dessa krav avser bl.a. beräkning av riskexponering när det gäller derivatinstrument. Överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument som innefattar derivat betraktas i UCITS-direktivet som en underkategori till överlåtbara värdepapper respektive penningmarknadsinstrument. Derivatkomponenten medför alltså inte att hela instrumentet utgör ett finansiellt derivatinstrument. I direktivet om tillåtna tillgångar klargörs när ett derivat ska anses vara en sådan oskiljbar del av ett överlåtbart värdepapper eller penningmarknadsinstrument i stället för ett självständigt derivatinstrument (artikel 10).

Enligt artikel 10.1 i direktivet om tillåtna tillgångar ska överlåtbara värdepapper som innefattar ett derivat förstås som en hänvisning till finansiella instrument som uppfyller kriterierna för överlåtbara värdepapper i artikel 2.1 samma direktiv. Härutöver ska instrumenten innehålla en komponent som, *för det första*, medför att delar av eller alla betalningsströmmar som följer av innehavet av det överlåtbara värdepapper som fungerar som värddkontrakt kan modifieras i överensstämmelse med en variabel och därför variera på ett liknande sätt som ett fristående derivat. En sådan variabel kan t.ex. vara en specificerad räntesats, ett pris på ett finansiellt instrument, en växelkurs, ett pris- eller ränteindex, ett kreditbetyg eller ett kreditindex. *För det andra* får derivatkomponentens ekonomiska egenskaper och risker inte vara nära förknippade med värddkontraktets ekonomiska egenskaper och risker. *Slutligen* krävs att derivatkomponenten har en väsentlig inverkan på det överlåtbara värdepapperets riskprofil och prissättning.

Enligt artikel 10.2 i direktivet ska penningmarknadsinstrument som innefattar derivat uppfylla kraven avseende löptid i artikel 3.2 samt

kraven på likviditet och värdering i artikel 4.1 och 4.2. För derivatkomponenten gäller samma regler som när komponenten hör till ett överlåtbart värdepapper.

I artikel 10.3 klargörs att i de fall derivatkomponenten enligt kontraktet kan överlåtas oberoende av det överlåtbara värdepapperet eller penningmarknadsinstrumentet, ska den anses utgöra ett separat finansiellt instrument.

Skälen för regeringens förslag: I 5 kap. 13 § fjärde stycket lagen om investeringsfonder regleras fondpapper och penningmarknadsinstrument som innefattar ett derivatinstrument. Det kan t.ex. vara fråga om en option som är knuten till ett fondpapper (jfr prop. 2002/03:150 s. 211). Av bestämmelsen framgår att det innefattade derivatet ska beaktas vid beräkningen av exponeringar. Bestämmelsen stämmer således överens med artikel 21.3 fjärde stycket i UCITS-direktivet. Det finns inte någon motsättning mellan bestämmelsen och reglerna i direktivet om tillåtna tillgångar. De förtydliganden som görs genom direktivet bör därför inte föranleda någon ändring i lagen om investeringsfonder. I likhet med övriga regler i direktivet om tillåtna tillgångar bör de i stället genomföras genom sådana myndighetsföreskrifter som föreslagits i avsnitt 5.2 och 5.3, dvs. föreskrifter om kriterier för de överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument som medlen i en värdepappersfond får placeras i.

5.6 Teknik och instrument i syfte att åstadkomma en effektiv förvaltning

Regeringens förslag: Ett fondbolag får, i syfte att effektivisera förvaltningen av tillgångarna i en värdepappersfond, använda sig av tekniker och instrument som hänför sig till överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka tekniker och instrument som ett fondbolag får använda i syfte att effektivisera förvaltningen av tillgångarna i en värdepappersfond.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har inte något att erinra mot förslagen.

Innehållet i direktivet om tillåtna tillgångar: Medlemsstaterna får ge fondföretag tillstånd att, utöver placering av fondmedel i finansiella tillgångar, använda sig av teknik och instrument som hänför sig till överlåtbara värdepapper eller penningmarknadsinstrument i syfte att åstadkomma en effektiv förvaltning av värdepappersportföljen (artikel 21.2 i UCITS-direktivet). Den teknik och de instrument som avses ligger utanför definitionerna av överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument. I direktivet om tillåtna tillgångar klargörs vad som avses med sådan teknik och sådana instrument (artikel 11). Här anges inte någon uttömmande lista på tekniker och instrument som får användas, utan det ställs upp allmänna kriterier för att kunna bedöma om vissa tekniker eller instrument är förenliga med direktivet. Med hänsyn

till hur snabbt finansmarknaden utvecklas skulle en mer specificerad uppräknings snart bli inaktuell. Således ska kriterierna kunna tillämpas på en mängd olika tekniker och instrument som har till syfte att åstadkomma en effektiv förvaltning. Enligt direktivet ska teknikerna och instrumenten vara ekonomiskt ändamålsenliga och de risker som kan uppstå måste på ett tillfredsställande sätt fångas upp av fondföretagets riskhanteringsprocess. Vidare ska syftet med användandet vara att minska riskerna eller kostnaderna eller öka avkastningen. Om syftet är att öka avkastningen, måste den risknivå som blir resultatet vara förenlig med fondföretagets riskprofil och riskspridningsreglerna i UCITS-direktivet.

Skälen för regeringens förslag: Enligt lagen om investeringsfonder får ett fondbolag använda sig av derivatinstrument i syfte att effektivisera förvaltningen av tillgångarna i en värdepappersfond (5 kap. 1 § tredje stycket). I förarbetena till lagen synes man ha utgått från att det bara är derivatinstrument som kan vara sådana verktyg för att effektivisera förvaltningen som avses i UCITS-direktivet. Det anges bl.a. att det kan finnas skäl för ett fondbolag att, trots att fondmedlen enligt placeringsinriktningen inte ska placeras i derivatinstrument, ändå använda sig av sådana instrument. Som exempel nämns att bolaget vill skydda en placering eller gardera sig mot valutakursförändringar (prop. 2002/03:150 s. 312). Genom direktivet om tillåtna tillgångar klargörs att teknik och instrument i syfte att åstadkomma en effektiv förvaltning kan röra sig om annat än derivatinstrument. Dessutom står det numera klart att syftet med åtgärderna kan vara annat än att skydda placeringar eller gardera sig mot valutakursförändringar. I CESR:s riktlinjer⁵ nämns som exempel på teknik och instrument som en fondförvaltare kan utnyttja in- och utlåning av överlåtbara värdepapper eller penningmarknadsinstrument samt repor för att skapa en hävstång i fonden.

I UCITS-direktivet anges att medlemsstaterna *får* ge tillstånd för användning av teknik och instrument i syfte att åstadkomma en effektiv förvaltning av tillgångarna i en värdepappersfond. Det finns dock inga skäl att i svensk rätt avstå från att införa det vidare begreppet för att beskriva de olika åtgärderna för att effektivisera förvaltningen. Bestämmelsen i lagen om investeringsfonder bör därför ändras till att hänvisa till tekniker och instrument som hänför sig till överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument, i stället för att hänvisa bara till derivatinstrument (5 kap. 1 § tredje stycket). På motsvarande sätt som i UCITS-direktivet bör det i lagen även i den nya lydelsen uttryckligen anges att i de fall det rör sig om finansiella derivatinstrument, ska bestämmelserna om derivatinstrument tillämpas. Klargörandena i direktivet om tillåtna tillgångar bör genomföras genom myndighetsföreskrifter. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få meddela föreskrifter om vilka tekniker och instrument som ett fondbolag får använda i syfte att effektivisera förvaltningen av tillgångarna i en värdepappersfond.

⁵ Ref: CESR/07-044.

Regeringens förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om kriterier för indexfonder.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har inte något att erinra mot förslaget.

Innehållet i direktivet om tillåtna tillgångar: Fonder som efterbildar sammansättningen av ett visst aktieindex eller index för skuldförbindelser omfattas inte av lika stränga krav på riskspridning som andra fonder. I en indexfond får det ingå aktier eller skuldförbindelser som getts ut av ett och samma organ till, i normala fall, högst 20 procent av fondens värde. Placeringsreglerna för indexfonder finns i artikel 22a i UCITS-direktivet. Där anges bl.a. att ett fondföretag enligt fondbestämmelserna eller motsvarande ska syfta till att efterbilda sammansättningen av ett visst aktieindex eller index för skuldförbindelser. I artikel 12 i direktivet om tillåtna tillgångar förklaras att kravet på att ”efterbilda sammansättningen” ska förstås så att sammansättningen av indexets underliggande tillgångar ska efterbildas, inklusive användningen av derivat eller annan teknik och andra instrument som avses i artikel 21.2 i UCITS-direktivet.

I artikel 22a i UCITS-direktivet ställs det också upp krav på de index som kan omfattas. Dessa krav är att indexet ska ha en tillräckligt diversifierad sammansättning, utgöra en lämplig referens för den marknad det hänförs till och offentliggöras på lämpligt vis. I artikel 12 i direktivet om tillåtna tillgångar beskrivs vad som avses med dessa krav. Ett index vars sammansättning är tillräckligt diversifierad ska förstås som ett index som uppfyller bestämmelserna om riskspridning i artikel 22a i UCITS-direktivet. Vidare klargörs i direktivet om tillåtna tillgångar att det avgörande för om ett index utgör en lämplig referens för den marknad det hänförs till är att den som tillhandahåller indexet använder en erkänd metod som generellt sett inte leder till att en viktig emittent utesluts. Även kravet på offentliggörande på lämpligt vis klargörs. Med det avses att indexet är allmänt tillgängligt och att den som tillhandahåller indexet har en oberoende ställning i förhållande till det fondföretag som efterbildar indexet.

Skälen för regeringens förslag: I 5 kap. 7 § lagen om investeringsfonder finns bestämmelser om indexfonder som motsvarar reglerna i UCITS-direktivet. Således anges bl.a. vilka krav som ställs på ett index för att det ska godkännas i detta sammanhang. Direktivet om tillåtna tillgångar anger framför allt hur dessa krav ska förstås. Dessa klargöranden bör inte föranleda några ändringar i lagen om investeringsfonder, utan de bör i stället införlivas med svensk rätt genom myndighetsföreskrifter. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få meddela föreskrifter om kriterier för indexfonder

6.1 Inledning

Finansinspektionen ska i sin tillsyn bevaka att fondbolagen under verksamhetens gång inte överträder bestämmelserna i lagen (2004:46) om investeringsfonder eller det regelverk i övrigt som gäller för fondbolagens verksamhet. Om ett fondbolag gör sig skyldigt till någon överträdelse, har Finansinspektionen möjlighet att ingripa mot bolaget. I dag kan inspektionen återkalla ett tillstånd eller meddela en varning (10 kap. 20 och 21 §§) samt förbjuda verkställighet av vissa beslut eller förelägga fondbolaget att vidta rättelse om beslutet redan har verkställts (10 kap. 19 §).

Dessa ingripandemöjligheter kan kritiseras för att vara alltför kategoriska och inte ge Finansinspektionen tillräckliga möjligheter att ingripa på ett ändamålsenligt sätt. Genom lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse har inspektionen fått vissa nya medel till sitt förfogande för ingripande mot banker och andra kreditinstitut. Avsikten med de nya reglerna var att öka flexibiliteten i systemet och att ge inspektionen ökade möjligheter att agera på det sätt inspektionen finner lämpligt utifrån omständigheterna i det enskilda fallet (prop. 2002/03:139 s. 382). Genom lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden infördes motsvarande ingripandemöjligheter på värdepappersmarknadsområdet (prop. 2006/07:115 s. 485 ff.).

En rimlig utgångspunkt är att möjligheterna att ingripa mot finansiella företag bör vara enhetliga, om inte särskilda skäl talar emot det. Detsamma gäller de kontrollmöjligheter som Finansinspektionen har inom ramen för sin tillsyn. Mot denna bakgrund finns anledning att överväga i vilken mån de regler som redan finns på bankområdet sedan några år tillbaka och som nyligen har införts på värdepappersmarknadsområdet också bör införas i lagen om investeringsfonder.

6.2 Tillsyn

Regeringens förslag: Finansinspektionen ska, i likhet med i dag, ha tillsyn över fondbolag, förvaltningsbolag, fondföretag och förvaringsinstitut.

För fondbolag och svenska förvaringsinstitut omfattar tillsynen att verksamheten drivs enligt lagen om investeringsfonder, andra författningar som reglerar företagets verksamhet, fondbestämmelserna, företagets bolagsordning, stadgar eller reglemente och interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar företagets verksamhet.

För förvaltningsbolag och fondföretag samt förvaringsinstitut som driver verksamhet från filial i Sverige omfattar tillsynen att företaget följer de lagar och andra författningar som gäller för företagets verksamhet i Sverige.

I likhet med i dag ska de företag som står under tillsyn vara skyldiga att lämna Finansinspektionen upplysningar om sin verksamhet och därmed sammanhängande omständigheter.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna: *Ekobrottsmyndigheten* påpekar att filialer till utländska kreditinstitut som hör hemma inom EES får vara förvaringsinstitut för investeringsfonder. Av lagen om bank- och finansieringsrörelse framgår att sådana filialer står under tillsyn i hemlandet och att Finansinspektionen bara har tillsyn över att likviditeten är tillfredsställande. Mot den bakgrunden anser myndigheten att det i det fortsatta lagstiftningsarbetet närmare bör belysas på vilken rättslig grund Finansinspektionen har möjlighet att utöva tillsyn över utländska filialer som driver verksamhet som förvaringsinstitut i Sverige och vilken omfattning denna tillsyn kan ha. *Sveriges advokatsamfund* anser att det kan finnas fördelar med att samla samtliga bestämmelser om Finansinspektionens tillsyns- och sanktionsmöjligheter i en gemensam lag i stället för att upprepa motsvarande bestämmelser i ett flertal lagar.

Skälen för regeringens förslag: Enligt lagen om investeringsfonder har Finansinspektionen i dag tillsyn över fondbolag, förvaltningsbolag som avses i 1 kap. 6 och 8 §§, fondföretag som avses i 1 kap. 7 och 9 §§ samt förvaringsinstitut (10 kap. 1 § första stycket). Finansinspektionen ska vid sin tillsyn av fondbolagen och förvaringsinstituten se till att en sund utveckling av verksamheten främjas (10 kap. 14 § första stycket). Bestämmelsen om tillsynens omfattning överfördes från den numera upphävda lagen (1990:1114) om värdepappersfonder och en motsvarande bestämmelse fanns också i den numera upphävda lagen (1991:981) om värdepappersrörelse. I den nya lagen om värdepappersmarknaden, som har ersatt sistnämnda lag, har bestämmelsen om tillsynens omfattning utformats efter förebild av bestämmelsen i 13 kap. 2 § andra stycket lagen om bank- och finansieringsrörelse. Där anges således att för svenska värdepappersinstitut, börser och svenska clearingorganisationer omfattar tillsynen att rörelsen drivs enligt lagen om värdepappersmarknaden, andra författningar som reglerar företagets verksamhet, företagets bolagsordning, stadgar eller reglemente och de interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar företagets verksamhet (23 kap. 1 § andra stycket). Vi instämmer med förslaget i promemorian att en motsvarande bestämmelse bör införas i fondbolagslagstiftningen. Till skillnad från vad som är fallet i lagen om värdepappersmarknaden finns i lagen om investeringsfonder inte något uttryckligt krav på att ett fondbolags bolagsordning ska godkännas av Finansinspektionen i samband med att det får tillstånd att driva verksamhet eller att ändringar i bolagsordningen inte får registreras innan inspektionen godkänt dem. Finansinspektionen kan dock ingripa om ett fondbolag fattar beslut som står i strid med bolagsordningen (10 kap. 19 § lagen om investeringsfonder). Så bör vara fallet även fortsättningsvis. I enlighet med det som har föreslagits i promemorian bör det i lagen om investeringsfonder anges att Finansinspektionens tillsyn även omfattar att ett fondbolag följer det som står i bolagsordningen. Eftersom förvarings-

institut omfattas av tillsynsbestämmelsen bör det göras en hänvisning också till företagets stadgar eller reglemente.

I lagen om investeringsfonder finns inte några krav på att skriftliga instruktioner ska upprättas. Sådana krav finns emellertid i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2004:2) om investeringsfonder. Bestämmelser om att skriftliga instruktioner ska upprättas finns också i andra lagar som reglerar fondbolagens verksamhet, t.ex. i aktiebolagslagen (2005:551). Finansinspektionen bör därför i sin tillsyn, på samma sätt som enligt lagen om värdepappersmarknaden, tillse att fondbolagen upprättar sådana instruktioner och att bolagen sedan följer det som står i dem. I föreskrifterna finns även krav på att fondbolagen i vissa fall ska upprätta riktlinjer för verksamheten. Sådana krav finns också i lagen om bank- och finansieringsrörelse och i lagen om värdepappersmarknaden (6 kap. 5 § respektive 8 kap. 9 §). I förarbetena till sistnämnda lagar uttalade regeringen att Finansinspektionen vid sin tillsyn ska se till att det finns ändamålsenliga riktlinjer och instruktioner. Eftersom riktlinjerna är av mer övergripande karaktär och instruktionerna verkställer inriktningen i riktlinjerna, gjordes dock bedömningen att det var instruktionernas efterlevnad som inspektionen borde inrikta sin tillsyn på (prop. 2002/03:139 s. 351 f. och prop. 2006/07:115 s. 487). Motsvarande bedömning görs i förevarande fall. För fondbolag finns enligt lagen om investeringsfonder även krav på att bolaget ska upprätta fondbestämmelser för varje investeringsfond som det förvaltar (4 kap. 8 §). Finansinspektionens tillsyn bör omfatta även att dessa följs. En tillsynsbestämmelse med dessa tillägg bör således införas i lagen om investeringsfonder, utformad efter förebild av motsvarande bestämmelse i lagen om värdepappersmarknaden (23 kap. 1 § andra stycket).

Enligt 1 kap. 5 § första stycket lagen om investeringsfonder får såväl värdepappersbolag som kreditinstitut driva fondverksamhet i form av förvaltning av specialfonder. I andra stycket i den paragrafen anges vilka bestämmelser i lagen om värdepappersbolag och kreditinstitut ska tillämpa för sådan fondverksamhet. I övrigt gäller bestämmelserna i de närings- och associationsrättsliga lagar som reglerar värdepappersbolags och kreditinstituts verksamhet, framför allt lagen om värdepappersmarknaden respektive lagen om bank- och finansieringsrörelse. Bland de bestämmelser i lagen om investeringsfonder som är tillämpliga på värdepappersbolag och kreditinstitut finns bestämmelserna om tillsyn och ingripande. För dessa företag innebär således lydelsen av tillsynsbestämmelsen en viss överlappning med den tillsyn som följer av lagen om bank- och finansieringsrörelse och lagen om värdepappersmarknaden. Mot bakgrund av det särskilda tillståndskrav som enligt lagen om investeringsfonder gäller för att värdepappersbolag och kreditinstitut ska få driva fondverksamhet och de ingripandemöjligheter som är kopplade till den verksamheten, bör dock dessa företag inte heller framdeles vara undantagna från Finansinspektionens tillsyn enligt den lagen. Finansinspektionen får i det enskilda fallet bedöma med stöd av vilken lag det är lämpligt att agera.

Även för förvaringsinstitut innebär den föreslagna nya utformningen av tillsynsbestämmelsen en överlappning med den tillsyn som sker enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse. Så är emellertid fallet redan i dag och någon ändring i det avseendet föreslås inte i detta lagstiftnings-

ärende. Det kan dock noteras att Finansinspektionen varken enligt den nuvarande regleringen eller enligt det som nu föreslås kan ingripa mot förvaringsinstitut med stöd av lagen om investeringsfonder. Ingripande får i stället ske med stöd av den lagstiftning som reglerar institutets verksamhet i övrigt.

När det gäller förvaltningsbolags och fondföretags verksamhet i Sverige finns begränsningar beträffande vilka regler som är tillämpliga (se t.ex. 1 kap. 10 § och prop. 2002/03:150 s. 299 ff. med hänvisningar). För dem bör därför tillsynsbestämmelsen enbart hänvisa till de lagar och andra författningar som gäller för företagens verksamhet i Sverige.

Ekobrottsmyndigheten har efterfrågat klagöranden om på vilken rättslig grund Finansinspektionen har möjlighet att utöva tillsyn över utländska filialer som driver verksamhet som förvaringsinstitut i Sverige och vilken omfattning denna tillsyn kan ha.

I UCITS-direktivet finns regler om förvaringsinstitut i artiklarna 7–11. Ett förvaringsinstitut ska enligt artikel 8.1 i direktivet antingen ha sitt stadgeenliga säte i samma medlemsstat som förvaltningsbolaget eller vara etablerat där, om det har sitt stadgeenliga säte i en annan medlemsstat. I artikel 8.2 i direktivet anges att ett förvaringsinstitut ska stå under offentlig tillsyn. Vidare ska det kunna ställa erforderliga ekonomiska garantier samt besitta tillfredsställande sakkunskap och kompetens för att kunna effektivt bedriva verksamhet som förvaringsinstitut och uppfylla därmed förenade åtaganden. Medlemsstaterna ska enligt artikel 8.3 bestämma vilken kategori av företag som ska kunna utses till förvaringsinstitut. Enligt artikel 9 ska ett förvaringsinstitut i enlighet med den nationella lagstiftningen i den stat där förvaltningsbolaget har sitt stadgeenliga säte vara ansvarigt mot förvaltningsbolaget och andelsägarna för förluster som drabbar dem som följd av att institutet allvarligt försummat sina förpliktelser eller fullgjort dem på ett oriktigt sätt.

Sett utifrån det som anges i artiklarna 8 och 9 i UCITS-direktivet torde tillsynen över förvaringsinstitut utövas av tillsynsmyndigheten i förvaltningsbolagets hemland såvitt avser de skyldigheter som förvaringsinstitut har enligt UCITS-direktivet (se även *Towards a European Market for the Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities. Commentary on the provisions of Council Directive 85/611/EEC of 20 December 1985, Commission of the European Communities, s. 28*). Frågor som rör tillsyn över den verksamhet som förvaringsinstitut kan driva i övrigt i egenskap av kreditinstitut regleras däremot inte i UCITS-direktivet. Detta skulle innebära att den myndighet som ansvarar för tillsynen över ett förvaltningsbolag och de fondföretag som bolaget förvaltar även ansvarar för tillsynen över det förvaringsinstitut som förvarar tillgångarna i fondföretagen, men bara när det gäller att förvaringsinstitutet fullgör sina skyldigheter enligt UCITS-direktivet.

Utgångspunkten är enligt vår uppfattning att motsvarande ordning som gäller för tillsyn över värdepappersinstitut och kreditinstitut enligt lagen om värdepappersmarknaden respektive lagen om bank- och finansieringsrörelse så långt möjligt bör gälla även i fråga om tillsyn över förvaringsinstitut. Enligt förebilderna i dessa lagar till den föreslagna nya bestämmelsen i lagen om investeringsfonder görs skillnad mellan svenska och utländska företag när det gäller tillsynens omfattning. Tillsynen över utländska företag som driver verksamhet från filial i Sverige

är i de fallen begränsad till att bara avse att företaget följer de lagar och andra författningar som gäller för verksamheten i Sverige. Enligt vår uppfattning bör motsvarande ordning gälla även i fråga om tillsynen över förvaringsinstitut. Detta innebär en inskränkning av tillsynens omfattning i förhållande till förslaget i promemorian. För förvaringsinstitut som driver verksamhet från filial i Sverige bör tillsynsbestämmelsen på motsvarande sätt som i fråga om förvaltningsbolag och fondföretag således enbart hänvisa till de lagar och andra författningar som gäller för förvaringsinstitutens verksamhet i Sverige (10 kap. 1 § lagen om investeringsfonder).

De nu föreslagna förtydligandena i fråga om utländska företags verksamhet från filialer i Sverige är emellertid inte avsedda att innebära någon ändring i sak av tillsynens omfattning. För filialer gäller i övrigt lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Förutom den föreslagna allmänna bestämmelsen om tillsynens omfattning finns liksom tidigare riktlinjer för tillsynen i förordningen (2007:841) med instruktion för Finansinspektionen. Inspektionens uppgifter preciseras ytterligare i det regleringsbrev för myndigheten som regeringen varje år beslutar.

I likhet med det som gäller i dag bör de företag som står under Finansinspektionens tillsyn vara skyldiga att lämna inspektionen upplysningar om sin verksamhet och därmed sammanhängande omständigheter.

Sveriges advokatsamfund har framfört att det kan finnas fördelar med att samla samtliga bestämmelser om Finansinspektionens tillsyns- och sanktionsmöjligheter i en gemensam lag i stället för att upprepa motsvarande bestämmelser i ett flertal lagar. Detta är en fråga som är generell och avser lagstiftningen på bank-, försäkrings- och värdepappersmarknadsområdena. Det finns i detta lagstiftningsärende inte det utrymme som det skulle krävas för att närmare överväga möjligheten att samla samtliga bestämmelser om Finansinspektionens befogenheter i en gemensam lag.

6.3 Finansinspektionens kontroll- och ingripande-möjligheter enligt gällande rätt

6.3.1 Kontrollmöjligheter

De företag som står under Finansinspektionens tillsyn är skyldiga att lämna inspektionen de uppgifter om sin verksamhet och därmed sammanhängande omständigheter som inspektionen begär (10 kap. 1 § första stycket lagen om investeringsfonder). Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka upplysningar ett företag ska lämna till Finansinspektionen.

Finansinspektionen får även genomföra undersökningar på plats hos ett fondbolag eller hos ett förvaringsinstitut när inspektionen anser det nödvändigt (10 kap. 14 § andra stycket lagen om investeringsfonder).

Om Finansinspektionen anser det nödvändigt, får inspektionen sammankalla styrelsen i ett fondbolag. Företrädare för inspektionen får närvara vid ett sådant styrelsesammanträde som inspektionen har

sammankallat samt delta i överläggningarna (10 kap. 15 § lagen om investeringsfonder).

Finansinspektionen får vidare förordna en revisor att med övriga revisorer delta i revisionen av ett fondbolag (10 kap. 16 § lagen om investeringsfonder). Revisorn har rätt till ett skäligt arvode och det är fondbolaget som ska utge ersättningen till revisorn. Det finns en skyldighet för revisorer och särskilda granskare att rapportera vissa förhållanden till Finansinspektionen som dessa personer får kännedom om vid fullgörandet av sitt uppdrag (10 kap. 17 och 18 §§ lagen om investeringsfonder).

6.3.2 Ingripandemöjligheter

Finansinspektionen har rätt att förbjuda verkställighet av ett beslut fattat av ett fondbolag, om beslutet strider mot lagen om investeringsfonder eller mot någon annan författning som reglerar dess verksamhet, mot föreskrift som meddelats med stöd av sådan författning, mot fondbestämmelserna eller mot bolagsordningen (10 kap. 19 § lagen om investeringsfonder). Om ett beslut redan har verkställts, har Finansinspektionen möjlighet att förelägga bolaget att vidta rättelse, om det är möjligt.

I lagen om investeringsfonder anges nio olika grunder då ett tillstånd som meddelats ett fondbolag kan återkallas (10 kap. 20 §). De första och tredje fallen avser situationer när fondverksamhet inte drivs, nämligen när fondbolaget inte inom ett år från det att tillstånd beviljades börjat driva fondverksamhet eller när fondbolaget under en sammanhängande tid av sex månader inte har drivit sådan verksamhet som tillståndet avser. Det andra fallet avser återkallelse om fondbolaget förklarat sig avstå från tillståndet. I de två förstnämnda situationerna får Finansinspektionen, om det är tillräckligt, meddela varning i stället för att återkalla tillståndet.

Den fjärde grunden för återkallelse avser den situationen att fondbolaget fått tillståndet genom att lämna falska uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt.

Den femte återkallelsegrunden innebär att tillståndet ska återkallas om fondbolaget inte längre uppfyller förutsättningarna för tillstånd.

Enligt den sjätte återkallelsegrunden ska tillståndet återkallas om fondbolaget genom att överträda en bestämmelse som avses i 10 kap. 19 § eller på annat sätt visat sig olämpligt att driva den verksamhet som tillståndet avser. I detta fall har Finansinspektionen möjlighet att i stället för att återkalla tillståndet meddela varning, om det är tillräckligt.

Finansinspektionen får även återkalla tillståndet om någon som ingår i fondbolagets ledning inte uppfyller de krav som ställs vid tillståndsprövningen. Som ytterligare förutsättning för att återkalla tillståndet på denna grund krävs att inspektionen först beslutat att anmärka på att personen ingår i ledningen och att han eller hon, sedan en av inspektionen bestämd tid av högst tre månader gått till ända, fortfarande finns kvar i ledningen.

Den åttonde grunden för återkallelse avser det fallet att fondbolagets egna medel understiger de kapitalkrav som uppställs i lagen om investeringsfonder. Finansinspektionen får då förelägga bolaget att inom tre månader täcka bristen eller upphöra med verksamheten.

Den nionde och sista återkallelsegrunden riktar sig mot fondbolag med tillstånd för portföljförvaltning avseende finansiella instrument och innebär att tillståndet för den verksamheten ska återkallas om bolaget inte fullgjort sina skyldigheter enligt lagen (1999:158) om investerarskydd. Enligt bestämmelsen ska ett tillstånd återkallas om bolaget inte vidtagit rättelse inom ett år efter det att inspektionen har förelagt bolaget att fullgöra skyldigheterna med upplysning att tillståndet annars kan komma att återkallas.

Om Finansinspektionen meddelar förbud eller föreläggande enligt lagen om investeringsfonder, får inspektionen förelägga vite (10 kap. 29 §). Inspektionen har ingen rätt att döma ut vitet utan får ansöka hos länsrätten om detta (se lagen [1985:206] om viten).

Som nämnts i avsnitt 6.2 har Finansinspektionen inte några ingripandemöjligheter gentemot förvaringsinstitut enligt lagen om investeringsfonder utan dessa finns reglerade i andra lagar.

6.4 Behovet av ändrade regler

Enligt UCITS-direktivet ska behöriga myndigheter ges alla de befogenheter som de behöver för att utföra sina uppgifter (artikel 49.4). Till skillnad från MiFID anges inte i UCITS-direktivet de befogenheter som medlemsstaterna minst måste tillse att myndigheten har. UCITS-direktivet ställer emellertid inte upp några hinder mot att medlemsstaterna i nationell lagstiftning inför bestämmelser om behöriga myndigheters tillsyns- och utredningsbefogenheter utan direktivet förutsätter i stället att sådana bestämmelser införs. I fråga om sanktioner medför reglerna i UCITS-direktivet en harmonisering bara avseende i vilka situationer som ett tillstånd får återkallas.

Enligt lagen om värdepappersmarknaden ska Finansinspektionen ingripa om ett svenskt värdepappersinstitut, en börs eller en svensk clearingorganisation har åsidosatt sina skyldigheter enligt lagen, andra författningar som reglerar företagets verksamhet, företagets bolagsordning, stadgar eller reglemente eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar företagets verksamhet. Ingripande sker genom utfärdande av föreläggande att inom viss tid begränsa rörelsen i något avseende, minska riskerna i den eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen, förbud att verkställa beslut eller genom anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig ska företagets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas. Finansinspektionen får avstå från att ingripa om överträdelsen är ringa eller ursäktlig, om företaget vidtar rättelse eller om något annat organ har vidtagit åtgärder mot företaget och inspektionen bedömer att dessa åtgärder är tillräckliga. Ett beslut om varning eller anmärkning får förenas med straffavgift som ska fastställas till lägst 5 000 kronor och högst 50 miljoner kronor. Ett företag som underlåter att i tid lämna Finansinspektionen föreskrivna upplysningar om sin verksamhet får påföras en förseningsavgift om högst 100 000 kronor. Om någon i företagets ledning inte uppfyller de krav som uppställs i lag, ska tillståndet återkallas. I stället för att återkalla tillståndet får Finansinspektionen besluta att en styrelseledamot eller en verkställande direktör inte längre

får delta i ledningen av företaget. Inspektionen får då förordna en ersättare.

Prop. 2007/08:57

Som nämnts ovan bör utgångspunkten vara att samordna kontroll- och ingripandemöjligheterna med dem som finns enligt lagen om värdepappersmarknaden. Nedan följer en genomgång av vilka ändringar som föreslås.

6.4.1 Kontrollmöjligheter

Regeringens förslag: Finansinspektionen får – för övervakningen av att bestämmelserna i lagen om investeringsfonder och föreskrifter som meddelats med stöd av lagen följs – begära upplysningar från en fysisk eller juridisk person och kalla en person till förhör. Den som inte följer en begäran från inspektionen kan föreläggas att fullgöra sin skyldighet.

Finansinspektionen får rätt att genomföra undersökningar även hos förvaltningsbolag och fondföretag som driver verksamhet från filial i Sverige. Undersökningar får även utföras hos företag som har fått i uppdrag av ett fondbolag att utföra visst arbete eller vissa funktioner för fondbolagets räkning.

Finansinspektionen får vidare en möjlighet att sammankalla en extra stämma i ett fondbolag, närvara vid densamma och delta i överläggningarna.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Ekobrottsmyndigheten* ifrågasätter om den föreslagna nya bestämmelsen om att Finansinspektionen ska ha rätt att begära att någon som förväntas kunna lämna upplysningar inställer sig till förhör behöver vara så allmänt utformad (10 kap. 3 §). *Sveriges advokatsamfund* efterlyser en tydligare reglering av de associationsrättsliga konsekvenserna av den föreslagna möjligheten för Finansinspektionen att begära att fondbolagets styrelse kallar till extra bolagsstämma.

Skälen för regeringens förslag

Rätt att begära upplysningar och kalla en person till förhör

Enligt lagen om värdepappersmarknaden får Finansinspektionen för övervakningen av den lagen och föreskrifter som meddelats med stöd av lagen begära dels att ett företag eller någon annan tillhandahåller uppgifter, handlingar eller annat, dels att den som förväntas kunna lämna upplysningar i saken inställer sig till förhör på tid och plats som inspektionen bestämmer (23 kap. 3 §). Förebilden till bestämmelserna finns i 6 kap. 1 a § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument (se prop. 2006/07:115 s. 492 och 629 f., prop. 2006/07:65 s. 221 samt prop. 2004/05:158 s. 134). Finansinspektionen har i dag inte någon motsvarande möjlighet att begära upplysningar eller kalla till förhör när det gäller övervakningen enligt lagen om investeringsfonder. Enligt förslaget i promemorian ska Finansinspektionen, i linje med syftet att samordna

kontrollmöjligheterna på hela värdepappersmarknadsområdet, få denna rätt även avseende lagen om investeringsfonder (10 kap. 3 §).

Ekobrottsmyndigheten har ifrågasatt om den föreslagna bestämmelsen behöver vara så allmänt utformad som föreslagits i promemoria och hänvisat till att det i motsvarande bestämmelser i lagen om handel med finansiella instrument och lagen om värdepappersmarknaden görs undantag beträffande bestämmelserna om prospekt och de bestämmelser som följer av öppenhetsdirektivet.

Regler om tillsyn finns i artiklarna 49–52b i UCITS-direktivet. I artikel 49.4 i direktivet anges att de behöriga myndigheterna ska ges alla de befogenheter som de behöver för att utföra sina uppgifter. Motsvarande regler finns i artikel 50.1 första meningen i MiFID. I artikel 50.2 i MiFID anges dessutom en katalog av befogenheter som den behöriga myndigheten åtminstone ska ha enligt nationell lag. Den behöriga myndigheten ska exempelvis ha befogenhet att begära upplysningar från vilken person som helst och att vid behov kalla in och fråga ut en person för att inhämta upplysningar (artikel 50.2 b). UCITS-direktivet ålägger således inte medlemsstaterna någon skyldighet att i nationell lag ge den behöriga myndighet motsvarande befogenhet i fråga om tillsynen över fondbolag. Reglerna i UCITS-direktivet innebär emellertid varken någon – uttrycklig – minimiharmonisering eller maximiharmonisering av de befogenheter som de behöriga myndigheterna ska ha. Frågan om vilka befogenheter som de behöriga myndigheterna behöver för att utföra sina uppgifter enligt UCITS-direktivet är i stället en fråga som i första hand lämnas till varje medlemsstat att avgöra.

Som konstaterats ovan är det en rimlig utgångspunkt att möjligheterna att ingripa mot finansiella företag är enhetliga, om inte särskilda skäl talar emot det. Detsamma gäller de kontrollmöjligheter som Finansinspektionen har inom ramen för sin tillsyn. Mot den bakgrunden anser vi att det är motiverat att Finansinspektionen ska ha befogenhet att begära att någon som förväntas kunna lämna upplysningar inställer sig till förhör även i fråga om tillsynen över att bestämmelserna i lagen om investeringsfonder och föreskrifter meddelade med stöd av lagen följs, även om det inte ställs upp något sådant uttryckligt krav i UCITS-direktivet som motsvarar det i MiFID.

Beträffande de frågor som regleras i lagen om investeringsfonder bör det emellertid inte förekomma några som påkallar undantag av de slag som dem i lagen om handel med finansiella instrument eller lagen om värdepappersmarknaden för bestämmelserna om prospekt och den information som emittenter ska offentliggöra (jfr prop. 2004/05:158 s. 131 ff. och prop. 2006/07:65 s. 218 ff.).

I likhet med det som gäller enligt lagen om värdepappersmarknaden bör Finansinspektionen vid vite kunna förelägga den som inte följer inspektionens begäran att fullgöra sin skyldighet.

Rätt att utföra undersökningar på plats

Som nämnts ovan har Finansinspektionen i dag rätt att utföra undersökningar på plats hos fondbolag och förvaringsinstitut (10 kap. 14 § andra

stycket lagen om investeringsfonder). Enligt lagen om värdepappersmarknaden får Finansinspektionen när det är nödvändigt genomföra en undersökning hos bl.a. ett värdepappersinstitut, en börs och sådana utländska företag som har tillstånd att driva en reglerad marknad från filial i Sverige (23 kap. 4 §). Inspektionen har enligt bestämmelsen i lagen om värdepappersmarknaden även rätt att genomföra undersökningar hos andra företag som har fått i uppdrag av ett värdepappersinstitut att utföra visst arbete eller vissa funktioner.

Bestämmelserna i fondlagstiftningen bör utformas helt i enlighet med det som gäller i övrigt på värdepappersmarknadsområdet. Det innebär att rätten att utföra platsundersökningar bör omfatta även förvaltningsbolag och fondföretag som driver verksamhet från filial i Sverige. Vidare bör Finansinspektionen få rätt att genomföra en undersökning hos företag som har fått i uppdrag av ett fondbolag att utföra visst arbete eller vissa funktioner för fondbolagets räkning, om det behövs för tillsynen av fondbolaget. I ett sådant fall är företaget så nära knutet till uppdragsgivarens verksamhet att rätten att genomföra en undersökning på plats också bör gälla uppdragstagaren. I likhet med det som gäller enligt lagen om värdepappersmarknaden anser vi att det saknas anledning att införa bestämmelser som ger Finansinspektionen rätt att använda tvångsmedel för att utföra en platsundersökning (se prop. 2006/07:115 s. 494).

Rätt att sammankalla och närvara vid stämma

Som nämnts ovan får Finansinspektionen i dag kalla till sammanträde med ett fondbolags styrelse och närvara vid styrelsemötet samt delta i överläggningarna. Enligt lagen om värdepappersmarknaden får Finansinspektionen begära att styrelsen i ett svenskt värdepappersinstitut, en börs eller en svensk clearingorganisation kallar till extra stämma och, om styrelsen inte rättar sig efter en sådan begäran, utfärda kallelsen (23 kap. 11 §). Liksom vid ett styrelsemöte som Finansinspektionen har sammankallat får inspektionen närvara vid en stämma och delta i överläggningarna.

Sveriges advokatsamfund har efterlyst en tydligare reglering av de associationsrättsliga konsekvenserna av den föreslagna möjligheten för Finansinspektionen att begära att fondbolagets styrelse kallar till extra bolagsstämma.

Finansinspektionen har sedan lång tid tillbaka rätt att sammankalla och närvara vid stämma bl.a. i värdepappersbolag och banker¹. I likhet med det som föreslagits i promemorian anser vi att motsvarande befogenheter som Finansinspektionen har enligt andra lagar på bank- och värdepappersområdena bör införas i fondlagstiftningen. Den ordning som sålunda gällt på bank- och värdepappersområdet har, såvitt känt, inte gett upphov till några särskilda problem eller olägenheter. Några oklarheter kring hur dessa bestämmelser förhåller sig till det kringliggande associations-

¹ Se t.ex. 33 § fondkommissionslagen (1979:748), 6 kap. 6 § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse, 7 kap. 6 § bankrörelselagen (1987:617) och 13 kap. 12 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse samt prop. 1978/79:9 s. 187, prop. 1990/91:142 s. 173, prop. 1986/87:12 s. 316 och prop. 2002/03:139 s. 547.

rättsliga regelverket har inte uppmärksamrats. Enligt vår uppfattning finns det mot denna bakgrund inte anledning att införa någon ytterligare associationsrättslig reglering av det slag som Advokatsamfundet har efterlyst.

6.4.2 Ingripanden

6.4.2.1 Grundläggande bestämmelser om ingripande

Regeringens förslag: Om ett fondbolag har åsidosatt sina skyldigheter enligt lagen om investeringsfonder eller någon annan författning som reglerar dess verksamhet, fondbestämmelserna, bolagsordningen eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar bolagets verksamhet, ska Finansinspektionen ingripa.

Vid mindre allvarliga överträdelser får Finansinspektionen förelägga fondbolaget att inom viss tid begränsa verksamheten, minska riskerna i den, eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen, förbjuda verkställighet av beslut samt meddela anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig ska tillståndet återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

Finansinspektionen får även en uttrycklig möjlighet att avstå från att ingripa, om överträdelsen är ringa eller ursäktlig eller om bolaget gör rättelse. Inspektionen behöver inte heller ingripa om något annat organ har vidtagit åtgärder mot bolaget och inspektionen bedömer att dessa åtgärder är tillräckliga.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslagen eller lämnar dem utan erinran.

Skälen för regeringens förslag

Inledning

I UCITS-direktivet nämns ett antal situationer i vilka de nationella tillsynsmyndigheterna får återkalla ett tillstånd (artikel 5a.5). Det är fråga om passivitet, otillbörligt agerande eller ändrade förutsättningar. Utöver dessa fall får återkallelse ske med stöd av bestämmelser i nationell lagstiftning. Reglerna i direktivet utgör således inte något hinder mot att införa strängare nationella bestämmelser utan anger endast en miniminivå.

Det nuvarande sanktionssystemet har, som nämnts ovan, kritiserats för att inte ge Finansinspektionen tillräckliga möjligheter att ingripa på ändamålsenligt sätt. I syfte att ge sanktionsbestämmelserna på det finansiella området en enhetlig utformning bör motsvarande ingripandemöjligheter som gäller i övrigt på värdepappersmarknadsområdet införas även på fondområdet (se 25 kap. lagen om värdepappersmarknaden och prop. 2006/07:115 s. 497 ff.). Finansinspektionen bör således få större utrymme än i dag att bedöma vilken åtgärd som är lämplig i en viss situation samt få fler medel till sitt förfogande vid ingripande. Därutöver bör inspektionen ha en uttrycklig möjlighet att underlåta att ingripa i vissa

fall. Ett sådant sanktionssystem blir dels mer flexibelt än det nuvarande, dels bidrar det till ytterligare nationell harmonisering av ingripandemöjligheterna på det finansiella området.

Val av åtgärd

Avgörande för om Finansinspektionen ska ingripa blir om ett fondbolag agerar på ett sätt som inte står i överensstämmelse med de lagar och andra författningar som gäller för bolaget, fondbestämmelserna, bolagsordningen eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar bolagets verksamhet. När en överträdelse har skett, bör inspektionen ha möjlighet att på ett nyanserat sätt välja vilken åtgärd som är lämplig i det enskilda fallet.

Vid valet av åtgärd bör det beaktas hur allvarlig överträdelsen är med utgångspunkt i vilka konsekvenser den haft eller kunnat få för värdepappersmarknadens funktion i stort och för enskilda investerare. Det bör även göras en avvägning mellan vilken åtgärd som är tillräcklig och ändamålsenlig som reaktion mot överträdelsen och vilka följder åtgärden kan få för t.ex. fondandelsägarna.

Återkallelse

Den allvarligaste formen av ingripande är naturligtvis återkallelse av tillståndet. Ett sådant ingripande får stora konsekvenser inte bara för det berörda bolaget utan även för dess kunder och andra, och får därför inte ske utan starka skäl. Det är Finansinspektionen som avgör när omständigheterna är sådana att tillståndet ska återkallas. Det är graden av allvarlighet som ska vara avgörande för om detta ska ske. I vissa fall bör dock uttryckligt anges när återkallelse ska ske. Dessa fall behandlas i avsnitt 6.4.2.2.

Varning

Varning utgör ett alternativ till återkallelse av tillståndet. Åtgärden kan tillgripas när förutsättningarna för återkallelse i och för sig föreligger men varning i det enskilda fallet framstår som en tillräcklig åtgärd. Detta kan t.ex. vara fallet när fondbolaget påbörjat förändringar i sina interna rutiner eller vidtagit andra åtgärder som medför att det finns befogad anledning att anta att bolaget inte kommer att upprepa överträdelsen samt att starka skäl talar för att bolaget i framtiden kommer att följa det regelverk som gäller för verksamheten. Genom varningen kan inspektionen offentligt markera att överträdelsen uppfattas som allvarlig även om tillståndet inte återkallas. Ett sådant beslut kan således vara till ledning både för det enskilda bolaget och andra när det gäller vilka överträdelser som i och för sig är så pass allvarliga att återkallelse av tillstånd kan komma i fråga. Som framgår av avsnitt 6.4.2.3 föreslås att ett beslut om varning kan förenas med straffavgift.

Finansinspektionen bör även få en möjlighet att ingripa vid mindre allvarliga överträdelser genom att meddela anmärkning. En sådan sanktion bör kunna meddelas när ett bolag förfarit på ett sätt som innebär en överträdelse av regelverket, men som inte är så allvarlig att det blir aktuellt att överväga en återkallelse av tillståndet. Genom beslutet kan inspektionen markera för det berörda bolaget och marknaden i stort att en överträdelse har skett. Som framgår nedan kan inspektionen i en sådan situation även välja att meddela bolaget ett föreläggande att vidta viss åtgärd eller utfärda ett förbud mot verkställighet av visst beslut. Det är svårt att i förväg peka ut vilken åtgärd som kommer att vara lämpligast att använda i en viss situation. Det alternativ som i det enskilda fallet bedöms vara mest verkningsfullt bör väljas. Som framgår av avsnitt 6.4.2.3 föreslås att ett beslut om anmärkning kan förenas med straffavgift.

Andra åtgärder

Vid mindre allvarliga överträdelser kan Finansinspektionen även förbjuda verkställighet av ett beslut eller förelägga ett bolag att inom viss tid vidta vissa åtgärder. Dessa ingripandemöjligheter är således alternativ till att meddela beslut om anmärkning. Ett föreläggande att vidta åtgärd kan innebära såväl att något som bolaget redan gjort ska ändras som att en åtgärd som inte tidigare vidtagits ska ombesörjas. Både ett förbud och ett föreläggande kan kombineras med vite.

Underlåtenhet att ingripa

Enligt lagen om värdepappersmarknaden kan Finansinspektionen underlåta att ingripa i vissa situationer (25 kap. 2 §). En sådan möjlighet bör även finnas i fondlagstiftningen. I första hand bör detta vara möjligt när en överträdelse bedöms som ringa eller ursäktlig eller om bolaget gör rättelse. Inspektionen bör utifrån omständigheterna i det enskilda fallet göra en nyanserad bedömning av om situationen är sådan att eftergift kan medges. Typiskt sett är det överträdelsens allvarlighet som avgör om det faktum att bolaget gjort rättelse ska föranleda att inspektionen avstår från att ingripa eller inte. Finansinspektionen bör även ha möjlighet att underlåta att ingripa om ett annat organ vidtagit åtgärder mot bolaget och dessa åtgärder bedöms tillräckliga. Inspektionen måste dock även i detta fall göra en bedömning i det enskilda fallet om en vidtagen åtgärd kan anses tillräcklig som reprimand för överträdelsen.

6.4.2.2 Ingripanden i särskilda fall

Regeringens förslag: Tillståndet för ett fondbolag ska återkallas om fondbolaget

1. fått tillståndet genom att lämna falska uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt,

2. inte inom ett år från beviljande av tillstånd har börjat driva sådan verksamhet som tillståndet avser,
3. förklarat sig avstå från tillståndet, eller
4. under en sammanhängande tid av sex månader inte har drivit sådan verksamhet som tillståndet avser.

Finansinspektionen får, i stället för att återkalla tillståndet, meddela varning i samtliga nämnda fall förutom då bolaget förklarat sig avstå från tillståndet.

Om någon i ett fondbolags ledning inte uppfyller de krav som ställs upp i lagen om investeringsfonder, ska fondbolagets tillstånd återkallas. Alternativt får Finansinspektionen besluta att personen inte får delta i ledningen av fondbolaget och då förordna en person som ersätter denne som styrelseledamot eller verkställande direktör.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* anser att det i vissa fall inte är fråga om att en enskild befattningshavare brister i kompetens, utan att styrelsen som helhet saknar nödvändig erfarenhet och kompetens på området. Inspektionen föreslår därför att det införs en ny återkallelsegrund för fondbolag som innebär att ett bolags tillstånd ska återkallas om den sammantagna sammansättningen i styrelsen inte uppfyller kraven på kompetens och erfarenhet. Vidare påpekar Finansinspektionen beträffande kapitalkrav att det bör framgå att tre månader är den tid ett fondbolag maximalt bör få på sig för att täcka en uppkommen brist. *Sveriges advokatsamfund* efterlyser en tydligare reglering av de associationsrättsliga konsekvenserna av de föreslagna möjligheterna för Finansinspektionen att entlediga vissa företrädare för fondbolaget och att utse ersättare. Om Finansinspektionens ingripande ska anses medföra att företrädaren inte längre är att betrakta som företrädare för fondbolaget i associationsrättsligt hänseende, bör det klargöras vid vilken tidpunkt entledigandet ska anses ha skett för giltigheten av beslut som fattas av fondbolaget, verkan i förhållande till tredje man och Bolagsverkets möjligheter att avregistrera företrädaren m.m. (jfr t.ex. 8 kap. 13, 14 och 23 §§, 27 kap. 4–6 §§ och 29 kap. 1 § aktiebolagslagen).

Skälen för regeringens förslag

Återkallelse av tillstånd

Som nämnts ovan anges i UCITS-direktivet de särskilda fall i vilka de behöriga myndigheterna har möjlighet att återkalla ett tillstånd (artikel 5a.5). Som en återkallelsegrund anges där att fondbolaget inte längre uppfyller villkoren för tillstånd. En motsvarande bestämmelse finns i lagen om investeringsfonder (10 kap. 20 § första stycket 5). Vår bedömning är dock att denna punkt inte uttryckligen behöver anges i lagen utan att det är tillräckligt med de övriga bestämmelser om ingripande som nu föreslås (jfr prop. 2006/07:115 s. 502 f.). Härigenom får Finansinspektionen ökad valfrihet avseende valet av ingripandeåtgärd vid en sådan överträdelse. Detta bidrar till att ge sanktionssystemet ökad flexibilitet och ligger också väl i linje med strävan att ge sanktionsbestämmelserna

inom det finansiella området en enhetlig utformning. Det kan noteras att UCITS-direktivet inte anger att ett fondbolags tillstånd ska återkallas i angivna fall, utan bara att medlemsstaterna får återkalla tillståndet.

Samma bedömning görs beträffande gällande regler om att ett fondbolags tillstånd ska återkallas om dess egna medel underskrider vissa angivna kapitalkrav. I detta fall anges i lagen uttryckligen vilka kapitalkrav som gäller (2 kap. 8–10 a och 11 §§ lagen om investeringsfonder). Om dessa krav inte uppfylls, kan således Finansinspektionen ingripa med stöd av den allmänna bestämmelsen om ingripande. Det bör noteras att även med tillämpning av denna bestämmelse kan inspektionen förelägga ett fondbolag att inom viss tid täcka uppkommen brist. Det möjliggör för Finansinspektionen att, liksom enligt gällande bestämmelse, ge ett fondbolag viss tid att komma till rätta med en kapitalbrist som har tillfälliga orsaker. Nuvarande bestämmelse anger att Finansinspektionen får förelägga ett fondbolag att inom tre månader täcka bristen (10 kap. 20 § tredje stycket). Den allmänna bestämmelsen om ingripande innehåller inte någon dylik tidsgräns. Den nuvarande tidsgränsen bör dock fortsättningsvis tjäna som en utgångspunkt för hur lång tid ett fondbolag – som Finansinspektionen har påpekat – maximalt bör få på sig för att täcka uppkommen brist.

Inte heller de bestämmelser i lagen om investeringsfonder som i dag anger att återkallelse ska ske om ett fondbolag inte har fullgjort sina skyldigheter enligt lagen om investerarskydd behövs längre, eftersom inspektionen enligt den allmänna bestämmelsen kan ingripa även vid överträdelse av andra författningar som reglerar ett fondbolags verksamhet (10 kap. 20 § fjärde stycket).

I promemorian föreslås att den nuvarande bestämmelsen om att återkallelse av tillståndet ska ske om fondbolaget har brutit mot någon författning m.m. eller på annat sätt visat sig olämpligt att utöva fondverksamhet ska kvarstå (10 kap. 20 § första stycket 6 och 12 kap. 4 § första stycket 2 i promemorians förslag). En motsvarande bestämmelse fanns i lagen om värdepappersrörelse (6 kap. 9 § första stycket 3) men den utgick när den lagen ersattes av lagen om värdepappersmarknaden. I det sammanhanget gjordes bedömningen att den återkallelsegrunden inte längre behövs, eftersom den nya reglering som införs med anledning av MiFID är så heltäckande (prop. 2006/07:115 s. 503). Enligt vår uppfattning behöver inte heller denna punkt uttryckligen anges i lagen utan det är även i detta fall tillräckligt med de övriga bestämmelser om ingripande som nu föreslås. Någon ändring i sak av i vilka situationer ett tillstånd ska återkallas är dock inte avsedd.

Återkallelsegrunden som är hänförlig till brister hos styrelseledamot eller verkställande direktör behandlas särskilt nedan.

Liksom i dag bör Finansinspektionen kunna välja att meddela varning i stället för att återkalla ett fondbolags tillstånd, om det bedöms vara tillräckligt.

Ingripanden vid brister hos ledningen

Enligt lagen om värdepappersmarknaden får Finansinspektionen, i stället för att återkalla ett tillstånd på grund av att en styrelseledamot eller verk-

ställande direktör inte uppfyller lagens krav, besluta att styrelseledamoten eller den verkställande direktören inte längre får vara ledamot respektive verkställande direktör (25 kap. 4 § andra stycket). Finansinspektionen får då förordna en ersättare. Avsikten är att denna lösning ska kunna väljas i stället för återkallelse om det finns brister i ledningen i ett i övrigt livskraftigt företag men företaget inte självt förmår ändra på situationen (se prop. 2006/07:115 s. 503 som hänvisar till prop. 2002/03:139 s. 384 ff. och 549).

Enligt lagen om investeringsfonder är Finansinspektionens enda möjlighet att ingripa mot olämpliga ledande befattningshavare i fondbolag att återkalla ett fondbolags tillstånd. Även om denna möjlighet bör behållas anser vi att motsvarande möjlighet som finns i övrigt på värdepappersmarknadsområdet också bör införas i lagen om investeringsfonder. Finansinspektionen bör således få möjlighet att, som ett alternativ till återkallelse, besluta att en styrelseledamot eller verkställande direktör inte längre får kvarstå i sin befattning. Inspektionen bör även kunna förordna en ersättare om det är nödvändigt.

Finansinspektionen har föreslagit att det införs en ny återkallelsegrund för fondbolag som innebär att ett bolags tillstånd ska återkallas om den sammantagna sammansättningen i styrelsen inte uppfyller kraven på kompetens och erfarenhet. En motsvarande synpunkt inkom från Finansinspektionen med anledning av remissen av betänkandet En ny lag om värdepappersmarknaden (SOU 2006:50). Regeringen uttalade i det sammanhanget att den har viss förståelse för inspektionens synpunkt (prop. 2006/07:115 s. 504). En sådan ändring behöver dock, särskilt om den ska genomföras generellt inom det område där inspektionen utövar tillsyn, beredas på ett sätt som det inte finns utrymme för inom ramen för detta lagstiftningsärende. Frågan får därför övervägas i ett senare sammanhang.

Bolagsverket har poängterat vikten av att det införs bestämmelser om att Finansinspektionen ska underrätta Bolagsverket om sitt beslut och att det i dessa bestämmelser anges att underrättelse ska ske genast. Anledningen till detta är att ändringar beträffande styrelsens sammansättning och verkställande direktören får verkan när det gäller behörighetens inträdande respektive upphörande först från den tidpunkt då en anmälan om ändring kom in till Bolagsverket. Vi delar Bolagsverkets uppfattning att det är angeläget att säkerställa att verket snabbt underrättas om sådana beslut som det här är fråga om. På motsvarande sätt som i fråga om värdepappersbolag, börser och svenska clearingorganisationer bör det därför införas en skyldighet för Finansinspektionen att underrätta Bolagsverket, om inspektionen beslutar att en styrelseledamot eller verkställande direktör i ett fondbolag inte längre får vara kvar i sin befattning eller om inspektionen förordnar en ersättare (jfr prop. 2006/07:115 s. 503 f.). I enlighet med det som har föreslagits i promemorian bör en sådan underrättelseskyldighet regleras i förordningsform (jfr 5 kap. 1 § förordningen [2007:572] om värdepappersmarknaden).

Sveriges advokatsamfund har efterlyst en tydligare reglering av de associationsrättsliga konsekvenserna av de föreslagna möjligheterna för Finansinspektionen att entlediga vissa företrädare för ett fondbolag och att utse ersättare. Samfundet har därvid särskilt tagit upp frågor om vid

vilken tidpunkt entledigandet ska anses ha skett för giltigheten av beslut som fattas av fondbolaget, verkan i förhållande till tredje man och Bolagsverkets möjligheter att avregistrera företrädaren.

När det gäller Advokatsamfundets synpunkter gör vi följande bedömning. Enligt det som nu föreslås ska Finansinspektionen få befogenhet att i fråga om fondbolag, som ett alternativ till återkallelse, besluta att en styrelseledamot eller verkställande direktör inte längre får kvarstå i sin befattning och även förordna en ersättare, om det är nödvändigt. Den befogenheten har inspektionen redan i fråga om värdepappersbolag, börser och svenska clearingorganisationer enligt lagen om värdepappersmarknaden och kreditinstitut enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse. Den ordningen synes ha fungerat väl, även från associationsrättsliga utgångspunkter. I likhet med den bedömning som har gjorts i avsnitt 6.4.1. med avseende på förslaget om att inspektionen ska ha rätt att sammankalla och närvara vid bolagsstämma anser vi således att det inte finns behov av att reglera de associationsrättsliga aspekterna ovan i högre utsträckning än vad som föreslogs i promemorian. Vi återkommer i författningskommentaren till de specifika frågor som Advokatsamfundet har tagit upp om verkningarna av ett beslut från inspektionen om att en styrelseledamot eller verkställande direktör inte längre får kvarstå i sin befattning.

6.4.2.3 Straffavgift

Regeringens förslag: Finansinspektionen får i vissa fall besluta att en varning eller en anmärkning som meddelas ett fondbolag förenas med en straffavgift. Straffavgiften ska uppgå till lägst fem tusen kronor och högst femtio miljoner kronor.

Avgiften tillfaller staten.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslagen eller lämnar dem utan erinran.

Skälen för regeringens förslag: I lagen om värdepappersmarknaden ges Finansinspektionen möjlighet att kombinera ett beslut om anmärkning eller varning med en straffavgift (25 kap. 8–10 §§). Straffavgiften ska fastställas till lägst fem tusen kronor och högst femtio miljoner kronor. Möjligheten att besluta om straffavgift motiveras bl.a. av att en överträdelse inte blir omedelbart ekonomiskt kännbar förrän företaget får betala någon form av avgift (se prop. 2006/07:115 s. 507 f. som hänvisar till prop. 2002/03:139 s. 386 f.). En sådan avgift förfinar dessutom ytterligare sanktionsmöjligheterna. Även i detta avseende är det rimligt att inspektionen ges motsvarande möjlighet att ingripa mot fondbolag som mot andra företag som agerar på värdepappersmarknaden. Finansinspektionen bör därför få möjlighet att förena en varning eller anmärkning med straffavgift om det behövs för att ge fondbolaget en tillräcklig reprimand. I likhet med det som gäller enligt lagen om värdepappersmarknaden bör straffavgift dock inte få tas ut om en varning bara omfattar fall när ett bolag inte inom ett år från det att tillstånd beviljades har börjat driva sådan verksamhet som tillståndet avser eller under en sammanhängande tid av sex månader inte har drivit sådan

verksamhet som tillståndet avser (se 25 kap. 8 § lagen om värdepappersmarknaden och prop. 2006/07:115 s. 639 f.). Det intervall för straffavgiften som finns i lagen om värdepappersmarknaden får anses väl avvägt för att kunna hantera de olika former av överträdelse på fondområdet det kan vara fråga om, liksom de fondbolag av olika storlekar som avgiften kan riktas mot.

Beslutet om anmärkning eller varning är redan det en allvarlig reprimand till fondbolaget. Straffavgiften riktar sig mot samma överträdelse som det som föranledde anmärkningen eller varningen och ska således ses som en gradering av överträdelsen. I likhet med det som gäller enligt lagen om värdepappersmarknaden är det därför rimligt att Finansinspektionen inte behöver vända sig till domstol för att få straffavgiften utdömd (25 kap. 25–28 §§). I stället får inspektionen själv fastställa hur stor avgiften ska vara i det enskilda fallet. Avgörande för avgiftens storlek bör främst vara hur allvarlig överträdelsen är. Dock bör även förhållandena hos det fondbolag som gjort sig skyldig till överträdelsen kunna beaktas. Exempelvis kan det som upplevs som en avskräckande avgift för ett mindre fondbolag med måttlig omsättning framstå som i det närmaste obetydlig för ett fondbolag med omfattande ekonomiska resurser.

Ett möjligt konkurrensproblem är att den överträdelse som föranleder straffavgiften kan utgöra ett brott enligt andra regler och därmed medföra att fondbolaget åläggs företagsbot. En sådan situation skulle exempelvis kunna uppstå om någon hos fondbolaget inom ramen för fondverksamheten agerar i strid med en bestämmelse i lagen (2005:377) om straff för marknadsmissbruk vid handel med finansiella instrument. Nämnda konkurrensproblematik bedöms emellertid inte utgöra något hinder mot att ha ett system med straffavgifter vid sidan av det straffrättsliga förfarandet (se prop. 2006/07:115 s. 507 ff.). För det första har reglerna i vart fall delvis olika ändamål. För det andra förutsätter ett straffrättsligt ansvar uppsåt eller oaktsamhet från den som ställs till ansvar, vilket inte är något krav för att en straffavgift ska utgå (jfr NJA 2004 s. 840). Även om det inte finns något hinder mot att ha delvis parallella system kan det i det enskilda fallet finnas skäl att beakta om straffavgift respektive företagsbot har beslutats. Vid bestämmandet av avgiftens storlek bör förekomsten av en företagsbot beaktas. Av 36 kap. 10 § första stycket 1 brottsbalken framgår vidare att jämkning av företagsbot får ske bl.a. om brottet medför annan betalningsskyldighet eller särskild rättsverkan för näringsidkaren och den samlade reaktionen på brottsligheten därför skulle bli oproportionerligt sträng. Denna jämkningsgrund tar främst sikte på sådana fall då näringsidkaren åläggs att betala en sanktionsavgift (prop. 2005/06:59 s. 37 ff.). Enligt det andra stycket i samma paragraf får eftergift ske om det är särskilt påkallat med hänsyn till något av de förhållanden som räknas upp i det andra stycket.

Sanktionsavgifterna bör tillfalla staten.

Beträffande verkställighet av avgiften bör motsvarande regler gälla som i fråga om verkställighet av straffavgift enligt lagen om värdepappersmarknaden (25 kap. 25–28 §§). Det innebär att avgiften ska betalas till Finansinspektionen inom trettio dagar från det att beslutet om den vunnit laga kraft eller den längre tid som anges i beslutet. Inspektionens beslut att påföra avgift får då verkställas utan föregående dom eller utslag om avgiften inte har betalats inom denna tid. Om avgiften inte betalas

inom denna tid, ska inspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning. En avgift som beslutats faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet vann laga kraft.

Prop. 2007/08:57

6.4.2.4 Förseningsavgift

Regeringens förslag: Om ett fondbolag underlåter att i tid lämna föreskrivna upplysningar om sin verksamhet till Finansinspektionen, får fondbolaget påföras en förseningsavgift på högst 100 000 kronor. Avgiften tillfaller staten. Beslut om förseningsavgift fattas av Finansinspektionen.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslagen eller lämnar dem utan erinran.

Skälen för regeringens förslag: Enligt lagen om investeringsfonder har fondbolag, förvaltningsbolag, fondföretag samt förvaringsinstitut en generell upplysningsplikt i förhållande till Finansinspektionen (gällande 10 kap. 1 § och föreslagna 10 kap. 2 §). En liknande upplysningsplikt finns för värdepappersinstitut enligt lagen om värdepappersmarknaden (23 kap. 2 §). Med grund i upplysningsplikten begär Finansinspektionen bl.a. in särskilda rapporter som belyser olika omständigheter i företagens verksamhet. Dessa rapporter är ett viktigt verktyg för inspektionen i dess tillsyn. Enligt gällande bestämmelser saknar inspektionen emellertid möjlighet att ingripa om ett fondbolag inte lämnar sina rapporter inom föreskriven tid. Om ett värdepappersinstitut gör samma sak, kan dock inspektionen med stöd av lagen om värdepappersmarknaden besluta att institutet ska betala en förseningsavgift med högst 100 000 kronor (25 kap. 11 §). I likhet med det som gäller generellt för ingripandemöjligheterna är det rimligt att Finansinspektionen har samma möjlighet på fondområdet som på värdepappersmarknadsområdet i övrigt. Inspektionen bör därför få möjlighet att även påföra fondbolag en förseningsavgift om begärda upplysningar inte lämnas i tid.

När det gäller verkställighet av förseningsavgifter hänvisas till avsnittet om straffavgifter.

7.1 Konsekvenser för fondverksamhet

Direktivet om tillåtna tillgångar innehåller förtydliganden av placeringsreglerna och ger inte upphov till några nya skyldigheter för fondförvaltare. Syftet med direktivet är att fastställa grundläggande kriterier för att bedöma om ett visst finansiellt instrument omfattas av de olika definitionerna och således utgör en "tillåten tillgång". Förtydligandena kommer, när de genomförs i svensk rätt, att underlätta för fondförvaltare genom att de på ett enklare och snabbare sätt, samt med större säkerhet, kan bedöma om ett visst finansiellt instrument är en sådan tillgång som fondmedel får placeras i.

Det som anges i direktivet om tillåtna tillgångar stämmer i stora delar överens med svensk praxis inom fondområdet. I några fall innebär dock direktivets klargöranden att praxis baserad på förarbetsuttalanden får revideras. Direktivets klargöranden föranleder i dessa fall en mindre restriktiv tolkning av UCITS-direktivet än vad som hittills varit fallet. Följden blir för svensk del i viss utsträckning utökade placeringsmöjligheter för värdepappersfonder.

De lagändringar som innebär att lagen om investeringsfonder i högre utsträckning ansluter till terminologin i UCITS-direktivet kommer att innebära en förenkling för marknadsaktörerna. Även om nya eller ändrade bestämmelser alltid medför en viss initial kostnad för berörda företag, bedöms dessa mer än väl uppvägas av de fördelar som ändringarna innebär. De föreslagna bestämmelserna bör således inte medföra några ökade kostnader för fondandelsägare, fondbolag eller förvaringsinstitut.

Inte heller de lagändringar som därutöver föreslås bör medföra ökade kostnader för fondandelsägare, fondbolag eller förvaringsinstitut.

7.2 Konsekvenser för Finansinspektionen

På samma sätt som för bl.a. fondbolag bör Finansinspektionens arbete underlättas av de föreslagna förtydligandena av definitioner och placeringsregler i lagen om investeringsfonder. Detsamma gäller i fråga om de regler i direktivet om tillåtna tillgångar som genomförs i Finansinspektionens föreskrifter.

Inte heller de lagändringar som därutöver föreslås bör medföra ökade kostnader för Finansinspektionen.

Med anledning av det arbete som Finansinspektionen måste genomföra för att ändra i befintliga föreskrifter om investeringsfonder kan vissa mindre kostnader uppstå. Regeringen anser dock att dessa kostnader kan hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

7.3 Konsekvenser för domstolarna

Ett utökat antal sanktionsmöjligheter kan komma att medföra en ökning av antalet mål hos domstolarna. *Domstolsverket* har påpekat att detta

medför att Länsrätten i Stockholms län och Kammarrätten i Stockholm kan komma att belastas, särskilt mot bakgrund av att motsvarande sanktionsmöjligheter även finns i den nya lagen om värdepappersmarknaden. Domstolsverket utgår från att nödvändiga resurstillskott tillförs domstolsväsendet för det fall arbetsbördan och kostnaderna ökar för domstolarna till följd av lagförslagen. *Länsrätten i Stockholms län* har gjort bedömningen att de föreslagna reglerna om utökad tillsyn samt fler möjligheter till sanktioner otvivelaktigt kommer att leda till en ökad arbetsbelastning för domstolarna i form av ett ökat antal mål. Dessa torde för det mesta vara av komplex karaktär och kräver ofta en skyndsam handläggning varför ett tillskott av resurser måste övervägas.

När förslaget om den nya lagen om värdepappersmarknaden lämnades gjordes bedömningen att de nya reglerna inte kommer att leda till någon markant ökning av måltillströmningen (prop. 2006/07:115 s. 535). Den lagen innebar en mer genomgripande förändring än den som föreslås i detta sammanhang. Regeringen bedömer att bara ett fåtal beslut om ingripande mot fondbolag med stöd av de nu föreslagna bestämmelserna kommer att bli föremål för domstolsprövning. De budgetära konsekvenserna bör därför kunna hanteras inom Sveriges Domstolars befintliga ramar.

7.4 Konsekvenser för småföretagen

I likhet med den bedömning som görs ovan i fråga om fondverksamhet i allmänhet bedöms de föreslagna lagändringarna inte medföra några ökade kostnader för småföretag.

8.1 Ikraftträdande

Regeringens förslag: Ändringarna i lagen (2004:46) om investeringsfonder ska träda i kraft den 23 juli 2008.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Sveriges advokatsamfund* anser att eftersom direktivet om tillåtna tillgångar innehåller klargöranden av vissa bestämmelser i det existerande UCITS-direktivet, bör fondbolag i den utsträckning som det är praktiskt genomförbart ges möjlighet att tillämpa detta regelverk redan före den 23 juli 2008.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 13 i direktivet om tillåtna tillgångar ska medlemsstaterna senast den 23 mars 2008 anta och offentliggöra de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet om tillåtna tillgångar. Dessa bestämmelser ska tillämpas fr.o.m. den 23 juli 2008.

Enligt vår uppfattning bör ändringarna i lagen om investeringsfonder träda i kraft den 23 juli 2008, då reglerna i direktivet om tillåtna tillgångar ska börja tillämpas. Vi anser att det inte är praktiskt genomförbart att tillämpa dem tidigare.

8.2 Övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: En fråga om ingripande enligt 12 kap. lagen (2004:46) om investeringsfonder ska bedömas enligt äldre bestämmelser, om någon omständighet som föranleder frågan om ingripande hänför sig till tiden före ikraftträdandet av denna lag. Detta gäller dock inte om en tillämpning av de nya bestämmelserna skulle leda till ett mindre strängt ingripande.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Länsrätten i Stockholms län* konstaterar att hela tidigare 10 kap. lagen om investeringsfonder upphävs och ersätts av ett nytt 10 kap. För att bättre förstå vilka bestämmelser som ska tillämpas anser länsrätten att övergångsbestämmelserna borde ange vilka bestämmelser det är fråga om i den äldre lydelsen av 10 kap.

Skälen för regeringens förslag: På motsvarande sätt som enligt övergångsbestämmelserna till lagen om värdepappersmarknaden bör det införas en särskild övergångsbestämmelse med anledning av de nya ingripandemöjligheter som nu införs i lagen om investeringsfonder (se punkten 15 samt prop. 2006/07:115 Del 1 s. 648 och Del 2 s. 453 f.). Övergångsbestämmelsen till lagen om värdepappersmarknaden är utformad enligt Lagrådets förslag och bör enligt vår uppfattning utgöra förebild för den förevarande övergångsbestämmelsen.

Bestämmelser om ingripande i nuvarande 10 kap. lagen om investeringsfonder ska således tillämpas om någon omständighet som föranleder frågan om ingripande hänför sig till tiden före ikraftträdandet av den

förevarande lagen. De nya bestämmelserna i 12 kap. ska dock tillämpas Prop. 2007/08:57
om detta skulle leda till ett mindre strängt ingripande.

9.1 Förslag till lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624)

11 b §

I *första, andra och tredje styckena* har ändringar av redaktionell art gjorts.

Ändringen i *fjärde stycket* som innebär att hänvisningen till punkten 15 i 1 kap. 1 § lagen om investeringsfonder har ersatts av en hänvisning till punkten 14 i första stycket samma paragraf föranleds av den nya numreringen av punkterna 10–21 samt av att det har införts ett nytt andra stycke i den paragrafen. I sak innebär detta inte någon ändring i förhållande till gällande rätt.

9.2 Förslag till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554)

9 kap. 1 §

Ändringen i *andra stycket*, som innebär att hänvisningen till 16 kap. 6 § lagen om värdepappersmarknaden har ersatts av en hänvisning till 16 kap. 5 §, utgör bara en rättelse av en felskrivning.

9 kap. 2 §

Ändringen i *första stycket*, som innebär att hänvisningen till 16 kap. 6 § lagen om värdepappersmarknaden har ersatts av en hänvisning till 16 kap. 5 §, utgör bara en rättelse av en felskrivning.

9.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:158) om investerarskydd

2 §

Ändringen i *punkten 2* som innebär att hänvisningen till punkten 7 i 1 kap. 1 § lagen om investeringsfonder har ersatts av en hänvisning till punkten 7 i första stycket samma paragraf föranleds av att det har införts ett nytt andra stycke i den paragrafen.

Ändringen i *punkten 3* som innebär att hänvisningen till punkten 13 i 1 kap. 1 § lagen om investeringsfonder har ersatts av en hänvisning till punkten 12 i första stycket samma paragraf föranleds av den nya numreringen av punkterna 10–21 samt av att det har införts ett nytt andra stycke i den paragrafen.

I sak innebär detta inte några ändringar i förhållande till gällande rätt.

9.4 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag

Prop. 2007/08:57

2 §

Ändringen i *punkten 4 b* som innebär att hänvisningen till punkten 7 i 1 kap. 1 § lagen om investeringsfonder har ersatts av en hänvisning till punkten 7 i första stycket samma paragraf föranleds av att det har införts ett nytt andra stycke i den paragrafen.

I *punkten 5* har en ändring av redaktionell art gjorts.

9.5 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder)

5 kap. 7 §

Ändringen i *första stycket*, som innebär att hänvisningen i sista strecksatsen till 10 kap. 17 § lagen om investeringsfonder har ersatts av en hänvisning till 10 kap. 8 § samma lag, föranleds av att numreringen av paragraferna i nya 10 kap. lagen om investeringsfonder inte är densamma som i nuvarande 10 kap. I sak innebär detta inte någon ändring i förhållande till gällande rätt.

I *andra och tredje styckena* har ändringar av redaktionell art gjorts.

5 kap. 8 §

Ändringen i *första stycket*, som innebär att hänvisningarna till 10 kap. 1 och 14–16 §§ samt 12 kap. 1 § lagen om investeringsfonder har ersatts av hänvisningar till 10 kap. 1 § första och andra styckena, 2, 4, 7, 10 och 11 §§ samt 14 kap. 1 § samma lag, föranleds av att numreringen av paragraferna i nya 10 kap. lagen om investeringsfonder inte är densamma som i nuvarande 10 kap. samt av att nuvarande 12 kap. samma lag betecknats 14 kap. I sak innebär detta inte någon ändring i förhållande till gällande rätt.

I *andra stycket* har ändringar av redaktionell art gjorts.

9.6 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter

10 kap. 3 §

Ändringen i *första stycket 1* som innebär att hänvisningen till punkten 7 i 1 kap. 1 § lagen om investeringsfonder har ersatts av en hänvisning till punkten 7 i första stycket samma paragraf föranleds av att det har införts ett nytt andra stycke i den paragrafen.

Bestämmelsen har även ändrats redaktionellt.

Ikraftträdandebestämmelsen har justerats på så sätt att övergångsbestämmelsen har strukits i enlighet med *Lagrådets* förslag.

1 kap. Inledande bestämmelser

1 §

I definitionen av finansiellt instrument i *punkten 6* har begreppet fondpapper ersatts av begreppet överlåtbart värdepapper. Vad som avses med överlåtbart värdepapper framgår av *punkten 21* (se nedan). Definitionen av fondpapper i nuvarande *punkten 10* har utgått. Begreppet överlåtbart värdepapper ersätter således begreppet fondpapper som utmönstras ur lagen om investeringsfonder.

Punkterna 4, 5 och 11 (nuvarande *punkten 12*) har ändrats redaktionellt.

I *punkten 17*, som motsvarar nuvarande *punkten 18*, definieras vad som avses med penningmarknadsinstrument. Den begränsning av löptiden för sådana instrument till högst tolv månader som ingår i den nuvarande definitionen har tagits bort. Direktivet om tillåtna tillgångar klargör att en värdepappersfond får inneha penningmarknadsinstrument med en löptid på högst 397 dagar. Reglerna i direktivet genomförs genom myndighetsföreskrifter. Löptidsbegränsningen har därför utmönstrats ur lagen. Definitionen av penningmarknadsinstrument behandlas i avsnitt 5.3.

I *punkten 21*, som har nytt innehåll, anges vad som avses med överlåtbart värdepapper. Begreppet överlåtbart värdepapper ersätter begreppet fondpapper. Överlåtbart värdepapper är det begrepp som används i UCITS-direktivet och numera även i annan lagstiftning på finansmarknadsområdet (se lagen [2007:528] om värdepappersmarknaden och lagen [1991:980] om handel med finansiella instrument). Definitionen av överlåtbart värdepapper skiljer sig något från den nuvarande definitionen av fondpapper. Genom bytet av begrepp och ändringen av definitionen ansluter sig lagen i större utsträckning till det som anges i UCITS-direktivet. Därmed tydliggörs att begreppet överlåtbart värdepapper i lagen har samma innebörd som i direktivet. Någon ändring i sak av vilka finansiella instrument som inbegrips avses dock inte. I definitionen av överlåtbart värdepapper har några förtydliganden gjorts i förhållande till ordalydelsen av definitionen i UCITS-direktivet. Det anges således uttryckligen att depåbevis ingår i definitionen och att penningmarknadsinstrument inte gör det. Syftet är att göra definitionen tydligare. Innebörden av begreppet är detsamma som i UCITS-direktivet. Det ska vidare noteras att definitionen av överlåtbart värdepapper i den förevarande lagen skiljer sig från den som anges i bl.a. lagen om värdepappersmarknaden. Det beror på att UCITS-direktivet har en särskild, något snävare, definition av begreppet än det direktiv som ligger till grund för definitionen i lagen om värdepappersmarknaden. Definitionen av överlåtbart värdepapper behandlas i avsnitt 5.2.

I *andra stycket*, som är nytt, anges att sådana tekniker och instrument som avses i 5 kap. 1 § tredje stycket inte ingår i definitionen av överlåtbart värdepapper i *punkten 21* i första stycket. Undantaget följer av definitionen av överlåtbart värdepapper i UCITS-direktivet.

Ändringarna i *andra stycket* föranleds av omdisponeringarna av bestämmelserna om tillsyn och ingripanden. En hänvisning till 12 kap. 7–14 §§ har även införts i enlighet vad *Lagrådet* har förordat. Finansinspektionen får därmed samma möjligheter att ingripa enligt den förevarande lagen mot ett värdepappersbolag eller ett svenskt kreditinstitut som driver fondverksamhet som mot ett fondbolag. Om ett sådant värdepappersbolag eller kreditinstitut har fått en anmärkning eller varning enligt 12 kap. 1 eller 4 §, får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en straffavgift enligt 12 kap. 7 §. Om ett sådant företag inte i tid lämnar upplysningar som det är skyldigt att göra enligt förevarande lag, får inspektionen besluta att det ska betala en förseningsavgift enligt 12 kap. 10 §. Vid bedömningen i ett enskilt fall av om straffavgift eller förseningsavgift ska tas ut av ett värdepappersbolag eller ett svenskt kreditinstitut som driver fondverksamhet, och vilket belopp avgiften i så fall ska uppgå till, ska samma faktorer beaktas som när det gäller uttag av straffavgift eller förseningsavgift av ett fondbolag. Se kommentaren till angivna bestämmelser i 10 och 12 kap. Bestämmelsen har även ändrats redaktionellt.

4 kap. Allmänna bestämmelser för investeringsfonder

16 §

I *andra stycket 1* har begreppet fondpapper ersatts av överlåtbara värdepapper. Se kommentaren till 1 kap. 1 §.

Övriga ändringar i bestämmelsen är av redaktionell art.

5 kap. Förvaltning av värdepappersfonder

1 §

Ändringen i *första stycket* är av redaktionell art.

I *andra stycket* har det gjorts ett tillägg som innebär ett uttryckligt krav på att de finansiella tillgångar som fondmedel får placeras i ska vara likvida. Motsvarande likviditetskrav finns i UCITS-direktivet (artikel 1.2). Tillägget innebär inte någon ändring i sak i förhållande till gällande rätt. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 5.2. Vidare har begreppet fondpapper ersatts av överlåtbara värdepapper. Se kommentaren till 1 kap. 1 §.

Ändringarna i *tredje stycket* innebär att fondbolag inte, som nu, ska vara hänvisade till enbart derivatinstrument för att effektivisera förvaltningen av tillgångarna i en värdepappersfond. Bestämmelsen att fondbolagen får använda sig av ”tekniker och instrument som hänför sig till överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument” i syfte att effektivisera förvaltningen baseras på det som anges i UCITS-direktivet (artikel 21.2).

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 5.6.

Ändringarna i paragraferna innebär att begreppet fondpapper har ersatts av överlåtbara värdepapper. Se kommentaren till 1 kap. 1 §. I 5 och 9 §§ har även gjorts ändringar av redaktionell art.

I 5 § *andra stycket* har orden ”värdepapperen eller” lagts till i förtydligande syfte.

I 6 § *andra stycket* har ordet ”dock” lagts till för att markera att det rör sig om ett undantag från bestämmelsen i första stycket.

12 §

I paragrafen anges vilka derivatinstrument som medel i en värdepappersfond får placeras i. I *första stycket 1* anges vad underliggande tillgångar i sådana instrument får utgöras av eller hänföra sig till. Ändringen i första strecksatsen, som innehåller en hänvisning till samtliga de finansiella tillgångar som får ingå i en värdepappersfond enligt 1 § *andra stycket* första meningen, innebär att de tillgångsslag som ett derivatinstrument kan baseras på utvidgas. Samtliga tillgångsslag som medel i en värdepappersfond får placeras i kan därmed utgöra underliggande tillgång i derivat. Genom ändringen ansluter sig bestämmelsen till UCITS-direktivets lydelse (artikel 19.1 g).

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 5.4.

13 §

Enligt *första stycket* ska angivna bestämmelser om begränsningar av exponeringar mot enskilda emittenter gälla även med avseende på underliggande tillgångar i derivatinstrument. Enligt den nuvarande *andra meningen* gäller inte denna genomlysningsprincip i fråga om indexbaserade derivatinstrument som ingår i en indexfond. Ändringen i *andra meningen* innebär att undantaget fortsättningsvis ska gälla generellt för indexbaserade derivatinstrument, och således inte bara för sådana som ingår i indexfonder. Undantaget kommer därmed att kunna tillämpas av alla värdepappersfonder. Därmed utnyttjas den möjlighet till undantag från principen om genomlysning av indexbaserade derivatinstrument som finns i UCITS-direktivet (artikel 21.3).

I *första* och *fyjärde styckena* har begreppet fondpapper ersatts av överlåtbara värdepapper. Se kommentaren till 1 kap. 1 §.

Övriga ändringar i paragrafen är av redaktionell art.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 5.4.

23 §

I *första stycket 3* har begreppet fondpapper ersatts av överlåtbara värdepapper. Se kommentaren till 1 kap. 1 §.

De bestämmelser i nuvarande 10 kap. som gäller ägarprövning respektive ingripanden har av redaktionella skäl flyttats till andra kapitel (11 respektive 12 kap.) och de resterande bestämmelserna har samlats i ett nytt 10 kap. tillsammans med några nya bestämmelser.

1 §

Paragrafen motsvarar nuvarande 1 § första stycket första meningen och 14 § första stycket och har utformats efter förebild av 23 kap. 1 § lagen om värdepappersmarknaden.

I gällande rätt anges att Finansinspektionen vid sin tillsyn över fondbolag och förvaringsinstitut ska se till att en sund utveckling av verksamheten främjas (nuvarande 14 §). I *andra stycket* anges nu mer detaljerat vad inspektionens tillsyn omfattar. Vidare preciseras att detta gäller i fråga om svenska förvaringsinstitut. I *tredje stycket* anges tillsynens omfattning i fråga om utländska företag. Den ändrade lydelsen innebär inte någon ändring i sak i fråga om tillsynens omfattning.

Värdepappersbolag och svenska kreditinstitut som förvaltar specialfonder med stöd av 1 kap. 5 § samt förvaringsinstitut står under tillsyn enligt lagen om värdepappersmarknaden respektive lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. Tillsynen enligt lagen om investeringsfonder omfattar därför enbart den verksamhet som regleras i lagen om investeringsfonder och inte värdepappersbolagets respektive kreditinstitutets verksamhet i övrigt.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 6.2.

2 §

Paragrafen motsvarar nuvarande 1 § första stycket andra meningen och har utformats efter förebild av 23 kap. 2 § lagen om värdepappersmarknaden.

Enligt *första stycket* ska de företag som omfattas av Finansinspektionens tillsyn lämna inspektionen upplysningar om sin verksamhet och därmed sammanhängande omständigheter. I 13 kap. 1 § 10 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vilka upplysningar det är ett företag ska lämna till inspektionen och när upplysningarna ska lämnas. Med stöd av denna upplysningsskyldighet kan Finansinspektionen begära att företagen t.ex. lämnar rapporter vid vissa angivna tidpunkter eller lämnar andra typer av upplysningar i vissa situationer som preciseras i inspektionens föreskrifter.

I *andra stycket* anges att företagen därutöver ska lämna Finansinspektionen de upplysningar som inspektionen begär. Genom uppdelningen av bestämmelsen tydliggörs att företagen i fråga dels är skyldiga att lämna upplysningar till Finansinspektionen i enlighet med föreskrifter som meddelats med stöd av lagen, dels i enskilda fall ska lämna inspektionen den information som begärs.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 6.2.

Paragrafen motsvarar i sak 23 kap. 3 § lagen om värdepappersmarknaden och saknar motsvarighet i nuvarande lydelse av lagen om investeringsfonder. Genom paragrafen ges Finansinspektionen samma befogenhet i fråga om övervakningen av efterlevnaden av lagen om investeringsfonder som inspektionen har i fråga om lagen om värdepappersmarknaden.

I *andra stycket* finns ett undantag för advokater, om uppgiftslämnandet skulle strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten. Med uttrycket "uppgiftslämnandet" avses samtliga de upplysningar som Finansinspektionen kan begära att någon lämnar, dvs. såväl uppgifter och handlingar som annat.

Enligt *tredje stycket* kan Finansinspektionen förelägga den som inte följer en begäran att fullgöra sin skyldighet. Ett sådant föreläggande får enligt 12 kap. 20 § förenas med vite.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 6.4.1.

4 §

Paragrafen motsvarar närmast nuvarande 14 § *andra stycket* och har utformats efter förebild av 23 kap. 4 § lagen om värdepappersmarknaden.

Av *första stycket* framgår att Finansinspektionen när det är nödvändigt får genomföra en undersökning hos fondbolag, sådana förvaltningsbolag eller fondföretag som driver verksamhet från filial i Sverige samt förvaringsinstitut. För närvarande har Finansinspektionen en sådan uttrycklig rätt bara i fråga om fondbolag och förvaringsinstitut. Det utesluter inte att Finansinspektionen redan nu skulle kunna anses ha möjlighet att genomföra undersökningar hos förvaltningsbolag och fondföretag som driver verksamhet från filial i Sverige med stöd av den allmänna rätten att begära upplysningar (jfr prop. 2004/05:142 s. 118 f. och prop. 2004/05:158 s. 134 f.). Nu får Finansinspektionen en uttrycklig sådan rätt även mot dessa företag. I förhållande till promemorians förslag har kravet på att det utländska företaget har tillstånd att driva verksamhet från filialen utgått. Detta är ett förtydligande med anledning av att vissa förvaltningsbolag eller fondföretag från andra länder inom EES kan driva verksamhet från filial i Sverige utan krav på tillstånd enligt lagen om investeringsfonder, om Finansinspektionen tagit emot en sådan under rättelse eller anmälan som avses i 1 kap. 6 eller 7 § samma lag. Möjligheten att genomföra en undersökning på plats innebär att Finansinspektionen kan inspektera alla aspekter av företagets verksamhet som inspektionen har tillsyn över. Som regel torde det främst vara fråga om att ta del av handlingar och studera rutiner på plats. Rätten att utföra platsundersökningar avser bara ett företags kontorslokaler och liknande och alltså inte inspektioner i privatbostäder (jfr prop. 2004/05:142 s. 118).

Ett fondbolag kan uppdra åt någon annan att utföra visst arbete eller vissa funktioner som bolaget annars skulle utföra själv (4 kap. 4 § lagen om investeringsfonder). Finansinspektionens tillsyn över fondbolaget omfattar även sådant som på detta sätt utförs av någon annan än fondbolaget. Enligt *andra stycket* har Finansinspektionen därför även rätt

att genomföra undersökningar hos sådana företag om det behövs för tillsynen över fondbolaget (jfr prop. 2004/05:142 s. 119). Prop. 2007/08:57

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 6.4.1.

5 §

Paragrafen motsvarar nuvarande 2 §.

6 §

Paragrafen motsvarar nuvarande 3 § och har endast ändrats redaktionellt.

7 §

Paragrafen motsvarar nuvarande 16 §. Bestämmelsen har dock justerats så att Finansinspektionen får utse flera revisorer i ett fondbolag i likhet med det som gäller i fråga om bl.a. ett värdepappersbolag eller en börs enligt motsvarande bestämmelse i lagen om värdepappersmarknaden (23 kap. 7 §). Bestämmelsen har även ändrats redaktionellt för att överensstämma med bestämmelsen i lagen om värdepappersmarknaden.

8 §

Paragrafen motsvarar nuvarande 17 § och har endast ändrats redaktionellt.

9 §

Paragrafen motsvarar nuvarande 18 §. Bestämmelsen har ändrats redaktionellt för att överensstämma med motsvarande bestämmelse i lagen om värdepappersmarknaden (23 kap. 9 §).

10 §

Paragrafen motsvarar delvis nuvarande 15 § och har utformats efter förebild av 23 kap. 11 § lagen om värdepappersmarknaden. Enligt gällande rätt har Finansinspektionen inte rätt att närvara vid stämma, kalla till stämma och delta vid överläggningar på stämma. En sådan möjlighet för inspektionen införs nu på fondområdet.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 6.4.1.

11 §

Paragrafen motsvarar nuvarande 1 § andra stycket.

Fondbolagens Förening, Svenska Fondhandlareföreningen och Svenska Bankföreningen anser att den i promemorian föreslagna bestämmelsen i 10 kap. 11 § bör justeras så att det anges att de berörda bolagen och företagen med årliga avgifter ska bekosta den verksamhet Finansinspektionen bedriver i enlighet med den förevarande lagen. Till skillnad från föreningarna anser vi att bestämmelsen bör kvarstå oförändrad och därmed vara utformad i enlighet med motsvarande bestämmelser om

årliga avgifter i andra lagar på finansmarknadsområdet (se t.ex. 13 kap. 16 § lagen om bank- och finansieringsrörelse samt 23 kap. 12 § lagen om värdepappersmarknaden). Det som gäller för Finansinspektionens uttag av årliga avgifter anges i stället i förordningsform (se förordningen [2007:1135] om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet).

11 kap. Särskilt om prövningen av ägares lämplighet

Bestämmelserna om ägarprövning har, efter förebild av lagen om bank- och finansieringsrörelse och lagen om värdepappersmarknaden, samlats i ett eget kapitel. Det nya kapitlet motsvarar i sak bestämmelserna i nuvarande 10 kap. 4–13 §§. I 2 § 1 (nuvarande 10 kap. 4 § tredje stycket 1) har dock ”fondbolag” bytts ut mot ”förvaltningsbolag” för att bättre stämma överens med den terminologi som i övrigt används i lagen. Någon ändring i sak är inte avsedd. Vissa redaktionella ändringar har även gjorts, främst för att bestämmelserna ska stämma överens med motsvarande bestämmelser i lagen om värdepappersmarknaden (24 kap.). Nuvarande 10 kap. 4 § har av den anledningen delats upp i två paragrafer, 11 kap. 1 och 2 §§. Av samma anledning har en mer omfattande redaktionell ändring gjorts i nuvarande 10 kap. 9 § första stycket när bestämmelsen förts över till nya 11 kap. 7 §.

12 kap. Ingripanden

Bestämmelserna om ingripande har, efter förebild av lagen om bank- och finansieringsrörelse och lagen om värdepappersmarknaden, samlats i ett eget kapitel.

1 §

Paragrafen saknar motsvarighet i nuvarande lydelse av lagen om investeringsfonder och har utformats efter förebild av 25 kap. 1 § lagen om värdepappersmarknaden (se prop. 2006/07:115 s. 497 ff. och 635 ff.).

Av *första stycket* framgår att Finansinspektionen ska ingripa om ett fondbolag har åsidosatt sina skyldigheter enligt den förevarande lagen, andra författningar som reglerar dess verksamhet, fondbestämmelserna, bolagsordningen eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar fondbolagets verksamhet.

I *andra stycket* anges vilka möjligheter till ingripande som står till buds. Sanktionerna verkställighetsförbud, varning och återkallelse finns även enligt gällande rätt. I fortsättningen blir det möjligt för Finansinspektionen att ingripa genom att förelägga ett fondbolag att vidta åtgärd inom viss tid, och alltså inte bara, som är fallet enligt nuvarande 10 kap. 19 §, förelägga ett fondbolag att vidta rättelse i vissa fall. Det innebär att ett fondbolag kan föreläggas att åtgärda något som bolaget underlåtit att göra. Ytterligare en nyhet är att det införs en möjlighet för inspektionen att ingripa genom att meddela ett fondbolag anmärkning. Sanktionen är tänkt att användas vid mindre allvarliga överträdelser. Vilken sanktion som ska användas avgörs i första hand av hur allvarlig

en överträdelse är. Vid valet av sanktion bör den sanktion användas som i det enskilda fallet framstår som mest ändamålsenlig och verkningfull. Föreläggande kan dock bara användas när det krävs för att få ett fondbolag att göra rättelse eller när fondbolaget ska ombesörja något som det tidigare försummat. Anmärkning bör användas när det inte finns något att åtgärda, men överträdelsen bör sanktioneras. Föreläggande och anmärkning bör inte användas vid samma överträdelse. Gränsen mellan en och flera överträdelser kan dock ibland vara svår att dra i en omfattande process.

Möjligheten att utfärda verkställighetsförbud torde komma i fråga främst när det är angeläget att förhindra beslut av mer övergripande karaktär. För att ett beslut ska kunna träffas av ett verkställighetsförbud fordras även att beslutet är tillräckligt formaliserat. Dessa omständigheter torde innebära att det vanligtvis blir aktuellt att använda ingripande-möjligheten mot beslut som fattats på hög nivå i ett fondbolags organisation, t.ex. av styrelsen. Detta innebär dock inte att Finansinspektionen är förhindrad att förbjuda verkställighet av andra beslut än de som är direkt fattade av styrelsen eller stämman. Det får utifrån omständigheterna i det enskilda fallet avgöras om det är lämpligt att ingripa genom verkställighetsförbud, eller om någon annan åtgärd bör vidtas.

I bestämmelsen anges särskilt vissa av de åtgärder som Finansinspektionen kan förelägga ett fondbolag att vidta, nämligen att begränsa sin verksamhet eller riskerna i den. Förelägganden med detta innehåll torde främst bli aktuella i fråga om fondbolag som har tillstånd enligt 1 kap. 4 § för diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument eller att utföra vissa sidotjänster på uppdrag av ett annat fondbolag. I likhet med det som gäller enligt lagen om värdepappersmarknaden kan ett föreläggande om att begränsa verksamheten avse att fondbolaget ska upphöra med viss typ av verksamhet, t.ex. tillhandahållandet av en viss tjänst. Avsikten är att fondbolaget ska kunna förhindras att driva verksamhet på ett sätt som strider mot regelverket. Föreläggandet behöver dock inte avse en specifik verksamhetsgren utan kan innebära att verksamheten ska begränsas i andra avseenden. Det bör exempelvis vara möjligt att begränsa ett fondbolags möjlighet att ingå vissa typer av avtal. Ett föreläggande att begränsa verksamheten får kombineras med ett föreläggande att vidta andra åtgärder som krävs för att verksamheten ska kunna drivas under betryggande former. Ett föreläggande om att upphöra med viss verksamhet skulle i vissa fall kunna innebära att bolagets möjlighet att driva verksamheten vidare omintetgörs. Så kan exempelvis vara fallet för ett fondbolag som är beroende av intäkterna från den verksamhet som drivs med stöd av tillstånd för diskretionär portföljförvaltning. Om bolaget inte får tillhandahålla denna tjänst, kan det i praktiken innebära att hela verksamheten måste upphöra. I sådant fall har bolaget inte – som avsetts med föreläggandet – getts möjlighet att rätta till bristerna i organisationen och ett sådant ingripande är därför inte lämpligt. I den situationen bör därför någon annan åtgärd övervägas.

I bestämmelsen anges vidare att Finansinspektionen får förelägga ett fondbolag att minska riskerna i verksamheten. Det kan exempelvis bli aktuellt om riskerna är för stora i förhållande till det kapital som ett fondbolag har eller att bolaget förvaltar avancerade specialfonder men har uppenbara brister i sin riskhantering. Vidare kan Finansinspektionen

förelägga fondbolaget att vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen. Inspektionen har således stor frihet att själv bedöma vilken åtgärd som är lämplig i det enskilda fallet.

Vid allvarliga överträdelser ska dock fondbolagets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas. Varning blir alltså ett generellt alternativ till återkallelse av tillståndet i de fall som anges i paragrafen.

Förlägganden och förbud får förenas med vite enligt 20 §. Vidare framgår av 7 § att ett beslut om anmärkning eller varning får förenas med straffavgift.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 6.4.2.1.

2 §

Paragrafen saknar motsvarighet i nuvarande lydelse av lagen om investeringsfonder och har utformats efter förebild av 25 kap. 2 § lagen om värdepappersmarknaden (se prop. 2006/07:115 s. 500 f. och 637 samt prop. 2002/03:139 s. 384 och 548 f.).

Finansinspektionen ges en uttrycklig möjlighet att underlåta att ingripa om överträdelserna är ringa eller ursäktlig eller om bolaget gör rättelse. Något ingripande behöver inte heller ske om något annat organ har vidtagit åtgärder mot bolaget och dessa åtgärder bedöms tillräckliga.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 6.4.2.1.

3 §

Paragrafen som delvis motsvarar nuvarande 10 kap. 20 § andra stycket har utformats efter förebild av 25 kap. 4 § lagen om värdepappersmarknaden (se prop. 2006/07:115 s. 503 f. och 637 f.).

Första stycket motsvarar i sak nuvarande 10 kap. 20 § andra stycket. De justeringar som har gjorts är bara av språklig karaktär. Ett tillstånd ska kunna återkallas om en ledande befattningshavare saknar den insikt och erfarenhet som krävs för att delta i ledningen av fondbolaget eller på annat sätt är olämplig. Den krets av ledande befattningshavare som omfattas är styrelseledamöter, verkställande direktör och ersättare för den senare.

Andra stycket saknar motsvarighet i gällande bestämmelser i lagen om investeringsfonder. Bestämmelsen behandlar möjligheten för Finansinspektionen att besluta att personen i fråga inte längre får vara styrelseledamot eller verkställande direktör. Denna möjlighet kan utnyttjas bara som ett alternativ till återkallelse av tillståndet. Avsikten är att detta alternativ ska kunna väljas i stället för återkallelse, om det finns brister i ledningen i ett i övrigt livskraftigt fondbolag och bolaget inte förmår att ändra på situationen. Finansinspektionen har dock inte någon skyldighet att använda sig av denna möjlighet i stället för att återkalla tillståndet, utan en bedömning får göras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet.

Av 8 kap. 13, 14 och 33 §§ aktiebolagslagen (2005:551), som enligt 2 kap. 3 § första stycket i den förevarande lagen gäller även för fondbolag, följer att ett entledigande av en styrelseledamot eller en verkställande direktör får verkan först vid den tidpunkt då anmälan om

entledigandet kommer in till Bolagsverket eller vid den senare tidpunkt som har angetts i beslutet om entledigande. Dessa bestämmelser gäller även i fråga om ett sådant entledigande som avses i den förevarande paragrafen. Sålunda behåller den person som, enligt Finansinspektionens beslut, inte längre får vara styrelseledamot eller verkställande direktör den behörighet och det ansvar som följer med befattningen till dess att anmälan har kommit in till Bolagsverket eller till den senare tidpunkt som angetts i inspektionens beslut (se vidare prop. 2004/05:85 s. 621 f.). Efter denna tidpunkt kan han eller hon emellertid inte längre delta i beslut eller företräda bolaget i förhållande till tredje man. Frågan om i vilken utsträckning bolaget ändå kan bli bundet av handlingar som han eller hon ingår med tredje man efter denna tidpunkt får bedömas i enlighet med allmänna regler och principer. Det innebär att bolaget under vissa förutsättningar kan bli bundet så länge som företrädaren är registrerad som företrädare hos Bolagsverket (se främst 27 kap. 4 och 5 §§ aktiebolagslagen).

Bestämmelser om att Finansinspektionen ska anmäla sådana beslut som avses i denna paragraf till Bolagsverket tas in i förordning.

Vanligtvis torde det finnas en suppleant som kan träda in i stället för en person som har avgått. Om så inte är fallet, får Finansinspektionen utse en ersättare under den tid som det tar för fondbolaget att självt utse en ny person till uppdraget. Det är dock inte nödvändigt att utnyttja denna möjlighet om fondbolaget vidtar åtgärder för att ersätta den som avgått i den ordning som anges i aktiebolagslagen. Ersättaren ska naturligtvis uppfylla de krav som den förevarande lagen ställer på en ledande befattningshavare i ett fondbolag. De regler och principer som har redovisats ovan när det gäller verkan av ett beslut om entledigande gäller på motsvarande sätt i fråga om ett beslut att utse en ersättare.

Av *tredje stycket* framgår att det som anges i första och andra styckena även omfattar ersättare för verkställande direktör.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 6.4.2.2.

4 §

Paragrafen som delvis motsvarar nuvarande 10 kap. 20 § första stycket och 21 § har utformats efter förebild av 25 kap. 5 § lagen om värdepappersmarknaden.

Samtliga punkter i *första stycket* har en motsvarighet i gällande rätt. Nuvarande 10 kap. 20 § första stycket 5 och 6, dvs. att tillståndet ska återkallas om förutsättningarna för tillstånd inte längre föreligger eller om bolaget genom att överträda någon bestämmelse eller på annat sätt visat sig olämpligt att driva verksamhet, har utgått eftersom de punkterna bedöms omfattas av de allmänna bestämmelserna om ingripande i nya 1 §. Detsamma gäller möjligheterna att ingripa när i den förevarande lagen föreskrivna kapitalkrav underskrids eller när fondbolaget inte uppfyller sina skyldigheter enligt lagen om investerarskydd (nuvarande 10 kap. 20 § tredje och fjärde styckena). Någon ändring i sak av i vilka situationer ett tillstånd ska återkallas är inte avsedd.

Enligt *andra stycket* har Finansinspektionen möjlighet att i vissa fall, om det är tillräckligt, meddela varning som ett alternativ till återkallelse av tillståndet. I linje med det allmänna syftet att göra sanktionssystemet

mer flexibelt har möjligheten att meddela varning utsträckt till att omfatta även punkten 1, dvs. när fondbolaget har fått tillståndet genom att lämna falska uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt, på motsvarande sätt som enligt lagen om värdepappersmarknaden. Som framgår av 7 § kan en varning som meddelas med hänvisning till första stycket 1 förenas med straffavgift.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 6.4.2.2.

5 §

Paragrafen motsvarar i huvudsak nuvarande 10 kap. 22 §. Som nämnts i kommentaren till 4 § har tredje och fjärde styckena i nuvarande 10 kap. 20 § utgått som särskilda återkallelsegrunder, eftersom ingripande kan ske enligt den allmänna bestämmelsen om ingripande i 1 §. I de fallen sker således underrättelse på grund av att åtgärd enligt 1 § har vidtagits.

Någon underrättelse till utländska myndigheter har inte ansetts vara nödvändig när Finansinspektionen med stöd 2 § beslutat att underlåta att ingripa.

6 §

Paragrafen motsvarar nuvarande 10 kap. 23 §. En ändring har gjorts som innebär att ingripande mot ett fondbolag kan ske även när överträdelse har skett av föreskrifter i ett land utanför EES och behörig myndighet i det landet underrättat Finansinspektionen om detta. Dessutom har redaktionella ändringar gjorts efter förebild av 25 kap. 7 § lagen om värdepappersmarknaden.

7 §

Paragrafen saknar motsvarighet i nuvarande lydelse av lagen om investeringsfonder och har utformats efter förebild av 25 kap. 8 § lagen om värdepappersmarknaden (se prop. 2006/07:115 s. 507 ff. och 639 f.).

Av *första stycket* framgår att Finansinspektionen i vissa fall får besluta att en anmärkning eller varning ska kombineras med en straffavgift. Det är inte en skyldighet för inspektionen att påföra en sådan avgift utan en möjlighet att göra det, när myndigheten bedömer att ett ingripande genom bara en anmärkning eller varning inte utgör en tillräcklig reaktion på överträdelsen. I detta ligger inte något uttryckligt krav på oaktsamhet eller uppsåt hos ansvarig företrädare för fondbolaget. Det agerande eller den försummelse som föranlett anmärkningen eller varningen torde dock som regel innehålla något av dessa moment. Det är inte möjligt att förena förelägganden och förbud med straffavgift. I dessa fall kan i stället vite användas.

Av *andra stycket* framgår att straffavgiften tillfaller staten.

Som alla beslut om ingripande enligt den förevarande lagen får ett beslut om straffavgift överklagas till allmän förvaltningsdomstol (14 kap. 1 §). Vid en sådan prövning kan domstolen komma att pröva såväl frågan om en anmärkning eller varning ska förenas med straffavgift som avgiftens storlek.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 6.4.2.3.

Paragrafen saknar motsvarighet i nuvarande lydelse av lagen om investeringsfonder och har utformats efter förebild av 25 kap. 9 § lagen om värdepappersmarknaden (prop. 2006/07:115 s. 507 ff. och s. 640 f.).

I *första stycket* anges inom vilka beloppsgränser som straffavgiften kan bestämmas.

Av *andra stycket* framgår att avgiften inte får överstiga tio procent av omsättningen under närmast föregående räkenskapsår. I förarbetena till lagen om bank- och finansieringsrörelse diskuteras om begränsningsregeln i stället bör ta sin utgångspunkt i företagets rörelseintäkter (se prop. 2002/03:139 s. 552). Bland annat med hänsyn till att rörelseintäkterna kan vara negativa ansåg man att omsättningen var en bättre måttstock. Årsomsättningen används vidare som utgångspunkt för bestämmande av marknadsföringsavgift enligt marknadsföringslagen och konkurrensskadeavgift i konkurrenslagen.

Det kan noteras att eftersom fondlagstiftningen saknar en motsvarighet till kraven på likviditet och soliditet i 6 kap. 1 § lagen om bank- och finansieringsrörelse samt 8 kap. 3 § lagen om värdepappersmarknaden finns, till skillnad från i de nämnda lagarna, inte någon begränsningsregel som hänvisar till att straffavgiften inte får bli så stor att bolaget inte kan uppfylla dessa krav. Som framgår av kommentaren till 9 § ska det dock vid bestämmandet av straffavgiftens storlek alltid tas hänsyn till förhållandena i det enskilda bolaget och vilka konsekvenser beslutet om straffavgift kan få.

9 §

Paragrafen saknar motsvarighet i nuvarande lydelse av lagen om investeringsfonder och har utformats efter förebild av 25 kap. 10 § lagen om värdepappersmarknaden (prop. 2006/07:115 s. 507 ff. och 641 f.).

Av bestämmelsen framgår att när storleken på straffavgiften beslutas ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig den överträdelse som har föranlett anmärkningen eller varningen är och hur länge den har pågått. Straffavgiftens storlek ska i detta sammanhang ses som ett sätt att ytterligare gradera anmärkningen eller varningen. Redan i valet av sanktion ligger en bedömning av hur allvarlig överträdelsen är. Som framgår av 1 § används varning för allvarligare överträdelser än vad som är fallet med anmärkning. Bestämmelsen utesluter inte att även andra omständigheter än allvarligheten av överträdelsen och hur länge den har pågått kan beaktas när avgiftens storlek bestäms. I mildrande riktning bör kunna beaktas exempelvis om fondbolaget snabbt upphör med överträdelsen sedan den påtalats av Finansinspektionen. Även förhållandena hos det fondbolag som gjort överträdelsen, och de konsekvenser som straffavgiften kan få för bolaget, bör naturligtvis beaktas vid bestämmandet av avgiftens storlek. Exempelvis kan vad som upplevs som en avskräckande avgift för ett mindre fondbolag med måttlig omsättning framstå som i det närmaste obetydligt för fondbolag med stora ekonomiska resurser. Det bör även betonas att syftet med en straffavgift förfelas om avgiften medför att fondbolaget t.ex. riskerar att bli likvidationspliktigt eller på annat sätt inte kan fortsätta sin verksamhet. Även att fondbolaget ålagts

andra former av sanktioner, t.ex. företagsbot, bör beaktas vid bestämmandet av avgiftens storlek.

Om en överträdelse är ringa får Finansinspektionen enligt 2 § avstå från att ingripa enligt 1 §. Finansinspektionen är enligt 7 § inte tvungen att besluta om straffavgift. Det finns därför även i andra fall ett utrymme att låta bli att besluta om straffavgift, t.ex. om anmärkningen eller varningen i sig anses tillräcklig.

10 §

Paragrafen saknar motsvarighet i nuvarande lydelse av lagen om investeringsfonder och har utformats efter förebild av 25 kap. 11 § lagen om värdepappersmarknaden (se prop. 2006/07:115 s. 509 f. och 642).

Finansinspektionen får enligt *första stycket* besluta att ett fondbolag ska betala en förseningsavgift, om bolaget inte i tid lämnar sådana upplysningar som bolaget är skyldigt att ge in till inspektionen enligt de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen. Finansinspektionen får avgöra om försenad rapportering i ett visst fall ska medföra förseningsavgift på maximalt belopp eller om förseningen är av sådan karaktär att avgiften bör bestämmas till ett lägre belopp eller över huvud taget ska tas ut. Allmänt kan sägas att en längre försening i regel är allvarligare än en försening med bara någon dag. Å andra sidan kan även mindre förseningar vid upprepade tillfällen vara allvarliga. Vid bestämmande av avgiftens storlek ska hänsyn också tas till fondbolagets storlek. Om ett fondbolag skulle motsätta sig att över huvud taget ge in en viss rapport till Finansinspektionen, har inspektionen möjlighet att förelägga bolaget vid vite att komma in med rapporten. Vid upprepade fall av underlåten eller försenad rapportering kan inspektionen meddela anmärkning eller varning.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 6.4.2.4.

11–14 §§

Paragraferna saknar motsvarighet i nuvarande lydelse av lagen om investeringsfonder och har utformats efter förebild av 25 kap. 25–28 §§ lagen om värdepappersmarknaden.

Bestämmelserna avser verkställighet av straffavgifter och förseningsavgifter. Enligt 3 kap. 1 § första stycket 6 utsökningsbalken får en förvaltningsmyndighets beslut verkställas enligt den lagen, om det finns en särskild föreskrift om detta. Finansinspektionens beslut om straffavgift och förseningsavgift ska utgöra en exekutionstitel som kan verkställas utan domstolsförfarande. En bestämmelse om detta har tagits in i 12 §. Av den paragrafen framgår att Finansinspektionens beslut om straffavgift eller förseningsavgift får verkställas, om avgiften är obetald och förfallen till betalning. Detta nödvändiggör dock en bestämmelse om när avgiften är förfallen till betalning och till vem avgiften ska betalas. I 11 § finns därför en bestämmelse som anger att straffavgiften eller förseningsavgiften ska betalas till Finansinspektionen inom trettio dagar från det att beslutet om den vunnit laga kraft eller den längre tid som anges i beslutet. I 13 § anges vidare att om straffavgiften eller förseningsavgiften inte betalas i rätt tid ska Finansinspektionen lämna den obetalda

avgiften för indrivning. Den paragrafen klargör också att mål om uttagande av fordran handläggs som allmänt mål hos kronofogdemyndigheten. I 14 § finns en bestämmelse om att straffavgift eller förseningsavgift som har beslutats faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet vann laga kraft.

Bestämmelserna behandlas i avsnitt 6.4.2.3.

15–17 §§

Paragraferna motsvarar i sak nuvarande 10 kap. 24–26 §§. De har dock ändrats redaktionellt. Genom ändringarna i 15 § första stycket och 17 § första stycket överensstämmer lydelsen av dessa bestämmelser med det som anges om tillsynens omfattning i nya 10 kap. 1 § tredje stycket.

18 §

Paragrafen motsvarar i sak nuvarande 10 kap. 27 §. Den har dock ändrats redaktionellt för att överensstämma med det som anges om tillsynens omfattning i nya 10 kap. 1 § tredje stycket och de nya bestämmelserna om ingripande i nya 1 och 2 §§. På motsvarande sätt som i 25 kap. 15 § lagen om värdepappersmarknaden hänvisas till de allmänna bestämmelserna om ingripande i 1 och 2 §§ men inte till den särskilda bestämmelsen om återkallelse eller varning i 4 §. Någon ändring i sak av i vilka situationer ett tillstånd ska återkallas är inte avsedd.

19 och 20 §§

Paragraferna motsvarar nuvarande 10 kap. 28 och 29 §§ och har endast ändrats redaktionellt.

13 kap. Bemyndiganden

1 §

Paragrafen motsvarar i huvudsak nuvarande 11 kap. 1 §.

Den nya *punkten 4* innehåller ett nytt bemyndigande om att meddela föreskrifter om kriterier för de tillgångar som medlen i en värdepappersfond får placeras i enligt 5 kap. 1 § andra stycket första meningen. Genom bemyndigandet kommer reglerna om överlåtbara värdepapper, penningmarknadsinstrument och derivatinstrument i direktivet om tillåtna tillgångar att kunna genomföras genom myndighetsföreskrifter. Frågan behandlas i avsnitt 5.2–5.5.

I *punkten 5*, som motsvarar den nuvarande punkten 4, har en anpassning av bemyndigandet gjorts till den nya lydelsen av 5 kap. 1 § tredje stycket. Genom bemyndigandet kommer reglerna om tekniker och instrument som används för att effektivisera förvaltningen i direktivet om tillåtna tillgångar att kunna genomföras genom myndighetsföreskrifter. Frågan behandlas i avsnitt 5.6.

Den nya *punkten 6* innehåller ett nytt bemyndigande om att meddela föreskrifter om kriterier för indexfonder. Genom bemyndigandet kommer

reglerna om indexfonder i direktivet om tillåtna tillgångar att kunna genomföras genom myndighetsföreskrifter. Frågan behandlas i avsnitt 5.7.

I *punkten 10*, som motsvarar den nuvarande punkten 8, har det gjorts ett tillägg som innebär att föreskrifterna kan avse även när upplysningarna i fråga ska lämnas till Finansinspektionen.

Punkterna 3, 7, 8, 9 och 11, som motsvarar de nuvarande punkterna 3, 5, 6, 7 och 9, har ändrats redaktionellt.

14 kap. Överklagande

1 §

Paragrafen motsvarar nuvarande 12 kap. 1 §.

Ändringen i *första stycket*, som innebär att hänvisningarna 10 kap. 15 § och 28 § andra stycket har ersatts av hänvisningar till 10 kap. 10 § och 12 kap. 19 § andra stycket, föranleds av att numreringen av paragraferna i nya 10 kap. inte är densamma som i nuvarande 10 kap. samt att bestämmelserna om ingripanden har flyttats till nya 12 kap. I sak innebär detta inte någon ändring i förhållande till gällande rätt. Genom nya 10 kap. 10 § får Finansinspektionen även rätt att besluta att styrelsen i ett fondbolag ska kalla till extra stämma och, om styrelsen inte rättar sig efter en sådan begäran, utfärda kallelsen. Sådana beslut får, i likhet med beslut om kallelse till styrelsesammanträde, inte överklagas.

I *fjärde stycket* har endast en redaktionell ändring gjorts.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

I *punkt 2* finns en övergångsbestämmelse avseende de nya ingripandemöjligheterna. Bestämmelser om ingripande i nuvarande 10 kap. tillämpas om någon omständighet som föranleder frågan om ingripande hänför sig till tiden före ikraftträdandet av den förevarande lagen. De nya bestämmelserna i 12 kap. ska dock tillämpas om detta skulle leda till ett mindre strängt ingripande. Punkten har utformats efter förebild av punkten 15 i övergångsbestämmelserna till lagen om värdepappersmarknaden (se prop. 2006/07:115 del 1 s. 648 och del 2 s. 453 f.).

I nuvarande lydelse finns bestämmelser om ingripande i 10 kap. 19–28 §§.

9.8 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

2 kap. 5 §

Ändringen i *första stycket 11*, som innebär att hänvisningen till punkten 5 c i 1 kap. 4 § första stycket har ersatts av en hänvisning till punkten 5 g, utgör bara en rättelse av en felskrivning. Undantaget i punkten 11 motsvarar artikel 2.1 i i MiFID. Det undantaget rör sådana derivatkontrakt som avses i punkt 10 i avsnitt C i bilaga I till samma

direktiv. I den förevarande lagen motsvarar 1 kap. 4 § första stycket 5 g punkten 10 i bilagan till direktivet (se prop. 2006/07:115 s. 340 ff., 551 och 562).

Prop. 2007/08:57

8 kap. 19 §

Ändringen i *första stycket 4* som innebär att hänvisningen till punkten 21 i 1 kap. 1 § lagen om investeringsfonder har ersatts av en hänvisning till punkten 20 i första stycket samma paragraf förändras av den nya numreringen av punkterna 10–21 samt av att det har införts ett nytt andra stycke i den paragrafen. I sak innebär detta inte någon ändring i förhållande till gällande rätt.

Ändringen i *första stycket 9* är av enbart redaktionell art.

8 kap. 25 §

Ändringen i *första stycket 1 d* som innebär att hänvisningen till punkten 21 i 1 kap. 1 § lagen om investeringsfonder har ersatts av en hänvisning till punkten 20 i första stycket samma paragraf förändras av den nya numreringen av punkterna 10–21 samt av att det har införts ett nytt andra stycke i den paragrafen. I sak innebär detta inte någon ändring i förhållande till gällande rätt.

25 kap. 22 §

Ändringen i *första stycket* är enbart av redaktionell art.

Ändringen i *andra stycket*, som innebär att ”en annan reglerad marknad” har ersatts av ”en reglerad marknad i ett annat land inom EES”, utgör ett förtydligande. Av definitionerna i 1 kap. 5 § 3 och 20 följer att en börs är ett svenskt företag som har fått tillstånd att driva en eller flera reglerade marknader. För att det av den förevarande bestämmelsen klart ska framgå att en erinran inte ska beslutas om en börs eller en reglerad marknad i ett annat land inom EES vidtar tillräckliga åtgärder mot emittenten justeras lydelsen. I sak innebär detta inte någon ändring i förhållande till gällande rätt.

26 kap. 3 §

Ändringen utgör bara en anpassning till terminologin i 6 kap. Av 6 kap. följer att anknutna ombud ska anmälas för registrering hos Bolagsverket. I paragrafen har därför begreppet ”ansökan” ersatts av ”anmälan”.

DIREKTIV

KOMMISSIONENS DIREKTIV 2007/16/EG

av den 19 mars 2007

om genomförande av rådets direktiv 85/611/EEG om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), när det gäller förtydligandet av vissa definitioner

(Text av betydelse för EES)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNA KOMMISSION HAR ANTAGIT
DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen,

med beaktande av rådets direktiv 85/611/EEG av den 20 december 1985 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) ⁽¹⁾, särskilt artikel 53a a, och

av följande skäl:

- (1) Direktiv 85/611/EEG innehåller ett flertal, ibland sammanlänkade, definitioner som avser tillgångar som företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper, nedan kallade "fondföretag", får investera i, exempelvis en definition av överlåtbara värdepapper och en definition av penningmarknadsinstrument.
- (2) Sedan direktiv 85/611/EEG antogs har antalet olika finansiella instrument som omsätts på finansiella marknader ökat avsevärt, vilket leder till osäkerhet om huruvida vissa kategorier av finansiella instrument omfattas av definitionerna. Osäkerhet om hur definitionerna skall tillämpas ger upphov till olika tolkningar av direktivet.
- (3) I syfte att säkerställa enhetlig tillämpning av direktiv 85/611/EEG, hjälpa medlemsstaterna att utveckla en gemensam uppfattning om huruvida en viss tillgångskategori får innehas av ett fondföretag samt för att säkerställa att definitionerna tolkas på ett sätt som är förenligt med de principer som ligger till grund för direktiv 85/611/EEG, exempelvis de principer som styr risksprid-

ning och begränsningar i fråga om riskexponering, fondföretagets förmåga att lösa in andelar på fondandelsinnehavarens begäran och att beräkna fondandelarnas nettotillgångsvärde närhelst de utfärdas eller inlöses, krävs i detta hänseende en ökad grad av säkerhet för behöriga myndigheter och marknadsaktörer. Större säkerhet kommer även att medverka till att anmälningsförfarandet för gränsöverskridande distribution av fondföretag fungerar bättre.

- (4) De förtydliganden som detta direktiv innehåller ger inte i sig upphov till några nya uppförandemässiga eller operativa skyldigheter för behöriga myndigheter eller marknadsaktörer. Avsikten med dessa förtydliganden är inte att upprätta uttömmande förteckningar över finansiella instrument och transaktioner, utan snarare att klarlägga grundläggande kriterier till hjälp för att bedöma huruvida en viss kategori finansiella instrument omfattas av de olika definitionerna.
- (5) Ett fondföretags rätt att inneha en viss tillgång måste bedömas inte enbart med hänsyn till om tillgången omfattas av definitionerna som de förtydligas genom denna text utan också med hänsyn till de övriga kraven enligt direktiv 85/611/EG. De nationella behöriga myndigheterna kan via Europeiska värdepapperstillsynskommittén (CESR) samarbeta för att utveckla gemensamma metoder för den praktiska, löpande tillämpningen av dessa förtydliganden inom ramen för sina tillsynsskyldigheter, särskilt i förening med övriga krav som ställs i direktiv 85/611/EEG, exempelvis på kontroll- eller riskhanteringsförfaranden, samt för att säkerställa att produktpasset fungerar smidigt.
- (6) I direktiv 85/611/EEG definieras överlåtbara värdepapper enbart ur formell juridisk synvinkel. Följaktligen är definitionen av överlåtbara värdepapper tillämplig på ett brett spektrum av finansiella produkter med olika särdrag och olika grader av likviditet. För var och en av dessa finansiella produkter bör det säkerställas att definitionen av överlåtbara värdepapper och de övriga bestämmelserna i direktivet är förenliga.

⁽¹⁾ EGT L 375, 31.12.1985, s. 3. Direktivet senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/1/EG (EUT L 79, 24.3.2005, s. 9).

- (7) Fonder av sluten typ (*closed end funds*) utgör en tillgångsklass som inte uttryckligen anges som en tillgång som får innehas av ett fondföretag enligt direktiv 85/611/EEG. Fondandelar i fonder av sluten typ behandlas emellertid ofta som överlåtbara värdepapper och när de upptas till handel på en reglerad marknad motiverar detta ofta att de behandlas som överlåtbara värdepapper. Det är därför nödvändigt att ge marknadsaktörer och behöriga myndigheter ett entydigt besked om huruvida andelar i fonder av sluten typ omfattas av definitionen av överlåtbara värdepapper. De nationella behöriga myndigheterna kan via CESR samarbeta för att utveckla gemensamma metoder för den praktiska, löpande tillämpningen av de kriterier som gäller för fonder av sluten typ, särskilt i fråga om grundläggande miniminormer avseende system för företagsstyrning.
- (8) Ökad rättslig säkerhet krävs också beträffande kategoriseringen av finansiella instrument såsom överlåtbara värdepapper i de fall de är kopplade till resultatutvecklingen för andra tillgångar, inklusive tillgångar som det inte hänvisas till i direktiv 85/611/EEG, eller som backas upp av sådana tillgångar. Det bör klargöras att om kopplingen till instrumentets underliggande komponent eller till någon annan av instrumentets komponenter utgör ett inslag som bör betraktas som ett innefattat derivat, ingår det finansiella instrumentet i underkategorin överlåtbara värdepapper som innefattar en derivatkomponent. Detta får till följd att kriterierna för derivat enligt direktiv 85/611/EEG måste tillämpas på den komponenten.
- (9) För att omfattas av definitionen av penningmarknadsinstrument i direktiv 85/611/EEG bör finansiella instrument uppfylla vissa kriterier, i synnerhet måste de i normalfallet vara föremål för handel på penningmarknaden, vara likvida och ha ett värde som det vid varje tillfälle är möjligt att korrekt fastställa. Det är nödvändigt att säkerställa en enhetlig tillämpning av dessa kriterier med hänsyn till viss marknadspraxis. Det är också nödvändigt att klargöra att kriterierna måste förstås i förening med övriga principer i direktiv 85/611/EEG. Definitionen av penningmarknadsinstrument bör också omfatta finansiella instrument som inte är upptagna till eller omsätts på en reglerad marknad och för vilka direktiv 85/611/EEG anger ytterligare kriterier utöver de allmänna kriterierna för penningmarknadsinstrument. Det är därför likaledes nödvändigt att förtydliga dessa kriterier mot bakgrund av kraven på skydd för investerare och med beaktande av direktivets principer, t.ex. den om portföljlikviditet enligt artikel 37 i direktivet.
- (10) Enligt direktiv 85/611/EEG skall finansiella derivatinstrument anses vara likvida finansiella tillgångar om de uppfyller de kriterier som anges i direktivet. Det är nödvändigt att säkerställa en enhetlig tillämpning av dessa kriterier och det är likaledes nödvändigt att dessa kriterier förstås på ett sätt som är förenligt med andra bestämmelser i direktivet. Det bör också klargöras att om kreditderivat uppfyller dessa kriterier så utgör de finansiella derivatinstrument i den mening som avses i direktiv 85/611/EEG och får därför behandlas som likvida finansiella tillgångar.
- (11) Behovet av förtydligande är särskilt angeläget när det gäller derivat baserade på finansiella index. Det finns nu en stor variation av finansiella index som fungerar som en underliggande komponent till ett derivatinstrument. Dessa index kan skilja sig åt i fråga om de ingående komponenternas sammansättning eller viktning. Under alla omständigheter är det nödvändigt att säkerställa att fondföretaget kan fullfölja sina skyldigheter beträffande portföljlikviditet enligt artikel 37 i direktiv 85/611/EEG och beräkningen av nettotillgångsvärde och att dessa skyldigheter inte påverkas negativt av särdragen i ett derivats underliggande komponent. Det bör klargöras att derivat baserade på finansiella index som har en tillräckligt diversifierad sammansättning, som utgör en lämplig referens för den marknad de hänför sig till och för vilka det finns lämplig information om indexets sammansättning och beräkning ingår i derivatkategorin som finansiella likvida tillgångar. De nationella behöriga myndigheterna kan via CESR samarbeta för att utveckla gemensamma metoder för den praktiska, löpande tillämpningen av dessa kriterier med avseende på index baserade på tillgångar som inte var för sig klassificeras som godtagbara tillgångar enligt direktivet.
- (12) I direktiv 85/611/EEG erkänns de finansiella instrument som innefattar en derivatkomponent som en underkategori till överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument. Att innefatta en derivatkomponent i ett överlåtbart värdepapper eller penningmarknadsinstrument innebär inte att hela det finansiella instrumentet omvandlas till ett finansiellt derivatinstrument som faller utanför definitionerna av överlåtbara värdepapper eller penningmarknadsinstrument. Därför krävs det ett förtydligande om huruvida ett finansiellt derivat kan anses vara innefattat i ett annat instrument. Att innefatta ett derivat i ett överlåtbart värdepapper eller penningmarknadsinstrument är vidare förenat med risken att de regler för derivatinstrument som införts genom direktiv 85/611/EEG kringgås. Av detta skäl krävs i direktivet att den innefattade derivatkomponenten identifieras och att dessa regler iakttas. Med hänsyn till innovationsgraden på det finansiella området är det inte alltid enkelt att identifiera en innefattad derivatkomponent. För att i detta hänseende uppnå ett större mått av säkerhet bör kriterier för att identifiera sådana komponenter fastställas.
- (13) Enligt direktiv 85/611/EEG innefattas inte teknik och instrument som hänför sig till överlåtbara värdepapper eller penningmarknadsinstrument och som används i syfte att åstadkomma effektiv förvaltning av värdepappersportföljen i definitionerna av överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument. För att klargöra gränserna för

dessa definitioner är det nödvändigt att ange kriterier för att identifiera de transaktioner som sådan teknik och sådana instrument skulle kunna innefatta. Det behöver också påminnas om att nämnda teknik och instrument måste förstås i förening med ett fondföretags övriga skyldigheter, särskilt i fråga om dess riskprofil. Detta betyder att de måste vara förenliga med bestämmelserna i direktiv 85/611/EEG om riskhantering och riskspridning, liksom med de begränsningar som anges i direktivet beträffande blankning och upplåning.

- (14) I direktiv 85/611/EEG anges kriterier för att definiera fondföretag som efterbildar sammansättningen av obligations- eller aktieindex. Fondföretag som uppfyller dessa kriterier är föremål för en flexibla behandling i fråga om placeringsbegränsningar avseende enskilda emittenter. Det är därför nödvändigt att utveckla tydlig förståelse av dessa kriterier och säkerställa att de tillämpas på likformigt sätt i alla medlemsstater. I detta ingår att ytterligare förtydliga huruvida ett fondföretag kan betraktas som ett fondföretag som efterbildar index, och på så sätt skapa ökad säkerhet om de villkor som motiverar den särskilt förmånliga behandlingen av fondföretag som efterbildar index.
- (15) Europeiska värdepapperstillsynskommittén har tillfrågats för tekniska råd.
- (16) De åtgärder som föreskrivs i detta direktiv är förenliga med yttrandet från Europeiska värdepapperskommittén.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Syfte

I detta direktiv fastställs regler för att förtydliga följande begrepp i syfte att uppnå enhetlig tillämpning av dem:

1. *överbärläbära värdepapper*: enligt definitionen i artikel 1.8 i direktiv 85/611/EEG.
2. *penningmarknadsinstrument*: enligt definitionen i artikel 1.9 i direktiv 85/611/EEG.
3. *likvida finansiella tillgäningar*: enligt vad som avses i definitionen av fondföretag i artikel 1.2 i direktiv 85/611/EEG, med avseende på finansiella derivatinstrument.
4. *överbärläbära värdepapper och penningmarknadsinstrument som innefattar derivat*: enligt vad som avses i artikel 21.3 fjärde stycket i direktiv 85/611/EEG.

5. *teknik och instrument i syfte att ästadkomma en effektiv förvaltning av värdepappersportföljen*: enligt vad som avses i artikel 21.2 i direktiv 85/611/EEG.
6. *fondföretag som efterbildar index*: enligt vad som avses i artikel 22a.1 i direktiv 85/611/EEG.

Artikel 2

Artikel 1.8 i direktiv 85/611/EEG

Överbärläbära värdepapper

1. Hänvisningen i artikel 1.8 i direktiv 85/611/EEG till överbärläbära värdepapper skall förstås som en hänvisning till finansiella instrument som uppfyller följande kriterier:
 - a) Den potentiella förlust som fondföretaget kan komma att åsamkas genom innehavet av dessa instrument är begränsad till det belopp som betalats för dem.
 - b) Likviditeten i dessa instrument äventyrar inte fondföretagets förmåga att efterleva artikel 37 i direktiv 85/611/EEG.
 - c) Det finns en tillförlitlig värdering för dessa instrument enligt följande:
 - i) När det gäller värdepapper som har upptagits till handel eller som omsätts på en reglerad marknad enligt artikel 19.1 a–d i direktiv 85/611/EEG, i form av korrekt, tillförlitlig och regelbunden prissättning antingen i form av marknadspriser eller i form av priser som tillhandahållits genom värderingssystem som är oberoende i förhållande till emittenten.
 - ii) När det gäller andra värdepapper enligt artikel 19.2 i direktiv 85/611/EEG, i form av en periodisk värdering som härrör från information från emittenten av värdepapperet eller från kvalificerad investeringsanalys.
 - d) Lämplig information finns tillgänglig enligt följande:
 - i) När det gäller värdepapper som har upptagits till handel eller som omsätts på en reglerad marknad enligt artikel 19.1 a–d i direktiv 85/611/EEG, i form av regelbunden, korrekt och omfattande information till marknaden om värdepapperet eller, i tillämpliga fall, den portfölj i vilken värdepapperet ingår.
 - ii) När det gäller andra värdepapper enligt artikel 19.2 i direktiv 85/611/EEG, i form av regelbunden och korrekt information till fondföretaget om värdepapperet eller, i tillämpliga fall, den portfölj i vilken värdepapperet ingår.

- e) De är försäljningsbara.
- f) Förvärvet av dem är förenligt med fondföretagets investeringsmål eller investeringspolicy, eller båda, enligt direktiv 85/611/EEG.
- g) Fondföretagets förfarande för riskhantering har på ett tillfredsställande sätt fångat upp de risker som är förenade med dem.

Vid tillämpningen av b och e i första stycket, och såvida fondföretaget inte har tillgång till information som skulle leda till en annan slutsats, skall det förutsättas att finansiella instrument som upptas till handel eller omsätts på en reglerad marknad i enlighet med artikel 19.1 a, b eller c i direktiv 85/611/EEG inte äventyrar fondföretagets möjlighet att efterleva artikel 37 i direktiv 85/611/EEG och också att de är försäljningsbara.

2. Överlåtbara värdepapper enligt artikel 1.8 i direktiv 85/611/EEG skall anses innefatta följande:

- a) Andelar i fonder av sluten typ som har bildats som investeringsbolag eller enligt trustlagstiftning (som *unit trusts*) och för vilka följande gäller:
 - i) De uppfyller de kriterier som anges i punkt 1.
 - ii) De omfattas av system för företagsstyrning.
 - iii) I de fall tillgångsförvaltningen utförs av en annan enhet för fondens av sluten typ räkning, omfattas den enheten av nationell reglering som syftar till att skydda investerare.
- b) Andelar i fonder av sluten typ som bildats på kontraktsrättslig grund och som
 - i) uppfyller de kriterier som anges i punkt 1,
 - ii) omfattas av system för företagsstyrning motsvarande de som avses i led a ii, och
 - iii) förvaltas av en enhet som omfattas av nationell reglering som syftar till att skydda investerare.

- c) Finansiella instrument som
 - i) uppfyller de kriterier som anges i punkt 1, och
 - ii) backas upp av eller är kopplade till resultatutvecklingen för andra tillgångar som kan skilja sig från dem som avses i artikel 19.1 i direktiv 85/611/EEG.

3. I de fall ett finansiellt instrument som omfattas av punkt 2 c innefattar en derivatkomponent som avses i artikel 10 i detta direktiv skall kraven i artikel 21 i direktiv 85/611/EEG vara tillämpliga på den komponenten.

Artikel 3

Artikel 1.9 i direktiv 85/611/EEG

Instrument som normalt omsätts på penningmarknaden

1. Hänvisningen i artikel 1.9 i direktiv 85/611/EEG till penningmarknadsinstrument skall förstås som en hänvisning till följande finansiella instrument:

- a) Finansiella instrument som är upptagna till handel eller som omsätts på en reglerad marknad i överensstämmelse med artikel 19.1 a, b och c i direktiv 85/611/EEG.

- b) Finansiella instrument som inte är upptagna till handel.

2. Hänvisningen i artikel 1.9 i direktiv 85/611/EEG till penningmarknadsinstrument som instrument som normalt omsätts på penningmarknaden skall förstås som en hänvisning till finansiella instrument som uppfyller ett av följande kriterier:

- a) De har en löptid vid emissionstillfället på högst 397 dagar.

- b) De har en återstående löptid på högst 397 dagar.

- c) De är föremål för regelbundna avkastningsjusteringar som överensstämmer med förhållanden på penningmarknaden åtminstone var 397:e dag.

- d) De har en riskprofil, inklusive kredit- och ränterisker, som motsvarar den som gäller för finansiella instrument som har en löptid som avses i leden i eller ii, eller som är föremål för en avkastningsjustering som avses i led iii.

Artikel 4

Artikel 1.9 i direktiv 85/611/EEG

Likvida instrument som har ett värde som vid varje tidpunkt exakt kan fastställas

1. Hänvisningen i artikel 1.9 i direktiv 85/611/EEG till penningmarknadsinstrument som likvida instrument skall förstås som en hänvisning till finansiella instrument som kan säljas till en begränsad kostnad inom en tillfredsställande kort tidsram med beaktande av fondföretagets skyldighet att återköpa eller inlösa sina andelar på begäran av varje andelsinnehavare.

2. Hänvisningen i artikel 1.9 i direktiv 85/611/EEG till penningmarknadsinstrument som instrument som har ett värde som vid varje tidpunkt exakt kan fastställas skall förstås som en hänvisning till finansiella instrument för vilka det finns korrekta och tillförlitliga värderingssystem som

a) gör det möjligt för fondföretaget att beräkna ett nettotillgångsvärde i överensstämmelse med det värde till vilket det finansiella instrument som innehas i portföljen skulle kunna överlåtas mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs, och

b) baseras på antingen marknadsnoteringar eller värderingsmodeller, inberäknat modeller för beräkning av upplupen anskaffningskostnad.

3. De kriterier som avses i punkterna 1 och 2 skall förutsättas vara uppfyllda i fråga om finansiella instrument som normalt omsätts på penningmarknaden enligt artikel 1.9 i direktiv 85/611/EEG och som har upptagits till handel eller omsätts på en reglerad marknad i överensstämmelse med artikel 19.1 a, b eller c i det direktivet, såvida inte fondföretaget har tillgång till information som skulle leda till en annan slutsats.

Artikel 5

Artikel 19.1 h i direktiv 85/611/EEG

Instrument i fråga om vilka emissionen eller emittenten reglerats i syfte att skydda investerare och sparmedel

1. Hänvisningen i artikel 19.1 h i direktiv 85/611/EEG till andra penningmarknadsinstrument än de som omsätts på en reglerad marknad och för vilka emissionen eller emittenten av instrumenten reglerats i syfte att skydda investerare och sparmedel, skall förstås som en hänvisning till finansiella instrument som uppfyller följande kriterier:

a) De uppfyller ett av de kriterier som anges i artikel 3.2 och samtliga kriterier som anges i artikel 4.1 och 4.2.

b) Lämplig information finns tillgänglig om dem, inberäknat information som möjliggör lämplig bedömning av de kreditrisker som är förenade med investeringen i sådana instrument, med beaktande av punkterna 2, 3 och 4.

c) De är fritt överlåtbara.

2. När det gäller penningmarknadsinstrument som täcks av artikel 19.1 h andra och fjärde strecksatserna i direktiv 85/611/EEG, eller de penningmarknadsinstrument som har emitterats av en regional eller lokal myndighet i en medlemsstat eller av en internationell offentlig organisation men inte har garanterats av en medlemsstat eller, i fråga om förbundsstater som är medlemsstater, av en av de delstater som ingår i förbundsstaten, skall lämplig information som avses i punkt 1 b i denna artikel omfatta följande:

a) Information om både emissionen eller emissionsprogrammet och emittentens rättsliga och finansiella ställning före emissionen av penningmarknadsinstrumentet.

b) Regelbundna uppdateringar av den information som avses i a och närhelst en väsentlig händelse inträffar.

c) Den information som avses i punkt a, verifierad av för ändamålet kvalificerade tredje parter som inte tar emot instruktioner av emittenten.

d) Tillgänglig och tillförlitlig statistik om emissionen eller emissionsprogrammet.

3. När det gäller penningmarknadsinstrument som täcks av artikel 19.1 h tredje strecksatsen i direktiv 85/611/EEG, skall lämplig information som avses i punkt 1 b i denna artikel omfatta följande:

a) Information om emissionen eller emissionsprogrammet eller om emittentens rättsliga och finansiella ställning före emissionen av penningmarknadsinstrumentet.

b) Regelbundna uppdateringar av den information som avses i a och närhelst en väsentlig händelse inträffar.

c) Tillgänglig och tillförlitlig statistik om emissionen eller emissionsprogrammet eller andra uppgifter som gör det möjligt att göra en lämplig bedömning av de kreditrisker som är förenade med en investering i sådana instrument.

4. När det gäller samtliga penningmarknadsinstrument som täcks av artikel 19.1 h första strecksatsen i direktiv 85/611/EEG förutom de instrument som avses i punkt 2 i denna artikel och de som har emitterats av Europeiska centralbanken eller en medlemsstats centralbank, skall lämplig information som avses i punkt 1 b i denna artikel bestå av information om emissionen eller emissionsprogrammet eller om emittentens rättsliga och finansiella ställning före emissionen av penningmarknadsinstrumentet.

Artikel 6

Artikel 19.1 h i direktiv 85/611/EEG

Inrättning som omfattas av och följer sådana tillsynsregler som av de behöriga myndigheterna anses minst lika stränga som de som fastställs i gemenskapslagstiftningen

Hänvisningen i artikel 19.1 h tredje strecksatsen i direktiv 85/611/EEG till en enrättning som omfattas av och följer sådana tillsynsregler som av de behöriga myndigheterna anses minst lika stränga som de som fastställs i gemenskapslagstiftningen skall förstås som en hänvisning till en emittent som omfattas av och följer tillsynsregler och uppfyller ett av följande kriterier:

1. Den har säte i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.
2. Den har säte i ett OECD-land som tillhör G 10-gruppen.
3. Den har någon av de fyra högsta kreditbetygen (*investment grade*).
4. Det kan, på grundval av en fördjupad analys av emittenten, visas att de tillsynsregler som är tillämpliga på emittenten är minst lika stränga som de som föreskrivs i gemenskapslagstiftningen.

Artikel 7

Artikel 19.1 h i direktiv 85/611/EEG

Värdepapperiseringsenhet som omfattas av kreditförstärkning från en bank

1. Hänvisningen i artikel 19.1 h fjärde strecksatsen i direktiv 85/611/EEG till värdepapperiseringsenheter skall förstås som en hänvisning till strukturer, oavsett om de är upprättade i bolagsform, enligt trustlagstiftning eller i kontraktsform, som inrättas för värdepapperiseringsverksamhet.
2. Hänvisningen i artikel 19.1 h fjärde strecksatsen i direktiv 85/611/EEG till kreditförstärkning från en bank skall förstås som en hänvisning till bankfaciliteter som garanteras av ett

finansiellt institut som självt uppfyller kraven i artikel 19.1 h tredje strecksatsen i direktiv 85/611/EEG.

Artikel 8

Artiklarna 1.2 och 19.1 g i direktiv 85/611/EEG

Likvida finansiella tillgångar med avseende på finansiella derivatinstrument

1. Hänvisningen i artikel 1.2 i direktiv 85/611/EEG till likvida finansiella tillgångar skall, med avseende på finansiella derivatinstrument, förstås som en hänvisning till finansiella derivatinstrument som uppfyller följande kriterier:

- a) Deras underliggande komponenter består av en eller flera av följande delar:
 - i) Tillgångar enligt förteckningen i artikel 19.1 i direktiv 85/611/EEG inberäknat finansiella instrument som har en eller flera av de tillgångarnas särdrag.
 - ii) Räntesatser.
 - iii) Valutakurser eller valutor.
 - iv) Finansiella index.
 - b) När det gäller OTC-derivat, att de uppfyller de villkor som anges i artikel 19.1 g andra och tredje strecksatserna i direktiv 85/611/EEG.
2. Finansiella derivatinstrument som avses i artikel 19.1 g i direktiv 85/611/EEG skall anses omfatta instrument som uppfyller följande kriterier:
- a) De möjliggör överföring av kreditrisken för en tillgång som avses i punkt 1 a i denna artikel oberoende av de övriga risker som är förenade med den tillgången.
 - b) De resulterar inte i leverans eller överföring av andra tillgångar, inberäknat i form av kontanter, än de som avses i artikel 19.1 och 19.2 i direktiv 85/611/EEG.

- c) De är förenliga med de kriterier för OTC-derivat som fastställs i artikel 19.1 g andra och tredje strecksatserna i direktiv 85/611/EEG samt i punkterna 3 och 4 i denna artikel.
- d) De risker som är förenade med dem fångas på ett tillfredsställande sätt upp av fondföretagets förfarande för riskhantering och av dess interna kontrollmekanismer när det gäller risker för asymmetrisk information mellan fondföretaget och motparten till kreditderivatet till följd av motpartens potentiella tillgång till inofficiell information om bolag vilkas tillgångar utgör underliggande komponenter till kreditderivatet.

3. Vid tillämpningen av artikel 19.1 g tredje strecksatsen i direktiv 85/611/EEG skall hänvisningen till rimligt värde förstås som en hänvisning till det belopp till vilket en tillgång skulle kunna överlätas eller en skuld regleras mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har intresse av att transaktionen genomförs.

4. Vid tillämpningen av artikel 19.1 g tredje strecksatsen i direktiv 85/611/EEG skall hänvisningen till tillförlitlig och verifierbar värdering förstås som en hänvisning till en värdering, utförd av fondföretaget och motsvarande det rimliga värde som avses i punkt 3 i denna artikel, som inte bara bygger på marknadsnoteringar från motparten och som uppfyller följande kriterier:

a) Grunden för värderingen är antingen ett tillförlitligt aktuellt marknadsvärde för instrumentet eller, om ett sådant värde inte finns att tillgå, en prissättningsmodell som använder en lämplig erkänd metodik.

b) Verifiering av värderingen utförs på ett av följande sätt:

i) Av en lämplig tredje part som har en oberoende ställning i förhållande till motparten för OTC-derivatet och som med en lämplig regelbundenhet utför verifieringen på ett sådant sätt att fondföretaget har möjlighet att kontrollera den.

ii) Av en enhet inom fondföretaget som har en oberoende ställning i förhållande till den avdelning som är ansvarig för förvaltningen av tillgångarna och som har tillräckliga resurser för detta ändamål.

5. Hänvisningen i artikel 1.2 och artikel 19.1 g i direktiv 85/611/EEG till likvida finansiella tillgångar skall förstås som att den utesluter råvaruderivat.

Artikel 9

Artikel 19.1 g i direktiv 85/611/EEG

Finansiella index

1. Hänvisningen i artikel 19.1 g i direktiv 85/611/EEG till finansiella index skall förstås som en hänvisning till index som uppfyller följande kriterier:

a) De har tillräckligt diversifierad sammansättning så att följande kriterier uppfylls:

i) PrISRörelser eller handel som rör en komponent har inte en otillbörlig inverkan på hur hela indexet utvecklas.

ii) Om indexet är sammansatt av tillgångar som avses i artikel 19.1 i direktiv 85/611/EEG, är dess sammansättning åtminstone diversifierad i enlighet med artikel 22a i det direktivet.

iii) Om indexet är sammansatt av andra tillgångar än de som det hänvisas till i artikel 19.1 i direktiv 85/611/EEG, är det diversifierat på ett sätt motsvarande det som föreskrivs i artikel 22a i det direktivet.

b) De utgör en lämplig referens för den marknad de hänför sig till genom att följande kriterier är uppfyllda:

i) Indexet mäter utvecklingen för en representativ grupp underliggande komponenter på ett relevant och tillfredsställande sätt.

ii) Indexet ses över eller omviktas med jämna mellanrum så att det avspeglar de marknader det hänför sig till enligt allmänt tillgängliga kriterier.

iii) De underliggande komponenterna är tillräckligt likvida, vilket gör det möjligt för användarna att vid behov efterbilda indexet.

c) De offentliggörs på ett lämpligt sätt, så att följande kriterier uppfylls:

i) Processen för att offentliggöra dem bygger på tillförlitliga förfaranden för att samla in priser, beräkna och därefter offentliggöra indexvärdet, inberäknat prissättningsförfaranden för komponenter för vilka marknadspriser inte finns att tillgå.

ii) Väsentlig information om frågor såsom indexberäkning, omviktningmetoder, indexförändringar eller eventuella driftsmässiga problem när det gäller att lämna punktlig och korrekt information tillhandahålls på en bred grund och i rätt tid.

2. Om sammansättningen av de tillgångar som utgör de underliggande komponenterna till finansiella derivat i enlighet med artikel 19.1 i direktiv 85/611/EEG inte uppfyller de kriterier som anges i punkt 1 i denna artikel skall de finansiella derivaten, om de uppfyller de kriterier som anges i artikel 8.1, betraktas som finansiella derivat baserade på en sammansättning av de tillgångar som avses i artikel 8.1 a i-iii.

Artikel 10

Artikel 21.3 fjärde stycket i direktiv 85/611/EEG

Överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument som innefattar derivat

1. Hänvisningen i artikel 21.3 fjärde stycket i direktiv 85/611/EEG till överlåtbara värdepapper som innefattar ett derivat skall förstås som en hänvisning till finansiella instrument som uppfyller de kriterier som anges i artikel 2.1 i detta direktiv och som innehåller en komponent som uppfyller följande kriterier:

- a) På grund av denna komponent kan delar av eller alla de betalningsströmmar som följer av innehavet av det överlåtbara värdepapper som fungerar som värdekontrakt modifieras i överensstämmelse med en specificerad räntesats, ett pris på ett finansiellt instrument, en växelkurs, ett pris- eller räntindex, ett kreditbetyg eller ett kreditindex eller någon annan variabel och därför variera på ett liknande sätt som ett fristående derivat.
- b) Dess ekonomiska egenskaper och risker är inte nära förknippade med värdekontraktets ekonomiska egenskaper och risker.
- c) Det har väsentlig inverkan på det överlåtbara värdepapperets riskprofil och prissättning.

2. Penningmarknadsinstrument som uppfyller ett av de kriterier som anges i artikel 3.2 och samtliga kriterier som anges i artikel 4.1 och 4.2 och som innehåller en komponent som uppfyller de kriterier som anges i punkt 1 i denna artikel skall betraktas som penningmarknadsinstrument som innefattar ett derivat.

3. Ett överlåtbart värdepapper eller penningmarknadsinstrument skall inte anses innefatta ett derivat om det innehåller en komponent som enligt kontrakt kan överlåtas oberoende av det överlåtbara värdepapperet eller penningmarknadsinstrumentet. En sådan komponent skall anses utgöra ett separat finansiellt instrument.

Artikel 11

Artikel 21.2 i direktiv 85/611/EEG

Teknik och instrument i syfte att åstadkomma en effektiv förvaltning av värdepappersportföljen

1. Hänvisningen i artikel 21.2 i direktiv 85/611/EEG till sådan teknik och sådana instrument som hänför sig till överlåtbara värdepapper och som används i syfte att åstadkomma en effektiv förvaltning av värdepappersportföljen skall förstås som en hänvisning till teknik och instrument som uppfyller följande kriterier:

- a) De är ekonomiskt ändamålsenliga i den meningen att de genomförs på ett kostnadseffektivt sätt.
- b) De införs i ett eller flera av följande specifika syften:
 - i) För att minska risker.
 - ii) För att minska kostnader.
 - iii) För att öka avkastningen för fondföretaget med en risknivå som är förenlig med fondföretagets riskprofil och de riskspridningsregler som anges i artikel 22 i direktiv 85/611/EEG.
- c) Fondföretagets förfarande för riskhantering fångar på tillfredsställande sätt upp de risker som är förenade med dem.

2. Teknik och instrument som uppfyller de kriterier som anges i punkt 1 och som hänför sig till penningmarknadsinstrument skall betraktas som sådan teknik och sådana instrument som hänför sig till penningmarknadsinstrument och används i syfte att åstadkomma effektiv förvaltning av värdepappersportföljen enligt artikel 21.2 i direktiv 85/611/EEG.

Artikel 12

Artikel 22a.1 i direktiv 85/611/EEG

Fondföretag som efterbildar index

1. Hänvisningen i artikel 22a.1 i direktiv 85/611/EEG till att efterbilda sammansättningen av ett visst aktieindex eller index för skuldförbindelser skall förstås som en hänvisning till efterbildande av sammansättningen av indexets underliggande tillgångar, inklusive användningen av derivat eller annan teknik och andra instrument som avses i artikel 21.2 i direktiv 85/611/EEG och artikel 11 i detta direktiv.

2. Hänvisningen till artikel 22a.1 första strecksatsen i direktiv 85/611/EEG till ett index vars sammansättning är tillräckligt diversifierad skall förstås som en hänvisning till ett index som uppfyller bestämmelserna om riskspridning i artikel 22a i det direktivet.

3. Hänvisningen i artikel 22a.1 andra strecksatsen i direktiv 85/611/EEG till ett index som utgör en lämplig referens för den marknad det hänför sig till skall förstås som en hänvisning till ett index där den som tillhandahåller indexet använder en erkänd metod som generellt sett inte leder till att en viktig emitent på den marknad som indexet hänför sig till utesluts.

4. Hänvisningen i artikel 22a.1 tredje strecksatsen i direktiv 85/611/EEG till ett index som offentliggörs på lämpligt vis skall förstås som en hänvisning till ett index som uppfyller följande kriterier:

- a) Det är allmänt tillgängligt.

- b) Den som tillhandahåller indexet har en oberoende ställning i förhållande till det fondföretag som efterbildar indexet.

Första stycket b utesluter inte att den som tillhandahåller indexet och fondföretaget ingår i samma företagsgrupp, under förutsättning att effektiva system för att hantera intressekonflikter har införts.

Artikel 13

Införlivande

1. Medlemsstaterna skall senast den 23 mars 2008 anta och offentliggöra de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De skall genast överlämna texten till dessa bestämmelser till kommissionen tillsammans med en jämförelsetabell över dessa bestämmelser och detta direktiv.

De skall tillämpa dessa bestämmelser från och med den 23 juli.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 14

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tredje dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 15

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 19 mars 2007.

På kommissionens vägnar

Charlie McCREEVY

Ledamot av kommissionen

Promemorian innehåller förslag som syftar till att genomföra kommissionens direktiv 2007/16/EG av den 19 mars 2007 om genomförande av rådets direktiv 85/611/EEG om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), när det gäller förtydligandet av vissa definitioner (härefter direktivet om tillåtna tillgångar). Promemorian innehåller också förslag till ändringar avseende Finansinspektionens tillsyn och möjligheter till ingripanden.

Direktivet om tillåtna tillgångar innehåller förtydliganden av vissa tillgångsdefinitioner som finns i det s.k. UCITS-direktivet. I sistnämnda direktiv finns grundreglerna för fondföretag som fritt kan marknadsföras inom EU och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). I direktivet om tillåtna tillgångar anges bl.a. vad som i UCITS-direktivet avses med överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument.

Direktivet föreslås bli genomfört delvis genom ändringar i lagen (2004:46) om investeringsfonder. När det gäller de mer detaljerade beskrivningarna av olika tillgångsslag föreslås att regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, bemyndigas att meddela föreskrifter om dessa. I promemorian föreslås också att begreppet fondpapper i lagen om investeringsfonder ska utmönstras och att i stället begreppet överlåtbara värdepapper ska användas. Överlåtbara värdepapper är det begrepp som används i UCITS-direktivet och direktivet om tillåtna tillgångar. Enligt direktivet om tillåtna tillgångar ska de författningar som är nödvändiga för att följa direktivet börja tillämpas fr.o.m. den 23 juli 2008.

Förslagen som rör Finansinspektionens tillsyn och möjligheter till ingripanden innebär att bestämmelserna i dessa avseenden i lagen om investeringsfonder får likartad omfattning och utformning som i övrig reglering av värdepappersmarknadsområdet. De nya former av ingripanden som föreslås, såsom meddelande av anmärkning och påförande av straffavgift, medför att sanktionssystemet blir mer flexibelt.

Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om investeringsfonder

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2004:46) om investeringsfonder
dels att nuvarande 10 kap. ska upphöra att gälla,
dels att nuvarande 11 kap. ska betecknas 13 kap. samt att nuvarande 12 kap. ska betecknas 14 kap.,

dels att 1 kap. 1 och 5 §§, 4 kap. 16 §, 5 kap. 1, 3, 5, 6, 9, 12, 13 och 23 §§, 13 och 14 kap. samt rubriken närmast före 5 kap. 3 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas tre nya kapitel, 10, 11 och 12 kap., av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §

I denna lag förstås med

1. behörig myndighet: utländsk myndighet som har behörighet att utöva tillsyn över fondföretag eller förvaltningsbolag,

2. derivatinstrument: optioner, terminer och swappar samt andra likartade finansiella instrument,

3. EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

4. egna medel: detsamma som i artikel 1a.15 i rådets direktiv

85/611/EEG av den 20 december 1985 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag)², senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/108/EG³,

5. filial: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett fondbolags, ett förvaltningsbolags eller ett fondföretags etablering av flera driftställen *skall* anses som en enda filial,

6. finansiellt instrument: *fondpapper*, fondandelar, penningmarknadsinstrument, derivatinstrument samt annan rättighet eller förpliktelse avsedd för handel på värdepappersmarknaden,

5. filial: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett fondbolags, ett förvaltningsbolags eller ett fondföretags etablering av flera driftställen *ska* anses som en enda filial,

6. finansiellt instrument: *överlåtbara värdepapper*, fondandelar, penningmarknadsinstrument, derivatinstrument samt annan rättighet eller förpliktelse avsedd för handel på värdepappersmarknaden,

¹ Jfr Kommissionens direktiv 2007/16/EG om genomförande av rådets direktiv 85/611/EEG om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), när det gäller förtydligandet av definitioner (EGT L 79, 20.3.2007, s. 11, Celex 32007L0016).

² EGT L 375, 31.12.1985, s. 3 (Celex 31985L0611).

³ EGT L 41, 13.2.2002, s. 35 (Celex 32001L0108).

7. fondbolag: ett svenskt aktiebolag som har fått tillstånd enligt 4 § att driva fondverksamhet,

8. fondföretag: ett utländskt företag

a) som i sitt hemland har tillstånd för verksamhet där det enda syftet är att göra kollektiva investeringar i sådana tillgångar som anges i 5 kap. 1 § andra stycket eller 6 kap. 2 § andra stycket, med kapital från allmänheten eller från en särskilt angiven och avgränsad krets investerare,

b) som tillämpar principen om riskspridning, och

c) vars andelar på begäran av innehavarna återköps eller inlöses med medel ur företagets tillgångar,

9. fondföretags hemland:

a) om fondföretaget är bildat på kontraktsrättslig grund, det land där förvaltningsbolaget har sitt säte,

b) om fondföretaget är bildat på associationsrättslig grund, det land där bolaget har sitt säte,

10. fondpapper: aktier och obligationer samt sådana andra delägarätter eller fordringsrätter som är utgivna för allmän omsättning, med undantag av penningmarknadsinstrument, samt depåbevis,

11. fondverksamhet: förvaltning av en investeringsfond, försäljning och inlösen av andelar i fonden samt därmed sammanhängande administrativa åtgärder,

12. företagsgrupp: grupp för sammanställd redovisning enligt rådets sjunde direktiv 83/349/EEG av den 13 juni 1983 grundat på artikel 54.3 g i fördraget om sammanställd redovisning⁴, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/65/EG⁵, eller grupp som enligt erkända internationella redovisningsregler *skall* lämna motsvarande redovisning,

13. förvaltningsbolag: ett utländskt företag som i sitt hemland har tillstånd att förvalta fondföretag,

14. förvaltningsbolags hemland: det land där bolaget har sitt säte,

10. fondverksamhet: förvaltning av en investeringsfond, försäljning och inlösen av andelar i fonden samt därmed sammanhängande administrativa åtgärder,

11. företagsgrupp: grupp för sammanställd redovisning enligt rådets sjunde direktiv 83/349/EEG av den 13 juni 1983 grundat på artikel 54.3 g i fördraget om sammanställd redovisning⁶, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/65/EG⁷, eller grupp som enligt erkända internationella redovisningsregler *ska* lämna motsvarande redovisning,

12. förvaltningsbolag: ett utländskt företag som i sitt hemland har tillstånd att förvalta fondföretag,

13. förvaltningsbolags hemland: det land där bolaget har sitt säte,

⁴ EGT L 193, 18.7.1983, s. 1 (Celex 31983L0349).

⁵ EGT L 283, 27.10.2001, s. 28 (Celex 32001L0065).

⁶ EGT L 193, 18.7.1983, s. 1 (Celex 31983L0349).

⁷ EGT L 283, 27.10.2001, s. 28 (Celex 32001L0065).

15. förvaringsinstitut: en bank eller ett annat kreditinstitut som förvarar tillgångarna i en investeringsfond och som sköter in- och utbetalningar avseende fonden,

16. investeringsfond: värdepappersfond eller specialfond,

17. kvalificerat innehav: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet representerar 10 procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

18. penningmarknadsinstrument: statsskuldväxlar, bankcertifikat samt sådana andra finansiella instrument *med en löptid på högst tolv månader* som normalt omsätts på penningmarknaden, är likvida och har ett värde som vid varje tidpunkt exakt kan fastställas,

19. specialfond: en fond vars andelar kan lösas in på begäran av andelsägare och som består av finansiella tillgångar, om den bildats genom kapitaltillskott från allmänheten eller från en särskilt angiven och avgränsad krets investerare och ägs av dem som skjutit till kapital samt förvaltas enligt bestämmelserna i 6 kap.,

20. startkapital: detsamma som i artikel 1a.14 i rådets direktiv 85/611/EEG, och

21. värdepappersfond: en fond vars andelar kan lösas in på begäran av andelsägare och som består av finansiella tillgångar, om den bildats genom kapitaltillskott från allmänheten och ägs av dem som skjutit till kapital samt förvaltas enligt bestämmelserna i 5 kap.

14. förvaringsinstitut: en bank eller ett annat kreditinstitut som förvarar tillgångarna i en investeringsfond och som sköter in- och utbetalningar avseende fonden,

15. investeringsfond: värdepappersfond eller specialfond,

16. kvalificerat innehav: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet representerar 10 procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

17. penningmarknadsinstrument: statsskuldväxlar, bankcertifikat samt sådana andra finansiella instrument som normalt omsätts på penningmarknaden, är likvida och har ett värde som vid varje tidpunkt exakt kan fastställas,

18. specialfond: en fond vars andelar kan lösas in på begäran av andelsägare och som består av *likvida* finansiella tillgångar, om den bildats genom kapitaltillskott från allmänheten eller från en särskilt angiven och avgränsad krets investerare och ägs av dem som skjutit till kapital samt förvaltas enligt bestämmelserna i 6 kap.,

19. startkapital: detsamma som i artikel 1a.14 i rådets direktiv 85/611/EEG, och

20. värdepappersfond: en fond vars andelar kan lösas in på begäran av andelsägare och som består av *likvida* finansiella tillgångar, om den bildats genom kapitaltillskott från allmänheten och ägs av dem som skjutit till kapital samt förvaltas enligt bestämmelserna i 5 kap.,

21. överlåtbart värdepapper:

a) aktier och andra värdepapper som motsvarar aktier,

b) obligationer och andra skuldförbindelser, med undantag av

penningmarknadsinstrument,
c) depåbevis för aktier, obligationer och andra skuldförbindelser, samt

d) värdepapper av annat slag som ger rätt att förvärva sådana överlåtbara värdepapper som anges i a, b och c genom teckning eller utbyte, med undantag av tekniker och instrument som avses i 5 kap. 1 § tredje stycket.

Lydelse enligt SFS 2007:528

Föreslagen lydelse

5 §

Tillstånd för fondverksamhet som avser specialfonder får ges av Finansinspektionen även till värdepappersbolag och svenska kreditinstitut som har tillstånd för portföljförvaltning avseende finansiella instrument enligt 2 kap. 1 § 4 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

För sådan fondverksamhet som avses i första stycket skall bestämmelserna i

För sådan fondverksamhet som avses i första stycket ska bestämmelserna i

– 2 kap. 1 § 2, 5 och 6, 2 § tredje stycket, 7 § första stycket, 9 §, 17–20 §§ och 21 § första stycket,

– 3 kap.,

– 4 kap.,

– 6 kap.,

– 8 kap.,

– 9 kap., samt

– 10 kap. 1 § första stycket, 14 §, 19 §, 20 § första–tredje styckena och 21 § tillämpas.

– 9 kap.,

– 10 kap. 1 § första och andra styckena samt 2 §, och

– 12 kap. 1–4 §§ tillämpas.

Ett värdepappersbolag eller ett svenskt kreditinstitut får inleda sin fondverksamhet så snart tillstånd enligt första stycket har getts.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

16 §

I informationsbroschyren och faktabladet för en investeringsfond skall det dessutom anges

I informationsbroschyren och faktabladet för en investeringsfond ska det dessutom anges

1. i vilka tillgångsslag fondmedlen får placeras, och

2. om fondmedlen får placeras i derivatinstrument och, i så fall, i vilket syfte och hur det möjliga resultatet av användningen av derivatinstrument kan påverka fondens riskprofil.

I informationsbroschyren och faktabladet samt i allt övrigt reklammaterial avseende fonden

I informationsbroschyren och faktabladet samt i allt övrigt reklammaterial avseende fonden

skall följande uppgifter anges på en framträdande plats:

1. fondens placeringsinriktning, för det fall medel i fonden placeras i andra tillgångar än *fondpapper* och penningmarknadsinstrument eller om fonden är en indexfond enligt 5 kap. 7 §,

2. om fondens värde kan variera kraftigt på grund av fondens sammansättning och de förvaltningsmetoder fondbolaget använder sig av, och

3. om fonden har tillstånd enligt 5 kap. 8 §, de emittenter eller garantier som gett ut eller garanterat sådana skuldförbindelser som fondmedlen till mer än 35 procent av fondens värde placerats i eller avses att placeras i.

Om fonden är en specialfond, *skall* detta framgå av informationsbroschyren, faktabladet och allt övrigt reklammaterial avseende fonden.

ska följande uppgifter anges på en framträdande plats:

1. fondens placeringsinriktning, för det fall medel i fonden placeras i andra tillgångar än *överbåbara värdepapper* och penningmarknadsinstrument eller om fonden är en indexfond enligt 5 kap. 7 §,

Om fonden är en specialfond, *ska* detta framgå av informationsbroschyren, faktabladet och allt övrigt reklammaterial avseende fonden.

5 kap.

1 §

Varje värdepappersfond *skall* ha en lämplig fördelning av placeringar med hänsyn till den riskspridning som är förenad med fondens placeringsinriktning enligt fondbestämmelserna.

Medel i en värdepappersfond får, med de begränsningar som följer av detta kapitel, placeras i *fondpapper*, penningmarknadsinstrument, derivatinstrument och fondandelar samt på konto i kreditinstitut. I fonden får också ingå likvida medel som behövs för förvaltningen av fonden.

Ett fondbolag får använda sig av *derivatinstrument* i syfte att effektivisera förvaltningen av tillgångarna i en värdepappersfond. *Fondbolaget skall därvid tillämpa de bestämmelser* i detta kapitel som gäller för derivatinstrument.

Varje värdepappersfond *ska* ha en lämplig fördelning av placeringar med hänsyn till den riskspridning som är förenad med fondens placeringsinriktning enligt fondbestämmelserna.

Medel i en värdepappersfond får, med de begränsningar som följer av detta kapitel, placeras i *överbåbara värdepapper*, penningmarknadsinstrument, derivatinstrument och fondandelar samt på konto i kreditinstitut. I fonden får också ingå likvida medel som behövs för förvaltningen av fonden.

Ett fondbolag får använda sig av *tekniker och instrument som hänför sig till överbåbara värdepapper och penningmarknadsinstrument* i syfte att effektivisera förvaltningen av tillgångarna i en värdepappersfond. *Om fondbolaget använder sig av derivatinstrument för att effektivisera förvaltningen, ska bestämmelserna* i detta kapitel som gäller för derivatinstrument

Fondpapper och penningmarknadsinstrument**Överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument**

Lydelse enligt SFS 2007:528

Föreslagen lydelse

3 §

Medel i en värdepappersfond får placeras i penningmarknadsinstrument som är, eller i *fondpapper* som är eller inom ett år från emissionen avses bli,

Medel i en värdepappersfond får placeras i penningmarknadsinstrument som är, eller i *överlåtbara värdepapper* som är eller inom ett år från emissionen avses bli,

1. upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför EES, eller

2. föremål för regelbunden handel vid någon annan marknad som är reglerad och öppen för allmänheten.

En förutsättning för placeringar enligt första stycket är att marknaden finns angiven i fondbestämmelserna eller är godkänd av Finansinspektionen för sådana placeringar.

5 §

I en värdepappersfond får det ingå andra *fondpapper* och penningmarknadsinstrument än de som anges i 3 och 4 §§, dock högst till 10 procent av fondens värde.

I en värdepappersfond får det ingå andra *överlåtbara värdepapper* och penningmarknadsinstrument än de som anges i 3 och 4 §§, dock högst till 10 procent av fondens värde.

Om upptagande till handel eller regelbunden handel enligt 3 § inte har skett inom ett år från emissionen och de förvärvade instrumenten inte ryms inom gränsen enligt första stycket, *skall* de avyttras så snart det lämpligen kan ske. Skälig hänsyn *skall* då tas till fondandelsägarnas intressen.

Om upptagande till handel eller regelbunden handel enligt 3 § inte har skett inom ett år från emissionen och de förvärvade *värdepapperen eller* instrumenten inte ryms inom gränsen enligt första stycket, *ska* de avyttras så snart det lämpligen kan ske. Skälig hänsyn *ska* då tas till fondandelsägarnas intressen.

Om det i en fond ingår *fondpapper* som ännu inte är, men som inom ett år från emissionen avses bli, upptagna till handel eller föremål för regelbunden handel enligt 3 § eller sådana andra *fondpapper* och penningmarknadsinstrument som avses i första stycket, *skall* fondbolaget informera Finansinspektionen om detta, om värdet av dessa *fondpapper* och penningmarknads-

Om det i en fond ingår *överlåtbara värdepapper* som ännu inte är, men som inom ett år från emissionen avses bli, upptagna till handel eller föremål för regelbunden handel enligt 3 § eller sådana andra *överlåtbara värdepapper* och penningmarknadsinstrument som avses i första stycket, *ska* fondbolaget informera Finansinspektionen om detta, om värdet av dessa

instrument överstiger 10 procent av fondens värde.

överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument överstiger 10 procent av fondens värde.

Prop. 2007/08:57
Bilaga 3

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §⁸

I en värdepappersfond får, om inte annat följer av andra stycket eller 19–22 §§, *fondpapper* och penningmarknadsinstrument från en och samma emittent inte uppgå till mer än 5 procent av fondens värde.

Fondpapper och penningmarknadsinstrument från en och samma emittent får uppgå till

1. högst 35 procent av fondens värde om de är utgivna eller garanterade av en stat, av en kommun eller en statlig eller kommunal myndighet i ett land inom EES eller av en mellanstatlig organisation i vilken en eller flera stater inom EES är medlemmar,

2. högst 25 procent av fondens värde om de består av skuldförbindelser utgivna enligt lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer eller av motsvarande utländska skuldförbindelser, under förutsättning att det sammanlagda värdet av fondens innehav av sådana skuldförbindelser är högst 80 procent av fondens värde, och

3. högst 10 procent av fondens värde i andra fall än som sägs under 1 eller 2, under förutsättning att det sammanlagda värdet av sådana tillgångar som har högre värde än som sägs i första stycket är högst 40 procent av fondens värde.

I en värdepappersfond får det inte ingå *fondpapper* och penningmarknadsinstrument som getts ut av emittenter i en och samma företagsgrupp till sammanlagt mer än 20 procent av fondens värde.

I en värdepappersfond får, om inte annat följer av andra stycket eller 19–22 §§, *överlåtbara värdepapper* och penningmarknadsinstrument från en och samma emittent inte uppgå till mer än 5 procent av fondens värde.

Överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument från en och samma emittent får *dock* uppgå till

1. högst 35 procent av fondens värde om de är utgivna eller garanterade av en stat, av en kommun eller en statlig eller kommunal myndighet i ett land inom EES eller av en mellanstatlig organisation i vilken en eller flera stater inom EES är medlemmar,

2. högst 25 procent av fondens värde om de består av skuldförbindelser utgivna enligt lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer eller av motsvarande utländska skuldförbindelser, under förutsättning att det sammanlagda värdet av fondens innehav av sådana skuldförbindelser är högst 80 procent av fondens värde, och

3. högst 10 procent av fondens värde i andra fall än som sägs under 1 eller 2, under förutsättning att det sammanlagda värdet av sådana tillgångar som har högre värde än som sägs i första stycket är högst 40 procent av fondens värde.

I en värdepappersfond får det inte ingå *överlåtbara värdepapper* och penningmarknadsinstrument som getts ut av emittenter i en och samma företagsgrupp till sammanlagt mer än 20 procent av fondens värde.

9 §

Oavsett vad som sägs i 6 § får sådana *fondpapper* eller penningmarknadsinstrument som är förenade med rätt till nyteckning förvärfvas till en värdepappersfond om förvärvet grundas på tidigare innehav.

Oavsett vad som sägs i 6 § får sådana *överlåtbara värdepapper* eller penningmarknadsinstrument som är förenade med rätt till nyteckning förvärfvas till en värdepappersfond om förvärvet grundas på tidigare innehav.

⁸ Senaste lydelse 2004:73.

12 §

Medel i en värdepappersfond får placeras i derivatinstrument, om dessa omsätts på en reglerad marknad enligt 3 § och

1. underliggande tillgångar
utgörs av eller hänför sig till	1. underliggande tillgångar
utgörs av eller hänför sig till
– <i>fondpapper</i> ,	– <i>någon av de tillgångar som medel i en värdepappersfond får placeras i enligt 1 § andra stycket första meningen</i> ,
– <i>penningmarknadsinstrument</i> ,	
– finansiella index,	
– räntesatser,	
– växelkurser, eller	
– utländska valutor, och	

2. sådana underliggande tillgångar enligt fondbestämmelserna får ingå i fonden.

Medel får också placeras i derivatinstrument enligt första stycket som handlas direkt mellan parterna, om

1. motparten omfattas av tillsyn och tillhör de kategorier av företag som godkänts som motparter av Finansinspektionen, och
2. derivatinstrumenten är föremål för en daglig, tillförlitlig och kontrollerbar värdering och de vid varje tidpunkt på fondbolagets begäran kan säljas, lösas in eller avslutas genom en utjämnande transaktion till ett rimligt värde.

13 §

De gränser som anges i 6 § tillämpas, med de ytterligare begränsningar som kan följa av 21 och 22 §§, på motsvarande sätt i fråga om exponeringar mot emittent som gett ut de *fondpapper* eller *penningmarknadsinstrument* som utgör underliggande tillgång i derivatinstrument. *Vad* nu sagts gäller inte i fråga om indexbaserade derivatinstrument som ingår i en *indexfond* enligt 7 §.

En värdepappersfonds sammanlagda exponeringar som hänför sig till derivatinstrument får inte överskrida fondens värde.

Exponeringarna *skall* beräknas med hänsyn till värdet av underliggande tillgångar, motpartsrisken, kommande marknadsrörelser, derivatinstrumentens återstående löptid och den tid som finns tillgänglig för att lösa in instrumenten.

Om ett *fondpapper* eller ett *penningmarknadsinstrument* innefattar ett derivatinstrument, *skall* även detta beaktas vid beräkning

De gränser som anges i 6 § tillämpas, med de ytterligare begränsningar som kan följa av 21 och 22 §§, på motsvarande sätt i fråga om exponeringar mot emittent som gett ut de *överlåtbara värdepapper* eller *penningmarknadsinstrument* som utgör underliggande tillgång i derivatinstrument. *Det som* nu sagts gäller inte i fråga om indexbaserade derivatinstrument.

Exponeringarna *ska* beräknas med hänsyn till värdet av underliggande tillgångar, motpartsrisken, kommande marknadsrörelser, derivatinstrumentens återstående löptid och den tid som finns tillgänglig för att lösa in instrumenten.

Om ett *överlåtbart värdepapper* eller ett *penningmarknadsinstrument* innefattar ett derivatinstrument, *ska* även detta beaktas

av exponeringar enligt första och andra styckena.

vid beräkning av exponeringar enligt första och andra styckena.

Prop. 2007/08:57
Bilaga 3

23 §

Fondbolaget får inte i fondverksamheten

1. ta upp eller bevilja penninglån,
2. gå i borgen, eller
3. sälja *fondpapper*, penningmarknadsinstrument, derivatinstrument eller fondandelar som inte ingår i fonden.
3. sälja *överlåtbara värdepapper*, penningmarknadsinstrument, derivatinstrument eller fondandelar som inte ingår i fonden.

Fondbolaget får trots första stycket ta kortfristiga lån till ett belopp motsvarande högst 10 procent av fondens värde.

10 kap. Tillsyn

Tillsynen och dess omfattning

1 § Finansinspektionen har tillsyn över fondbolag, förvaltningsbolag som avses i 1 kap. 6 och 8 §§, fondföretag som avses i 1 kap. 7 och 9 §§ samt förvaringsinstitut.

För fondbolag och förvaringsinstitut omfattar tillsynen att verksamheten drivs enligt denna lag, andra författningar som reglerar företagets verksamhet, fondbestämmelserna, företagets bolagsordning, stadgar eller reglemente och interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar företagets verksamhet.

För förvaltningsbolag och fondföretag omfattar tillsynen att företaget följer de lagar och andra författningar som gäller för företagets verksamhet i Sverige.

2 § Fondbolag, förvaltningsbolag som avses i 1 kap. 6 och 8 §§, fondföretag som avses i 1 kap. 7 och 9 §§ samt förvaringsinstitut ska lämna Finansinspektionen upplysningar om sin verksamhet och därmed sammanhängande omständigheter enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Företagen ska, utöver vad som anges i första stycket, lämna Finansinspektionen de upplysningar som inspektionen begär.

3 § För övervakningen av att bestämmelserna i denna lag och föreskrifter meddelade med stöd av lagen följs, får Finansinspektionen begära att

1. ett företag eller någon annan tillhandahåller uppgifter, handlingar eller annat, och
2. den som förväntas kunna lämna upplysningar i saken inställer sig till förhör på tid och plats som inspektionen bestämmer.

Första stycket gäller inte i den utsträckning uppgiftslämnandet skulle strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater.

Finansinspektionen får förelägga den som inte följer en begäran enligt första stycket att göra rättelse.

Platsundersökning

4 § Finansinspektionen får när det är nödvändigt genomföra en undersökning hos

1. ett fondbolag,
2. ett förvaringsinstitut, samt
3. ett förvaltningsbolag eller fondföretag som har tillstånd att driva verksamhet från filial i Sverige.

Finansinspektionen får även genomföra en undersökning hos ett företag som har fått i uppdrag av ett fondbolag att utföra visst arbete eller vissa funktioner, om det behövs för tillsynen av fondbolaget.

Samarbete med behöriga myndigheter

5 § Efter anmälan till Finansinspektionen får en behörig myndighet i ett annat land inom EES genomföra en undersökning hos filialen till ett sådant förvaltningsbolag som avses i 1 kap. 6 §.

6 § Finansinspektionen ska lämna de uppgifter som en behörig myndighet i ett annat land inom EES behöver för sin tillsyn över ett förvaltningsbolag och ett fondföretag som driver verksamhet enligt 1 kap. 6 eller 7 §.

Revision

7 § Finansinspektionen får för varje fondbolag förordna en eller flera revisorer att med övriga revisorer delta i revisionen av bolaget. Inspektionen får när som helst återkalla ett sådant förordnande och utse en eller flera nya revisorer.

Revisorn har rätt att få skäligt arvode av bolaget för sitt arbete. Arvodets storlek bestäms av Finansinspektionen.

8 § En revisor ska omgående rapportera till Finansinspektionen om han eller hon vid fullgörandet av sitt uppdrag i ett fondbolag får kännedom om förhållanden som kan

1. utgöra en väsentlig överträdelse av de författningar som reglerar fondbolagets verksamhet,
2. påverka fondbolagets fortsatta drift negativt, eller
3. leda till att revisorn avstyrker att balansräkningen eller resultaträkningen fastställs eller till anmärkning enligt 9 kap. 33 eller 34 § aktiebolagslagen (2005:551).

Revisorn har en motsvarande rapporteringsskyldighet om han eller hon får kännedom om förhållanden som avses i första stycket vid fullgörande av uppdrag som revisorn har i fondbolagets moderföretag eller dotterföretag eller ett företag som har en likartad förbindelse med fondbolaget.

9 § Vad som sägs om revisorns skyldighet i 8 § gäller också en sådan särskild granskare i ett fondbolag som avses i 10 kap. 21 § aktiebolagslagen (2005:551).

Samman kallande av styrelse och stämma

10 § Finansinspektionen får sammankalla styrelsen i ett fondbolag. Inspektionen får även begära att styrelsen kallar till extra stämma. Om styrelsen inte rättar sig efter en sådan begäran, får inspektionen utfärda kallelsen.

Företrädare för Finansinspektionen får närvara vid stämma och vid ett sådant styrelsesammanträde som inspektionen har sammankallat samt delta i överläggningarna.

Avgifter till Finansinspektionen

11 § De fondbolag, förvaltningsbolag och fondföretag som anges i 1 § första stycket ska med årliga avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet.

11 kap. Särskilt om prövningen av ägares lämplighet

1 § Om ett direkt eller indirekt förvärv av aktier i ett fondbolag, skulle medföra att förvärvarens sammanlagda innehav utgör ett kvalificerat innehav, krävs tillstånd av Finansinspektionen för förvärvet. Detsamma gäller förvärv som innebär att ett kvalificerat innehav ökas

1. så att det uppgår till eller överstiger 20, 33 eller 50 procent av aktiekapitalet eller rösttalet för samtliga aktier, eller
2. så att fondbolaget blir dotterbolag.

Tillstånd enligt första stycket ska inhämtas före förvärvet. Om förvärvet har gjorts genom bodelning, arv, testamente, bolagsskifte eller på annat liknande sätt, krävs i stället tillstånd för att förvärvaren ska få behålla aktierna. Förvärvaren ska då ansöka om tillstånd inom sex månader efter förvärvet.

Frågan om tillstånd får avgöras först efter samråd med behörig myndighet i ett annat land inom EES, om ett förvärv enligt första stycket skulle innebära att fondbolaget blev dotterbolag till eller kom under kontroll av

1. ett i det landet auktoriserat förvaltningsbolag, kreditinstitut, företag för elektroniska pengar eller försäkringsföretag,
2. ett moderföretag till ett sådant företag som avses i 1, eller
3. en fysisk eller juridisk person som kontrollerar ett sådant företag som avses i 1.

2 § Tillstånd ska ges till förvärv som avses i 1 §, om det finns skäl att anta att förvärvaren

1. inte kommer att motverka att verksamheten drivs på ett sätt som är förenligt med denna lag och andra författningar som reglerar bolagets verksamhet, och
2. även i övrigt är lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett fondbolag.

Tillstånd får inte ges, om förvärvaren i väsentlig utsträckning har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet.

Om förvärvet skulle leda till nära förbindelser mellan bolaget och någon annan, får tillstånd ges bara om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av fondbolaget.

Finansinspektionen får besluta en viss tid inom vilken ett förvärv ska genomföras.

Finansinspektionen ska meddela beslut i ett ärende enligt denna paragraf inom tre månader från det att ansökan om tillstånd gjordes.

3 § Den som avser att avyttra ett kvalificerat innehav av aktier i ett fondbolag eller en så stor del av ett sådant kvalificerat innehav att innehavet därigenom kommer att understiga någon av de i 1 § första stycket angivna gränserna ska underrätta Finansinspektionen om det.

4 § När ett fondbolag får kännedom om att aktier i bolaget förvärvats enligt 1 § eller avyttrats enligt 3 §, ska bolaget snarast anmäla förvärvet eller avyttringen till Finansinspektionen.

När ett fondbolag i annat fall får kännedom om att det har nära förbindelser med någon annan, ska bolaget snarast anmäla det till Finansinspektionen.

Ett fondbolag ska årligen till Finansinspektionen anmäla namnen på de aktieägare som har ett kvalificerat innehav av aktier i bolaget samt storleken på innehaven.

5 § Om en juridisk person har ett kvalificerat innehav av aktier i ett fondbolag, ska den juridiska personen snarast anmäla ändringar av vilka som ingår i dess ledning till Finansinspektionen.

6 § Om den som har ett kvalificerat innehav av aktier i ett fondbolag motverkar eller kan antas komma att motverka att fondbolagets verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med denna lag eller andra författningar som reglerar bolagets verksamhet, får Finansinspektionen besluta att denne vid stämman inte får företräda fler aktier än som motsvarar ett innehav som inte är kvalificerat. Detsamma gäller, om en sådan innehavare i väsentlig utsträckning har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet.

Om den som har ett kvalificerat innehav av aktier inte har ansökt om tillstånd till ett förvärv som avses i 1 §, får Finansinspektionen besluta att innehavaren vid stämman inte får företräda aktierna till den del de omfattas av ett krav på tillstånd.

Om någon i strid med ett beslut av Finansinspektionen har ett kvalificerat innehav av aktier, får innehavaren inte företräda aktierna vid stämman till den del innehavet står i strid med beslutet.

7 § Finansinspektionen får förelägga en ägare som avses i 6 § första stycket att avyttra så stor del av aktierna att innehavet därefter inte är kvalificerat. En ägare som avses i 6 § andra eller tredje stycket får föreläggas att avyttra så stor del av aktierna att innehavet inte står i strid med inspektionens beslut.

8 § Aktier som omfattas av förbud enligt 6 § eller föreläggande enligt 7 § ska inte räknas med när det krävs samtycke av ägare till en viss del av aktierna i fondbolaget för att ett beslut ska bli giltigt eller en befogenhet ska få utövas. Detta gäller dock inte om en förvaltare har förordnats enligt 9 §.

9 § Om det finns särskilda skäl, får Finansinspektionen ansöka om att tingsrätten förordnar en lämplig person att som förvaltare företräda sådana aktier som enligt 6 § inte får företrädas av ägaren. En sådan ansökan prövas av tingsrätten i den ort där ägaren har sin hemvist eller, om ägaren inte har hemvist i Sverige, av Stockholms tingsrätt.

En förvaltare har rätt till skäligen ersättning för arbete och utlägg. Ersättningen ska betalas av ägaren till aktierna och ska på begäran förskötteras av fondbolaget. Om den betalningsskyldige inte godtar förvaltarens anspråk, fastställs ersättningen av tingsrätten.

10 § Om ett fondbolag har nära förbindelser med någon annan och det hindrar en effektiv tillsyn av fondbolaget, får Finansinspektionen förelägga innehavare av aktier som medför att förbindelserna är nära att avvyttra så stor del av aktierna att så inte längre är fallet.

Finansinspektionen får även besluta att den eller de som omfattas av ett föreläggande enligt första stycket inte får företräda aktierna vid stämman i bolaget. I så fall ska bestämmelserna i 9 § tillämpas.

12 kap. Ingripanden

Ingripande mot fondbolag

1 § Om ett fondbolag har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar bolagets verksamhet, fondbestämmelserna, bolagsordningen eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar bolagets verksamhet, ska Finansinspektionen ingripa.

Finansinspektionen ska då utfärda ett föreläggande att inom viss tid begränsa verksamheten i något avseende, minska riskerna i den eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen, ett förbud att verkställa beslut eller en anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig, ska fondbolagets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

2 § Finansinspektionen får avstå från ingripande enligt 1 § om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om fondbolaget gör rättelse eller om något annat organ har vidtagit åtgärder mot fondbolaget som bedöms tillräckliga.

3 § Om någon som ingår i ett fondbolags styrelse eller är verkställande direktör inte uppfyller de krav som anges i 2 kap. 1 § 4, ska Finansinspektionen återkalla fondbolagets tillstånd. Detta får dock ske bara om inspektionen först har beslutat att påtala för fondbolaget att personen inte uppfyller kraven, och han eller hon finns kvar i styrelsen

eller som verkställande direktör efter det att en av inspektionen bestämd tid om högst tre månader har gått ut.

I stället för att återkalla tillståndet, får Finansinspektionen besluta att en styrelseledamot eller verkställande direktör inte längre får vara det. Inspektionen får då förordna en ersättare. Ersättarens uppdrag gäller till dess företaget har utsett en ny styrelseledamot eller verkställande direktör.

Det som sägs i första och andra styckena om verkställande direktör ska tillämpas även på en ställföreträdare för verkställande direktör.

4 § Finansinspektionen ska återkalla ett fondbolags tillstånd om

1. fondbolaget har fått tillståndet genom att lämna falska uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt,

2. fondbolaget genom att bryta mot en bestämmelse som avses i 1 § eller på annat sätt visat sig olämpligt att driva sådan verksamhet som tillståndet avser,

3. fondbolaget inte inom ett år från det att tillstånd beviljades har börjat driva sådan verksamhet som tillståndet avser,

4. fondbolaget har förklarat sig avstå från tillståndet, eller

5. fondbolaget under en sammanhängande tid av sex månader inte har drivit sådan verksamhet som tillståndet avser.

I de fall som avses i första stycket 1, 2, 3 och 5 får i stället varning meddelas om det är tillräckligt

5 § Finansinspektionen ska omedelbart underrätta behöriga myndigheter i de andra länder inom EES där ett fondbolag utbjuder andelar i en värdepappersfond som bolaget förvaltar, när

1. åtgärd enligt 1, 3 eller 4 § har vidtagits mot bolaget, och

2. uppskov med inlösen av fondandelar enligt 4 kap. 13 § första stycket har anmälts till inspektionen.

6 § Om en behörig myndighet i ett annat land underrättat Finansinspektionen om att ett fondbolag överträtt föreskrifter som gäller för bolaget i det landet, får inspektionen vidta de i 1–4 §§ angivna åtgärderna mot bolaget, om det föreligger någon omständighet som avses där. Inspektionen ska underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet om vilka åtgärder som vidtas.

Straffavgift

7 § Om ett fondbolag har meddelats beslut om anmärkning eller varning enligt 1 § eller varning enligt 4 § första stycket 1 eller 2 jämfört med andra stycket, får Finansinspektionen besluta att fondbolaget ska betala en straffavgift.

Avgiften tillfaller staten.

8 § Straffavgiften ska uppgå till lägst 5 000 kronor och högst 50 miljoner kronor.

Avgiften får inte överstiga tio procent av fondbolagets omsättning närmast föregående räkenskapsår. Om överträdelsen har skett under

företagets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får den uppskattas.

Prop. 2007/08:57
Bilaga 3

9 § När straffavgiftens storlek beslutas, ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig den överträdelse är som har föranlett anmärkningen eller varningen och hur länge överträdelsen har pågått.

Förseningsavgift

10 § Om ett fondbolag inte lämnar de upplysningar som föreskrivits med stöd av 13 kap. 1 § 9 i tid, får Finansinspektionen besluta att fondbolaget ska betala en förseningsavgift med högst 100 000 kronor.

Avgiften tillfaller staten.

Verkställighet av beslut om straffavgift och förseningsavgift

11 § En straffavgift eller förseningsavgift ska betalas till Finansinspektionen inom trettio dagar efter det att beslutet om den har vunnit laga kraft eller den längre tid som anges i beslutet.

12 § Finansinspektionens beslut om straffavgift eller förseningsavgift får verkställas enligt utsökningsbalkens bestämmelser, om avgiften inte har betalats inom den tid som anges i 11 §.

13 § Om straffavgiften eller förseningsavgiften inte betalas inom den tid som anges i 11 §, ska Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning av statliga fordringar finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

14 § En straffavgift eller förseningsavgift som har beslutats faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet vann laga kraft.

Ingripande mot förvaltningsbolag och fondföretag

15 § Om ett förvaltningsbolag som driver verksamhet i Sverige efter anmälan enligt 1 kap. 6 § överträder denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller på annat sätt visar sig olämpligt att driva sådan verksamhet, får Finansinspektionen förelägga bolaget att vidta rättelse.

Om förvaltningsbolaget inte följer föreläggandet, ska Finansinspektionen underrätta behörig myndighet i bolagets hemland.

Om rättelse inte sker, får Finansinspektionen förbjuda förvaltningsbolaget att påbörja nya transaktioner här i landet. Innan förbud meddelas ska inspektionen underrätta behörig myndighet i bolagets hemland. I brådskande fall får inspektionen meddela förbud utan föregående underrättelse till hemlandsmyndigheten. Denna och Europeiska gemenskapernas kommission ska då underrättas så snart som möjligt.

Har Finansinspektionen vidtagit en åtgärd utan föregående underrättelse till hemlandsmyndigheten ska inspektionen undanröja sitt beslut om kommissionen beslutat att så ska ske.

Prop. 2007/08:57
Bilaga 3

16 § Om ett förvaltningsbolag som driver verksamhet i Sverige efter anmälan enligt 1 kap. 6 § har fått sitt verksamhetstillstånd återkallat i hemlandet, ska Finansinspektionen genast förbjuda bolaget att påbörja nya transaktioner här i landet.

17 § Om ett fondföretag som driver verksamhet i Sverige efter anmälan enligt 1 kap. 7 § överträder denna lag eller på annat sätt visar sig olämpligt att driva sådan verksamhet, får Finansinspektionen förelägga företaget att vidta rättelse. Om rättelse inte sker, får inspektionen förbjuda företaget att påbörja nya transaktioner här i landet.

Finansinspektionen ska underrätta behörig myndighet i företagets hemland om åtgärder som vidtagits med stöd av denna paragraf.

18 § Om ett förvaltningsbolag eller ett fondföretag driver verksamhet i Sverige med stöd av tillstånd enligt 1 kap. 8 eller 9 §, skall 1–4 §§ tillämpas på verksamheten här i landet.

Finansinspektionen ska underrätta behörig myndighet i bolagets eller företagets hemland om åtgärder som har vidtagits med stöd av denna paragraf.

Ingreppande mot den som saknar tillstånd

19 § Om någon driver sådan verksamhet som omfattas av denna lag utan att ha tillstånd till det eller utan att ha följt de anmälningsförfaranden som föreskrivs i 1 kap. 6 eller 7 §, ska Finansinspektionen förelägga denne att upphöra med verksamheten.

Är det osäkert om verksamheten omfattas av lagen, får Finansinspektionen förelägga den som driver verksamheten att lämna de upplysningar som behövs för att inspektionen ska kunna bedöma om verksamheten omfattas av lagen.

Ett föreläggande enligt denna paragraf får riktas såväl mot ett utländskt företag som mot den som här i landet är verksam för ett sådant företags räkning.

Vite

20 § Meddelar Finansinspektionen föreläggande eller förbud enligt denna lag får inspektionen förelägga vite.

13 kap.

§ 1

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilka poster som får räknas in i startkapitalet enligt 2 kap. 4 §,
2. vilka poster som får räknas in i egna medel enligt 2 kap. 8, 9 och 11 §§,
3. vilka sundhetskrav som *skall* uppfyllas av ett fondbolag enligt 2 kap. 17 §,

4. vilka derivatinstrument ett fondbolag får använda enligt 5 kap. 1 § tredje stycket samt villkor och gränser för sådan användning,

5. hur beräkning och redovisning av en specialfonds risknivå *skall* utföras enligt 6 kap. 3 §,

6. vilka åtgärder som ett fondbolag *skall* vidta om det tar emot medel med redovisnings-skyldighet enligt 7 kap. 1 §,

7. vilka åtgärder som ett fondbolag *skall* vidta för att uppfylla de krav som följer av bestämmelserna i 7 kap. 3 §,

8. vilka upplysningar som fondbolag, förvaltningsbolag, fondföretag samt förvaringsinstitut *skall* lämna till Finansinspektionen *för dess tillsyns verksamhet*, samt

9. sådana avgifter för tillsyn som avses i 10 kap. 1 § *andra stycket*.

3. vilka sundhetskrav som *ska* uppfyllas av ett fondbolag enligt 2 kap. 17 §,

4. vilka *tillgångar som medel i en värdepappersfond får placeras i enligt 5 kap. 1 § andra stycket*,

5. vilka tekniker och instrument ett fondbolag får använda enligt 5 kap. 1 § tredje stycket samt villkor och gränser för sådan användning,

6. hur beräkning och redovisning av en specialfonds risknivå *ska* utföras enligt 6 kap. 3 §,

7. vilka åtgärder som ett fondbolag *ska* vidta om det tar emot medel med redovisnings-skyldighet enligt 7 kap. 1 §,

8. vilka åtgärder som ett fondbolag *ska* vidta för att uppfylla de krav som följer av bestämmelserna i 7 kap. 3 §,

9. vilka upplysningar som fondbolag, förvaltningsbolag, fondföretag samt förvaringsinstitut *ska* lämna till Finansinspektionen *enligt 10 kap. 2 § första stycket och när upplysningarna ska lämnas*, samt

10. sådana avgifter för tillsyn som avses i 10 kap. 11 §.

14 kap.1 §⁹

Finansinspektionens beslut enligt 10 kap. 15 § och 28 § andra stycket får inte överklagas.

Finansinspektionens beslut enligt 10 kap. 10 § och 12 kap. 19 § andra stycket får inte överklagas.

⁹ Senaste lydelse 2006:542.

Andra beslut av Finansinspektionen enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Detta gäller dock inte beslut i ärenden som avses i 20 § första stycket 5 förvaltningslagen (1986:223).

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Finansinspektionen får bestämma att ett beslut om förbud, föreläggande eller återkallelse *skall* gälla omedelbart.

Finansinspektionen får bestämma att ett beslut om förbud, föreläggande eller återkallelse *ska* gälla omedelbart.

2 §

Om Finansinspektionen i ett ärende om tillstånd enligt 1 kap. 4 eller 5 § inte meddelar beslut inom sex månader från det att ansökan gavs in, *skall* inspektionen underrätta sökanden om skälen för detta. Sökanden får därefter begära förklaring av kammarrätten att ärendet onödigt uppehålls. Har inspektionen inte meddelat beslut inom sex månader från det att en sådan förklaring har lämnats, *skall* det anses som att ansökan har avslagits.

Om Finansinspektionen inte lämnar över en underrättelse som avses i 2 kap. 12 § till behörig myndighet i utlandet inom två månader från det att underrättelsen togs emot och inte heller inom samma tid meddelar beslut enligt fjärde stycket samma paragraf, *skall* inspektionen underrätta sökanden om skälen för detta. Sökanden får därefter begära förklaring av kammarrätten att ärendet onödigt uppehålls.

Om underrättelsen inte har lämnats över inom två månader från det att en sådan förklaring har meddelats av domstol, *skall* det anses som att beslut enligt 2 kap. 13 § tredje stycket har meddelats.

Om Finansinspektionen i ett ärende om tillstånd enligt 1 kap. 4 eller 5 § inte meddelar beslut inom sex månader från det att ansökan gavs in, *ska* inspektionen underrätta sökanden om skälen för detta. Sökanden får därefter begära förklaring av kammarrätten att ärendet onödigt uppehålls. Har inspektionen inte meddelat beslut inom sex månader från det att en sådan förklaring har lämnats, *ska* det anses som att ansökan har avslagits.

Om Finansinspektionen inte lämnar över en underrättelse som avses i 2 kap. 12 § till behörig myndighet i utlandet inom två månader från det att underrättelsen togs emot och inte heller inom samma tid meddelar beslut enligt fjärde stycket samma paragraf, *ska* inspektionen underrätta sökanden om skälen för detta. Sökanden får därefter begära förklaring av kammarrätten att ärendet onödigt uppehålls.

Om underrättelsen inte har lämnats över inom två månader från det att en sådan förklaring har meddelats av domstol, *ska* det anses som att beslut enligt 2 kap. 13 § tredje stycket har meddelats.

1. Denna lag träder i kraft den 23 juli 2008.

2. En fråga om ingripande enligt 12 kap. bedöms enligt äldre bestämmelser om någon omständighet som föranleder frågan om ingripande hänför sig till tiden före ikraftträdandet av denna lag. Detta

gäller dock inte om en tillämpning av de nya bestämmelserna skulle leda till ett mindre strängt ingripande.

Prop. 2007/08:57
Bilaga 3

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 7 § lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

7 §¹

Följande bestämmelser i lagen (2004:46) om investeringsfonder *skall* gälla för förvaltningen av Premiesparfonden och Premievals-fonden:

- 2 kap. 18 § om förbud för vissa personer med insynsställning att handla med en investeringsfond,
- 2 kap. 21 § första stycket om skadestånd,
- 4 kap. 2 § om företrädare för andelsägarna i en investeringsfond m.m.,
- 4 kap. 8 och 9 §§ om upprättande och godkännande av fondbestämmelser,
- 4 kap. 13 § första stycket om inlösen av fondandelar,
- 4 kap. 15–23 §§ om information om en investeringsfond,
- 5 kap. 1, 3–19 och 21–25 §§ om placering av medel i en värdepappersfond m.m., samt
- 10 kap. 17 § om skyldighet för revisor att anmäla vissa förhållanden till Finansinspektionen.

Vid tillämpningen av de bestämmelser som anges i första stycket *skall* Premiesparfonden och Premievals-fonden anses som värdepappersfonder och Premiepensionsmyndigheten som fondandelsägare. Vad som sägs om fondbolag *skall* avse Sjunde AP-fonden.

Följande bestämmelser i lagen (2004:46) om investeringsfonder *ska* gälla för förvaltningen av Premiesparfonden och Premievals-fonden:

- 10 kap. 8 § om skyldighet för revisor att anmäla vissa förhållanden till Finansinspektionen.

Vid tillämpningen av de bestämmelser som anges i första stycket *ska* Premiesparfonden och Premievals-fonden anses som värdepappersfonder och Premiepensionsmyndigheten som fondandelsägare. Vad som sägs om fondbolag *ska* avse Sjunde AP-fonden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får, utom såvitt avser 2 kap. 18 § om förbud för vissa personer med insynsställning att handla med en investeringsfond och 2 kap. 21 § första stycket om skadestånd, föreskriva avvikelser och medge undantag i det enskilda fallet från de bestämmelser som anges i första stycket.

Denna lag träder i kraft den 23 juli 2008.

¹ Senaste lydelse 2004:68.

Bilaga 4 Remissinstanser som har haft möjlighet att yttra sig eller yttrat sig över departementspromemorian Tillåtna tillgångar i värdepappersfonder m.m. (Ds 2007:23)

Sveriges riksbank, Kammarrätten i Göteborg, Länsrätten i Stockholms län, Domstolsverket, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Kommerskollegium, Riksgäldskontoret, Finansinspektionen, Skatteverket, Sjunde AP-fonden, Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet, Konsumentverket, Konkurrensverket, Bolagsverket, Sveriges advokatsamfund, Sveriges Försäkringsförbund, Svenska Bankföreningen, Finansbolagens Förening, Fondbolagens Förening, Fristående Sparbankers riksförbund, Svenska Fondhandlareföreningen, Sveriges Aktiesparares Riksförbund, Nordic Growth Market NGM AB, OMX Nordic Exchange Stockholm AB (tidigare Stockholmsbörsen AB), VPC AB.

Förslag till lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624)

Härigenom föreskrivs att 11 b § kupongskattelagen (1970:624)¹ ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*11 b §²

Vid utdelning på andel i en investeringsfond *skall* fondbolaget ansvara för de uppgifter som den centrala värdepappersförvararen har enligt 7 §, 8 § första och andra styckena, 9–11, 20 och 22 §§.

Uppgift enligt 7 § första stycket *skall* lämnas på det sätt som föreskrivs i 7 § andra stycket i samband med registreringen av andelsinnehavet samt i övrigt när fondbolaget eller förvaltaren begär det, av den som registreringen avser enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder. Om utdelning på andel i en investeringsfond inte betalats ut på grund av att andelsägaren inte registrerats, *skall* skatt inte innehållas före utbetalning av utdelningen.

Vad som sägs om fondbolaget i denna paragraf gäller även värdepappersbolag och svenska kreditinstitut som har tillstånd för fondverksamhet enligt 1 kap. 5 § lagen om investeringsfonder.

Av 1 kap. 1 § 15 lagen om investeringsfonder framgår att ett förvaringsinstitut sköter in- och utbetalningar avseende en investeringsfond.

Vid utdelning på andel i en investeringsfond *ska* fondbolaget ansvara för de uppgifter som den centrala värdepappersförvararen har enligt 7 §, 8 § första och andra styckena, 9–11, 20 och 22 §§.

Uppgift enligt 7 § första stycket *ska* lämnas på det sätt som föreskrivs i 7 § andra stycket i samband med registreringen av andelsinnehavet samt i övrigt när fondbolaget eller förvaltaren begär det, av den som registreringen avser enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder. Om utdelning på andel i en investeringsfond inte betalats ut på grund av att andelsägaren inte registrerats, *ska* skatt inte innehållas före utbetalning av utdelningen.

Det som sägs om fondbolaget i denna paragraf gäller även värdepappersbolag och svenska kreditinstitut som har tillstånd för fondverksamhet enligt 1 kap. 5 § lagen om investeringsfonder.

Av 1 kap. 1 § *första stycket 14* lagen om investeringsfonder framgår att ett förvaringsinstitut sköter in- och utbetalningar avseende en investeringsfond.

Denna lag träder i kraft den 23 juli 2008.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:996.

² Senaste lydelse 2005:1141.

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1999:158) om investerarskydd ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

I denna lag betyder

1. värdepappersinstitut: detsamma som anges i 1 kap. 5 § 27 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

2. fondbolag: ett sådant bolag som anges i 1 kap. 1 § 7 lagen (2004:46) om investeringsfonder,

3. förvaltningsbolag: ett sådant utländskt företag som anges i 1 kap. 1 § 13 lagen om investeringsfonder, som driver verksamhet från filial i Sverige med stöd av 1 kap. 6 § samma lag,

4. investerare: den som anlitat ett värdepappersinstitut, ett fondbolag eller ett förvaltningsbolag för utförande av en investeringstjänst eller den för vars räkning tjänsten utförs,

5. investeringstjänst: en sådan tjänst som avses i 2 kap. 1 § och 2 § första stycket 1 lagen om värdepappersmarknaden, 7 kap. 1 § andra stycket 9 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse samt 1 kap. 4 § såvitt avser diskretionär portföljförvaltning, 3 kap. 1 § och 7 kap. 1 § första stycket 1 och 2 lagen om investeringsfonder,

6. finansiella instrument: detsamma som anges i 1 kap. 4 § första stycket 1 lagen om värdepappersmarknaden, och

7. garantimyndigheten: den myndighet som handlägger frågor om investerarskyddet.

Denna lag träder i kraft den 23 juli 2008.

¹ Senaste lydelse 2007:1434.

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

I denna lag avses med

1. *försäkringsbolag*: försäkringsaktiebolag och ömsesidigt försäkringsbolag som omfattas av försäkringsrörelselagen (1982:713),

2. *understödsförening*: förening som avses i 1 kap. 1 § lagen (1972:262) om understödsföreningar,

3. *kreditinstitut*: bankaktiebolag, sparbank och medlemsbank samt kreditmarknadsföretag enligt 1 kap. 5 § 11 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och institut för elektroniska pengar enligt 1 kap. 2 § lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar,

4. *finansiellt företag*: de företag som anges i 1–3 samt

a) värdepappersbolag enligt 1 kap. 5 § 26 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

b) fondbolag enligt 1 kap. 1 § 7 lagen (2004:46) om investeringsfonder, *b) fondbolag enligt 1 kap. 1 § första stycket 7 lagen (2004:46) om investeringsfonder,*

c) börs enligt 1 kap. 5 § 3 lagen om värdepappersmarknaden,

d) svensk clearingorganisation enligt 1 kap. 5 § 5 lagen om värdepappersmarknaden och

e) central värdepappersförvarare enligt 1 kap. 3 § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument,

5. *finansiell företagsgrupp*: grupp av företag som avses i 9 kap. 1 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar eller annan grupp av företag på vilka, enligt föreskrift meddelad med stöd av 13 kap. 1 § 33 samma lag, bestämmelserna om finansiell företagsgrupp *skall* tillämpas, och

5. *finansiell företagsgrupp*: grupp av företag som avses i 9 kap. 1 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar eller annan grupp av företag på vilka, enligt föreskrift meddelad med stöd av 13 kap. 1 § 33 samma lag, bestämmelserna om finansiell företagsgrupp *ska* tillämpas, och

6. *koncern*: detsamma som i 1 kap. 11 och 12 §§ aktiebolagslagen (2005:551), varvid det som sägs om moderbolag tillämpas även på andra juridiska personer än aktiebolag.

Denna lag träder i kraft den 23 juli 2008.

¹ Senaste lydelse 2007:554.

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 7 och 8 §§ lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

7 §¹

Följande bestämmelser i lagen (2004:46) om investeringsfonder *skall* gälla för förvaltningen av Premiesparfonden och Premievals-fonden:

– 2 kap. 18 § om förbud för vissa personer med insynsställning att handla med en investeringsfond,

– 2 kap. 21 § första stycket om skadestånd,

– 4 kap. 2 § om företrädare för andelsägarna i en investeringsfond m.m.,

– 4 kap. 8 och 9 §§ om upprättande och godkännande av fondbestäm-melser,

– 4 kap. 13 § första stycket om inlösen av fondandelar,

– 4 kap. 15–23 §§ om information om en investeringsfond,

– 5 kap. 1, 3–19 och 21–25 §§ om placering av medel i en värdepappersfond m.m., samt

– 10 kap. 17 § om skyldighet för revisor att anmäla vissa förhållanden till Finansinspektionen.

Vid tillämpningen av de bestämmelser som anges i första stycket *skall* Premiesparfonden och Premievals-fonden anses som värdepappersfonder och Premie-pensionsmyndigheten som fond-andelsägare. *Vad* som sägs om fondbolag *skall* avse Sjunde AP-fonden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får, utom såvitt avser 2 kap. 18 § om förbud för vissa personer med insynsställning att handla med en investeringsfond och 2 kap. 21 § första stycket om skadestånd, *föreskriva* avvikelser och *medge* undantag i det enskilda fallet från de bestämmelser som anges i

Följande bestämmelser i lagen (2004:46) om investeringsfonder *ska* gälla för förvaltningen av Premiesparfonden och Premievals-fonden:

– 2 kap. 18 § om förbud för vissa personer med insynsställning att handla med en investeringsfond,

– 2 kap. 21 § första stycket om skadestånd,

– 4 kap. 2 § om företrädare för andelsägarna i en investeringsfond m.m.,

– 4 kap. 8 och 9 §§ om upprättande och godkännande av fondbestäm-melser,

– 4 kap. 13 § första stycket om inlösen av fondandelar,

– 4 kap. 15–23 §§ om information om en investeringsfond,

– 5 kap. 1, 3–19 och 21–25 §§ om placering av medel i en värdepappersfond m.m., samt

– 10 kap. 8 § om skyldighet för revisor att anmäla vissa förhållanden till Finansinspektionen.

Vid tillämpningen av de bestämmelser som anges i första stycket *ska* Premiesparfonden och Premievals-fonden anses som värdepappersfonder och Premie-pensionsmyndigheten som fond-andelsägare. *Det* som sägs om fondbolag *ska* avse Sjunde AP-fonden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får, utom såvitt avser 2 kap. 18 § om förbud för vissa personer med insynsställning att handla med en investeringsfond och 2 kap. 21 § första stycket om skadestånd, *meddela föreskrifter* om avvikelser och i ett enskilt fall *besluta* om undantag från de bestämmelser

¹ Senaste lydelse 2004:68.

första stycket.

som anges i första stycket.

Prop. 2007/08:57

Bilaga 5

8 §²

Sjunde AP-fonden *skall* stå under tillsyn av Finansinspektionen. För tillsynen gäller bestämmelserna i 10 kap. 1 och 14–16 §§ samt 12 kap. 1 § lagen (2004:46) om investeringsfonder.

Vid tillämpningen av de bestämmelser som anges i första stycket *skall vad* som sägs om fondbolag avse Sjunde AP-fonden.

Sjunde AP-fonden *ska* stå under tillsyn av Finansinspektionen. För tillsynen gäller bestämmelserna i 10 kap. 1 § *första och andra styckena*, 2, 4, 7, 10 och 11 §§ samt 14 kap. 1 § lagen (2004:46) om investeringsfonder.

Vid tillämpningen av de bestämmelser som anges i första stycket *ska det* som sägs om fondbolag avse Sjunde AP-fonden.

Denna lag träder i kraft den 23 juli 2008.

² Senaste lydelse 2004:68.

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 3 § lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

3 §¹

Kontrolluppgift om avyttring genom inlösen *skall* lämnas av

1. sådana fondbolag som avses i 1 kap. 1 § 7 lagen (2004:46) om investeringsfonder eller, om förvaltningen av fonden har övergått till ett förvaringsinstitut, av detta,

2. värdepappersbolag och kreditinstitut som förvaltar specialfonder enligt 1 kap. 5 § lagen om investeringsfonder,

3. förvaltningsbolag som driver verksamhet här i landet enligt 1 kap. 6 eller 8 § lagen om investeringsfonder, och

4. fondföretag som driver verksamhet här i landet enligt 1 kap. 7 eller 9 § lagen om investeringsfonder.

Om ett fondföretag har slutit avtal med ett värdepappersinstitut om att ombesörja försäljning och inlösen av andelar *skall* kontrolluppgiften i stället lämnas av värdepappersinstitutet.

Om en andel är förvaltarregistrerad *skall* i stället förvaltarens lämna kontrolluppgiften.

Kontrolluppgift om avyttring genom inlösen *ska* lämnas av

1. sådana fondbolag som avses i 1 kap. 1 § *första stycket* 7 lagen (2004:46) om investeringsfonder eller, om förvaltningen av fonden har övergått till ett förvaringsinstitut, av detta,

2. värdepappersbolag och kreditinstitut som förvaltar specialfonder enligt 1 kap. 5 § lagen om investeringsfonder,

3. förvaltningsbolag som driver verksamhet här i landet enligt 1 kap. 6 eller 8 § lagen om investeringsfonder, och

4. fondföretag som driver verksamhet här i landet enligt 1 kap. 7 eller 9 § lagen om investeringsfonder.

Om ett fondföretag har slutit avtal med ett värdepappersinstitut om att ombesörja försäljning och inlösen av andelar *ska* kontrolluppgiften i stället lämnas av värdepappersinstitutet.

Om en andel är förvaltarregistrerad *ska* i stället förvaltaren lämna kontrolluppgiften.

1. Denna lag träder i kraft den 23 juli 2008 och tillämpas första gången vid 2009 års taxering.

2. Äldre bestämmelser ska fortfarande tillämpas beträffande avyttringar som har gjorts före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 2004:72.

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2004:46) om investeringsfonder

dels att nuvarande 10 kap. ska upphöra att gälla,

dels att nuvarande 11 och 12 kap. ska betecknas 13 och 14 kap.,

dels att 1 kap. 1 och 5 §§, 4 kap. 16 §, 5 kap. 1, 3, 5, 6, 9, 12, 13 och 23 §§, nya 13 kap. och nya 14 kap. 1 § samt rubriken närmast före 5 kap. 3 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas tre nya kapitel, 10–12 kap., av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §

I denna lag förstås med

1. behörig myndighet: utländsk myndighet som har behörighet att utöva tillsyn över fondföretag eller förvaltningsbolag,

2. derivatinstrument: optioner, terminer och swappar samt andra likartade finansiella instrument,

3. EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

4. egna medel: detsamma som i artikel 1a.15 i rådets direktiv 85/611/EEG av den 20 december 1985 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag)², senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/108/EG³,

5. filial: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett fondbolags, ett förvaltningsbolags eller ett fondföretags etablering av flera driftställen *skall* anses som en enda filial,

6. finansiellt instrument: *fondpapper*, fondandelar, penning-

4. egna medel: detsamma som i artikel 1a.15 i rådets direktiv 85/611/EEG av den 20 december 1985 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag)⁴, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/1/EG⁵,

5. filial: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett fondbolags, ett förvaltningsbolags eller ett fondföretags etablering av flera driftställen *ska* anses som en enda filial,

6. finansiellt instrument: *överlåtbara värdepapper*, fondandelar,

¹ Jfr Kommissionens direktiv 2007/16/EG av den 19 mars 2007 om genomförande av rådets direktiv 85/611/EEG om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), när det gäller förtydligandet av vissa definitioner (EUT L 79, 20.3.2007, s. 11, Celex 32007L0016).

² EGT L 375, 31.12.1985, s. 3 (Celex 31985L0611).

³ EGT L 41, 13.2.2002, s. 35 (Celex 32001L0108).

⁴ EGT L 375, 31.12.1985, s. 3 (Celex 31985L0611).

⁵ EUT L 79, 24.3.2005, s. 9 (Celex 32005L0001).

marknadsinstrument, derivatinstrument samt annan rättighet eller förpliktelse avsedd för handel på värdepappersmarknaden,

penningmarknadsinstrument, derivatinstrument samt annan rättighet eller förpliktelse avsedd för handel på värdepappersmarknaden,

7. fondbolag: ett svenskt aktiebolag som har fått tillstånd enligt 4 § att driva fondverksamhet,

8. fondföretag: ett utländskt företag

a) som i sitt hemland har tillstånd för verksamhet där det enda syftet är att göra kollektiva investeringar i sådana tillgångar som anges i 5 kap. 1 § andra stycket eller 6 kap. 2 § andra stycket, med kapital från allmänheten eller från en särskilt angiven och avgränsad krets investerare,

b) som tillämpar principen om riskspridning, och

c) vars andelar på begäran av innehavarna återköps eller inlöses med medel ur företagets tillgångar,

9. fondföretags hemland:

a) om fondföretaget är bildat på kontraktsrättslig grund, det land där förvaltningsbolaget har sitt säte,

b) om fondföretaget är bildat på associationsrättslig grund, det land där bolaget har sitt säte,

10. *fondpapper: aktier och obligationer samt sådana andra delägarätter eller fordringsrätter som är utgivna för allmän omsättning, med undantag av penningmarknadsinstrument, samt depåbevis,*

11. fondverksamhet: förvaltning av en investeringsfond, försäljning och inlösen av andelar i fonden samt därmed sammanhängande administrativa åtgärder,

12. företagsgrupp: grupp för sammanställd redovisning enligt rådets sjunde direktiv 83/349/EEG av den 13 juni 1983 grundat på artikel 54.3 g i fördraget om sammanställd redovisning⁶, senast ändrat genom *Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/65/EG*⁷, eller grupp som enligt erkända internationella redovisningsregler *skall* lämna motsvarande redovisning,

13. förvaltningsbolag: ett utländskt företag som i sitt hemland har tillstånd att förvalta fond-

10. fondverksamhet: förvaltning av en investeringsfond, försäljning och inlösen av andelar i fonden samt därmed sammanhängande administrativa åtgärder,

11. företagsgrupp: grupp för sammanställd redovisning enligt rådets sjunde direktiv 83/349/EEG av den 13 juni 1983 grundat på artikel 54.3 g i fördraget om sammanställd redovisning⁸, senast ändrat genom rådets direktiv *2006/99/EG*⁹, eller grupp som enligt erkända internationella redovisningsregler *ska* lämna motsvarande redovisning,

12. förvaltningsbolag: ett utländskt företag som i sitt hemland har tillstånd att förvalta fond-

⁶ EGT L 193, 18.7.1983, s. 1 (Celex 31983L0349).

⁷ EGT L 283, 27.10.2001, s. 28 (Celex 32001L0065).

⁸ EGT L 193, 18.7.1983, s. 1 (Celex 31983L0349).

⁹ EUT L 363, 20.12.2006, s. 137 (Celex 32006L0099).

företag,

14. förvaltningsbolags hemland: det land där bolaget har sitt säte,

15. förvaringsinstitut: en bank eller ett annat kreditinstitut som förvarar tillgångarna i en investeringsfond och som sköter in- och utbetalningar avseende fonden,

16. investeringsfond: värdepappersfond eller specialfond,

17. kvalificerat innehav: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet representerar 10 procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

18. penningmarknadsinstrument: statsskuldväxlar, bankcertifikat samt sådana andra finansiella instrument *med en löptid på högst tolv månader* som normalt omsätts på penningmarknaden, är likvida och har ett värde som vid varje tidpunkt exakt kan fastställas,

19. specialfond: en fond vars andelar kan lösas in på begäran av andelsägare och som består av finansiella tillgångar, om den bildats genom kapitaltillskott från allmänheten eller från en särskilt angiven och avgränsad krets investerare och ägs av dem som skjutit till kapital samt förvaltas enligt bestämmelserna i 6 kap.,

20. startkapital: detsamma som i artikel 1a.14 i rådets direktiv 85/611/EEG, *och*

21. värdepappersfond: en fond vars andelar kan lösas in på begäran av andelsägare och som består av finansiella tillgångar, om den bildats genom kapitaltillskott från allmänheten och ägs av dem som skjutit till kapital samt förvaltas enligt bestämmelserna i 5 kap.

företag,

13. förvaltningsbolags hemland: det land där bolaget har sitt säte,

14. förvaringsinstitut: en bank eller ett annat kreditinstitut som förvarar tillgångarna i en investeringsfond och som sköter in- och utbetalningar avseende fonden,

15. investeringsfond: värdepappersfond eller specialfond,

16. kvalificerat innehav: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet representerar 10 procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

17. penningmarknadsinstrument: statsskuldväxlar, bankcertifikat samt sådana andra finansiella instrument som normalt omsätts på penningmarknaden, är likvida och har ett värde som vid varje tidpunkt exakt kan fastställas,

18. specialfond: en fond vars andelar kan lösas in på begäran av andelsägare och som består av finansiella tillgångar, om den bildats genom kapitaltillskott från allmänheten eller från en särskilt angiven och avgränsad krets investerare och ägs av dem som skjutit till kapital samt förvaltas enligt bestämmelserna i 6 kap.,

19. startkapital: detsamma som i artikel 1a.14 i rådets direktiv 85/611/EEG,

20. värdepappersfond: en fond vars andelar kan lösas in på begäran av andelsägare och som består av finansiella tillgångar, om den bildats genom kapitaltillskott från allmänheten och ägs av dem som skjutit till kapital samt förvaltas enligt bestämmelserna i 5 kap., *och*

21. överlåtbart värdepapper:

a) aktier och andra värdepapper som motsvarar aktier,

b) obligationer och andra skuldförbindelser, med undantag av penningmarknadsinstrument,

c) depåbevis för aktier, obligationer och andra skuldförbindelser, och

d) värdepapper av annat slag som ger rätt att förvärva sådana överlåtbara värdepapper som anges i a–c genom teckning eller utbyte.

Överlåtbart värdepapper omfattar inte tekniker och instrument som avses i 5 kap. 1 § tredje stycket.

5 §¹⁰

Tillstånd för fondverksamhet som avser specialfonder får ges av Finansinspektionen även till värdepappersbolag och svenska kreditinstitut som har tillstånd för portföljförvaltning avseende finansiella instrument enligt 2 kap. 1 § 4 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

För sådan fondverksamhet som avses i första stycket skall bestämmelserna i

– 2 kap. 1 § 2, 5 och 6, 2 § tredje stycket, 7 § första stycket, 9 §, 17–20 §§ och 21 § första stycket,

– 3 kap.,

– 4 kap.,

– 6 kap.,

– 8 kap.,

– 9 kap., samt

– 10 kap. 1 § första stycket, 14 §, 19 §, 20 § första–tredje styckena och 21 § tillämpas.

För sådan fondverksamhet som avses i första stycket ska följande bestämmelser tillämpas:

– 9 kap.,

– 10 kap. 1 § första och andra styckena samt 2 §, och

– 12 kap. 1–4 §§.

Ett värdepappersbolag eller ett svenskt kreditinstitut får inleda sin fondverksamhet så snart tillstånd enligt första stycket har getts.

4 kap.

16 §

I informationsbroschyren och faktabladet för en investeringsfond skall det dessutom anges

I informationsbroschyren och faktabladet för en investeringsfond ska det dessutom anges

1. i vilka tillgångsslag fondmedlen får placeras, och
2. om fondmedlen får placeras i derivatinstrument och, i så fall, i vilket syfte och hur det möjliga resultatet av användningen av derivatinstrument kan påverka fondens riskprofil.

¹⁰ Senaste lydelse 2007:562.

I informationsbroschyren och faktabladet samt i allt övrigt reklammaterial avseende fonden *skall* följande uppgifter anges på en framträdande plats:

1. fondens placeringsinriktning, för det fall medel i fonden placeras i andra tillgångar än *fondpapper* och penningmarknadsinstrument eller om fonden är en indexfond enligt 5 kap. 7 §,

2. om fondens värde kan variera kraftigt på grund av fondens sammansättning och de förvaltningsmetoder fondbolaget använder sig av, och

3. om fonden har tillstånd enligt 5 kap. 8 §, de emittenter eller garantier som gett ut eller garanterat sådana skuldförbindelser som fondbolaget till mer än 35 procent av fondens värde placerats i eller avses att placeras i.

Om fonden är en specialfond, *skall* detta framgå av informationsbroschyren, faktabladet och allt övrigt reklammaterial avseende fonden.

I informationsbroschyren och faktabladet samt i allt övrigt reklammaterial avseende fonden *ska* följande uppgifter anges på en framträdande plats:

1. fondens placeringsinriktning, för det fall medel i fonden placeras i andra tillgångar än *överlåtbara värdepapper* och penningmarknadsinstrument eller om fonden är en indexfond enligt 5 kap. 7 §,

2. om fondens värde kan variera kraftigt på grund av fondens sammansättning och de förvaltningsmetoder fondbolaget använder sig av, och

3. om fonden har tillstånd enligt 5 kap. 8 §, de emittenter eller garantier som gett ut eller garanterat sådana skuldförbindelser som fondbolaget till mer än 35 procent av fondens värde placerats i eller avses att placeras i.

Om fonden är en specialfond, *ska* detta framgå av informationsbroschyren, faktabladet och allt övrigt reklammaterial avseende fonden.

5 kap.

1 §

Varje värdepappersfond *skall* ha en lämplig fördelning av placeringar med hänsyn till den riskspridning som är förenad med fondens placeringsinriktning enligt fondbestämmelserna.

Medel i en värdepappersfond får, med de begränsningar som följer av detta kapitel, placeras i *fondpapper*, penningmarknadsinstrument, derivatinstrument och fondandelar samt på konto i kreditinstitut. I fonden får också ingå likvida medel som behövs för förvaltningen av fonden.

Ett fondbolag får använda sig av *derivatinstrument* i syfte att effektivisera förvaltningen av tillgångarna i en värdepappersfond. *Fondbolaget skall därvid tillämpa de bestämmelser* i detta kapitel som gäller för derivatinstrument.

Varje värdepappersfond *ska* ha en lämplig fördelning av placeringar med hänsyn till den riskspridning som är förenad med fondens placeringsinriktning enligt fondbestämmelserna.

Medel i en värdepappersfond får, med de begränsningar som följer av detta kapitel, placeras i *likvida finansiella tillgångar som utgörs av överlåtbara värdepapper*, penningmarknadsinstrument, derivatinstrument och fondandelar samt på konto i kreditinstitut. I fonden får *det* också ingå likvida medel som behövs för förvaltningen av fonden.

Ett fondbolag får använda sig av *tekniker och instrument som hänför sig till överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument* i syfte att effektivisera förvaltningen av tillgångarna i en värdepappersfond. *Om fondbolaget använder sig av derivatinstrument för att effektivisera förvaltningen, ska bestämmelserna*

Fondpapper och penningmarknadsinstrument

3 §¹¹

Medel i en värdepappersfond får placeras i penningmarknadsinstrument som är, eller i *fondpapper* som är eller inom ett år från emissionen avses bli,

1. upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför EES, eller

2. föremål för regelbunden handel vid någon annan marknad som är reglerad och öppen för allmänheten.

En förutsättning för placeringar enligt första stycket är att marknaden finns angiven i fondbestämmelserna eller är godkänd av Finansinspektionen för sådana placeringar.

5 §¹²

I en värdepappersfond får det ingå andra *fondpapper* och penningmarknadsinstrument än de som anges i 3 och 4 §§, dock högst till 10 procent av fondens värde.

Om upptagande till handel eller regelbunden handel enligt 3 § inte har skett inom ett år från emissionen och de förvärvade instrumenten inte ryms inom gränsen enligt första stycket, *skall* de avyttras så snart det lämpligen kan ske. Skälig hänsyn *skall* då tas till fondandelsägarnas intressen.

Om det i en fond ingår *fondpapper* som ännu inte är, men som inom ett år från emissionen avses bli, upptagna till handel eller föremål för regelbunden handel enligt 3 § eller sådana andra *fondpapper* och penningmarknadsinstrument som avses i första stycket, *skall* fondbolaget informera Finansinspektionen om detta,

Överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument

Medel i en värdepappersfond får placeras i penningmarknadsinstrument som är, eller i *överlåtbara värdepapper* som är eller inom ett år från emissionen avses bli,

I en värdepappersfond får det ingå andra *överlåtbara värdepapper* och penningmarknadsinstrument än de som anges i 3 och 4 §§, dock högst till 10 procent av fondens värde.

Om upptagande till handel eller regelbunden handel enligt 3 § inte har skett inom ett år från emissionen och de förvärvade *värdepapperen* eller instrumenten inte ryms inom gränsen enligt första stycket, *ska* de avyttras så snart det lämpligen kan ske. Skälig hänsyn *ska* då tas till fondandelsägarnas intressen.

Om det i en fond ingår *överlåtbara värdepapper* som ännu inte är, men som inom ett år från emissionen avses bli, upptagna till handel eller föremål för regelbunden handel enligt 3 § eller sådana andra *överlåtbara värdepapper* och penningmarknadsinstrument som avses i första stycket, *ska* fondbolaget informera

¹¹ Senaste lydelse 2007:562.

¹² Senaste lydelse 2007:562.

om värdet av dessa *fondpapper* och penningmarknadsinstrument överstiger 10 procent av fondens värde.

Finansinspektionen om detta, om värdet av dessa *överbåtbåra värdepapper* och penningmarknadsinstrument överstiger 10 procent av fondens värde.

Prop. 2007/08:57
Bilaga 5

6 §¹³

I en värdepappersfond får, om inte annat följer av andra stycket eller 19–22 §§, *fondpapper* och penningmarknadsinstrument från en och samma emittent inte uppgå till mer än 5 procent av fondens värde.

Fondpapper och penningmarknadsinstrument från en och samma emittent får uppgå till

I en värdepappersfond får, om inte annat följer av andra stycket eller 19–22 §§, *överbåtbåra värdepapper* och penningmarknadsinstrument från en och samma emittent inte uppgå till mer än 5 procent av fondens värde.

Överbåtbåra värdepapper och penningmarknadsinstrument från en och samma emittent får *dock* uppgå till

1. högst 35 procent av fondens värde om de är utgivna eller garanterade av en stat, av en kommun eller en statlig eller kommunal myndighet i ett land inom EES eller av en mellanstatlig organisation i vilken en eller flera stater inom EES är medlemmar,

2. högst 25 procent av fondens värde om de består av skuldförbindelser utgivna enligt lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer eller av motsvarande utländska skuldförbindelser, under förutsättning att det sammanlagda värdet av fondens innehav av sådana skuldförbindelser är högst 80 procent av fondens värde, och

3. högst 10 procent av fondens värde i andra fall än som sägs under 1 eller 2, under förutsättning att det sammanlagda värdet av sådana tillgångar som har högre värde än som sägs i första stycket är högst 40 procent av fondens värde.

I en värdepappersfond får det inte ingå *fondpapper* och penningmarknadsinstrument som getts ut av emittenter i en och samma företagsgrupp till sammanlagt mer än 20 procent av fondens värde.

I en värdepappersfond får det inte ingå *överbåtbåra värdepapper* och penningmarknadsinstrument som getts ut av emittenter i en och samma företagsgrupp till sammanlagt mer än 20 procent av fondens värde.

9 §

Oavsett *vad* som sägs i 6 § får sådana *fondpapper* eller penningmarknadsinstrument som är förenade med rätt till nyteckning förvärfvas till en värdepappersfond om förvärvet grundas på tidigare innehav.

Oavsett *det* som sägs i 6 § får sådana *överbåtbåra värdepapper* eller penningmarknadsinstrument som är förenade med rätt till nyteckning förvärfvas till en värdepappersfond om förvärvet grundas på tidigare innehav.

¹³ Senaste lydelse 2004:73.

12 §

Medel i en värdepappersfond får placeras i derivatinstrument, om dessa omsätts på en reglerad marknad enligt 3 § och

1. underliggande tillgångar utgörs av eller hänför sig till
 - *fondpapper*, – någon av de tillgångar som
 - *penningmarknadsinstrument*, medel i en värdepappersfond får
 - placeras i enligt 1 § andra stycket
 - första meningen,
- finansiella index,
- räntesatser,
- växelkurser, eller
- utländska valutor, och

2. sådana underliggande tillgångar enligt fondbestämmelserna får ingå i fonden.

Medel får också placeras i derivatinstrument enligt första stycket som handlas direkt mellan parterna, om

1. motparten omfattas av tillsyn och tillhör de kategorier av företag som godkänts som motparter av Finansinspektionen, och
2. derivatinstrumenten är föremål för en daglig, tillförlitlig och kontrollerbar värdering och de vid varje tidpunkt på fondbolagets begäran kan säljas, lösas in eller avslutas genom en utjämnande transaktion till ett rimligt värde.

13 §

De gränser som anges i 6 § tillämpas, med de ytterligare begränsningar som kan följa av 21 och 22 §§, på motsvarande sätt i fråga om exponeringar mot emittent som gett ut de *fondpapper* eller *penningmarknadsinstrument* som utgör underliggande tillgång i derivatinstrument. *Vad nu sagts* gäller inte i fråga om indexbaserade derivatinstrument som *ingår i en indexfond enligt 7 §*.

En värdepappersfonds sammanlagda exponeringar som hänför sig till derivatinstrument får inte överskrida fondens värde.

Exponeringarna *skall* beräknas med hänsyn till värdet av underliggande tillgångar, motpartsriskerna, kommande marknadsrörelser, derivatinstrumentens återstående löptid och den tid som finns tillgänglig för att lösa in instrumenten.

Om ett *fondpapper* eller ett *penningmarknadsinstrument* innefattar ett derivatinstrument, *skall* även detta beaktas vid beräkning av exponeringar enligt första och

De gränser som anges i 6 § tillämpas, med de ytterligare begränsningar som kan följa av 21 och 22 §§, på motsvarande sätt i fråga om exponeringar mot emittent som gett ut de *överlåtbara värdepapper* eller *penningmarknadsinstrument* som utgör underliggande tillgång i derivatinstrument. *Det* gäller *dock* inte i fråga om indexbaserade derivatinstrument.

Exponeringarna *ska* beräknas med hänsyn till värdet av underliggande tillgångar, motpartsriskerna, kommande marknadsrörelser, derivatinstrumentens återstående löptid och den tid som finns tillgänglig för att lösa in instrumenten.

Om ett *överlåtbart värdepapper* eller ett *penningmarknadsinstrument* innefattar ett derivatinstrument, *ska* även detta beaktas vid beräkning av exponeringar enligt

23 §

Fondbolaget får inte i fondverksamheten

1. ta upp eller bevilja penninglån,
2. gå i borgen, eller
3. sälja *fondpapper*, penningmarknadsinstrument, derivatinstrument eller fondandelar som inte ingår i fonden.
3. sälja *överlåtbara värdepapper*, penningmarknadsinstrument, derivatinstrument eller fondandelar som inte ingår i fonden.

Fondbolaget får trots första stycket ta kortfristiga lån till ett belopp motsvarande högst 10 procent av fondens värde.

*Föreslagen lydelse***10 kap. Tillsyn****Tillsynen och dess omfattning**

1 § Finansinspektionen har tillsyn över fondbolag, förvaltningsbolag som avses i 1 kap. 6 och 8 §§, fondföretag som avses i 1 kap. 7 och 9 §§ samt förvaringsinstitut.

För fondbolag och svenska förvaringsinstitut omfattar tillsynen att verksamheten drivs enligt denna lag, andra författningar som reglerar företagets verksamhet, fondbestämmelserna, företagets bolagsordning, stadgar eller reglemente och interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar företagets verksamhet.

För förvaltningsbolag och fondföretag samt förvaringsinstitut som driver verksamhet från filial i Sverige omfattar tillsynen att företaget följer de lagar och andra författningar som gäller för företagets verksamhet i Sverige.

2 § Fondbolag, förvaltningsbolag och fondföretag som avses i 1 § första stycket samt förvaringsinstitut ska lämna Finansinspektionen upplysningar om sin verksamhet och därmed sammanhängande omständigheter enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Företagen ska, utöver det som anges i första stycket, lämna Finansinspektionen de upplysningar som inspektionen begär.

3 § För övervakningen av att bestämmelserna i denna lag och föreskrifter meddelade med stöd av lagen följs, får Finansinspektionen begära att

1. ett företag eller någon annan tillhandahåller uppgifter, handlingar eller annat, och
2. den som förväntas kunna lämna upplysningar i saken kommer till förhör på tid och plats som inspektionen bestämmer.

Första stycket gäller inte i den utsträckning uppgiftslämnandet skulle strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater.

Finansinspektionen får förelägga den som inte följer en begäran enligt första stycket att göra rättelse.

Platsundersökning

4 § Finansinspektionen får när det är nödvändigt genomföra en undersökning hos

1. ett fondbolag,
2. ett förvaltningsbolag eller fondföretag som driver verksamhet från filial i Sverige, samt
3. ett förvaringsinstitut.

Finansinspektionen får även genomföra en undersökning hos ett företag som har fått i uppdrag av ett fondbolag att utföra visst arbete eller vissa funktioner, om det behövs för tillsynen av fondbolaget.

Samarbete med behöriga myndigheter

5 § Efter anmälan till Finansinspektionen får en behörig myndighet i ett annat land inom EES genomföra en undersökning hos filialen till ett sådant förvaltningsbolag som avses i 1 kap. 6 §.

6 § Finansinspektionen ska till en behörig myndighet i ett annat land inom EES lämna de uppgifter som den myndigheten behöver för sin tillsyn över ett förvaltningsbolag och ett fondföretag som driver verksamhet enligt 1 kap. 6 eller 7 §.

Revision

7 § Finansinspektionen har rätt att förordna en eller flera revisorer att tillsammans med övriga revisorer delta i revisionen av ett fondbolag. Inspektionen får när som helst återkalla ett sådant förordnande och utse en ny revisor.

Revisorn har rätt att få skäligt arvode av bolaget för sitt arbete. Storleken på arvodet beslutas av Finansinspektionen.

8 § En revisor ska omedelbart rapportera till Finansinspektionen om han eller hon när ett uppdrag i ett fondbolag fullgörs får kännedom om förhållanden som

1. kan utgöra en väsentlig överträdelse av någon författning som reglerar bolagets verksamhet,
2. kan påverka bolagets fortsatta drift negativt, eller
3. kan leda till att revisorn avstyrker att balansräkningen eller resultaträkningen fastställs eller till anmärkning enligt 9 kap. 33 eller 34 § aktiebolagslagen (2005:551).

Revisorn har en motsvarande rapporteringsskyldighet om han eller hon får kännedom om förhållanden som avses i första stycket när ett uppdrag som revisorn har i fondbolagets moderföretag eller dotterföretag eller ett företag som har en likartad förbindelse med fondbolaget fullgörs.

9 § Skyldigheten enligt 8 § att rapportera till Finansinspektionen gäller också för särskilda granskare som avses i 10 kap. 21 § aktiebolagslagen (2005:551) i fondbolag.

10 § Finansinspektionen får sammanställa styrelsen i ett fondbolag. Inspektionen får även begära att styrelsen kallar till extra stämma. Om styrelsen inte rättar sig efter en sådan begäran, får inspektionen utfärda kallelsen.

Företrädare för Finansinspektionen får närvara vid en stämma och vid ett sådant styrelsesammanträde som inspektionen har sammanställt samt delta i överläggningarna.

Avgifter till Finansinspektionen

11 § Fondbolag samt förvaltningsbolag och fondföretag som anges i 1 § första stycket ska med årliga avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet.

11 kap. Särskilt om prövningen av ägares lämplighet

1 § Om ett direkt eller indirekt förvärv av aktier i ett fondbolag skulle medföra att förvärvarens sammanlagda innehav utgör ett kvalificerat innehav, krävs tillstånd av Finansinspektionen för förvärvet. Detsamma gäller ett förvärv som innebär att ett kvalificerat innehav ökas

1. så att det uppgår till eller överstiger 20, 33 eller 50 procent av aktiekapitalet eller röstetalet för samtliga aktier, eller

2. så att fondbolaget blir dotterbolag.

Tillstånd enligt första stycket ska inhämtas före förvärvet. Om förvärvet har gjorts genom bodelning, arv, testamente eller bolagsskifte eller på något annat liknande sätt, krävs i stället tillstånd för att förvärvaren ska få behålla aktierna. Förvärvaren ska då ansöka om tillstånd inom sex månader efter förvärvet.

2 § Frågan om tillstånd får avgöras först efter samråd med behörig myndighet i ett annat land inom EES, om ett förvärv enligt 1 § första stycket skulle innebära att ett fondbolag blev dotterbolag eller kom under kontroll av

1. ett i det landet auktoriserat förvaltningsbolag, kreditinstitut, företag för elektroniska pengar eller försäkringsföretag,

2. ett moderföretag till ett sådant företag som avses i 1, eller

3. en fysisk eller juridisk person som kontrollerar ett sådant företag som avses i 1.

3 § Tillstånd ska ges till förvärv som avses i 1 §, om det finns skäl att anta att förvärvaren

1. inte kommer att motverka att verksamheten drivs på ett sätt som är förenligt med denna lag och andra författningar som reglerar bolagets verksamhet, och

2. även i övrigt är lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett fondbolag.

Tillstånd får inte ges, om förvärvaren i väsentlig mån har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet.

Om förvärvet skulle leda till nära förbindelser mellan fondbolaget och någon annan, ska tillstånd ges bara om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av bolaget.

Finansinspektionen får besluta en viss tid inom vilken ett förvärv ska genomföras.

Finansinspektionen ska meddela beslut i ett ärende enligt denna paragraf inom tre månader från det att ansökan om tillstånd gjordes.

4 § Den som avser att avyttra ett kvalificerat innehav eller en så stor del av ett kvalificerat innehav att innehavet därigenom kommer att understiga någon av de i 1 § första stycket angivna gränserna, ska underrätta Finansinspektionen om detta.

5 § När ett fondbolag får kännedom om att aktier i bolaget har förvärvats enligt 1 § eller avyttrats enligt 4 §, ska bolaget snarast anmäla förvärvet eller avyttringen till Finansinspektionen.

När ett fondbolag i andra fall får kännedom om att det har nära förbindelser med någon annan, ska bolaget snarast anmäla det till Finansinspektionen.

Ett fondbolag ska årligen till Finansinspektionen anmäla namnen på de aktieägare som har ett kvalificerat innehav av aktier i bolaget samt storleken på innehaven.

6 § Om en juridisk person har ett kvalificerat innehav i ett fondbolag, ska den juridiska personen snarast anmäla ändringar av vilka som ingår i dess ledning till Finansinspektionen.

7 § Finansinspektionen får besluta att ägaren till ett kvalificerat innehav av aktier vid stämman inte får företräda fler aktier än som motsvarar ett innehav som inte är kvalificerat

1. om ägaren motverkar eller kan antas komma att motverka att fondbolagets verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med denna lag eller andra författningar som reglerar bolagets verksamhet, eller

2. om ägaren i väsentlig utsträckning har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet.

Om den som har ett kvalificerat innehav av aktier inte har ansökt om tillstånd till ett förvärv som avses i 1 §, får Finansinspektionen besluta att innehavaren vid stämman inte får företräda aktierna till den del de omfattas av ett krav på tillstånd.

Om någon i strid med ett beslut av Finansinspektionen har ett kvalificerat innehav av aktier, får innehavaren inte företräda aktierna vid stämman till den del innehavet står i strid med beslutet.

8 § Finansinspektionen får förelägga en ägare som avses i 7 § första stycket att avyttra så stor del av aktierna att innehavet därefter inte är kvalificerat. En ägare som avses i 7 § andra eller tredje stycket får

föreläggas att avyttra så stor del av aktierna att innehavet inte står i strid med inspektionens beslut.

Prop. 2007/08:57
Bilaga 5

9 § Aktier som omfattas av ett förbud enligt 7 § eller föreläggande enligt 8 § ska inte räknas med när det krävs samtycke av ägare till en viss del av aktierna i fondbolaget för att ett beslut ska bli giltigt eller en befogenhet ska få utövas. Detta gäller dock inte om en förvaltare har förordnats enligt 10 §.

10 § Om det finns särskilda skäl, får Finansinspektionen ansöka om att tingsrätten förordnar en lämplig person att som förvaltare företräda sådana aktier som enligt 7 § inte får företrädas av ägaren. En sådan ansökan prövas av tingsrätten i den ort där ägaren har sin hemvist eller, om ägaren inte har hemvist i Sverige, av Stockholms tingsrätt.

En förvaltare har rätt till skäligen ersättning för arbete och utlägg. Ersättningen ska betalas av ägaren till aktierna och ska på begäran förskottas av fondbolaget. Om den betalningsskyldige inte godtar förvaltarens anspråk, fastställs ersättningen av tingsrätten.

11 § Om ett fondbolag har nära förbindelser med någon annan och detta hindrar en effektiv tillsyn av fondbolaget, får Finansinspektionen förelägga innehavare av aktier som medför att förbindelserna är nära att avyttra så stor del av aktierna att så inte längre är fallet.

Finansinspektionen får även besluta att den eller de som omfattas av ett föreläggande enligt första stycket inte får företräda aktierna vid stämman. I så fall ska bestämmelserna i 10 § tillämpas.

12 kap. Ingripanden

Ingripande mot fondbolag

1 § Om ett fondbolag har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar bolagets verksamhet, fondbestämmelserna, bolagsordningen eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar bolagets verksamhet, ska Finansinspektionen ingripa.

Finansinspektionen ska då utfärda ett föreläggande att inom viss tid begränsa verksamheten i något avseende, minska riskerna i den eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen, ett förbud att verkställa beslut eller en anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig, ska fondbolagets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

2 § Finansinspektionen får avstå från ingripande enligt 1 § om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om fondbolaget gör rättelse eller om något annat organ har vidtagit åtgärder mot fondbolaget som bedöms tillräckliga.

3 § Om någon som ingår i ett fondbolags styrelse eller är verkställande direktör inte uppfyller de krav som anges i 2 kap. 1 § 4, ska Finans-

inspektionen återkalla bolagets tillstånd. Detta får dock ske bara om inspektionen först har beslutat att påtala för fondbolaget att personen inte uppfyller kraven och han eller hon ändå finns kvar i styrelsen eller som verkställande direktör efter det att en av inspektionen bestämd tid på högst tre månader har gått ut.

I stället för att återkalla tillståndet, får Finansinspektionen besluta att en styrelseledamot eller verkställande direktör inte längre får vara det. Inspektionen får då förordna en ersättare. Ersättarens uppdrag gäller till dess bolaget har utsett en ny styrelseledamot eller verkställande direktör.

Det som sägs i första och andra styckena om verkställande direktör ska tillämpas även på en ställföreträdare för verkställande direktör.

4 § Finansinspektionen ska återkalla ett fondbolags tillstånd om bolaget

1. har fått tillståndet genom att lämna falska uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt,
2. inte inom ett år från det att tillstånd beviljades har börjat driva sådan verksamhet som tillståndet avser,
3. har förklarat sig avstå från tillståndet, eller
4. under en sammanhängande tid av sex månader inte har drivit sådan verksamhet som tillståndet avser.

I de fall som avses i första stycket 1, 2 och 4 får i stället varning meddelas om det är tillräckligt.

5 § Finansinspektionen ska omedelbart underrätta behöriga myndigheter i de andra länder inom EES där ett fondbolag utbjuder andelar i en värdepappersfond som bolaget förvaltar, när

1. någon åtgärd enligt 1, 3 eller 4 § har vidtagits mot bolaget, och
2. uppskov med inlösen av fondandelar enligt 4 kap. 13 § första stycket har anmälts till inspektionen.

6 § Om en behörig myndighet har underrättat Finansinspektionen om att ett fondbolag överträtt föreskrifter som gäller i det landet för bolaget, får inspektionen vidta de åtgärder som anges i 1–4 §§ mot bolaget, om det föreligger någon omständighet som avses där. Inspektionen ska underrätta den behöriga myndigheten om vilka åtgärder som vidtas.

Straffavgift

7 § Om ett fondbolag har fått anmärkning eller varning enligt 1 § eller varning enligt 4 § andra stycket, får Finansinspektionen besluta att fondbolaget ska betala en straffavgift. Detta gäller dock inte om en varning bara omfattar fall som avses i 4 § första stycket 2 eller 4.

Avgiften tillfaller staten.

8 § Straffavgiften ska uppgå till lägst 5 000 kronor och högst 50 miljoner kronor.

Avgiften får inte överstiga tio procent av fondbolagets omsättning närmast föregående räkenskapsår. Om överträdelsen har skett under bolagets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får den uppskattas.

9 § När straffavgiftens storlek beslutas, ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig den överträdelse är som har föranlett anmärkningen eller varningen och hur länge överträdelsen har pågått.

Förseningsavgift

10 § Om ett fondbolag inte lämnar de upplysningar som det är skyldigt att göra enligt föreskrifter meddelade med stöd av 13 kap. 1 § 10 i tid, får Finansinspektionen besluta att bolaget ska betala en förseningsavgift med högst 100 000 kronor.

Avgiften tillfaller staten.

Verkställighet av beslut om straffavgift och förseningsavgift

11 § En straffavgift eller förseningsavgift ska betalas till Finansinspektionen inom trettio dagar från det att beslutet om den har vunnit laga kraft eller den längre tid som anges i beslutet.

12 § Finansinspektionens beslut om straffavgift eller förseningsavgift får verkställas enligt utsökningsbalkens bestämmelser, om avgiften inte har betalats inom den tid som anges i 11 §.

13 § Om straffavgiften eller förseningsavgiften inte betalas inom den tid som anges i 11 §, ska Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning av statliga fordringar finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

14 § En straffavgift eller förseningsavgift som har beslutats faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet vann laga kraft.

Ingripande mot förvaltningsbolag och fondföretag

15 § Om ett förvaltningsbolag som driver verksamhet i Sverige efter anmälan enligt 1 kap. 6 § åsidosätter sina skyldigheter enligt denna lag eller andra författningar som reglerar bolagets verksamhet i Sverige, får Finansinspektionen förelägga bolaget att göra rättelse.

Om förvaltningsbolaget inte följer föreläggandet, ska Finansinspektionen underrätta behörig myndighet i bolagets hemland.

Om rättelse inte sker, får Finansinspektionen förbjuda förvaltningsbolaget att påbörja nya transaktioner i Sverige. Innan ett förbud meddelas ska inspektionen underrätta behörig myndighet i bolagets hemland. I brådskande fall får inspektionen meddela ett förbud utan föregående underrättelse till hemlandsmyndigheten. Denna och Europeiska gemenskapernas kommission ska då underrättas så snart som möjligt.

När Finansinspektionen har vidtagit en åtgärd enligt tredje stycket utan föregående underrättelse till hemlandsmyndigheten, ska inspektionen undanröja sitt beslut om kommissionen har beslutat att så ska ske.

16 § Om ett förvaltningsbolag som driver verksamhet i Sverige efter anmälan enligt 1 kap. 6 § har fått sitt verksamhetstillstånd återkallat i hemlandet, ska Finansinspektionen genast förbjuda bolaget att påbörja nya transaktioner i Sverige.

17 § Om ett fondföretag som driver verksamhet i Sverige efter anmälan enligt 1 kap. 7 § åsidosätter sina skyldigheter enligt denna lag eller andra författningar som reglerar företagets verksamhet i Sverige, får Finansinspektionen förelägga företaget att göra rättelse. Om rättelse inte sker, får inspektionen förbjuda företaget att påbörja nya transaktioner i Sverige.

Finansinspektionen ska underrätta behörig myndighet i företagets hemland om åtgärder som vidtagits med stöd av denna paragraf.

18 § Om ett förvaltningsbolag eller ett fondföretag som driver verksamhet i Sverige med stöd av tillstånd enligt 1 kap. 8 eller 9 § åsidosätter sina skyldigheter enligt denna lag eller andra författningar som reglerar bolagets eller företagets verksamhet i Sverige, gäller 1 och 2 §§.

Finansinspektionen ska underrätta behörig myndighet i bolagets eller företagets hemland om de åtgärder som har vidtagits med stöd av denna paragraf.

Ingripande mot den som saknar tillstånd m.m.

19 § Om någon driver sådan verksamhet som omfattas av denna lag utan att vara berättigad till det, ska Finansinspektionen förelägga den som driver verksamheten att upphöra med den.

Om det är osäkert om lagen är tillämplig på en viss verksamhet, får inspektionen förelägga den som driver verksamheten att lämna de upplysningar om verksamheten som inspektionen behöver för att bedöma om så är fallet.

Ett föreläggande enligt denna paragraf som avser ett utländskt företag får riktas mot såväl företaget som den som i Sverige är verksam för företagets räkning.

Vite

20 § Ett föreläggande eller förbud enligt denna lag får förenas med vite.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 kap.

1 §¹⁴

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

¹⁴ Senaste lydelse av tidigare 11 kap. 1 § 2007:562.

1. vilka poster som får räknas in i startkapitalet enligt 2 kap. 4 §,
2. vilka poster som får räknas in i egna medel enligt 2 kap. 8, 9 och 11 §§,

3. vilka sundhetskrav som *skall* uppfyllas av ett fondbolag enligt 2 kap. 17 §,

3. vilka sundhetskrav som *ska* uppfyllas av ett fondbolag enligt 2 kap. 17 §,

4. kriterier för de finansiella tillgångar som medel i en värdepappersfond får placeras i enligt 5 kap. 1 § andra stycket första meningen,

4. vilka *derivatinstrument* ett fondbolag får använda enligt 5 kap. 1 § tredje stycket samt villkor och gränser för sådan användning,

5. vilka *tekniker och instrument* ett fondbolag får använda enligt 5 kap. 1 § tredje stycket samt villkor och gränser för sådan användning,

6. kriterier för indexfonder enligt 5 kap. 7 §,

5. hur beräkning och redovisning av en specialfonds risknivå *skall* utföras enligt 6 kap. 3 §,

7. hur beräkning och redovisning av en specialfonds risknivå *ska* utföras enligt 6 kap. 3 §,

6. vilka åtgärder som ett fondbolag *skall* vidta om det tar emot medel med redovisningsskyldighet enligt 7 kap. 1 §,

8. vilka åtgärder som ett fondbolag *ska* vidta om det tar emot medel med redovisningsskyldighet enligt 7 kap. 1 §,

7. vilka åtgärder som ett fondbolag *skall* vidta för att uppfylla de krav som följer av bestämmelserna i 7 kap. 3 §,

9. vilka åtgärder som ett fondbolag *ska* vidta för att uppfylla de krav som följer av bestämmelserna i 7 kap. 3 §,

8. vilka upplysningar som fondbolag, förvaltningsbolag, fondföretag samt förvaringsinstitut *skall* lämna till Finansinspektionen *för dess tillsynsverksamhet, samt*

10. vilka upplysningar som fondbolag, förvaltningsbolag, fondföretag samt förvaringsinstitut *ska* lämna till Finansinspektionen *enligt 10 kap. 2 § första stycket och när upplysningarna ska lämnas, och*

9. sådana avgifter för tillsyn som avses i 10 kap. 1 § *andra stycket.*

11. sådana avgifter för tillsyn som avses i 10 kap. 11 §.

14 kap.

1 §¹⁵

Finansinspektionens beslut enligt 10 kap. 15 § och 28 § andra stycket får inte överklagas.

Finansinspektionens beslut enligt 10 kap. 10 § och 12 kap. 19 § andra stycket får inte överklagas.

Andra beslut av Finansinspektionen enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Detta gäller dock inte beslut i ärenden som avses i 20 § första stycket 5 förvaltningslagen (1986:223).

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

¹⁵ Senaste lydelse av tidigare 12 kap. 1 § 2006:542.

Finansinspektionen får bestämma att ett beslut om förbud, föreläggande eller återkallelse *skall* gälla omedelbart.

Finansinspektionen får bestämma att ett beslut om förbud, föreläggande eller återkallelse *ska* gälla omedelbart.

Prop. 2007/08:57
Bilaga 5

-
1. Denna lag träder i kraft den 23 juli 2008.
 2. En fråga om ingripande enligt 12 kap. bedöms enligt äldre bestämmelser om någon omständighet som föranleder frågan om ingripande hänför sig till tiden före ikraftträdandet av denna lag. Detta gäller dock inte om en tillämpning av de nya bestämmelserna skulle leda till ett mindre strängt ingripande.

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 5 §, 8 kap. 19 och 25 §§, 25 kap. 22 § samt 26 kap. 3 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

5 §

Tillstånd enligt 1 § behövs inte för

1. Sveriges riksbank, Riksgäldskontoret och Kammarkollegiet,
2. anknutna ombud för de verksamheter som anges i 1 kap. 5 § 1,
3. börs som driver verksamhet med stöd av sitt tillstånd,
4. försäkringsföretag med koncession enligt försäkringsrörelselagen (1982:713),

5. företag inom en koncern som tillhandahåller investeringstjänster uteslutande till andra företag i koncernen,

6. fysiska och juridiska personer som tillhandahåller investerings-tjänster, om tjänsten tillhandahålls tillfälligt i samband med annan yrkesmässig verksamhet som regleras av

a) bestämmelser i lag eller annan författning, eller

b) etiska regler som avser yrkesverksamheten i fråga och som inte utesluter att tjänsten tillhandahålls,

7. fysiska och juridiska personer som inte tillhandahåller investerings-tjänster eller utför investeringsverksamhet utom handel för egen räkning, såvida de inte

a) är marknadsgaranter, eller

b) handlar för egen räkning utanför en reglerad marknad eller en handelsplattform på ett organiserat, frekvent och systematiskt sätt genom att tillhandahålla ett system som är tillgängligt för någon utomstående i syfte att handla med denne,

8. företag som tillhandahåller investeringstjänster som uteslutande består i förvaltning av ett program som syftar till delägarskap för de anställda i företaget,

9. företag som tillhandahåller både

a) investeringstjänster som uteslutande består i förvaltning av program som syftar till delägarskap för de anställda i företaget, och

b) andra investeringstjänster än sådana som anges i a uteslutande till andra företag i koncernen,

10. fondbolag, förvaltningsbolag och fondföretag som får driva verksamhet enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder,

11. företag som handlar med finansiella instrument för egen räkning eller tillhandahåller investeringstjänster i fråga om derivatinstrument med råvaror som underliggande tillgång eller sådana derivatkontrakt som avses i 1 kap. 4 § första stycket 5 c till

11. företag som handlar med finansiella instrument för egen räkning eller tillhandahåller investeringstjänster i fråga om derivatinstrument med råvaror som underliggande tillgång eller sådana derivatkontrakt som avses i 1 kap. 4 § första stycket 5 g till

kunderna i sin huvudsakliga verksamhet, om kunderna i sin huvudsakliga verksamhet, om

a) detta utgör en kompletterande verksamhet eller, om företaget ingår i en koncern, detta utgör en kompletterande verksamhet sett till koncernen i dess helhet, och

b) den huvudsakliga verksamheten inte utgörs av tillhandahållande av investeringstjänster eller sådana tjänster som avses i 7 kap. 1 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

12. fysiska och juridiska personer som tillhandahåller investeringsrådgivning till kund inom ramen för annan yrkesmässig verksamhet än sådan som omfattas av bestämmelserna i denna lag, om det inte lämnas någon specifik ersättning för rådgivningen,

13. företag vars huvudsakliga verksamhet utgörs av handel för egen räkning med råvaror eller derivatinstrument med råvaror som underliggande tillgång, om företaget inte ingår i en koncern vars huvudsakliga verksamhet utgörs av tillhandahållande av investeringstjänster eller sådana tjänster som avses i 7 kap. 1 § lagen om bank- och finansieringsrörelse,

14. företag som tillhandahåller investeringstjänster eller utför investeringsverksamhet

a) som uteslutande består i handel för egen räkning på marknader för finansiella terminer, optioner eller andra derivatinstrument och på avistamarknader bara i syfte att skydda derivatpositioner, eller

b) som dels handlar på uppdrag av andra medlemmar på marknaderna som anges i a eller ställer priser för dem, dels garanteras av clearingdeltagare på dessa marknader, om ansvaret för att avtal som ingås av företagen fullgörs bärs av clearingdeltagarna, och

15. verksamhet enligt 1 § 1 och 5 som drivs av den som är registrerad för förmedling av alla slag av försäkringar eller bara livförsäkringar enligt 2 kap. 3 § lagen (2005:405) om försäkringsförmedling, om

a) verksamheten bara är en sidoverksamhet till försäkringsförmedlingen och bara avser mottagande och vidarebefordran av order avseende andelar i investeringsfonder eller sådana fondföretag som avses i 1 kap. 7 och 9 §§ lagen om investeringsfonder samt investeringsrådgivning till kund avseende sådana andelar,

b) kunders order vidarebefordras bara direkt till fondbolag, förvaltningsbolag samt fondföretag som avses i a, och

c) försäkringsförmedlaren i denna verksamhet inte tar emot kunders medel eller fondandelar.

Tillstånd krävs inte heller för sådan förvaltning av finansiella instrument som är reglerad i någon annan lag.

8 kap.

19 §

Ett värdepappersinstitut får behandla en enhet som ingår i någon av följande grupper som en jämbördig motpart:

1. värdepappersbolag och utländska värdepappersföretag,
2. kreditinstitut,
3. försäkringsföretag,
4. värdepappersfonder som avses i 1 kap. 1 § 21 lagen om investeringsfonder som avses i 1 kap. 1 § första stycket 20

(2004:46) om investeringsfonder och fondföretag som avses i 1 kap. 7 § första stycket 1 samma lag samt fondbolag eller förvaltningsbolag som förvaltar dem,

lagen (2004:46) om investeringsfonder och fondföretag som avses i 1 kap. 7 § första stycket 1 samma lag samt fondbolag eller förvaltningsbolag som förvaltar dem,

5. pensionsfonder och förvaltningsbolag som förvaltar dem,

6. andra finansiella företag än sådana som avses i 1–5 som har tillstånd att driva verksamhet enligt lagstiftningen i det land där de hör hemma eller som regleras i lagstiftning i det landet,

7. företag som är undantagna från tillståndsplikt enligt 2 kap. 5 § första stycket 13 och 14,

8. nationella regeringar och därmed sammanhängande organ, inklusive offentliga organ som har hand om statsskuld, centralbanker och överstatliga organisationer, samt

9. andra företag än sådana som avses i 1–8, om de *skall* betraktas som professionella kunder enligt 16 § första stycket 1–3.

9. andra företag än sådana som avses i 1–8, om de *ska* betraktas som professionella kunder enligt 16 § första stycket 1–3.

Ett värdepappersinstitut får behandla ett företag som inte ingår i någon av grupperna i första stycket som en jämbördig motpart, om företaget

1. begär att bli behandlat som en jämbördig motpart, och

2. får behandlas som en professionell kund enligt 17 § första stycket.

Ett värdepappersinstitut får behandla ett företag som en jämbördig motpart enligt andra stycket bara om företaget får behandlas som en professionell kund enligt 17 § för sådana tjänster och transaktioner.

25 §

Ett värdepappersinstitut får tillhandahålla investeringstjänsterna mottagande och vidarebefordran av order i fråga om ett eller flera finansiella instrument och utförande av order avseende finansiella instrument på kunders uppdrag utan att uppfylla kraven i 24 §, om

1. tjänsten avser

a) aktier som tagits upp till handel på en reglerad marknad eller på en motsvarande marknad utanför EES,

b) penningmarknadsinstrument,

c) obligationer eller andra former av skuldförbindelser utan derivatinslag,

d) andelar i en värdepappersfond som avses i 1 kap. 1 § 21 lagen (2004:46) om investeringsfonder eller i ett fondföretag som avses i 1 kap. 7 § första stycket 1 samma lag, eller

d) andelar i en värdepappersfond som avses i 1 kap. 1 § *första stycket 20* lagen (2004:46) om investeringsfonder eller i ett fondföretag som avses i 1 kap. 7 § första stycket 1 samma lag, eller

e) andra okomplicerade finansiella instrument,

2. tjänsten tillhandahålls på kundens initiativ, samt

3. kunden klart och tydligt har informerats om att institutet inte kommer att bedöma om instrumentet eller tjänsten passar kunden.

Information enligt första stycket 3 får lämnas i standardiserad form.

25 kap.

22 §

Om den regelbundna finansiella informationen som anges i 16 kap. 4–7 §§ inte har upprättats i enlighet med de bestämmelser som gäller för emittenten, *skall* Finansinspektionen meddela emittenten av de överlåtbara värdepapperen en erinran.

En erinran *skall* inte beslutas om en överträdelse är ringa eller ursäktlig eller om en börs eller en annan reglerad marknad vidtar tillräckliga åtgärder mot emittenten.

Om den regelbundna finansiella informationen som anges i 16 kap. 4–7 §§ inte har upprättats i enlighet med de bestämmelser som gäller för emittenten, *ska* Finansinspektionen meddela emittenten av de överlåtbara värdepapperen en erinran.

En erinran *ska* inte beslutas om en överträdelse är ringa eller ursäktlig eller om en börs eller en reglerad marknad *i ett annat land inom EES* vidtar tillräckliga åtgärder mot emittenten.

26 kap.

3 §

Bolagsverkets beslut att skriva av eller vägra registrering av en *ansökan* avseende ett anknutet ombud eller beslut att avregistrera ett anknutet ombud enligt 6 kap. 8 eller 9 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från dagen för beslutet.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Bolagsverkets beslut att skriva av eller vägra registrering av en *anmälan* avseende ett anknutet ombud eller beslut att avregistrera ett anknutet ombud enligt 6 kap. 8 eller 9 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från dagen för beslutet.

Denna lag träder i kraft den 23 juli 2008.

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2008-01-30

Närvarande: F.d. justitierådet Bo Svensson, regeringsrådet Nils Dexe och f.d. justitieombudsmannen Nils-Olof Berggren.

Tillåtna tillgångar i värdepappersfonder, m.m.

Enligt en lagrådsremiss den 17 januari 2008 (Finansdepartementet) har regeringen beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624),
2. lag om ändring i lagen (1999:158) om investerarskydd,
3. lag om ändring i lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag,
4. lag om ändring i lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder),
5. lag om ändring i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter,
6. lag om ändring i lagen (2004:46) om investeringsfonder,
7. lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Henrik Lennefeldt och rättsakkunniga Helene Wall.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag om ändring i lagen om självdeklarationer och kontrolluppgifter

Övergångsbestämmelserna

De ändringar som föreslås i 10 kap. 3 § är rent redaktionella. De föreslagna övergångsbestämmelserna är därför överflödiga och Lagrådet föreslår att de utgår så att endast ikraftträdandedagen anges.

Förslaget till lag om ändring i lagen om investeringsfonder

1 kap. 5 §

Vid föredragningen har upplysts att det i 1 kap. 5 § andra stycket lagen om investeringsfonder har införts en hänvisning bara till 12 kap. 1–4 §§ samma lag och inte även till de nya bestämmelserna om straff- och förseningsavgift i 12 kap. 7–14 §§. De sanktioner som Finansinspektionen har till sitt förfogande mot dem som driver fondverksamhet enligt lagen om investeringsfonder bör vara desamma oavsett om det är ett fondbolag eller ett värdepappersbolag som driver fondverksamhet. Detta innebär att straffavgift och förseningsavgift enligt

12 kap. 7–14 §§ lagen om investeringsfonder bör kunna tas ut även av värdepappersbolag som driver fondverksamhet avseende specialfonder enligt 1 kap. 5 § samma lag. Bestämmelser om straffavgift och förseningsavgift för värdepappersbolag finns i och för sig i 25 kap. 8–11 och 25–28 §§ lagen om värdepappersmarknaden, men dessa bör bara kunna tillämpas vid beslut om varning eller anmärkning enligt 25 kap. 1 eller 5 § samma lag, dvs. inte om anmärkning eller varning meddelas med stöd av 12 kap. 1 eller 4 § lagen om investeringsfonder.

På grund av det anförda förordar Lagrådet att en hänvisning till bestämmelserna i 12 kap. 7–14 §§ införs i paragrafen.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar övriga lagförslag utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 14 februari 2008

Närvarande: Statsministern Reinfeldt, statsråden Olofsson, Bildt, Ask, Leijonborg, Larsson, Erlandsson, Torstensson, Carlgren, Björklund, Carlsson, Borg, Malmström, Billström, Adelsohn Liljeroth, Tolgfors, Björling

Föredragande: statsrådet Borg

Regeringen beslutar proposition 2007/08:57 Tillåtna tillgångar i värdepappersfonder, m.m.

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EG-regler
Lag (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder)	5 kap. 7 §	
Lag (2004:46) om investeringsfonder	13 kap. 1 §	31985L0611 32007L0016
